

JALKAVÄEN

VUOSIKIRJA

2013-2014

**TEEMANA UUDISTETTU
TAISTELUTAPA**

**JALKAVÄEN VUOSIKIRJA
XXIX**

2013–2014

JALKAVÄEN VUOSIKIRJA

XXIX
2013-2014

TEEMA: UUDISTETTU TAISTELUTAPA

Kustantaja ja julkaisija:
Jalkaväen Säätiö
Augustowintie 1, 04300 Tuusula

JALKAVÄEN VUOSIKIRJA XXIX 2013-2014

Toimituskunta

Everstiluutnantti Kari Nisula, puheenjohtaja
Eversti Risto Muurman, varapuheenjohtaja
Everstiluutnantti Mikko Monola, jäsen
Majuri Pentti Vainikka, toimittaja ja layout

Kannet: Lauri Paju, Maavoimien esikunta
Kuvat: Puolustusvoimat, tai erikseen mainittu

Kirjapaino KTMP/Ykkös-Offset Oy, Vaasa 2013

Kiitos!

Puolustusvoimilla on kolme tehtävää: Suomen sotilaallinen puolustaminen, muiden viranomaisten tukeminen ja osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan. Toiminnan painopiste on suorituskyvyn ylläpidossa ensimmäistä tehtävää varten. Siihen käytetään yli 95 % rahoitusvoimavaroista. Periaatteena on, että siviiliviranomaisten tukemiseen ja kansainväliseen kriisinhallintaan käytetään samaa henkilöstöä ja kalustoa, jota puolustusvoimilla on ensimmäistä tehtävää, maan sotilaallista puolustamista, varten.

Jalkaväellä, suurimpana aselajina ja reservin pääkouluttajana on merkittävä asemansa tässä työssä ja vastuunsa myös työnsä tuloksista asevelvollisiaan ja reserviläisiään kohtaan.

Jalkaväen Säätiö on edelleen kyennyt jo pitkään tukemaan jalkaväen kehitystä ja koulutusta palkitsemalla eteenpäin pyrkiviä, lahjakkaita jalkaväen upseereita ja opistoupseereita erilaisilla stipendeillä ja apurahoilla. Säätiö on palkinnut myös jalkaväkeä kouluttavien joukko-osastojen parhaat varusmiehet jokaisesta saapumisesta Jalkaväen mitaililla ja Reservinup-

seerikoulun Sissikomppanian parhaan oppilaan stipendillä. Reservinupseerikoulun paras jalkaväkioppilas on palkittu myös säätiön plaketilla. Jos koko Reservinupseerikoulun priimus on jalkaväkimies, hänet palkitaan lisäksi Jalkaväen ansioristillä. Lisäksi vuosittain palkitaan paras varusmiessuunnistaja rinkka -repulla.

Säätiö on myös palkinnut stipendein joka toinen vuosi jalkaväen parhaita kouluttajia ja joka toinen vuosi parhaita jalkaväen kehittäjiä jalkaväen tarkastajan esityksestä. Säätiön julkaisema vuosikirja tarjoaa myös erinomaisen foorumin tuoda esille omia kirjoituksia jalkaväen joukko-osastojen toiminnasta sekä koulutuksesta ja kehittämisestä. Vuosikirjan teema on vuosittain vaihdellut kuvastaen jalkaväen koulutuksen monimuotoisuutta.

Säätiön puolesta haluamme kiittää jälleen kerran kaikkia meitä tukeneita yrityksiä, yhteisöjä ja yksityisiä henkilöitä erinomaisesta ja arvokkaasta tuesta. Tukenne on luottamuksen osoitus suomalaiselle jalkaväelle ja sen kehittämiselle haastaviin tehtäviin niin kotimaassa kuin kansainvälisissä tehtävissä ulkomailakin.

Valtuuskunnan puheenjohtaja
Kenraaliluutnantti Vesa Kämäri

Hallituksen puheenjohtaja
Eversti Kari Kokkonen

SISÄLLYS

MAAVOIMIEN KOMENTAJAN TERVEHDYS	10
JALKAVÄEN TARKASTAJAN TERVEHDYS	12

I OSA

JALKAVÄEN UUDISTETTU TAISTELUTAPA OSANA MAAVOIMIA

SODAN KUVA MUUTTUU, PUOLUSTUSVOIMAT MUUTTUU, JALKAVÄKI MUUTTUU	
Mika Peltonen, Pääesikunta	16
MAAVOIMIEN TAISTELU 2015, UUDISTETTU TAISTELUTAPA	
Petri Hulkko, Maavoimien esikunta	20
JALKAVÄEN JOUKKORAKENNE OSANA MAAVOIMIEN TAISTELUA	
Kari Nisula, Maavoimien esikunta	26
OLEMMEKO VALMIIT UUDISTAMAAN MAAVOIMIEN TAISTELUN?	
Tero Savonen, Maasotakoulu	32
KOMPPANIAN JA JOUKKUEEN TAISTELUN KOKEILU- HARJOITUKSET JA NÄKEMYKSIÄ TAISTELUTAVASTA	
Mika Salonen, Reserviupseerikoulu	37
UUDISTUVAT RAJAJOUKOT	
Jaakko Olli, Rajavartiolaikoksen esikunta	43
TAISTELIJAN JÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN - TAISTELIJA 2020	
Matti Honkela, Maavoimien esikunta	46
KOULUTTAJAN NONVERBAALISEN KÄYTTÄYTYMISEN VAIKUTUS OPISKELIJAN KOKEMAAN MOTIVAATIOON	
Seppo Naapila, Maasotakoulu	53

II OSA

UUDISTETTU TAISTELUTAPA JALKAVÄEN JOUKKO-OSASTOISSA

JALKAVÄEN TAKTIIKAN OPETUKSEN MUUTOKSET TAISTELUTAVAN UUDISTUESSA	
Rainer Mäkelä, Maanpuolustuskorkeakoulu	72
UUDISTETUN TAISTELUTAVAN TUTKIMUS	
Petteri Lampinen ja Marko Palokangas, Maasotakoulu	78
AJATUKSIA TELAKUORMA-AUTOLLA VARUSTETUN JÄÄKÄRIKOMPPANIAN KÄYTTÖPERIAATTEISTA	
UUDISTETUSSA TAISTELUTAVASSA	
Jyrki Kaisanlahti, Kainuun prikaati	83

PANSSARIJÄÄKÄRIPATALJOONAN HYÖKKÄYS OSANA OPERATIIVISIA JOUKKOJA

Matti Finnilä, Karjalan prikaati	89
MOOTTOROITUJEN TAISTELUOSASTOJEN KÄYTTÖPERIAATTEET JA KOULUTUS	
Asko Kopra ja Kai-Erik Jukka, Panssariprikaati	95
JÄÄKÄRIKOMPPANIA KRIISINHALLINTAOPERATIOSSA. KOKEMUKSIA JALKAVÄEN TAISTELUSTA KRIISINHALLINTA- OPERATIOISSA	
Kai Uitto ja Toivo Pollock, Porin prikaati	98
KRANAATINHEITINKOMPPANIAN TAISTELU UUDISTETUSSA TAISTELUTAVASSA	
Antti Ahtola, Pohjois-Karjalan prikaati	108
JÄÄKÄRIKOMPPANIAN VIIVYTYS ARKTISISSA OLOSUHTEISSA	
Petri Launonen, Jääkäriprikaati	113
KAUPUNKIJÄÄKÄRIPATALJOONAN TAISTELUN ERITYISPIIRTEITÄ	
Kirjoittajaryhmä / Kaartin jääkäriyrykmentti	116
JALKAVÄEN TAISTELU RANNIKON PUOLUSTUKSESSA	
Kari Aapro, Uudenmaan prikaati	120
JALKAVÄEN ERIKOISJOUKKOJEN KÄYTTÖ UUDISTETUSSA TAISTELUTAVASSA	
Arto Hilden, Utin jääkäriyrykmentti	128
JÄÄKÄRIKOMPPANIAN JA -JOUKKUEEN TAISTELU HAJAUTETTUNA	
Janne Vaahtovuori, Reserviupseerikoulu	132
JALKAVÄKIKOULUTUS RAJAVARTIOLAITOKSESSA	
Janne Mattila, Rajavartiolaikoksen esikunta	138
TAISTELIJAN FYYSISEN TOIMINTAKUNNON MERKITYS JA YLLÄPITO	
Ville Isola, Hämeen rykmentti	142

III OSA JALKAVÄEN SÄÄTIÖ JALKAVÄKIJOUKKO-OSASTOT JA -YKSIKÖT

JALKAVÄEN SÄÄTIÖN KUULUMISIA	
Markku Manninen	151
UUDEEN JALKAVÄKIKOULUTTAJAT	
Heidi Aho	156
JALKAVÄEN SÄÄTIÖN NAISTOIMIKUNTA	
Heidi Aho	158
JALKAVÄKIJOUKKO-OSASTOT JA -YKSIKÖT	
.....	163-199

Maavoimien komentajan tervehdys

Lähialueemme turvallisuuspoliittinen tilanne on parantunut, joskaan ei vieläkaan vakiintunut. 1990-luvun lopulta tähän päivään lähialueidemme sotilaallinen voima on merkittävästi vähentynyt. Tämä mahdollistaa myös omien sodan ajan joukkojemme supistamisen suhteellinen ennaltaehkäisykyky säilyttäen. Toisaalta sekä Jäämeren että Itämeren strategisen merkityksen kasvu on jo heijastunut Pohjois-Euroopan maiden sotilaspoliittisissa ratkaisuissa. Mikään ei siis viittaa siihen, että sotilaallisen maanpuolustuksen tarve olisi pienenevässä. Maavoimien suorituskyvyn ylläpitäminen muuttuneessa tilanteessa, puolustusvoimauudistus mukaanlukien, edellyttää taistelutavan uudistamista.

Puolustusvoimat on parhaillaan toteuttamassa suurinta rauhan aikaista muutostaan. Muutos koskee puolustusvoimien niin normaaliajan koulutusorganisaatiota, tapaa toimia kuin myös sen poikkeusolojen rakenteita. Uudistus mahdollistaa ennen muuta varusmiesten hyvän koulutuksen ja reservin riittävät kertausharjoitukset poikkeusolojen tehtäviä varten. Puolustusvoimien uskottavuuden ja kurssin voi odottaa lähtevän nousuun.

*Maavoimien komentaja,
kenraaliluutnantti
Raimo Jyväsjärvi*

Tätä uskottavuutta lisää omalta osaltaan Maavoimien uudistettu taistelutapa, jota on kehitetty Puolustusvoimien muiden uudistuksien rinnalla ja pitkälti sen johdosta. Nykyiset tehtävät säilyvät vaikka joukkojen määrä vähennee. Maavoimien ja jalkaväen taistelussa merkittävä muutos on määrältään

pienemmät mutta paremmin varustellut joukot ja niiden tehokkaampi käyttö. Uutta taistelutapaa tukee myös entistä liikkuvammat ja aktiivisemmat joukot, aikaisempaa kauemmaksi ulottuva kyky vaikuttaa vastustajan toimintaan, sekä kyky keskittää eri suorituskykyjen vaikutus ratkaisukohtiin. Kaikki tämä asettaa luonnollisesti myös uusia haasteita erityisesti johtajille, johtamis- ja tilannekuvajärjestelmille ja huollolle.

Yhteistoiminta, johtamisen oikea-aikaisuus ja toimintojen ketteryys kaikilla tasoilla on onnistumisen ehdoton edellytys. Keskitetty johtaminen on edellytys hajautetusti ryhmitettyjen joukkojen hallitsemiseksi. Samalla on jokaisella johtamisen tasolla pyrittävä antamaan alaisille riittävä toiminnan vapaus, jotta taktiikkamme ei muuttuisi kankeaksi, kaavamaiseksi ja ennen kaikkea vastustajan kannalta ennalta arvattavaksi. Tehtävätaktiikkaa pitäisi pyrkiä noudattamaan niin jalkaväkijoukkojen kuin muidenkin aselajijoukkojen johtamisessa. Ei siitä ole haittaa myöskään nor-

maaliolojen aikaisessa johtamisessa.

Jalkaväki on tulevaisuudessakin maavoimien pääaselaji, joka ei tule toimeen ilman yhteistoimintaa muiden aselajien kanssa. Tämä on otettava huomioon niin varusmiesten kuin henkilökunnankin koulutuksessa.

Jalkaväen Vuosikirja 2013-2014 keskittyy nimenomaan maavoimien uudistetun taistelutavan esittelyyn. Saatte kirjan myötä hyvän läpileikkauksen jalkaväen ja koko maavoimien taistelusta tänään ja suuntaviivoja tulevalta.

Tervehdin Jalkaväen Vuosikirjan 2013-2014 lukijoita mielenkiintoisen ja erittäin ajankohtaisen kirjan myötä. Toivotan edelleen menestystä jalkaväen kouluttajille ja kehittäjille.

Jalkaväen tarkastajan tervehdys

Tervehdyssanat Jalkaväelle!

Jalkaväen taistelu uudistuu osana maavoimien taistelutavan uudistamista. Kokonaisvaltainen uudistus koskettaa yksittäistä taistelijaa, jalkaväen joukkorakenteita, taktiikkaa, taistelutekniikkaa, materiaalia ja koulututusta. Jalkaväen kannalta uudistettu taistelutapa ja materiaali lisäävät ennen kaikkea joukkojen iskukykyä, tilannetietoisuutta, tulivoimaa ja liikkuvuutta.

Joukkorakenteiden kehittäminen edellyttää jalkaväen osalta uusien joukkotyypien muodostamista. Joukkojen kokoonpanot, varustus, taktiikka ja taistelutekniikka muodostetaan ottaen huomioon joukkojen erilaiset tehtävät ja toimintaolosuhteet. Joukkue, perusyksikkö ja jääkäripataljoonan taisteluosasto muodostavat jalkaväen joukkojen toiminnallisen ytimen.

Uudet taisteluvälineet, taktiikka sekä taistelutavan muuttuminen aset-

*Jalkaväen tarkastaja,
eversti Jukka Valkeajärvi*

tavat uusia vaatimuksia henkilökunnan ja asevelvollisten ammattitaidolle. Päävastuun kantavat joukko-osastot ja so-tilasopetuslaitokset, jotka tekevät työtä aselajin ja koulutushaaran taistelutekniikan sekä koulutuksen kehittämiseksi. Jalkaväkijohtajan asema on tärkeä ja sisältää suuren vastuun toimintojen yhteen sovittajana. Jalkaväki on ”join-tia”.

Jalkaväen vuosikirjan 2013-2014 teemana on ”Jalkaväen taktiikka ja taiste-

lutekniikka osana maavoimien taistelun uudistamista”. Taktiikan ja taistelutekniikan kehittäminen edellyttää pitkäjänteistä tutkimukseen perustuvaa kehitystyötä, avointa keskustelua, tervettä kritiikkiä ja perusteltuja mielipiteitä. Ilman näitä tekijöitä hyvään lopputulokseen pääseminen on kyseenalaista.

Vuosikirjassa on kuvattu eri joukkotyypien taistelua ja kokemuksia, joita on saatu tähän mennessä uuden konseptin maavoimatutkimuksista ja kokeiluharjoituksista. Kokemusten perusteella on kirjoitettu joukkueen, komppanian ja jääkäripataljoonan taisteluosaston ohjeet, jotka ovat kokeilukäytössä joukko-osastoissa. Kokeiluharjoitusten sarja huipentuu Rovajärvellä taisteluosaston harjoitukseen keväällä 2013. Harjoituksen jälkeen tarkennetaan kokeilukäytössä olevat ohjeet aselajien käsikirjoiksi ja oppaiksi.

Jalkaväen Säätiö toimii merkittävänä tekijänä jalkaväen henkilöstön ja toiminnan tukemisessa sekä ennen kaikkea jalkaväen, pääaselajimme, perinteiden ylläpitäjänä ja vaalijana. Kiitän Jalkaväen Säätiötä, sen piirissä työtä tekeviä sekä säätiön toimintaa tukevia tahoja merkittävästä panoksesta jalkaväen hyväksi.

Maavoimat asetti jalkaväen perinteitä kartoittavan työryhmän marraskuussa 2012. Työryhmän tehtävänä on laatia kokonaisesitys jalkaväen perinteistä ja toimintamuodoista jalkaväen tarkastajalle vuoden 2013 loppuun mennessä. Työ on osa jalkaväen roolin selkeyttämistä, johon liittyy Jalkaväkikoulun perustaminen Maasotakoulun yhteyteen 1.1.2015 lukien. Koulu vastaa henkilökuntaan kuuluvien upseerien ja aliupseerien aselajikoulutuksesta yhdessä Panssarikoulun kanssa.

Toivotan kaikille kirjan lukijoille mielenkiintoisia lukuhetkiä. Kiitän kaikkia jalkaväen piirissä työtä tekeviä henkilöitä aselajin eteen tehdystä työstä sekä toivotan parhainta menestystä tuleville vuosille.

Tien suunnassa...

Jukka Valkeajärvi

AUTOVARAOSAKAUPAN
EDELLÄKÄVIJÄ
JO VUODESTA 1965

BROMAN GROUP OY

Broman Group Oy on vuonna 1965 perustettu yritys, jonka toiminta on keskittynyt auton varaosa- ja tarvikemyyntiin sekä kodin ja vapaaajan tuotteisiin. Toimimme AD Varaosa-Maailma ja Motonet -liikeketjuina laajalla alueella Suomessa.

ad Varaosa-
Maailma **motonet**

BROMAN GROUP OY
Postiosoite: PL 169, 00101 Järvenpää
Käyntiosoite: Tulliportinkatu 11, 00130 Järvenpää
Puh: 044 700 7800 fax: (013) 854 4198
www.bromangroup.fi
www.varaosa-maailma.fi
www.motonet.fi

I OSA JALKAVÄEN UUDISTETTU TAISTELUTAPA OSANA MAAVOIMIA

SODAN KUVA MUUTTUU, PUOLUSTUSVOIMAT MUUTTUU, JALKAVÄKI MUUTTUU	
Mika Peltonen, Pääesikunta	16
MAAVOIMIEN TAISTELU 2015, UUDISTETTU TAISTELUTAPA	
Petri Hulkko, Maavoimien esikunta	20
JALKAVÄEN JOUKKORAKENNE OSANA MAAVOIMIEN TAISTELUA	
Kari Nisula, Maavoimien esikunta	26
OLEMMEKO VALMIIT UUDISTAMAAN MAAVOIMIEN TAISTELUN?	
Tero Savonen, Maasotakoulu	32
KOMPPANIAN JA JOUKKUEEN TAISTELUN KOKEILU- HARJOITUKSET JA NÄKEMYKSIÄ TAISTELUTAVASTA	
Mika Salonen, Reservupseerikoulu	37
UUDISTUVAT RAJAJOUKOT	
Jaakko Olli, Rajavartiolaitoksen esikunta	43
TAISTELIJAN JÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN - TAISTELIJA 2020	
Matti Honkela, Maavoimien esikunta	46
KOULUTTAJAN NONVERBAALISEN KÄYTTÄYTYMISEN VAIKUTUS OPISKELIJAN KOKEMAAN MOTIVAATIOON	
Seppo Naapila, Maasotakoulu	53

Sodan kuva muuttuu, puolustusvoimat muuttuu, jalkaväki muuttuu.

Puolustusvoimauudistus on saanut viime vuonna paljon julkisuutta. Keskustelussa pääosassa on ollut rauhan ajan organisatiomuutokset lakkauttamisineen ja irtisanomisineen. Puolustusvoimia pidetään kuitenkin yllä pahimman eli sodan varalta. Meneillään oleva muutos sodan kuvassa on syvällisempi, merkittävämpi ja kokonaisvaltaisem-

pi, kuin moni vielä tiedostaa. On tärkeää, että Suomen puolustus sopeutetaan ajoissa ja joustavasti muutoksiin, jotta puolustusvoimat täyttää tehtävänsä tehokkaasti myös 2020-luvulla. Tuleva uudistus edellyttää myös jalkaväeltä kykyä kehittää edelleen yhteistoimintakykyä, taisteluvälineitä ja ennen kaikkea taktiikkaa sekä taistelutekniikkaa.

Mistä sitten tiedetään, millaisia suorituskykyjä sodan ajan puolustusvoimat ja sen keskeisin aselaji jalkaväki tarvitsevat? Yksi keino lähestyä kysymystä on tarkastella sodan ja taistelun kuvaa sekä niiden muuttumista jalkaväen näkökulmasta. Täytyy siis tietää, millaiseen sotaan pitää valmistautua. Historiasta voidaan oppia sekin, että edelliseen sotaan ei kannata valmistautua, vaan on seurattava sodan kuvassa tapahtuvaa jatkuvaa muutosta ja suhteuttaa se omaan turvallisuusympäristöön. Senkin historia on opettanut, että varustautumista ei kannata laiminlyödä. Se on turhaa tasoitusta ja maksaa verta.

Kirjoittaja on pääesikunnan operaatiopäällikkö, kenraaliluutnantti Mika Peltanen.

VAATIMUKSIA JALKAVÄELLE

Sodan ja taistelun kuva on aina ollut muutoksessa, eikä kehitys ole nytkään

pysähtynyt. Sotaa ei enää käydä vain maalla, merellä ja ilmassa, vaan sitä käydään myös esimerkiksi avaruudessa, tietoverkoissa tai tiedotusvälineissä.

Myös ulottuvuus on kasvanut. Sen lisäksi, että taistellaan kiväärin tai tykin kantaman sisällä, taisteluita käydään myös todella pitkiltä, satojen ja tuhansien kilometrien, etäisyydeltä. Kehittyneet tiedustelu- ja tulenkäyttöjärjestelmät edellyttävät joukoilta jatkuvaa suojautumista vihollisen tiedustelulta sekä kauaskantoiselta tulenkäytöltä. Johtajien on kiinnitettävä erityistä huomiota joukon taistelukyvyyn säilyttämiseen ennen varsinaisen maataistelun alkamista.

Myös toiminta-alueet ovat muuttosessa. Omalla rajoitetulla alueellaan toimivat ja sivuilleen vilkuilemattomat komentajat ovat historiaa. Selkeitä rintamalinjoja ei juuri enää ole. Taisteluita käydään samanaikaisesti kaikkialla ja ei missään. Taistelualue ei ole hermeettinen vain sotajoukoille pyhitetty alue, vaan sotaa joudutaan käymään muun yhteiskunnan seassa.

Maavoimien uudistetussa taistelutavassa jalkaväkijoukkojen vastuu- ja toiminta-alueet ovat aiempaa huomattavasti laajemmat. Komentajien ja joukkojen on kyettävä jatkuvaan yhteistoimintaa niin naapurijoukkojen, kuin alueella toimivien eri viranomaisienkin kanssa. Entistä liikkuvampi taistelutapa johtanee siihen, että esimerkiksi taistelua tukevien yksiköiden määrä ja toiminta-aika jalkaväkijoukon vastuualueella vaihtelee voimakkaasti. Jalkaväkijoukon komentajalla ja päälliköllä on tulevaisuudessakin kokonaisvastuu vastuualueestaan.

Koulutuksella on luotava kyky viranomaisyhteistyöhön vähintäänkin perus-

yksikön päällikkötasalle. Yhteistyö ja mahdolliset tukitehtävät on aina järjestettävä niin, että joukon päätehtävän täyttämistä ei vaaranneta. Viranomaisyhteistyön rinnalle tulee entistä suuremmassa mittakaavassa yhteistoiminta kumppanien kanssa. Nähtävissä on, että erityisesti tukitoimintoja tuotetaan sodan aikana entistä enemmän kumppanien toimesta - kuten rauhankin aikana.

Suurten sotatoimiyhtymien käyttö viime sotien tapaan johtaisi todennäköisesti tilanteeseen, jossa keskitettyjen ja väisämättä kuitenkin rajoitetulla alueella toimivien joukkojen lamauttaminen olisi suhteellisen helppoa. Yksi muuttuvan sodan trendi onkin, että laaja alue täytetään jakautuneina pieninä osiin, jopa partioihin, jotka kykenevät viestintään, liikkeeseen, vaikuttamiseen ja toimintansa ylläpitoon. Näin hallitaan tilanteet korkealla todennäköisyydellä, koska kussakin tilanteessa jokin osa näkee jo toimintaympäristön rajoilta ja jopa niiden ulkopuolelta, mitä on tapahtumassa. Vastatoimet voivat alkaa heti, sijoittuivatpa tapahtumat minne tahansa. Resursseja kasvatetaan joustavasti ja keskitetysti sitä mukaa, kun tapahtumien uhkaavuus kasvaa.

Maavoimien ja jalkaväen uudistettavat kokoonpanot sekä uudistettu taistelutapa pyrkii vastaamaan edellä esitettyyn haasteeseen. Maapuolustuksen tavoitteena on tuottaa vähemmillä, mutta suorituskykyisemmillä ja eri taistelulajeja monipuolisesti hyödyntävillä joukoilla vastustajalle niin suuret tappiot, että sen hyökkäys pysähtyy. Vaikka taisteluun suoranaisesti osallistuvien jalkaväkijoukkojen määrä tulevaisuuden taistelukentällä vähenee, on vaikuttamisen tarve ja mahdollisuus vastaavasti kasvamassa.

Taistelussa tulenkäytöllä luodaan edellytykset vastustajan lyömiseen tai omien joukkojen toiminnalle. Tuli on kyettävä kohdistamaan yhä tarkemmin ja yhä pienempiin maaleihin. Johtajien on kyettävä määrittämään varhaisessa vaiheessa kohteet ja haluttu vaikutus sekä millä vaikutus toteutetaan. Jalkaväki johtajien on edelleenkin osattava käskä selkeät vaatimukset tukevien joukkojen johtajille, siis perusasia, joka ei ole muuttumassa.

Myös johtaminen ja aikaperspektiivi ovat muutoksessa. Kehittyneiden johtamis- ja tilannekuvajärjestelmien ansiosta taisteluja voidaan johtaa minuutti-, jopa sekuntiluokassa kaukaa ja keskitetysti. Keskitetty johtaminen on tullut yhä tärkeämmäksi osaksi sodankäyntiä siksi, että taistelualue on pirstaloitunut ja laajentunut, joukot vähentyneet ja suhteellisten pientenkin tapahtumien strateginen merkitys kasvanut.

Jalkaväkiyksiköiden uudistettu, entistä aktiivisempaan taisteluun pyrkivä, toimintatapa edellyttää johtajilta entistä kokonaisvaltaisempaa kykyä hahmottaa oman joukkonsa toiminta osana ylemmän johtoportaan tavoitteiden ja päämäärän saavuttamista. Usein on tiedettävä ja sisäistettävä myös seuraavan tason johtoportaan taistelun kokonaisuus. Johtamisen aikasyklin on oltava vastustajan vastaavaa sykliä nopeampi, jotta kyetään aloitteellisen toimintaan. Johtajien on kyettävä tekemään oikeita ja oikea-aikaisia päätöksiä. Uusien jalkaväkiyksiköiden johtamisjärjestelmän kehittäminen tukee edellä esitettyä, mutta pelkän johtamisjärjestelmän varaan ei voida laskea. Johtajien kykyjä on kehitettävä koulutuksen ja harjoittelun avulla.

Valvonta- ja tiedustelumenetelmien

kehittyminen on aiheuttanut myös sen, että yllätykseen on lähes mahdotonta päästä. Suuret joukkojen perustamiset ja keskittämiset huomataan kuukausia ennen varsinaisia sotatoimia. Toisaalta pienten yksiköiden joustavuus ja uudet sodankäyntitavat voivat edelleen toimia yllätyksellisenä elementtinä ja niiden vaikutukset voivat olla suuriakin.

Yllätykseen pääsemisessä on ratkaisevassa asemassa johtajien kyky innovoida ja hyödyntää omien joukkojen vahvuuksia sekä vastustajan heikkouksia. Suomalaiset maasto-olosuhteet suosivat tulevaisuudessakin jalkaväkijoukkojamme ja edellyttävät myös lähitaistelukykyä. Haasteena on luoda olosuhteet, joissa omat joukkomme voivat hyödyntää maastoa. Omien joukkojen toiminnalle otolliset olosuhteet luodaan edelleen hyvällä taktisella suunnittelulla.

Euroopan mittakaavassa suuren alueemme puolustamiseen tarvitaan edelleenkin suhteellisen paljon joukkoja. Sodan ajan joukkomäärän väheneminen on kompensoitavissa tulivoimaa ja joukkojen käyttöperiaatteita kehittämällä.

Painopistettä on kyettävä muuttamaan nopeasti ja joustavasti, sillä taisteluita voidaan käydä missä vain ja ne alkavat yllättäen. Tämä edellyttää, että ainakin osa joukoista on erittäin liikuntakykyisiä ja tulta on voitava käyttää kaukaa ja kauas; tykinkantama ei enää riitä. Yhtälailla joustavuus tarkoittaa myös sitä, että joukkojen tulee kyetä toimimaan monenlaisissa tilanteissa ja toiminnan luonnetta on kyettävä muuttamaan nopeastikin. Joukkojen taistelusuunnitelmissa on tarvetta lisätä taistelusta irti olevien joukkojen määrää, mikä ei tarkoita vain perinteisiä reservejä. Edellä mainittuja

joukkoja voidaan käyttää esimerkiksi aloitteen tempaamiseen kaukotaistelualueella vastustajan ensimmäisen portaan siirtoutuessa taisteluun päätaistelualueella.

Jäljelle jäävien jalkaväkijoukkojen on oltava entistä paremmin varustettuja. Tulevaisuudessa ei enää riitä, että joukoille jaetaan vain henkilökohtainen minimivärustus ja lähetetään ne huutoketjuysteillä puolustamaan jotakin tienrysteystä. Joukot tarvitsevat tilannetietoja, niiden on kyettävä välittämään tilannetietoja ja ennen kaikkea niiden on kyettävä suojautumaan ja vaikuttamaan joko omalla tulella tai ohjaamalla muuta vaikutusta vihollista kohti. Jollei näin ole, joukko on hyökkääjälle helppo kohde.

Koska sota on joka puolella, täytyy puolustusvoimienkin kyetä toimimaan joka puolella ja kyetä nopeasti luomaan painopiste. Tavoitteena on alueellisen ajattelun sijasta keskitetysti johdettu puolustusjärjestelmä, jossa uusia suorituskykyjä hyödynnetään optimaalisesti tehtävien täyttämiseksi.

Yhteistoimintakyky on kaikille joukoille tärkeää. Puolustusvoimien perinteinen lokeroituminen aselajeihin ja puolustushaaroihin ei ole tulevaisuutta. Kaiken, jalkaväenkin, on palveltava kokonaisuutta. Keinotekoisia raja-aitoja ei puolustusjärjestelmässä saa olla. Se edellyttää, että tilannekuvaa kyetään tuottamaan ja jakamaan ja käskyjä välittämään. Siksi toimintavarma ja verkottunut johtamisjärjestelmä ja tilannekuva on tulevaisuuden puolustusjärjestelmän runko. Jos et tiedä mitä tapahtuu etkä saa yhteyttä minnekään, on puolustus mahdotonta.

Puolustusvoimille annetut resurssit on kyettävä käyttämään kustannustehokkaasti. Rahaa ei pidä haaskata sellaiseen,

mitä tulevaisuuden taistelukentällä ei tarvita. Joissain asioissa, erityisesti tilannekuvassa ja johtamisessa, on syytä olla kehityksen kärjessä. Myös niillä joukoilla ja asejärjestelmillä, joilla painopistettä kyetään muuttamaan, on iso hintalappu. Silti pääosa jalkaväkijoukoista on tulevaisuudessakin varustettu vain tehtävään soveltuvalle materiaalilla, jonka hintalappu on maltillinen. Teknoarmeijaa emme kykene varustamaan. Joukkojemme ylläpito ei tulevaisuudessakaan onnistu ilman yleistä asevelvollisuutta, jonka on jatkossakin syytä säilyttää puolustusjärjestelmämme kulmakivenä.

Olemme kehittämässä puolustusjärjestelmää ja sellaista jalkaväkeä, jolla pystymme tulevaisuudessakin pitämään huolta siitä, että tiukan paikan tullessa Isänmaata kyetään puolustamaan - niiden vaatimusten mukaisesti, jotka valtiovalta näkee jatkuvasti muuttuvassa turvallisuusympäristössämme tarpeelliseksi. □

Maavoimien taistelu 2015, uudistettu taistelutapa

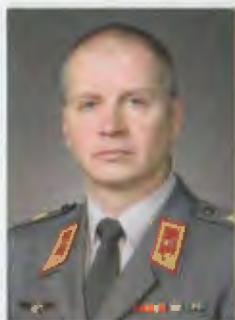
Maavoimien taistelutapaa ja joukkoja uudistetaan omista suomalaisista lähtökohdista niin, että puolustus voidaan toteuttaa pienemmällä joukkomäärällä. Alueellisen puolustuksen peruseriaatteet säilyvät ja yleinen asevelvollisuus tarvitaan myös tulevaisuudessa. Uudistus on kokonaisvaltaisen. Se koskee organisaatioita, materiaalia, toimintatapoja ja henkilöstöä.

Puolustusvoimauudistuksen lähtökohtia ovat puolustusvoimien nykyisten tehtävien jatkuminen, yleisen asevelvollisuuden toimivuuden varmistaminen sekä puolustusperiaatteen kehittäminen alueellisen puolustuksen pohjalta.

Uudistuksen yhteydessä puolustusmenojen käyttö pyritään saamaan hallittavaan tasapainoon, jolla taataan puolustuskyvyn pitkäjänteinen ylläpito ja kehittäminen. Puolustusjärjestelmän toimintakyvyn varmistamiseen liittyy välttämätön alueellisten joukkojen uudistaminen.

Alueellisilla joukoilla ja uudistuksen yhteydessä muodostettavilla paikallisjoukoilla varmistetaan, että koko maata voidaan puolustaa. Nämä yhdessä muodostavat maapuolustuksen torjuntakyvyn rungon ja alustan operatiivisten joukkojen toiminnalle.

Puolustusvoimien sodan ajan vahvuuden pienetessä 230 000 sotilaaseen maavoimien joukkojen määrä vähenee merkittävästi. Pääosa maavoimien joukoista on puolustusvoimauudistuksen jälkeenkin alueellisia joukkoja ja paikallisjoukkoja. Niiden ylläpidon ja kehittämisen ongelmana on, että suuri määrä puolustusmateriaalia vanhenee lähivuosina ja menetettävän

Kirjoittaja, prikaatikenraali Petri Hulkko on Maavoimien operaatiopäällikkö.

suorituskyvyn korvaamiseen on niukat varoja. Koko maata on kuitenkin puolustettava, eikä uhkamalleissa ja puolustusvoimien tehtävissä ole näköpiirissä merkittävää muutosta.

Yhtälö ei välttämättä kuitenkaan ole mahdoton, sillä maavoimissa on vuodesta 2008 alkaen suunniteltu, miten tehtävät kyetään toteuttamaan pienemmällä joukkomäärällä. Tarkastelun alle on otettu joukkojen organisointi, johtaminen, varustaminen ja taistelutapa. Näitä kaikkia uudistamalla voidaan muodostaa toimintakykyiset joukot, kunhan kriittiset poistuvat suorituskyvyt kyetään korvaamaan.

TAISTELUTAVAN UUDISTAMISEN PERUSTEET

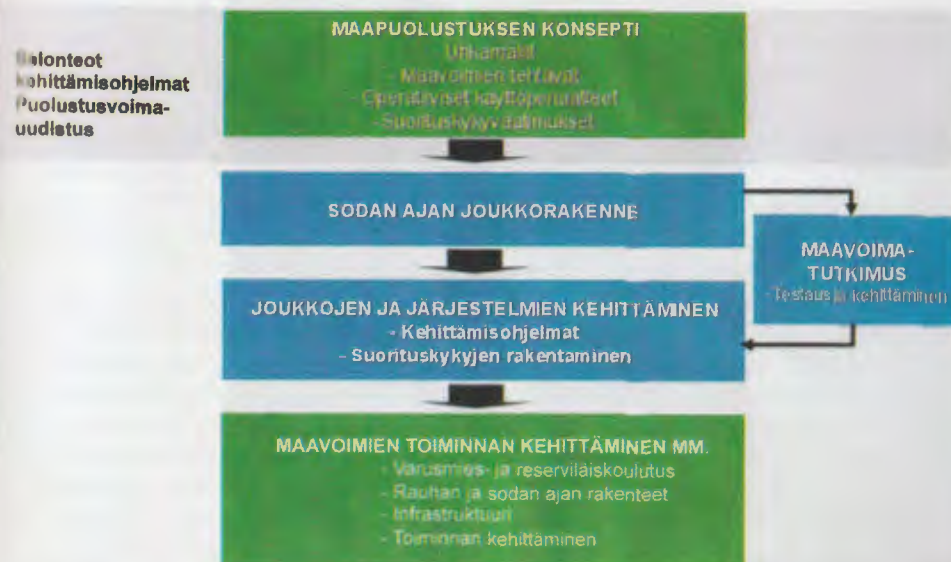
Maavoimien suunnittelun lähtökohtana ovat uhkamallit, jotka eivät ole oleellisilta osiltaan muuttumassa. Yleisen sotatekniikan kehityksen mukaisesti asevoimien taistelukyky sekä asejärjestelmien teho ja turkkuus kehittyvät jatkuvasti. Joukkojen vähetessä suorituskykyjen yhteisvaikutusta käytetään entistäkin painopisteisemmin syvällä alueella ja syvin tavoittein. Hyökkääjällä on aina alkuvaiheessa aloite ja ylivoima valituissa painopisteissä. Puolustajalla on oltava kyky aloittaa taistelut ja sitoa hyökkääjä kaikissa suunnissa sekä keskittää tämän jälkeen eri suorituskykyjen ja joukkojen yhteisvaikutus ratkaisukohtiin.

Maasto ja olosuhteet antavat suomalaisille mahdollisuuden taistella omilla ehdoilla ja

valitulla tavalla. Taistelu perustuu oman alueen tuntemukseen. Joukot voidaan kouluttaa ja varustaa niille suunniteltujen tehtävien mukaisesti. Suomalaisille ominaista omaaloitteisuutta voidaan parhaiten hyödyntää oloissamme tehtävätaktiikkaa toteuttamalla.

Vähemmistä joukoista on saatava suhteellisesti nykyistä enemmän tehoa. Taktiikkaa ja sotavarustusta on kehitettävä käsi kädessä. Edelleenkin suhteellisen suurelle reservistä perustettavalle joukkomäärälle ei voida hankkia täysimääräisesti kokonaan uutta materiaalia. Suurin osa materiaalista on vanhaa, perinteistä, mutta tulevaisuudessakin käyttökelpoista. Elinkaarensa päässä olevien asejärjestelmien mukana poistuvaa suorituskykyä on kuitenkin korvattava keskittämällä niukat kehittämisvarat sellaisiin materiaalihankintoihin, joilla on suurin merkitys kokonaissuorituskyvyn

Maavoimien kehittäminen

kannalta. Tällaisia maavoimissa ovat erityisesti johtamiseen ja vaikuttamiseen liittyvät hankkeet.

Maavoimia kehitetään kokonaisuutena (**kuva edellisellä sivulla**). Pääesikunnan perusteiden pohjalta on laadittu maapuolustuksen konsepti, joka määrittää maapuolustuksen suorituskykyvaatimukset. Suorituskykyvaatimuksiin vastataan joukkorakenteella, joka on perusteena kehittämisohjelmille ja joukkotuotannolle. Maavoimien johtamisrakenteita, infrastruktuuria ja toimintaa on kehitettävä niin, että kokonaisuus toimii kaikissa tehtävissä suorituskykyvaatimuksia vastaavasti.

Maavoimatutkimus on keskeinen väline kehittämisessä. Taktiikan tutkimuksessa maavoimien tärkein työkalu on Maasotakouluun perustettu maataistelukeskus. Siellä on jo kolmen vuoden ajan viety läpi laajaa taistelutavan tutkimusta, jonka perusteet lähtevät maapuolustuksen konseptista. Tutkimuksessa on selvitetty; kehittämisen reunaehdot huomioiden, miten joukot tulisi organisoida ja varustaa sekä miten niiden tulisi taistella, jotta päästäisiin mahdollisimman hyvään lopputulokseen. Näin on taistelutavan uudistamiselle saatu mahdollisimman kestävä teoreettinen perusta.

Maavoimatutkimuksen rinnalla seurataan jatkuvasti maailmalla tapahtuvaa kehitystä ja tutkimusta. Suoraa oppia suomalaisen alueelliseen puolustukseen on kuitenkin vähän saatavilla. Kaikissa armeijoissa kyllä korostetaan esimerkiksi tehtävätaktiikkaa ja oma-aloitteisuutta, mutta käytännön toiminta keskittyy usein kriisinhallintaan ja on usein hyvin kaava- maista, ylhäältä johdettua ja säädeltyä.

Uudistettua taistelutapaa on jo pitkään testattu kokeiluharjoituksissa. Ensimmäiset kokemukset ovat olleet lupaavia.

Sekä henkilökunta että varusmiehet ovat ottaneet uudistetut toimintamenetelmät vastaan innolla. Vuonna 2012 kokeiluharjoituksiin osallistui useita joukko-osastoja ja niissä tutkittiin joukkue- ja komppaniatason taistelua. Vuoden 2013 keväällä järjestetään maavoimien taisteluosaston kokeiluharjoitus, joka laajuudessaan antaa hyvän perustan testata uutta kokonaisuutta taisteluosastotasolla.

TAISTELUTAVAN OLEMUS

Maavoimatutkimuksen perusteella voidaan kiistatta osoittaa, että taistelutavan uudistuksessa tarkastelluilla kehittämisohjelman mukaisesti varustetuilla organisaatioilla ja toimintatavoilla päästään aiemmin käytössä olleita parempiin tuloksiin. Taistelutapa ja organisaatiot uudistetaan ensimmäisessä vaiheessa alueellisten joukkojen osalta. Sen jälkeen ovat vuorossa paikallisjoukot ja operatiiviset joukot, joiden toiminnassa sovelletaan samoja periaatteita.

Keskeinen uudistuksen kohde on joukkojen tapa taistella. Uudistetussa taistelutavassa nykyisestä jäykästä alueiden pitämiseen perustuvasta taktiikasta siirrytään kohti joustavampaa toimintamallia, jossa pyritään tuottamaan vastustajalle maksimaaliset tappiot oma toimintakyky säilyttäen.

Maavoimien taistelutavassa korostuvat aktiivisuus, aloitteellisuus, liike ja joustavuus. Joukot voivat käyttää samanaikaisesti eri taistelulajeja. Taistelutilan valmisteluun kuuluvat keskeisesti suluttaminen, linnoittaminen ja oman toiminnan suojaaminen. Tulenkäytöllä ja yllättävillä iskuilla tuotetaan vastustajalle tappioita, rikotaan sen taistelujärjestys ja pakotetaan se reaktiivisesti muuttamaan suunnitelmi-

ään. Toiminta tapahtuu samanaikaisesti koko vastuualueen syvyydessä. Hyökkääjän sitoutuessa taisteluun syvällä alueella sen voima ehtyy ja sitoutuu oman toiminnan ja yhteyksien suojaamiseen. Lopulta hyökkääjän liike pysähtyy.

Vastustajan tulivaikutusta pienennetään joukkoja hajauttamalla, joukkojen liikkeellä, linnoittamisella, ryhmitysmuutoksilla ja harhauttamalla sekä maaston oikealla käytöllä. Joustavan puolustuksen edellytykset luodaan runsaalla vara-, vaihtoasemien määrällä. Samalla voidaan kyllästä vastustajan maalitiedustelu. Joukkojen ilmasuojelun ja ilmatorjunnan merkitys erityisesti taisteluhelikoptereita vastaan korostuu.

Aktiivisuus taistelun kaikissa vaiheissa ja kaikilla tasoilla korostuu. Uudet taisteluvälineet kuten lennokit, johtamisvälineet, valvontajärjestelmät, pimeätoimintavälineet ja erilaiset räjähdyspanokset mahdollistavat vaikuttamisen parempaan tilannekuvaan perustuen.

Oma-aloitteellisuudelle ja oveluudelle on entistä enemmän sijaa. Joukolla, joka taistelutilanteessa yllättää vastustajansa, on hetkellisesti moninkertainen ylivoima. Tarkkuuskiväärillä tai panssarintorjunta-aseella yllättävästä suunnasta valmistelusta tuliasemasta ammutun laukauksen osumatodennäköisyys on parempi kuin vastustajan tulen alta ammuttaessa. Tykistön ensimmäisistä kranaateista syntyy suurimmat tappiot. Ensimmäinen laukeava panssarimiina aiheuttaa tappioita ja pysäyttää vastustajan.

Mitä enemmän yllätyksiä, ensimmäisiä kranaatteja ja laukeavia miinoja, sitä enemmän tuotetaan tappioita ja sekoitetaan vastustajan toimintaa. Parhaaseen vaikutukseen päästään perinteisellä sulutteiden, epäsuoran tulen ja suora-ammuntatulen

yhteisvaikutuksella. Oleellista on, että yllätyksen suoma etu käytetään maksimaalisesti hyväksi ja vastustajan vastatoimenpiteitä väistetään.

Hyökkäyksessä ei ole niinkään kysymys jonkun määräalueen valtaamisesta ja pitämisestä, kuin reservinä olevan suorituskyvyn siirtämisestä vaikuttamaan oikea-aikaisesti vastustajaan. Silti aina on alueita, jotka on pidettävä hallussa tai sitten niiden käyttö on estettävä vastustajalta sulutteilla ja tulella. Maavoimilla on myös oltava kyky hyökkääjän kovan kärjen pysäyttämiseksi aukeavoittoisessa maastossa kohtaamistaistelussa. Tällainen kyky löytyy taistelupanssarivaunuilla varustetuista mekanisoiduista taisteluosastoista ja Karjalan Jääkäriprikaatista.

Muut puolustushaarat ja puolustusvoimien yhteiset suorituskyvyt kuten ilma- puolustus, erikoisjoukot, kaukovaikuttaminen ja elektroninen sodankäynti tukevat maavoimien taistelua. Tuhoamalla ja lamauttamalla tärkeitä kohteita hyökkääjän syvyydessä luodaan edellytyksiä torjuntataistelun onnistumiselle. Operatiivisen tulenkäytön erikoisampumatarvikkeilla voidaan yllättävässäkin tilanteessa vaikuttaa nopeasti myös vastustajan koviin ja puolikoviin maaleihin.

Kenttäkokeissa on kouluttajien ja johtajien eri tasoilla löydettävä käytännön keinot esimerkiksi partio- ja panssaritiedustelun vaikeuttamiseksi, puolustusryhmyksen joustavaan muuttamiseen, kärjen toistuvaan pysäyttämiseen ja vaikutuksen ylläpitämiseen koko taistelun ajan koko vastuualueella. Miten salaan ja harhautun, miten houkuttelen hyökkääjän itselleni edulliseen taistelutilanteeseen, miten tempaan aloitteen, ovat kysymyksiä, joihin on haettava vastaukset.

Uudistetulla tavalla taistelevien jouk-

kojen huollon järjestelyt ovat haasteellisia. Huoltojoukkojen organisoinnilla ja varustamisella pyritään vastaamaan näihin haasteisiin. Taustalla on laaja maavoimatutkimukseen liittyvä huollon tutkimustointa. Huollon järjestelyt, suluttaminen ja linnoittaminen, johtamisvalmiuden saavuttaminen ja muut puolustusvalmistelujen aikatekijät on myös selvitettävä kenttäkokein.

MATERIAALI JA ORGANISAATIO

Pääosa joukkojen käyttämästä materiaalista on nykyistä puolustusvoimien hallussa olevaa tai yhteiskunnalta valmiutta kohotettavassa vuokrattavaa tai otettavaa. Hankinnat kohdennetaan suhteelliseen pieneen, mutta toiminnan kannalta kriittiseen materiaaliin.

Joukkojen organisoinnissa pyritään modulaarisuuteen ottaen huomioon erilaiset tehtävät ja toimintaolosuhteet. Jotkut pataljoonat varustetaan ja koulutetaan taistelemaan hajautetusti, toiset enemmän puolustuksellisesti tai hyökkäävästi ja osa joukoista koulutetaan ja varustetaan Pohjois-Suomen olosuhteisiin. Pohjois-Suomessa taisteluosastojen iskuportaatiot varustetaan telakuorma-autoilla. Etelä-Suomessa osalle alueellisista joukoista riittää panssaroituja pyöräajoneuvoja ja maastokuorma-autoja, mutta pääosa liikkuu ottoajoneuvoilla.

Keskeinen uudistetun taistelutavan mahdollistaja on johtamisjärjestelmä, joka viedään ryhmä- ja raskasasetasolle saakka. Ryhmänjohtajat on tarkoitettu varustaa radioilla ja paikkatietoon perustuvan tilannekuvan välittämisen mahdollistavilla päätelaitteilla. Joukkueen johtaja voi uusin välinein johtaa äänensä kantaman ulkopuolella olevia ryhmiään reaaliaikaisen

tilannekuvan ja paikkatiedon perusteella. Käyttöön suunniteltu teknologia on jo olemassa. Esimerkiksi hirvijahdissa käytetään samankaltaisia kaupallisia välineitä. Nykyiselle tietotekniikan tuntevalle sukulpolvelle välineiden käyttö on luontevaa.

Pääosa maavoimien seuraavien vuosien materiaalihankinnoista liittyy uudistettuun taistelutapaan. Johtamisjärjestelmien lisäksi mm. kenttätyökistön ja raskaan kranaatinheitin tuliyksiköitä varustetaan asekohtaisilla päätelaitteilla, jotka mahdollistavat hajautetun tuliasematoiminnan ja siten paremman suojan. Joukkojen suojaa parannetaan myös suojaelementeillä, valelaitteilla sekä naamioverkoilla. Tiedustelu- ja valvontakykyä parannetaan lennokkijärjestelmillä, maalinosoitusjärjestelmillä ja pimeätoimintavälineillä. Huoltojärjestelmä rakennetaan siten, että se mahdollistaa joukkojen nykyistä hajautetun toiminnan.

JOUKKOTUOTANTO ALKAA KESÄLLÄ 2013

Toiminta perustuu tehtävätaktiikkaan kaikilla tasoilla. Johtajalle annetaan toiminnan päämäärä, tehtävä ja resurssit, jonka jälkeen hän päättää miten toiminta toteutetaan. Johtajilta ja yksittäisiltä sotilailta odotetaan rohkeuden ja aloitekyvyn lisäksi myös oveluutta. Heidän kouluttamisensa ymmärtämään taistelutavan syvin olemus on keskeinen haaste. Maavoimien tuleva kokoonpano mahdollistaa joukkojen tuottamisen tehtävän ja olosuhteiden vaatimusten mukaisesti. Uudistettujen alueellisten joukkojen tuottaminen aloitetaan vuoden 2013 saapumisesta, ensin johtajat ja sitten miehistö. Pääosa uudistetuista alueellisista joukoista tuotetaan aikaisemmasta poiketen varus-

miespalveluksen pohjalta. Ennen varusmiespalveluksen aloittamista on luonnollisesti koulutettava kouluttajat ja uudistettava koulutussuunnitelmat.

Uudet organisaatiot ja niiden varustus on tunnettava perinpohjaisesti, ennen kuin joukkotuotanto voidaan aloittaa. Joukko-osastojen henkilökunnan perehdyttäminen taistelutapaan on toteutettu Maavoimien Esikunnan johdolla keväällä 2012. Joukkotuotannon valmistelua ollaan siirtämässä joukko-osastoihin ja sotakouluissa aloitetaan asteittain henkilökunnan koulutus.

Joukkojen suorituskykyjen saavuttaminen edellyttää, että miehistön viiden ja puolen kuukauden palvelusaika käytetään tehokkaasti. Maastovuorokausien määrässä tulisi päästä keskimäärin 38 vuorokautteen/5,5 kuukautta palveleva varusmies. Kertausharjoituksissa tavoite on 18 000 koulutettua reserviläistä vuositasona vuodesta 2015 alkaen. Tämä vastaa joukkojen määrään suhteutettuna vuonna 2010 koulutettujen reserviläisten määrää.

Tärkein työ taistelutapaa uudistettaessa tapahtuu kentällä. Kaikilla tasoilla riittää kantahenkilökunnalle pureksittavaa. Aliupseerien tulee hallita ryhmä- ja joukkueen toiminta sekä niiden ase- ja johtamisjärjestelmät. Opistoupseerien ja kandiensa osaamisessa korostuu joukkuekomppaniatason hallinta ja koulutuksen suunnittelu. Maisteritason upseerien tulisi hallita taisteluosaston kokonaisjärjestelmä. Yleisesikuntaupseerien tehtävissä painottuvat alueellisten ja operatiivisten taisteluosastojen ja yhtymien komentajajäsen esikuntatehtävät.

JATKOSSA MYÖS MUUT JOUKOT MUKAAN

Alueellisten joukkojen uudistetun taistelutavan periaatteet tuodaan jatkossa myös operatiivisten joukkojen ja paikallisjoukkojen taisteluun. Uudistettavien paikallisjoukkojen tehtäviä ovat joukkojen perustaminen ja koulutus, kohteiden suojaus, tiedustelu, opastaminen, sivustojen suojaus, maahanlaskun torjunta ja rajoittaminen, sissitoiminta ja erikoisjoukkojen vastainen toiminta. Paikallisjoukkojen toiminnan yhteyteen on myös mahdollista kanavoida vapaaehtoisen maanpuolustuksen sekä kokonaisturvallisuuden toimintoja. Muita viranomaisia voidaan tukea mm. etsintä- ja pelastustehtävissä.

Vaikka sodan ajan joukkojen määrä pienenee, ovat ne 95 prosenttisesti reserviläisistä muodostettuja. Kaikille sopiville ja halukaille reserviläisille on edelleen tehtäviä sodan ajan puolustusvoimissa.

Tuleva joukkorakenne mahdollistaa reserviläiselle monipuolisen sotilasuran ja haasteellisia tehtäviä. Varusmieskoulutuksen jälkeen reserviläisen sijoitus on alueellisissa tai operatiivisissa joukoissa. Sen jälkeen tarjolla on tehtäviä maakuntakomppanioissa, perustamisorganisaatioissa, koulutus- ja tukioorganisaatioissa sekä esikunnissa.

Maavoimien suunnitelmat perustuvat leikattuihin, nyt tiedossa oleviin rahoituskehyksiin. Jos välttämättömin materiaali jää kuitenkin hankkimatta, uudistettu taistelutapa toteutuu vajaana ja vain pienen joukkomäärän osalta. Kertausharjoitusten raju leikkaus lähivuosina hidastaa myös reservin kouluttamista uusien periaatteiden mukaiseen toimintaan.

Uudistetun taistelutavan jalkautus on lähtenyt hyvin käyntiin. Odotukset henkilökunnan, reserviläisten ja varusmiestenkin puolella ovat korkealla. □

Jalkaväen joukkorakenne osana maavoimien taistelua 2015

Jalkaväen taistelu uudistuu osana maavoimien taistelutavan uudistamisesta. Uudistus koskettaa yksittäistä taistelijaa, jalkaväen joukkorakenteita, taktiikkaa ja taistelutekniikkaa, materiaalia ja koulututusta.

Sodan kuvan ja taistelutavan muutokseen liittyen on jalkaväen joukkorakenteita uudistettu vastaamaan nykyaikaisen sodankäynnin vaatimuksia. Maavoimien joukot jaetaan käytettävyyden mukaan operatiivisiin, alueellisiin ja paikallisjoukkoihin. Alueelliset ja paikallisjoukot muodostavat maavoimien joukkorakenteen rungon, jolla varmistetaan, että koko maata voidaan puolustaa. Näillä joukoilla luodaan pohja maahyökkäyksen torjuntakyvyille sekä operatiivisten joukkojen toiminnalle.

Taistelutavan uudistus koskettaa jalkaväessä ensimmäisessä vaiheessa ennen kaikkea alueellisia joukkoja. Alueelliset joukot ovat määrättyille alueille taistelu-, suojaus- ja valvontatehtäviin varustettuja ja koulutettuja joukkoja. Alueellisilla joukoilla kulutetaan hyökkääjää syvällä alueella, sidotaan hyökkääjä taisteluun ja pysäytetään se niin että se voidaan lyödä. Lisäksi alueellisilla joukoilla pidetään valtakunnan ja maapuolustuksen kannalta keskeiset alueet.

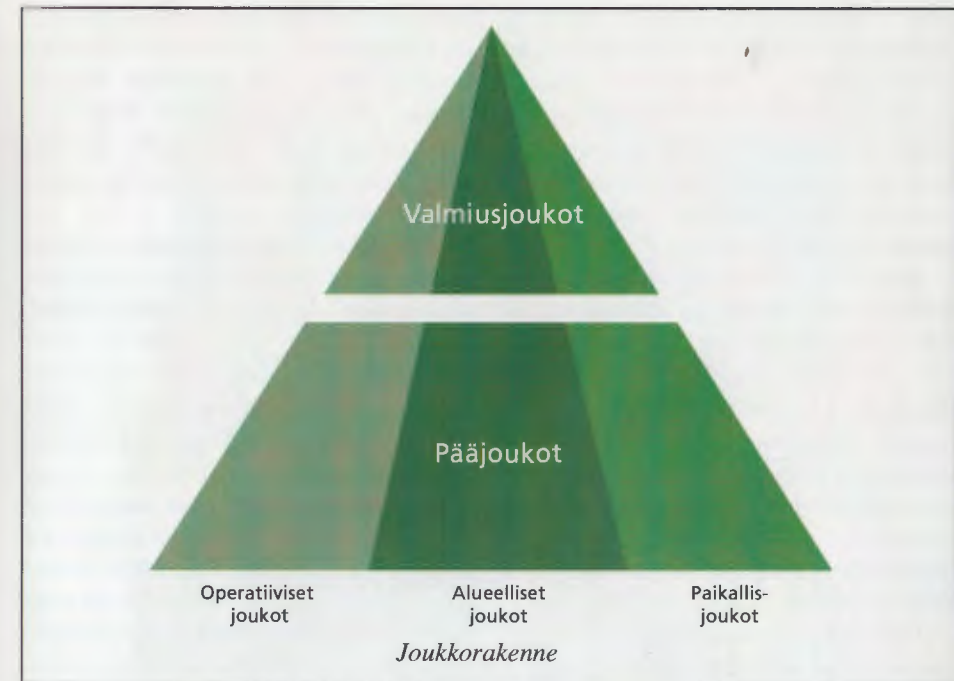
Alueelliset joukot organisoidaan pääosiltaan jääkäripataljoonien taisteluosastoiksi, joiden organisaatio ja sotavarustus riippuu tehtävien mukaisesti. Osa

Kirjoittaja, everstiluutnantti Kari Nisula palvelee Maavoimien esikunnassa suunnitteluosastolla jalkaväen vanhempana esiupseerina vastuualueenaan jalkaväen kehittäminen.

joukoista, kuten kaupunkijääkäripataljoonat, toimivat edelleen pataljoonakokoonpanossa. Joukkovalikoimaa täydentävät erillisyyksiköt. Näitä ovat muun muassa laajalla alueella taistelevat jääkärikomppaniat ja tiedustelukomppaniat.

Erityyppisten taisteluosastojen kokoonpano, varustus, taktiikka ja taistelutekniikka muodostetaan ottaen huomioon erilaiset tehtävät ja toimintaolosuhteet. Puolustustehtäviin tarkoitetun jääkäripataljoonan taisteluosaston taistelukyky perustuu eri aselajien tukemaan komppanioiden taisteluun ja näin aikaansaattavaan yhteisvaikutukseen. Taisteluosastoa käytetään osana jalkaväkiprikaatin taistelua tai ylemmän johtoportaan johdossa. Taisteluosaston taistelu koostuu koko vastuualueen syvyydessä toteutetusta eri taistelulajien ja hajautetun taistelutavan

joustavasta yhdistelmästä. Taisteluosaston taistelulla kulutetaan vastustajan voimaa ja pyritään ohjaamaan se liikkeen pysäyttämisen kannalta edullisille alueille. Taistelu perustuu jalkaväen käsiaseiden, panssarintorjunta-aseiden, sulutteiden ja epäsuoran tulen entistä joustavampaan käyttöön taisteluosaston koko vastuualueella.

Hyökkäystehtäviin tarkoitetun jääkäripataljoonan taisteluosaston suorituskyky muodostuu panssaroitujen ajoneuvojen liikkuvuudesta ja jalkaväkitaistelijoiden lähitaistelukykyvyydestä, jota tuetaan muilla aselajeilla. Hyökkäävää taisteluosastoa käytetään joko kootusti tai hajautettuna vastahyökkäyksiin, tai vahventamaan aluevastuussa olevan yhtymän taistelua.

Telakuorma-autoilla varustettu taisteluosasto taistelee laajoilla ja vaikeakul-

kuisilla alueilla kootusti tai komppanianjoukkueen kokoisina osastoina. Toiminta sovitetaan yhteen alueella toimivien muiden joukkojen, kuten tiedusteluksikoiden ja laajalla alueella toimivien jääkärikomppanioiden kanssa. Taisteluosaston suorituskyky perustuu telakuorma-autoin varustettujen jääkärikomppanioiden maastoliikkuvuuteen ja jalkaväkitaistelijoiden lähitaistelukykyyn sekä aselajien tukeen. Taisteluosaston toiminnalla vastustaja hädastetaan, kulutetaan ja pysäytetään määräalueella.

Hajautettuun taisteluun tarkoitettu jääkäripataljoona toimii laajalla alueella tuottaen tappioita vastuualueelle tunkeutuneelle hyökkääjälle koko alueensa syvyydessä. Se taistelee pääsääntöisesti partiojoukkue - komppaniakokoonaisuuksina tehden ylläköitä, iskusuos-

isku, pysäyttäen hyökkääjän kärjen ja tuhoten sen huolto-osia, tuliyksiköitä sekä johtamispaikkoja. Pataljoonan taistelu perustuu jalkaväen toiminnan lisäksi erityisesti kranaatinheittimien, panssarintorjunta-aseiden ja miinojen sekä raskaiden raketinheittimien ja tykistön erikoisampumatarvikkeiden käyttöön.

Alueellisten jalkaväkijoukkojen kokoonpanoissa on siirrytty pääosin nelijakoisuuteen, joka ulottuu komppaniatasolle asti. Pääosassa taisteluosastoja jääkärikomppanioiden määrä kasvaa kolmesta neljään. Jalkaväen taisteluvoimaa ja taistelukestävyyttä on kasvatettu nostamalla miesmäärää ryhmä-, joukkue- ja komppaniatasolla sekä, monipuolistamalla ja lisäämällä ryhmä- ja joukkueaseistusta sekä varustusta.

Jalkaväen taistelussa tarvittava tulivoima on oltava siellä missä partio, ryhmä ja joukkue taistelevat. Tämä tarkoittaa kykyä tuhota taistelupanssarivaunut ja kevyesti panssaroidut ajoneuvot vuorokaudenajasta riippumatta. Lisäksi tarvitaan riittävää kykyä vaikuttaa maaleihin kiväärikaliperisten aseiden kantaman ulkopuolella. Komppanioiden kokoonpanoon sijoitetut kevyet kranaatinheitinjoukkueet sekä taisteluosastojen kranaatinheitinkomppaniat ja tykistöpatteristot luovat tähän hyvät edellytykset.

Kaavio oikealla: Esimerkki Jalkaväen kokoonpanoista.

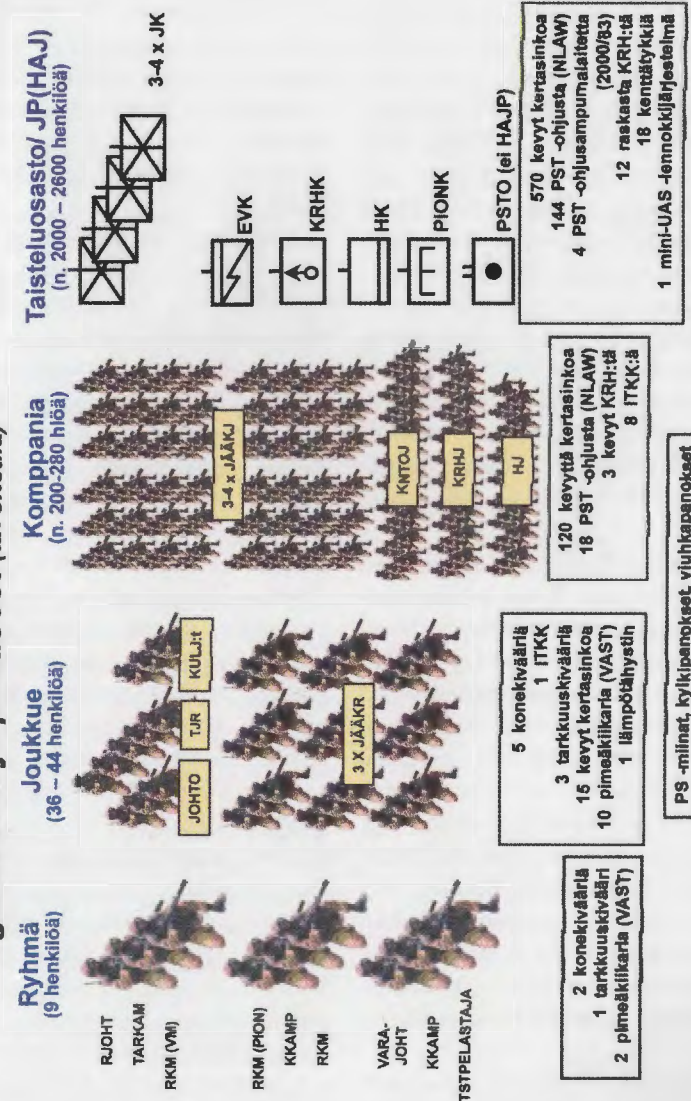
Jääkärijoukkueen taistelussa yhdistyvät suora-ammuntatuli, epäsuoran tulen ja sulutteiden käyttö. Joukkueen on kyettävä vaikuttamaan vastustajaan entistä joustavammin eri etäisyyksiltä. Joukkue voi vaikuttaa vastustajaan käyttämällä vain miinoja ja panoksia, panssarintorjunta-aseita ja/tai epäsuoraa tulta ilman sitoutu-

mista kuluttavaan lähitaisteluun. Toisaalta on varauduttava ja pystyttävä muutamien metrien etäisyydeltä käytävään lähitaisteluun, joka on tyypillistä peitteisessä maastossamme ja rakennetulla alueella. Lopputulos, joka tähtää tappioiden tuottamiseen, ratkaisee.

Taistelussa on avainasemassa edelleen maaston sekä alueen tuntemus ja sen hyödyntäminen. Onnistunut maastonkäyttö vaikuttaa joukon siirtymiseen ja taisteluliikkeeseen, suojaan sekä tuliaseman valinnan kautta aseiden tehoon. Uudet johtamisvälineet helpottavat joukkueen johtamista erilaisissa olosuhteissa: rakennetulla alueella, peitteisessä maastossa ja toimittaessa laajalla alueella. Uusien kokoonpanojen ja sotavarustuksen tuomat edut voidaan näin hyödyntää tehokkaasti. Joukkue voi tarvittaessa toimia ryhmittäin tai jakaantua tarvittaessa jopa kymmeneen kolmen taistelijan partioon ollen kuitenkin joukkueen johtajan johdossa. Uudet kokoonpanot ja välineet eivät kuitenkaan tee joukkueen johtajan vaativasta tehtävästä ja taistelusta nykyistä helpompaa, vaan asettavat johtajakoulutukselle ja joukon kouluttamiselle erilaisia vaatimuksia. Taistelutilan valmisteluille on varattava oma aikansa. Rauhan ajan koulutuksessa on johtajan toiminta-ajatus ja taistelusuunnitelma pystyttävä mallintamaan koulutettaville konkreettisesti. Koulutusmenetelmänä kaikilla tasoilla korostuu ”kouluta - harjoituta - vaadi”. Käytössä oleva koulutusaika käytetään hyväksi entistä suunnitelmallisemmin. Tavoitteena on näin parantaa koulutuksen tehokkuutta ja mielekkyyttä koulutettavan joukon kannalta.

Paikallisjoukkoihin voi kuulua muun muassa maakuntakomppanioita sekä so-

ALUEELLISET JOUKOT: organisointi ja pääaseet (tavoitefila)

tilaspoliisiyksiköitä. Paikallisjoukkojen tehtävinä ovat muun muassa kohteiden suojaus, tiedustelu ja alueen valvonta, opastaminen, sivustojen suojaus, sissi-toiminta ja erikoisjoukkojen vastainen toiminta. Paikallisjoukkojen toiminnalla voidaan lisäksi tukea muita viranomaisia esimerkiksi etsintä- ja pelastustehtävissä.

Huolimatta siitä, että uudistus koskettaakin ensimmäisessä vaiheessa alueellisia joukkoja, säilyy operatiivisten joukkojen merkitys tulevaisuudessa. Operatiiviset joukot ovat edelleen maavoimien suorituskykyisimpiä joukkoja, joilla luodaan taistelun painopiste. Maavoimien operatiivisiin joukkoihin kuuluu valmiusprikaateja, mekanisoituja taisteluosastoja, moottoroituja taisteluosastoja, maavoimien erikoisjoukkoja, helikopteripataljoona sekä erillisyyksiköitä ja aselajijoukkoja.

Valmiusprikaateja valmistaudutaan edelleen käyttämään koko valtakunnan alueella. Prikaatien suorituskyky perustuu Karjalan jääkäriprikaatin osalta rynnäkö- ja taistelupanssarivaunuin varustettujen panssarijääkäripataljoonien iskukykyyn. Porin jääkäriprikaatin iskukyky perustuu panssaroitujen pyöräajoneuvojen nopeaan liikkuvuuteen ja jalkaväen lähitaistelukykyyn. Kainuun jääkäriprikaati on varustettu Pohjois-Suomen olosuhteisiin. Sen iskukyky muodostuu telakuorma-autoin varustetuista, lähitaistelukykyisistä jääkäripataljoonista. Yhtymällä on kyky toimia eritoten laajalla, vaikeakulkuisella alueella.

Vuosikymmenen aikana rakennettu suorituskykyinen valmiusprikaatikonsepti on käyttökelpoinen ja toimiva. Valmiusprikaatien toimintaa vahvennetaan tarvittaessa mekanisoitujen ja moottoroitujen

taisteluosastojen taistelulla ja niitä tuetaan voimakkaasti eri aselajeilla. Sen lisäksi valmiusprikaatit kykenevät yhteistoimintaan muun muassa helikopteri- ja tiedustelulennokkiyksiköiden kanssa. Taistelussa valmistaudutaan hyödyntämään lisäksi puolustusvoimien yhteisiä suorituskykyjä. Konseptia kehittämällä säilytetään kyky kohdata mekanisoitu hyökkääjä kohtamistaistelussa, kun se on tarkoituksenmukaista.

Uudistettu joukkorakenne antaa eri tason johtoportaille hyvän valikoiman työkaluja maan puolustamiseksi. Mikään näistä jalkaväen joukoista ei kuitenkaan tuo yksistään ratkaisua nykyajan taistelukentällä. Avainasemassa on se miten eri aselajien suorituskyvyt sovitetaan yhteen halutun vaikutuksen aikaansaamiseksi. Tämä edellyttää joukkojen toiminnan tukemista muun muassa tilannekuvalla, johtamisjärjestelmällä ja huollolla. Taisteluosastojen käyttöön tuleva johtamisjärjestelmä ja lennokit ovat esimerkkejä suorituskyvystä, jotka merkittävästi parantavat mahdollisuuksia kohdistaa hyökkääjään oikein aikautettu tulivaikutus taisteluosaston syvyydessä.

Pääosa uudistetun taistelutavan alueellisista ja operatiivisista joukoista koulutetaan varusmieskoulutuksella. Yleinen asevelvollisuus, jossa varusmieskoulutuksen päättänyt jääkärikomppania jatkaa samalla kokoonpanolla myös reservin harjoituksissa, luo vankan perustan sodan ajan joukkojen uskottavalle suorituskyvylle. Joukkotuotannon perustana ovat eri joukkotyypeille asetetut suorituskyvyvaatimukset, suunniteltu sodan ajan joukkorakenne, sotavarustuksen elinjakso ja kunkin joukon suunniteltu elinkaari. Joukkotuotannossa avainkysymyksiä

ovat: Miten joukko koulutetaan, miten henkilöstö sijoitetaan, miten taito reservissä ylläpidetään ja minkälainen harjoitusjärjestelmä luodaan tämän toteuttamiseksi,

Uudistetun joukkorakenteen myötä joukko-osastot erikoistuvat yhä enemmän oman osaamisalansa ja alueensa joukkojen kouluttamiseen. Jalkaväen joukkotuotanto toteutetaan perusyksikkö- ja erillisjoukkuekokoonpanossa. Tämä lisää joukon kiinteyttä johtajien ja miehistön tuntiessa toisensa. Joukot harjaantuvat toimimaan omien johtajiensa johdossa joukkotuotannon alusta alkaen. Joukkokoulutuskaudella toteutettavat taisteluosaston harjoitukset muodostavat perustan, jossa toiminta muiden joukkojen kanssa ja taistelussa tarvittava yhteensovittaminen opitaan. Kertausharjoituksilla on jatkossa merkittävä osuus joukon osaamisen ylläpitämiseksi. Niin johtamiseen kuin asejärjestelmiin liittyvää teknologiaa päivitetään, uusia varusteita tulee käyttöön ja toimintatavat kehittyvät. Tämä edellyttää henkilöstön säännöllistä kouluttamista ja perehdyttämistä omiin tehtäviinsä sekä joukkokokonaisuuksien ja järjestelmien harjoittamista.

Sodan ajan joukkojemme suorituskyky perustuu reserviläisten osaamiseen. Tämä tarkoittaa sitä, että koulutetun sodan ajan joukon elinkaaren ylläpitämiseksi on kertausharjoitusten osuus äärimmäisen tärkeä. Uudistettu joukkorakenne tarjoaa entistä haastavampia ja vastuullisempia tehtäviä niin reservin miehistölle kuin sotilastehtävissä pitkälle edenneille reservinupseereille. Taistelutapa 2015 korostaa yksilön osaamista ja itsenäisempää kykyä toimia, ja edellyttääkin reservin henkilöstön jatkuvaa harjoittamista omiin

tehtäviinsä. Tämä tarjoaa reserviläisille mahdollisuuden oppia uutta ja kehittää itseään.

Jalkaväkijoukkojen osalta maavoimien taistelu 2015 mukaisten joukkojen joukkotuotanto aloitetaan vuoden 2013 kuluessa aloittamalla ensin johtajien koulutus. Tutkimustyötä sekä kenttäkokeita on tehty ja materiaalista valmiutta kehitetty jo vuosia. Yhden yön ihmettä ei kuitenkaan tässäkään tapahdu. Joukkojen koulutus ja perehdytys uudistettuun taistelutapaan vie vuosia. Se edellyttää pitkäjänteistä suunnitelmallista työtä joukko-osastoissa, jotka päätyön, koulutuksen tekevät. □

Olemmeko valmiit uudistamaan maavoimien taistelun?

Maavoimien uuden taistelutavan kehittämisessä ollaan päästy vaiheeseen, jossa ensimmäisiä koulutusohjeita julkaistaan luonnoksina joukkojen käyttöön. Taistelutapa tulee edellyttämään muutoksia joukkojen toimintatavoissa. Artikkelissa kuvataan sen vaikutuksia joukkojen koulutukseen, valmiuteen ja toiminnan johtamiseen.

Maavoimien uutta taistelutapaa kehitettäessä pyörää ei ole keksitty uudelleen. Kehitystyöhön ovat osallistuneet useat eri organisaatiot ja henkilöt. Työssä on hyödynnetty sekä tutkimusta että asiantuntijoiden osaamista ja kokemusta. Useaan otteeseen eri keskusteluissa on tullut esiin, että näitä samoja ajatuksia on herätelty jo vuosia, jollei vuosikymmeniä aikaisemmin. Siksi onkin mahdotonta sanoa kuka tai ketkä näiden periaatteiden taustalla oikeasti ovat olleet. Voidaan puhua jopa koko sodan jälkeisen ajan kestäneestä kriittisestä arvioinnista/ asenteesta.

Maavoimien taistelussa yhdistyvät tehtävätaktiikka, kaikkien taistelulajien hyödyntäminen, useat taktiset keinot tasosta riippumatta ja nykyaikainen sotavarustus. Joukkojen taisteluryhmitus muuttuu uudistuksen myötä entistä hajautetummaksi ja taktiikaltaan monipuolisemmaksi.

Uudistetun taistelutavan kehittäminen ja kokeilu on alkuvaiheessa keskittynyt

Kirjoittaja, majuri Tero Savonen palvelee Maasotakoulun Maataistelukeskuksessa. Hän on osallistunut maavoimien uudistetun taistelutavan tutkimiseen sekä osallistunut taisteluosaston oppaan kirjoittamiseen.

alueellisten joukkojen organisaatioiden kehittämiseen ja niiden käyttö- ja toimintaperiaatteiden uudistamisen aktiivisemmaksi kaikissa taistelulajeissa. Samalla luovutaan kaavamaisesta ja jäykästä puolustuksesta. Taktista syvyyttä kasvatetaan merkittävästi nykyiseen verrattuna. Maavoimien taistelutapaa voidaan kuvata siten nykytaktiikkaa soveltavaksi ja entistä aktiivisemmaksi tavaksi taistella. Siinä yhdistyvät useat jo olemassa olevat taktiset periaatteet, joita hyödynnetään kaikilla tasoilla.

Vaikka ensimmäiset taktiset periaatteet on nyt saatu kirjoitetuksi, paljon työtä on edelleen tekemättä. Maavoimien on kyettävä kehittämään muun muassa koulutusjärjestelmänsä, operatiivista suunnit-

telu- ja toimeenpanokykyään, kalustoaan sekä viime kädessä jokaisen sotilaan tapaa ajatella. Nyt jos koskaan uuden taistelutavan kehittäjiä tarvitaan kaikilla eri tasoilla kenraalista sotamieheen, viemään asiat teoriasta käytäntöön.

HARJOITTELU TEKEE MESTARIN

Uusi ja aiempaa aktiivisempi taistelutapa edellyttää koulutusjärjestelmän kehittämistä. Hyökkäys- ja puolustustaistelun oppiminen luovat edelleen perustan joukkojen taistelulle kaikilla tasoilla ryhmästä taisteluosastoon. Toiminnan harjoittelua ja joukon valmentamista taisteluun tulee sen sijaan korostaa entisestään.

Taistelua, niin taisteluharjoituksissa kuin kovassakin tilanteessa, tulee aina edellyttää joukon harjoittelu valitulla taistelualueella. Jokaisen sotilaan on ymmärrettävä toiminnan päämäärä sekä taisteluajatus lähintään joukkueen tasolla. Vastaavasti kaikkien johtajien on tiedettävä nämä vä-

hintään komppanian tasolla. Joukkotutunnossa kouluttajien on lisäksi tiedettävä koulutettavan joukon sodan ajan tehtävä ja taisteluaajatus, jotta joukko harjoittelee oikein.

Nykyisin taisteluharjoituksissa varataan vain vähän aikaa toiminnan harjoitteluun. Harjoituspäivien vähentäminen vaikuttaa luonnollisesti tähän. Nyt olisikin aika miettiä harjoitusten rakennetta uudelleen, jotta joukoille kyetään varaamaan riittävä harjoittelu- ja valmistelu aika. Taistelu totuttua huomattavasti laajemmalla vastuualueella ja useammalla eri alueella edellyttää puolustuksen, viivytyksen sekä hyökkäysten harjoittelun lisäksi siirtymisten, väistöjen ja toimintakyvyn säilyttämiseen liittyvien toimien harjoittelua. Esimerkiksi viiden vuorokauden taisteluharjoituksessa voisi olla kaksi 12 - 16 tunnin taisteluvaihetta, joita edeltäisivät riittävän pitkät harjoittelu- ja valmisteluajat.

Taistelussa onnistuminen edellyttää maaston ja taistelualueen hyvää tuntemis-

ta. Myös tähän näkökulmaan on suhtauduttava vakavasti joukkojen koulutusta suunniteltaessa. Jotta koulutettavien maaston tuntemus kehittyisi riittävästi, kannattaa harkita päivittäisten sekä laajempien taisteluharjoitusten pitämistä samoilla alueilla useita kertoja. Uudella alueella toiminnan harjoittelu ja maastoon tutustuminen vaatii runsaasti aikaa.

Joukkokoulutuskauden huippenuksena toteutettavien taisteluharjoitusten rakennetta tulee myös miettiä kriittisesti. Näissä harjoituksissa pitää kyetä kouluttamaan sekä varusmiehiä että esikuntiin sijoitettua henkilökuntaa ja reserviläisiä. Niissä olisi loistava mahdollisuus harjoitella joukkojen perustamista seuraavan valmisteluvaiheen toimintaa, jolloin esikunnat johtavat joukkojen harjoittelun ja taistelualueen valmistelut. Tämä parantaisi entisestään valmiutta aloittaa laadittujen operatiivis-

ten suunnitelmien toimeenpano. Lisäksi esikuntien tulisi harjaantua johtamaan esimerkiksi harhauttamista ja joukkojen liikettä valmisteluvaiheen edellyttämällä tavalla.

TOIMINNAN PÄÄMÄÄRÄNÄ OPERATIIVINEN VALMIUS

Valmisteluvaiheen aikana on saatettava joukkojen valmius mahdollisimman korkealle tasolle. Jatkossa joukkojen toiminta on pystyttävä suunnittelemaan normaaliolojen aikana jopa aiempaa tarkemmin, jotta taistelua tukevat valmistelut kyetään aloittamaan ajoissa. Tarkat suunnitelmat antavat lisäksi mahdollisuuden ohjata koulutusta joukon tehtävän kannalta oleellisiin toimintoihin.

Varusmies- tai reserviläisjoukolla ei yleensä päästä harjoittelemaan suunni-

telluilla taistelualueilla. Nämä mahdollisuudet tuskin paranevat tulevaisuudessa. Siitä huolimatta joukkotuotannossa pitäisi kyetä mittaamaan joukkojen suoritus- ja operatiivisten suunnitelmien mukaisissa tehtävissä. Kertaalleen ja huonoilla valmisteluilla toteutettu taisteluharjoitus varsinaisella taistelualueella ei myöskään antaisi oikeaa kuvaa joukon valmiudesta varusmieskoulutuksen lopussa. Siksi vastaavat olosuhteet tulisi luoda tutuille harjoitusalueille, joihin tuotettava joukko on päässyt tutustumaan useassa peräkkäisessä harjoituksessa.

Jatkossakin on erittäin tärkeää kyetä sitouttamaan henkilökunta sodan ajan tehtäviinsä. Suunnittelua on kyettävä viemään määrätietoisesti eteenpäin ja seuraajien on kyettävä jatkamaan sitä aiempien perusteiden mukaisesti. Henkilöstön vaihtuvuutta tulisi rajoittaa tärkeimpien suunnitteluvaiheiden ajaksi. Vain näillä järjestelyillä saavutetaan riittävä maastontuntemus ja ymmärrys joukkojen toimintamahdollisuuksista joukkojen laajoilla vastuualueilla.

KEHITETÄÄNKÖ MATERIAALIA OIKEILLA PERUSTEILLA?

Materiaalia kehittämällä voidaan parantaa joukon taistelukykyä. Se edellyttää kuitenkin aitoa ymmärrystä siitä, mistä uudessa taistelutavassa oikein on kysymys; Miten joukot taistelevat aikaisempaa huomattavasti laajemmilla vastuualueillaan?

Materiaalin kehittämisestä vastaavan henkilöstön on pysyttävä jatkuvasti selvillä joukkojen kokeiluharjoitusten keskeisimmistä tuloksista. Hankehenkilöstön tulisi osallistua säännöllisesti kokeiluharjoituksiin ja haastaa kokeiluun osallistunut henkilöstö. Pelkästään raportteja lukemalla ei voi saada riittävää kokonais-

kuvaa kehitystyön perustaksi.

Vastaavasti kokeiluharjoitusten kannalta on tärkeää, että niissä on käytössä mahdollisimman paljon joukolle suunniteltua tai sitä vastaavaa materiaalia. Siksi on tärkeää miettiä miten vasta hankinnassa olevia järjestelmiä voidaan simuloida joukkojen harjoituksissa. Ajoissa aloitetulla suunnittelulla ja valmisteluilla löydetään todennäköisesti ratkaisuja, joilla korvataan kokeiluhetkellä puuttuvat suorituskyvyt. Näin materiaalin puutteista huolimatta pystytään hankkimaan valideja tutkimustuloksia joukkojen toiminnan kehittämiseksi.

Joukkojen materiaallisen valmiuden oikeansuuntaisen kehittymisen ehdoton edellytys on maavoimien uuden taistelutavan sisäistäminen ja ymmärtäminen. Juuri nyt olemme murrosvaiheessa, jossa meille aiemmin opetetut periaatteet ja toimintatavat taistelevat uusien kanssa. Eri hankkeissa toimivien henkilöiden ymmärrystä maavoimien taistelusta on pystyttävä lisäämään aktiivisesti ja johdetusti.

SUUNNITTELUSTA TOIMEENPANOON

Maavoimien taistelussa 2015 kuvatut taktiset periaatteet toimivat paperilla ja so-tapeleissa ja antavat siten hyvät perusteet joukkojen toiminnan suunnittelulle. Puolustusvoimien koulutusjärjestelmä tarjoaa erinomaiset perusteet jokaiselle upseerille toiminnan suunnitteluun, erityisesti suunnitteluprosessin hallitsemiseen. Maavoimien harjoitusjärjestelmä on kehittynyt erityisesti harjoituttamaan esikuntia toiminnan suunnittelussa.

Maavoimien taistelu 2015 tulee edellyttämään erityisesti kykyä suunnitelmien toimeenpanoon, tilanteen seurantaan ja ennakoivaan päätöksentekoon. Se haastaa

komentajat astumaan esikunnan suunnittelijoiden eteen ja kertomaan selkeästi miten eri alueilla halutaan taistella ja vaikuttaa viholliseen. Näin esikuntien henkilöstö pystyy yhdistämään vaikuttamisen suunnitelmissaan komentajan haluamalla tavalla. Tämä edellyttää ainakin osittaista toimintakulttuurin muutosta.

Henkilökunnan nopea vaihtuvuus sodan ajan tehtävissä on haaste myös suunnittelun ja toimeenpanon kannalta. Perusteellisesti laadittuja suunnitelmia ei kannattane muuttaa jatkuvasti vaan riittävän tarkkuuden saavuttamisen jälkeen tulee keskittyä niiden toimeenpanoon eli harjoitteluun ja valmisteluihin. Henkilökunnan on ymmärrettävä nyt käynnissä olevan valmisteluvaiheen tarjoamat mahdollisuudet tuotettavien joukkojen operatiivisen valmiuden kehittämiseksi.

Taisteluja ja toimintaa johtavien vaikuttamis-, tiedustelu-, operaatio- ja taistelunjohtokeskusten on harjaannuttava johtamaan ja lisäksi harjoittamaan joukkoja. Vastustaja ei ole tyhjä. Se pyrkii yllätykseen ja hyödyntämään mahdollisia heikkoja kohtia. Meidän on tunnistettava nämä ja harjoitettava joukkoja niiden vähentämiseksi. Se onnistuu ainoastaan ennen taistelujen aloittamista. Siksi valmisteluvaiheen toiminnan johtaminen on vähintään yhtä tärkeää kuin varsinaisen taisteluvaiheen johtaminen.

Maavoimissa on seuraavien vuosien aikana mietittävä miten esikuntien ja johtamispaikkojen toimeenpanokykyä kehitetään kehittämään järjestelmällisesti. Sotapeleissä sekä esikuntaharjoituksissa tulisi harjaantua laadittujen suunnitelmien johtamisessa eri vaiheissa. Valmisteluvaiheen epäonnistunut ja koordinoimaton toiminta ei voi johtaa hyvään lopputulokseen vaik-

ka suunnitelmat olisivat muuten kuinka hyviä tahansa.

Maavoimien taistelun uudistamisen aika on koittanut. Taistelutavan jalkauttaminen tulee kestämään vielä pitkään ja moni asia tulee kehittymään edelleen henkilöstön innovoinnin myötä. Taistelutapa edellyttää kuitenkin henkilöstöltä avoimuutta ja ennakkoluulottomuutta. Meidän on uskallettava luopua joistakin aikaisemmin hyviltä ja perustelluilta tuntuneista toimintatavoista.

Kirjoitettuja ohjeita ei pidä edelleenkin ottaa itsestäänselvyytenä vaan jokaisen sotilaan on pyrittävä ymmärtämään valitun toiminnan taustalla vaikuttavia tekijöitä. Maavoimien uudistetusta taistelutavasta tulee juuri niin hyvä kuin me uskallamme siitä tehdä. Siinä ei ole lisätty vanhaan kakkuun uusia koristeita vaan sen leipomiseen on käytetty täysin uutta reseptiä. □

Komppanian ja joukkueen taistelun kokeiluharjoitukset ja näkemyksiä taistelutavasta

Reserviupseerikoulu osallistui vuosina 2011 – 2012 uudistetun taistelutavan kokeilutoimintaan Maavoimien esikunnan ja Maasotakoulun ohjaamana. Vuoden 2011 tehtävänä oli tutkia ja kehittää joukkueen ja ryhmän, sekä komentojoukkueen taistelua ja toimintaa hajautetusti taistelevan komppanian osana. Vuonna 2012 kokeilutoiminta laajeni selkeänä jatkumona komppanian taisteluun hajautetun pataljoonan osana. Tässä artikkelissa käsitellään edellä mainittua taktisen ja taisteluteknisen tason kokeilutoimintaa, joka on osa suurempaa kokonaisuutta uudistetun taistelutavan tutkimustoiminnassa.

Kirjoittaja, kapteeni Mika Salonen palvelee Reserviupseerikoulun 1. Komppaniasa varapäällikkönä.

Maavoimien uudistettu taistelutapa tulee lähivuosina muuttamaan taisteluteknisen ja taktisen tasan joukkojen käyttöä merkittävästi. Kokeilutoiminnan ylätason päämääränä on ollut saavuttaa henkilökunnan osaamisen kannalta riittävä taso varusmieskoulutuksen toteuttamiselle ja operatiivisen suunnittelun taisteluteknisen tason vaatimusten määrittämiselle. Ennen

joukkojen koulutusta oli saatava kokeilutoimintaan osallistuvan koulutushenkilöstön osaaminen riittävän korkealle tasolle uudistetun taistelutavan uusien joukkorakenteiden, kaluston, sekä taistelutekniikan osalta. Kokeilutoiminta on näin ollen sisältänyt paljon myös varusmiesten ja henkilökunnan koulutusta reserviupseerikursien välisenä aikana. Varsinaiset kokeilut toteutettiin reserviupseerikursseilla 239 – 241. Kokeilutoiminnan osalta tärkeimpinä tapahtumina ovat olleet kyseisten kurssien yhteistoimintaharjoitukset. Kokeilutoimintaa ja koulutusta varten on kursseilla muodostettu 1. Komppaniaan 1 – 2 jääkärijoukkuetta, joihin on sijoitettu pääasiassa Jääkäriprikaatin, Pohjois-Karjalan prikaatin, Karjalan prikaatin ja Kainuun prikaatin lähettämiä upseerioppilaita. Tärkeimpänä yhteistyökumppanina kokeilutoiminnassa on toiminut Karjalan prikaati. Yhteistoiminta muodostui alusta alkaen erittäin tuloksekkaaksi ja mahdollisti mm. mekanisoidun vastustajan saamisen kokoi-

luharjoituksiin.

Uudistettu taistelutapa ei ole uusi taistelutapa, vaikka molempia ilmaisuja kuuleekin käytettävän taajaan ainakin puhekielessä. Perusteet ja suunnan muutokselle muodostivat Maavoimien esikunnan suunnitteluosaston laatimat ohjeet alueellisten joukkojen taistelusta vuonna 2015. Nämä suuntalinjat yhdessä Maasotakoulun koordinoimien kanssa antoivat riittävät perusteet kokeilutoiminnan käynnistämiseksi. Tämä ei kuitenkaan tapahtunut taikatemppuna ”paikkaa vaihda – tehtävä ilmoita”. Useaan kertaan monta viisasta päättä lyötiin yhteen ja mietittiin mitä ja miten, sekä nykyaikaisesti myös miksi. En tiedä oliko joukon eteenpäin työntävä voima jalkaväkimiehen tarve päästää irti omat patoutuneet visionsa siitä miten nykyaikaista taistelua laajalla alueella voitaisiin käydä vai selkeä esimiehen käsky tehtävän hoitamisesta. Oli miten tahansa, niin tehtäviin tartuttiin palavalla innolla.

KOKEILUHARJOITUKSIEN TULOKSIA

Kokeiluharjoitusten tuloksina on kirjoitettu useita raportteja ja saatu valtava määrä konkreettisia havaintoja, joista tässä voidaan esittää vain pieni osa. Havaintoja voidaan lukea myös tämän kirjan muista asioista koskevista artikkeleista. Tuloksia ja havaintoja ei saa kuitenkaan jättää raporttien lehdille pölyttymään. Koulutusta nyt aloittavien joukkojen tiivis yhteistyö ja ajatusten vaihto on ensiarvoisen tärkeää. Vaikka hajautettu toimintatapa ei saa olla liian kaavamaisista, on kuitenkin luotava tietyt toiminnan peruseräatteen, jotka kuuluvat joukkojen peruskoulutukseen. Perustaitojen osaamisen jälkeen voidaan soveltaa erilaisia taistelutekniikoita tehtävätaktiikan mukaisesti.

Jääkärikomppania (HAJ) taistelee annetulla vastuualueellaan muun muassa pysäyttäen, tuottaen tappioita, sekä estäen vihollisen pääsyn alueensa kautta ja tuho-

Taistelijalla on käytössään tekniikkaa niin tehtäväänsä kuin tutkimukseenkin liittyen.

ten sen kohteita. Vastuualue on laaja, esimerkiksi 10 x 10 km. Joukkueet valmistelevat taistelun alueilleen komppanian päällikön taistelusuunnitelman mukaisesti. Taistelu käsittää useita vaiheita, suunnitella ja taistelutekniikoita, joita käytetään ylempään johtoportaan taisteluun liittyen. Vihollisen panssaritiedustelua kyetään väistämään ja hyökkäys hetkellisesti pysäyttämään useita kertoja. Yllätykseen pääseminen on taistelun voittamisen ja menestyksen avaintekijä.

Kokeiluharjoituksissa hajautetusti taistelevat joukkueet tuottivat vastustajalle merkittäviä tappioita taistelun alkuvaiheessa (yllätyksellisyys) vähäisin omin tappioin. Omat tappiot kasvoivat merkittävästi heti hyökkäävän vastustajan saatua organisoidut vastatoimenpiteet käyntiin esimerkiksi väijytykseen joutumisen jälkeen. Vastaava havainto on tehty myös

aiemmin sissikoulutukseen liittyen. Joukkojen hajautetun käytön perusteet tuli kokeiluharjoituksissa tutkia partiokokoonpanosta alkaen. Pienien osastojen toimiessa erillisissä suunnissa, jäi niiden aiheuttama vaikutus vastustajaan suhteellisen vähäiseksi. Erillään toimivien partioiden on myös mahdoton tukea toistensa taistelua. Joukkueet taistelevat pääsääntöisesti kootusti ja esim. joukkuepareina. Tällöin toinen joukkue pysäyttää vihollisen ja toisen joukkueen iskulla saadaan pysäytetyn vihollisen pää- tai komento-osiin vaikutus ennen kaikkea epäsuoralla tulella ja panssarintorjunta-aseilla. Tällaisessa kootussa toiminnassa olennaista on vihollisen harhauttaminen sen epäsuoran tulen vaikutusmahdollisuuksien minimoimiseksi ja liikkeen ohjaaminen oman toiminnan kannalta edullisille alueille. Toisaalta hajautettua taistelua pienemmin osastoin,

ennen kaikkea ryhmien, tulee tutkia ja kokeilla laajemmin ja vieläkin ennakkoluulottomammin maasto ja muut olosuhteet huomioiden. Laajalla toiminta-alueella, jossa metsämaastossa

Tilannekuvan päivitys ja seuranta käynnissä.

on tiheä vihollisen liikkeen mahdollistava tie- ja uraverkosto voidaan joutua toimimaan joukkuetta pienemmissäkin osissa.

Kokeiluharjoituksien yksi konkreettinen tavoite on ollut myös joukkojen kokoonpanojen ja kaluston käytännön testaaminen. Pyrkimys muodostaa uudistetun taistelutavan joukko- ja kalustorakenteista modulaarisia vaikeuttaa parhaan mahdollisen joukko- ja materiaalikokoonpanon muodostamista hajautetun taistelun lähtökohdista. Puolustavan- ja hyökkäävän taisteluosaston tehtävät ja suoritusperiaatteet poikkeavat hajautetun pataljoonan toiminnasta huomattavasti. Merkittävin ero muodostuu ajoneuvoista ja niiden käytöstä.

Taistellessa vihollisen selustassa ovat mönkijät ja moottorikelkat avainasemassa

ja uran tarvitsevat ajoneuvot lähes käyttökelvottomia. Toisaalta kaikkien joukkotyypin on edelleen kyettävä taistelemaan kaikilla taistelulajeilla. Erinomaista on aseistuksen ja pimeätoimintakyvyn merkittävä parantuminen. Johtamisjärjestelmän päätelaitteiden osalta nähdään lähitulevaisuudessa todennäköisesti nopeinta kehitystä, jonka seurauksena päästään käytettävyydeltään vielä parempaan tulokseen. Panssarintorjuntavoiman riittävyys on aina erityisen tärkeää taistellessa mekanisoitua joukkoa vastaan. Siihen on edelleen panostettava. Panssarintorjuntahjus NLAW on erittäin käyttökelpoinen ase hajautetusti toimivalle komppanialle sen tyypillisessä toimintaympäristössä.

Taistelutekniikka, -varustus ja -välineet on testattava kaikissa olosuhteissa.

NÄKEMYKSIÄ HAJAUTETUSTA TAISTELUTAVASTA

Hajautettu taistelu on hyvin valmisteluna yllätyksellinen ja tappavan tehokas. Suurimmat haasteet muodostuvat johtamisesta ja huollon toteuttamisesta, sekä joukon suorituskykyvaatimusten täyttämisestä. Varusteiden ja välineiden parantuminen ei missään tapauksessa ole pelkästään tae joukon suorituskyvyn nostamiselle. Osaltaan uudet välineet, kuten johtamisjärjestelmä, tuovat mukanaan lisähaasteita esimerkiksi virtalähteiden riittävyyden ja lataamisen suhteen. Hajautettu taistelu vaatii kohtuullisen pitkän valmisteluajan, jonka aikana on mm. toteutettava linnoittaminen ja kätkötoiminta.

Hajautettu taistelutapa asettaa johtajille todella suuret vaatimukset heidän joutuessa toimimaan usein pitkiäkin aikoja omillaan ennalta annettujen päämäärien ja tavoitellun taistelun loppuasetelman mukaisesti. Myös taistelijoiden fysiikka ja psyyke ovat normaalia kovemmalla koeituksella. Näihin haasteisiin on jatkossa kyettävä vastaamaan henkilöstöä valittaessa ja koulutettaessa.

Maavoimien uudistetun taistelutavan myötä tulivoima, pimeätoimintakyky ja johtamisjärjestelmät ovat parantuneet merkittävästi. Myös vaikuttaminen kauaskantoisilla asejärjestelmillä on nähtävä parantuneena mahdollisuutena, vaikka niitä ei kaikkien joukkojen käyttöön riittäisikään. Tämä seikka antoi lisäpontta viedä taistelutekniikkaa eteenpäin siten, että laajallakin alueella toimittaessa vastustajaan saadaan kohdistettua riittävä vaikutus sen taistelujärjestyksen sekoittamiseksi ja hyökkäyksen pysäyttämiseksi useita kertoja.

Hajautettu taistelu sisältää joitain yh-

täläisyyksiä perinteiseen sissitaktiikkaan, mutta selkeä ero on olemassa vaikuttamisen, johtamisen ja viestitoiminnan, sekä tilannekuvan muodostamisen osalta. Mitä jää jäljelle? Elementtejä siitä miten laajalla alueella taistellaan ja selviydytään. Perinteisen sissitaktiikan mukaisessa väijytyksessä on paljon elementtejä, joita voidaan hyödyntää ja ottaa kehityksen pohjaksi. Myös viivytystaistelusta on ammennettu soveltuvia elementtejä. Tätä pohjaa on myös hyödynnetty ja tulee yhä hyödyntää jättämättä kuitenkaan kiinni vanhoihin kaavoihin. Esimerkiksi kylkipanosten käyttöä, sekä evakuointien toteutusta etappiteitä pitkin tulee tutkia lisää. Tästä kaikesta muodostuikin viisasten kivi siitä, miksi yleensä puhutaan nimenomaan uudistetusta taistelutavasta. On otettava käyttöön vanhat hyväksi havaitut tekniikat ja nippu uusia, jotka uudet välineet kuten johtamisjärjestelmä mahdollistaa.

Uuden taistelunjohtajärjestelmän (TST-JJ) hallitseminen on tärkeä osa uudistetun taistelutavan mukaisesti toimivien joukkojen johtamista ja toimintaa. Tämä jopa korostuu hajautetusti toimivan pataljoonan ja komppanian taistelussa. Hajautetusti taistelevan nykyaikaisen joukon tilannekuvan on oltava riittävän tarkka ja reaaliaikainen. Tämä on edellytys käyttää joukkoa ylemmän johtoportaan taisteluihin liittyen, oikeaan aikaan - oikeassa paikassa. Reagointikyky on toki rajallinen liikuttaessa tiestön ulkopuolella jalan, mönkijöiden ja moottorikelkoin, mutta hyvin valmisteluna kohtuullinen. Tunnettaessa vastustajan kyky ja pyrkimys lamauttaa viestiverkot ja johtamisjärjestelmät on aina varauduttava taistelemaan ilman radioyhteyksiä ennalta laaditun ja harjoitellun suunnitelman, sekä päämäärien mukaisesti. Kaapeliyhteyksien

käyttöä ei tule myöskään unohtaa. Henkilöstöä on koulutettava siten, että jääkärijoukkojen kanssa kiinteässä yhteistoiminnassa toimivien yksiköiden henkilökunta osaa johtamisjärjestelmän käytön. Osamisella luodaan edellytykset yksiköiden itsenäisen koulutuksen aloittamiselle ja toteuttamiselle johtamisjärjestelmänkin osalta. Suurin haaste lieene tässä vaiheessa tulenjohtajilla.

KOKEILUA VAI TUTKIMUSTA?

Kokeilutoimintaan osallistuva henkilökunta oppi nopeasti vierastamaan kokeilusanan käyttöä tietyissä yhteyksissä. Ei ollut koulutuksen kannalta tarkoituksenmukaista nimetä reserviupseerikurssinsa aloittanutta innosta puhuvaa ja aselajiyllpeyttä hehkuvaa oppilasjoukkoa kokeilujoukkueeksi. Kokeilusta tulee väijäämättä mieleen ”työntyminen johonkin ennalta tuntemattomaan ja epävarmaan tilaan”. Siitä ei kuitenkaan ollut kysymys ja paremmalta raportteja kirjoitettaessa tuntuikin jo vastata tutkimuskysymyksiin.

Kenttäkokeet ja raportointi eivät välttämättä täytä kaikkia tutkimuksen teon lainalaisuuksia, mutta kattavuudessaan on ehdottomasti kysymys laajemmasta taistelutekniikan kehittämisestä empiirisen tutkimuksen keinon. Asioita ei voinut vain kokeilla harjoituksissa, ne piti ensin kouluttaa joukolle. Tämän vuoksi kokeilutoimintaa varten oli reserviupseerikurssin läpivientiä, opetussuunnitelmaa ja harjoituksia muokattava kokeilujoukon osalta. Kyse oli kokonaisuudesta, ei yksittäisistä harjoituksista. Yksi mahdollisuus kokeilla erilaisia taistelutekniikoita oli simulointi, johon myös käytettiin hyödyntämällä komentaja- ja esikuntasimulaattoria Maan-

puolustuskorkeakoululla.

Kokeilutoiminnan raportoinnin tavoitteena on mm. ollut kirjata saatujen havaintojen perusteella keskeisimmät joukkueen ja komppanian taistelun periaatteet. Uudistetun taistelutavan koulutus, kehittäminen ja jalkauttaminen ovat valtakunnallisesti kuitenkin vasta alkumetreillä, joten työskarkaa riittää vielä hamaan tulevaisuuteen. Tässä vaiheessa saatuja tuloksia käytetään konkreettisesti vuonna 2013 aloitettavassa hajautetusti toimivien joukkojen koulutuksessa mm. Reserviupseerikoulussa ja Karjalan prikaatissa.

Omasta puolestani osoitan suurimmat kiitokset kokeilutoiminnan toteuttamisesta mukana olleille aktiivisille ja mitään pelkäämättömille kouluttajille, jotka aina kantavat suuremman vastuun varsinaisesta konkreettisesta tekemisestä. Totuus kun on, että usein tämän kaltaiset tehtävät kuitenkin lankeavat muun arkityön päälle ja vaativat näin ollen venymiskykyä. Kaikki mukana olleet ovat kuitenkin tehtävänsä hoitaneet aina kiitettävällä tavalla. Tiedustelumiehellekin on tehtävä ollut erittäin haastava ja mielenkiintoinen.

Tätä artikkelia viimeisteltäessä tieto kokeilutoiminnan jatkamisesta on jo meidän saavuttanut ja työ jatkuu uusin tarkistetuin päämäärin. Vahvalta perustalta on hyvä jatkaa eteenpäin kehityksen KÄRJESSÄ. □

Uudistuvat rajajoukot

Rajajoukkojen kokoonpanoja ja tehtäviä muutettiin merkittävästi vuonna 2008. Puolustusjärjestelmän muutokset ja maavoimien uudistettu taistelutapa edellyttävät kehitystyön jatkamista. Vuoden 2015 joukkorakenteessa rajajoukot ovat entistä suorituskykyisemmät ja niillä voidaan käyttää joustavammin ja tehokkaammin vaihteleviin uhkiin. Rajavartiostot johtavat joukkojaan kaikissa uhkamalleissa, tilanteen

niin edellyttäessä maavoimille alistettuna. Rajajoukkojen tärkeimmät tehtävät ovat tiedustelu- ja erikoisjoukkotoiminta sekä hyökkääjän hidastaminen ja kuluttaminen aktiivisin taistelumenetelmin. Tulenjohtamisen merkitys kasvaa. Rajamiesten perinteiset vahvuudet, vaativa ja fyysinen koulutus, kyky liikkua ja selviytyä maastossa, itsekuri ja rajamieshenki säilyvät jatkossakin koulutuksen kulmakivinä.

Kirjoittaja, majuri Jaakko Olli palvelee Rajavartiolaitoksen esikunnan rajavalvontaa ja valmiusyksikössä.

Vuoden 2008 muutokset joukkorakenteessa vaikuttivat merkittävästi rajajoukkojen kokoonpanoihin ja tehtäviin. Toisaalta joukkojen määrä väheni, yhtäältä luotiin uusia kokoonpanoja tehtävineen ja poistettiin vanhoja. Tärkeimmät uudet yksikkötyypit olivat erikoisrajajääkäri- ja tiedusteluyksiköt, joiden varustamiseksi ja kouluttamiseksi kynnistettiin sekä materiaali- että koulu-

tuksenkehittämishankkeet. Rajavartiostojen aselajijoukot ja esikuntien tehtävät torjunnan uhkamalleissa muuttuivat. Tehtyjä muutoksia arvioitiin operatiivisen suunnittelun ja tarkastusten yhteydessä. Havaintojen ja saatujen kokemusten perusteella rajajoukkojen kehittämistä jatkettiin tavoitteena uusi joukkorakenne 2015, jolla vastataan maavoimien uudistetun taistelutavan asettamiin haasteisiin ja tehostetaan joustavammin rajaturvallisuutta torjuntaa alemman asteisissa uhkamalleissa.

Uudessa joukkorakenteessa rajajoukkojen kokonaislukumäärä ei merkittävästi muutu. Muutokset kohdistuvat ennen kaikkea laatuun, johtamiseen ja tehtäviin operaatiosuunnalla sekä varustukseen. Rajajoukkoja käytetään ja johdetaan operatiivisesti kokonaisvaltaisemmin, jolloin niiden toiminta voidaan yhteen sovittaa aikaisempaa paremmin kaikkien suunnalla operoivien joukkojen kanssa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että rajavartioston komentaja johtaa joukkojaan kaikissa uhkamalleissa. Tilanteessa, jossa rajaturvalli-

Erikoisrajajääkärikomppania siirtymis- ja selviytymisharjoituksessa Lapissa (Rajavartiolaitos).

suuden ylläpitämiselle ei ole edellytyksiä, rajavartiosto voidaan alistaa kokonaisuudessaan maavoimien ylemmälle johtoportaalalle. Rajavartiosto toteuttaa sille käsketyt tehtävät ja vastaa siitä, että rajajoukkojen kokonaistoiminta palvelee tehokkaimmalla mahdollisella tavalla taisteluaajatusta ja tavoiteltavan loppuasetelman saavuttamista. Samanaikaisesti rajajoukot pysyvät yhden johdon alaisuudessa perustamisestaan lähtien, mikä mahdollistaa jätävän operatiivisen suunnittelun, joustavat valmistelut ja joukkojen syvällisen tuntemuksen.

Rajavartioston uuteen kokoonpanoon kuuluu taistelu- ja aselajiyksiköitä. Rajavartioston esikunnan poikkeusolojen kokoonpano uudistetaan siten, että se vastaa toiminnoiltaan mahdollisimman pitkälle normaaliolojen vastaavaa kokoonpanoa, mutta on samalla yhtenevä maavoimien esikuntarakenteiden kanssa. Esikunnan keskeinen tehtävä on tukea komentajaa suunnittelemalla taistelu- ja tiedustelutoiminnan lisäksi rajajoukkojen aselajitoiminnot. Tärkeässä asemassa ovat myös

osallistuminen maalittamisen tuen ja vaihtumisen prosesseihin. Esikunta ylläpitää rajajoukkojen toiminnan edellyttämää tilannekuvaa yhteistoiminnassa muiden johtoportaiden kanssa ja vastaa yhteistoiminnasta. Esikunnan erityisinä vahvuuksina voidaan pitää hyvää alue- ja joukkojen tuntemusta sekä vahvaa kaaderimiehitystä.

Kaikkia rajavartioston kokoonpanoon kuuluvia yksikkötyyppejä kehitetään ja aloitetut materiaalihankkeet saatetaan loppuun. Yksiköiden kokoonpanoja ja varustusta uudistetaan tavoitteena lisätä tulivoimaa, taistelunkestävyyttä sekä pimeätoiminta- ja tiedustelukykä. Kaikkien taistelujoukkojen tulenjohtosuorituskykyä lisätään koulutuksella ja materiaalilla. Rajajoukoille rakennetaan nykyaikainen johtamisjärjestelmä, jonka avulla luodaan tilannekuva ja tiedustelu- ja tulenjohtoverkko. Aselajisuorituskyvyillä kehitetään taistelunkestävyyttä ja joustavaa valmiuden säätelyä. Uudistuksilla rajajoukkojen torjuntakyky kasvaa.

Koulutus Rajavartiolaitoksen varusmiesyksiköissä on vaativaa ja monipuolista (Rajavartiolaitos).

Rajajoukkojen toiminta on kiinteä osa maavoimien uudistettua taistelutapaa. Rajajoukkojen joustava valmiuden säätely, paikallistuntemus ja valmistelu aika luovat mahdollisuuksia joukkojen etupainoiselle ja aktiiviselle toiminnalle, mikä tulee huomioida operatiivisessa suunnittelussa ja alueiden käytössä. Rajajoukkojen tehtävät ja toiminta tulee suunnitella yhdessä muiden operaatiosuunnan joukkojen kanssa niin, että edellä mainitut vahvuudet käytetään hyväksi.

Maavoimien uudistetussa taistelutavassa joukkojen toiminnan yhteen sovittamisen ja yhteistoiminnan merkitys kasvavat. Onnistumisen edellytyksinä voidaan pitää tehokasta tulenkäyttöä alueilla, joilla operoi useita joukkoja sekä huollon järjestelyjä. Tulenkäytön oikeudet ja rajaukset eivät ole merkittäviä ainoastaan vaikutuksen maksimoimiseksi, vaan myös omille joukoille aiheutettavien tappioiden minimoimiseksi. Rajajoukoilla epäsuoran tulen johtaminen on tärkeä vaikuttamisen me-

netelmä. Rajajoukkojen lääkintähuolto on haastavaa ja edellyttää sekä taistelupelastajien kouluttamista joukkoihin että muita yhteistoiminnallisia huollon järjestelyjä.

Edellä kuvatut uudistukset pannaan täytäntöön osallistumalla aktiivisesti operatiiviseen suunnitteluun ja harjoitteluun sekä laadukkaalla asevelvollisten ja kantahenkilökunnan koulutuksella. Rajavartiolaitos antaa jatkossakin varusmieskoulutusta kolmessa koulutusyksikössä Ivalossa, Ontolassa ja Immolassa. Koulutusohjelmia kehitetään ja tarkastellaan annettavan erikoiskoulutuksen sisältöä ja jakaantumista erityisosaamisaloihin. Uudistetut koulutusohjelmat otetaan käyttöön vuoden 2013 aikana. Samanaikaisesti saatetaan loppuun yhteistyössä maavoimien kanssa aloitetut materiaalihankkeet ja toteutetaan muiden yksikkötyyppien kehittämistoimenpiteet. Johtamisjärjestelmäosaamista kehitetään määrätietoisesti ja yhtäaikaaisesti käyttöön saatavan uuden johtamisjärjestelmämaterialin kanssa. □

Taistelijan järjestelmän kehittäminen – Taistelija 2020

Maavoimat on tutkinut tulevaisuuden taistelijajärjestelmää vuodesta 2004 lähtien. Työ on edennyt suunnitelmallisesti suorituskyytarpeiden kartoittamisen kautta. Työtä on tehty niin kotimaassa kuin kansainvälisissä yhteistyöryhmissä. Hankkeita tukevat tutkimukset, kuten tilannetietotutkimus SAWUI ja teknologiatutkimus PVT0 2010 on saatettu päätökseen. Tällä hetkellä taustatietoa on riittävästi ja voidaankin sanoa, että kokonaisuu den hallinta ja järjestelmäintegrointi tulevat olemaan keskeisimpiä haasteita Taistelija 2020 -osajärjestelmiä hankkeistettaessa.

Päätös aloittaa uuden taistelijajärjestelmän tutkimustyö tehtiin vuonna 2004 samaan aikaan, kun uutta taistelijan varustusta M/05 oltiin ottamassa palveluskäyttöön. Tavoitteeksi asetettiin toimivan järjestelmäkokoisuuden rakentaminen riittävän pitkällä aikavälillä ja tutkimukselle annettiin työnimi Taistelija 2020. Työn alkuvaiheessa kartoitettiin tutkimusta vaativia suorituskyytekijöitä, joista keskeisimmät olivat:

- Tulevaisuuden taistelukenttä, uhka ja sen vaikutus järjestelmän kehittämiseen.
- Tulen, liikkeen ja suojan väliset painotukset taistelijan ja ryhmän suorituskyykyyn.
- Ryhmän optimikoko ja kokonaistulivoiman tarve.
- Taistelijan suojan vaatimukset.
- Palveluskäytössä olevan varustuksen kriittiset puutteet.
- Varustuksen massa, sen asettamat rajoitteet ja mahdollisuudet massan pienentämiseen.
- Tilannetiedon tarve eri organisaatiotasolla ja optimaalinen tapa esittää infor-

Kirjoittaja, majuri Matti Honkela palvelee Maavoimien esikunnan materiaali-osastolla

- maatiota päätehtävää häiritsemättä.
- Järjestelmien häirittavuus.
- Mukana kuljetettavan energian tarve.

Käytännön kenttätestaus aloitettiin osana TTK/PROTO 2007 tutkimusta. Tuolloin hankittiin testausta varten sen hetken oletettua huipputeknologiaa, kuten erilaisia sensoreita, käsiaseita, suojavarustusta, jne. Testauksella haettiin vastauksia siihen, mikä oli uuden varustuksen teknologinen

taso (state of the art) ja mitkä olivat taistelijan keskeisimmät suorituskyykypuutteet.

Testauksen ohella rakennettiin määrittelyä taistelijan toimintaympäristöstä 2020 sekä taistelijan toiminnalle asetettavista vaatimuksista. Keskeisiä johtopäätöksiä olivat, että asevoimien supistamisesta johtuen tulevaisuuden taistelukenttä tulee olemaan nykyistä hajautetumpi. Tämä asettaa vaatimuksia joukkojen toimeenpanon nopeudelle sekä taktiselle että operatiiviselle liikkuvuudelle. Taistelijan (inhimillisiä) suorituskyytekijöitä ei kuitenkaan voida korvata teknisillä ratkaisulla ja välineillä. Tulevaisuuden uhmakallit asettavat suuria vaatimuksia myös taistelijan taidoille ja varustukselle. Taistelijaa ja pienryhmää (esim. partio) tulee tarkastella tulevaisuudessa järjestelmänä, joka sisältää vastaavia suorituskyykyyn päänimikkeitä, joita aiemmin on käsitelty esim. maa-ajoneuvojen yhteydessä.

Taistelutempon kasvamisen myötä yksittäisillä taistelijoilla on oltava aiempaa tarkempi tilannekuva lähiympäristöstään ja omista joukoista. Tarve fyysiselle maaston hallussapidolle tulee säilymään myös tulevaisuudessa, vaikka uusien teknologien myötä myös taistelijan kyky vaikuttaa yhä pidemmille etäisyyksille tulella tai muilla vaikuttamiskeinoilla tulee kasvamaan. Kaupungistumisen myötä todennäköisimmät taisteluaseet ovat rakennetuilla alueilla. Vaikuttamiskeinoja valittaessa tulee huomioida sivullisille (ihmisille ja rakenteille) aiheutettujen tappioiden minimointi.

Taistelijan sensori- ja havainnointijärjestelmien tulee mahdollistaa ympärivuorokautinen toiminta erilaisilla operaatioalueilla. Rintamalinjojen epäselvyydestä johtuen omat joukot tulee olla helposti tun-

nistettavissa vihollisesta. Erilaiset, kaukokäytöllä toimivat, valvontalaitteet mahdollistavat informaation saannin aiempaa laajemmalla alueella, antavat ennakkovaroituksen vihollisen liikkeistä ja keventävät taistelijoiden fyysistä kuormitusta alueen valvonnan osalta. Lisäksi taistelijan tai ryhmän sensorivarustukseen sisältyy laitteita, joilla voidaan havaita uhkaava – esim. tarkka-ampujatoiminta – tilannekehitys.

Yksittäisen taistelijan osalta ballistisen suojan käsitys tulee muuttumaan selviytymiskyvyn kokonaisuudeksi. Tämä sisältää tilannetietoisuuden, taisteluteknisen tason liikkuvuuden, häiveominaisuudet ja ballistisen sekä NBC-suojan. Lisäksi järjestelmäkokoisuus käsittää mahdollisimman alhaiselle tasolle tuodun ensihoitokyykyyn.

SAWUI -TUTKIMUS

Tilannetieto ja sen esittäminen jopa yksittäisille taistelijoille oli ”veturi” eri maiden taistelijajärjestelmien kehitystyössä. Tilannetiedon tarpeet nousivat esille myös TTK/PROTO 2007 -vaiheessa. Koska tutkittua tietoa oli äärimmäisen vaikea saada, niin vuonna 2008 käynnistettiin tilannetietoisuutta käsittelevä SAWUI (Supporting situational awareness in demanding operational conditions through wearable user interfaces) -tutkimus.

SAWUI oli kaksivuotinen TEKES-tutkimus, joka jaettiin viiteen työpakettiin seuraavasti:

1. Tilannetietojärjestelmien nykytila, vaatimusmäärittely ja taistelijoiden/johtajien tietotarpeet.
2. Pääle puettavien tietokoneratkaisujen analysointi ja integrointi.
3. Demonstraatiojärjestelmän kenttätesta-

us (tilannetietojärjestelmällä saatavat hyödyt).

4. Tiedon syöttö ja esittäminen erilaisilla käyttöliittymillä.
5. Multimodaalisten käyttöliittymien ominaisuuden, stressin vaikutus ja mittaaminen.

Tutkimuksen johti VTT ja siihen osallistui kotimaisia yliopistoja ja tiedeyhteisöjä. Tutkimus tuotti runsaasti laadukasta materiaalia. Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita Rea Mynttisen Wienin yliopistoon laatima lopputyö ”Evaluating spatially directing cues on a wearable user interface in a field setup”, joka käsitteli Kaartin jääkäriyrykmentissä toteutettua kenttätestausta päälle puettavien käyttöliittymien hyödyistä ampumatilanteissa.

Käytännön ymmärrystä taistelutilanteissa tarvittavasta tilannetiedosta ja stressin vaikutuksesta tilannekuvan hahmottamiseen saatiin Afganistanissa palvelleiden rauhanturvaajien haastatteluilla. Haastatteluissa analysoitiin lähitaistelutilanteita, joihin rauhanturvaajat olivat joutuneet, sekä tarpeita tilannetiedolle taistelun eri

vaiheissa.

Tutkimuksen keskeisimmät johtopäätökset olivat:

- Järjestelmä ei saa haitata päätehtävän toteuttamista ja sen tulee olla ehdottoman käyttövarma.
- Osajärjestelmien tulee muodostaa integroitu kokonaisuus, joka on muokattavissa eri roolien ja tehtävien tarpeisiin (esim. joukkueen johtaja, ryhmän johtaja, tulenjohtaja, jne.).
- Esitystavan tulee vastata ihmisen tapaa hahmottaa asioita (esim. älypuhelimissa käytetty käyttöliittymä).
- Taistelijalle riittää käskyjen ja viestien vastaanotto (puheviestintä), jolla voidaan suunnata toimintaa, mutta
- Johtajalla tulee olla päätelaite, jolla tuetaan suunnittelua, johtamista ja navigointia.

SAWUI -tutkimus oli erinomainen osoitus kotimaisten tutkimuslaitosten kyvystä tukea Puolustusvoimien tutkimusta ja teknologiaosaamisen kehittämistä. Tutkimuksen avulla luotiin uutta tietoa ja osaamista

Puolustusvoimien teknologiaohjelmalla 2010 (PVT0 2010) kehitetty varustekokonaisuus testauksessa.

tilannetiedon tarpeisiin, tietotarpeiden tutkimusmenetelmiin ja tiedon esittämiseen

PVTO 2010 -TAISTELIJAN TUTKIMUSHANKE

PVTO 2010 -taistelijan tutkimushanke oli selkeä jatkumo SAWUI -tutkimukselle. Taistelijan tutkimushanke ositettiin neljään toisiaan tukevaan projektiin seuraavasti:

1. Kokonaisjärjestelmän integrointi, liityntärajapintojen määrittely ja energian tuotto.
2. Ryhmän taistelunhallintajärjestelmä (BMS).
3. Monitoimitähtäin/maalinosoitin.
4. Selustajoukon johtaminen matkaviestin ja siirrettävän mobiiliverkon avulla.

Hankkeen tavoitteena oli tarkentaa vaatimusmäärittelyä, luoda konsepti ns. tulevaisuuden ratkaisukuvaukseksi, kehittää demonstraattorit tai mahdollisuuksien mukaan jopa prototyypit T2020 keskei-

simmistä osajärjestelmistä. Kesällä 2011 käynnistettiin ”Kypäräjärjestelmä 2020” kehitystyö omana projektinaan taistelijan tutkimushankkeen ohjausvastuulle.

Projekti 1 tuotti tarkennetut taistelijavarustuksen nykytilan perusselvityksen, suorituskyky tarve- ja vaatimusmäärittelyn, eri joukkotyyppien skenaariokuvaukset ja näistä johdetun tulevaisuuden ratkaisukuvauksen. Lisäksi projekti laati liityntärajapintamäärittelyn sekä tulevaisuuden energiaratkaisujen raportin.

Projekti 2 määritteli taistelijan tietojärjestelmän konseptin sekä sen pohjalta projektissa toteutettavan kenttädemonstraattorin toiminnallisen ja teknisen arkkitehtuurin. Projektissa kehitettiin taistelijan päätelaite sekä siihen jalkaväen taistelua tukeva taistelijan tietojärjestelmän demonstraattoriohjelmisto, ryhmäkommunkaatiosovellus ja ryhmänjohtajan käyttöön soveltuva pienikokoinen päätelaite.

Projekti 3 suunnitteli ja kehitti sensorifuusioon perustuvan aseiden monitoimitähtäimen. Tähtäinkokonaisuus sisälsi päiväkanavan, valonvahvistimen ja lämpötähtäimen, joiden kuvaa voitiin fuusoida. Lisäksi tähtäimeen oli integroitu laser -etäisyysmittari, kompassi ja yksinkertainen käyttöliittymä. Tähtäimen kautta saatua maalitietoa ja kuvaa voitiin välttää projekti 2:n rakentamassa taistelunhallintajärjestelmässä.

Johtajan päätte.

Projekti 4:ssä rakennettiin siirrettävä kenttäkelpoinen UMTS -matkapuhelinverkko, jota testattiin selustajoukon tiedonsiirtoratkaisuna. Demonstraation pohjana oli NetHawkin kehittämät NetHawk X6 ja NetHawk RNC/Iub Simulator -järjestelmät sekä kaupallinen UMTS-tukiasema.

Projektin loppudemonstraatioissa todettiin matkapuhelinten käyttö helpoksi ja SMS -viestipohjainen käskytykset tehokkaaksi tavaksi johtaa selustajoukkoja. Lisäksi suorituskykyä parantava seikka oli uudentyyppisten tietojen välittäminen, kuten esimerkiksi MMS -kuvaviestien ja GPS -paikan välitys viesteissä.

Kypäräjärjestelmä 2020 kehitystyön lähtökohtina olivat palveluskäytössä olevista osajärjestelmistä kootun kokonaisuuden ergonomiapuutteet. Tavoitteena oli rakentaa kokonaisuus, joka sisältäisi lavetin, kommunikaatiojärjestelmän, kuulon suojauksen, ballistisen suojakuoren ja pimeänäkölaitteet integroituna yhdeksi kokonaisuudeksi. Ensimmäiset prototyyppit saatiin testaukseen lokakuussa 2012 ja testitulosten perusteella tullaan kehittämään seuraava versio syksyyn 2013 mennessä.

Kypäräjärjestelmä 2020

PVTO 2010 tuottamaa taistelijajärjestelmää demonstroitiin ja testattiin syyskuussa 2012. Tiettyjen osajärjestelmien havaittiin olevan jo hyvin korkealla teknologia-asteella ja tuotteistettavissa hyvinkin nopeasti. Testaus toi esiin myös ne osajärjestelmät, jotka eivät vielä ole teknisesti kypsiä tai itse teknologia ei ole taistelijajärjestelmään soveltuvaa.

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Puolustusvoimat on osallistunut intensiivisesti Euroopan puolustusviraston EDA:n taistelijan varustusta käsitteleviin projekteihin vuodesta 2006 lähtien. "Combat Equipment for Dismounted Soldier (CEDS) ja Soldier Centric Identification Systems (SCIS)" -projekteissa on laadittu taistelijan järjestelmää koskevat vaatimukset. Saatua materiaalia on hyödynnetty täysimääräisesti kotimaisessa kehitystyössä. CEDS -projektissa on siirrytty 2-vaiheeseen, jossa toteutetaan 11 erillistä tutkimusta taistelijan keskeisimpien suori-

tuskykypuutteiden poistamiseksi.

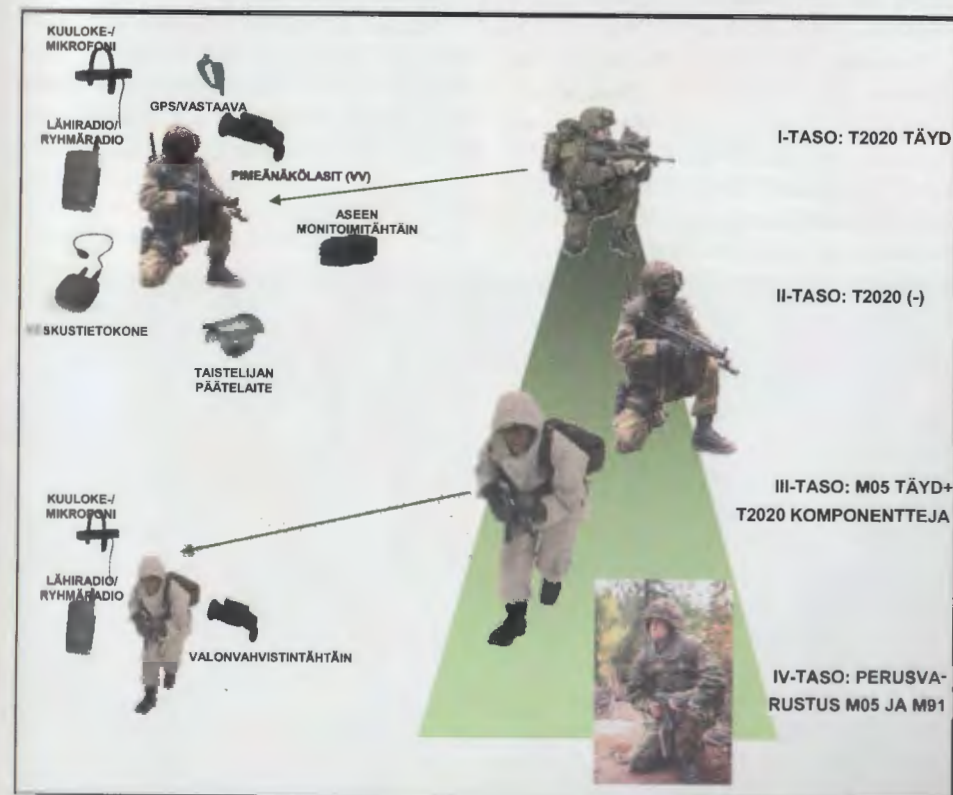
Vuonna 2012 käynnistettiin pohjoismainen taistelijajärjestelmiä käsittelevä työryhmä Nordic Future Soldier System (NORFUS). Työryhmän tavoitteena on kartoittaa taistelijan varustukseen liittyviä yhteishankintoja kustannussäästöjen synnyttämiseksi. Työ on vasta alkuvaiheissaan, joten tuloksia on odotettavissa vasta useamman vuoden kuluttua.

LIITYNNÄT UUDISTETTUUN TAISTELUTAPAAN

Taistelijan järjestelmän tutkimus- ja kehitystyö ei ole ollut irrallista yksittäisiin välineisiin keskittymistä, vaan kaikessa

tutkimuksessa tulee olla liityntä joukkoihin ja joukkojen suorituskykyjen lisäämiseen. Uudistetun taistelutavan kulmakiviä ovat vaikutuskeskeisyys ja kumulatiivisten tappioiden tuottaminen viholliselle. Tämä perustuu oikea-aikaiseen tilannetietoon, jotta joukkoja ja tulta voidaan käyttää ajallisesti ja paikallisesti mahdollisimman tehokkaasti. Itse asiassa nuo TTK/PROTO 2007 -vaiheessa esitetyt kysymykset – ryhmän optimikoko, tilannetiedon tarve, jne. – ovat keskeisiä uudistettua taistelutapaa jalkautettaessa.

SAWUI -tutkimuksen ja PVTO 2010 tulosten kautta on saatu vastauksia siihen, miten taistelijan ja pienryhmän suorituskykyä tulisi kehittää. Tällä hetkellä taistelijat

suunnitellaan jaettavan neljään eri luokkaan tehtävien vaativuuden, koulutustason ja varustuksen mukaan. 1-taso käsittää lähinnä erikoisjoukkotaistelijat ja vaativiin kansainvälisiin operaatioihin lähetettävät taistelijat. Heidän käyttämänsä välineet vaativat lähes ammattilaisen harjaantumisen, jotta niistä saadaan kaikki teho irti. 4-taso taas käsittää ns. tukitaistelijat ja heidät on varustettu perusvälineistöllä, kuten rynnäkkökivääreillä, ballistisella suojarustuksella ja rajallisella määrällä esim. pimeätoimintavälineistöä. 2- ja 3-luokka kuuluvat varustustasoltaan näiden kahden väliin. Eri tasoille sijoittuvien taistelijoiden varustekokonaisuudessa tulee kyetä hyödyntämään jo nykyisin palveluskäytössä olevaa varustusta mahdollisimman tehokkaasti.

Keväällä 2013 tullaan testaamaan uudistetun taistelutavan suorituskykyvaatimuksia taisteluosastokokoonpanossa. Samassa yhteydessä luodaan takaisinkytkentä yksittäisten taistelijoiden, ryhmien ja joukkueiden suorituskykyihin ja uudella varustuksella saavutettavaan taistelutehon lisään. Testitulosten perusteella tullaan tekemään tarkennuksia suunniteltuihin varustekokoonpanoihin ja sitä kautta myöhemmin toteutettaviin hankintoihin.

YHTEENVETO

Taistelija 2020 -kehitystyö etenee maltillisesti ja vuonna 2006 laaditun aikataulun mukaisesti. Suorituskykypuutteiden kartoittaminen ja suorituskykylähtöinen etenemismalli on havaittu toimivaksi. Monien muun maan taistelijaohjelmissa kiehtovat kaupalliset sovellukset on tuotu palveluskäyttöön ilman, että niiden todellista suorituskykyä on riittävästi arvioitu.

Teknologiaturkimus (SAWUI) ja demonstraattori-/prototyypikehitys (PVTO 2010 taistelija) ovat rakentaneet uutta osaamista, ymmärrystä teknologiakehityksestä ja saaneet kotimaiset toimijat verkottumaan keskenään. T2020 -kehitystyön etenemispolku voidaan kiteyttää seuraavasti: Tutkimuksesta tietoon, tiedosta tuotekehitykseen, tuotekehityksestä testaukseen ja testauksesta toimivaan tuotteeseen.

PVTO 2010 taistelijan alaohjelman lopputuotteina nähtiin jo verrattain kypsiä teknisiä ratkaisuja ulkomaisten kilpailijoiden rinnalle. Suomalainen etenemistapa ja muutamat teknologiaohjelmassa kehitetyt osajärjestelmät ovat herättäneet myös kansainvälistä kiinnostusta.

Haasteena lähitulevaisuudessa tulee olemaan kokonaisuuden hallinta. T2020 osajärjestelmiä hankkeistettaessa tulee varmistaa eheän järjestelmäkokonaisuuden syntyminen, suorituskykyvaatimusten saavuttaminen ja yhteensopivuusvaatimusten täyttyminen. □

Kouluttajan nonverbaalisen käyttäytymisen vaikutus opiskelijan kokemaan motivaatioon

Upseerit ovat persoonan pääpiirteen mukaan vertailtaessa "samanlaisia", mutta nämä eri persoonallisuudet motivoituvat erilaisesta kouluttajan nonverbaalisesta käyttäytymisestä.

Kirjoittaja, majuri Seppo Naapila toimii Maasotakoulussa sotilaspedagogiikan pääopettajana. Artikkelin perustuu hänen tohtoriopintoihinsa Itä-Suomen yliopistossa.

Miksi viiden eri opettajan opettaessa yksi opettaja koetaan hyväksi ja motivoivaksi opettajaksi, ja kaikki muutkin opettajat koetaan jokainen eri tavalla? Siitäkin huolimatta näin käy, että he kaikki opettavat saman kurssin eri joukkueita, vierekkäisissä luokissa, ja opetettava informaatiokin on aivan samaa kaikissa esityksissä? Miksi joku opettaja saa opiskelijat innostumaan aiheesta kun aiheesta, ja joku toinen opettaja ei tähän kykene?

Jos ja kun itse informaatio ei ole selittävä tekijä edellisessä esimerkissä, voidaan

*Valokuva: Timo Härkönen
Graafit taulukot: Naapila / TkT Harri Eskelinen
Piirretyt kuvat: Naapila*

kysyä aiheellisesti miten opettajan nonverbaalinen (ei-kielellinen) käyttäytyminen vaikuttaa opiskelijoiden motivaatioon opetusprosessissa? Päähypoteesina voidaan pitää sitä, että opettajan nonverbaalisen käyttäytymisen (kinesiikka, paralingvistiikka, proksemiikka, kronemiikka ja haptiikka) vaikuttavuus opiskelijan kokemaan motivaatioon on merkittävä. Kinesiikka pitää sisällään mm. ilmeet, eleet ja torson asennot. Paralingvistiset kokonaisuudet ovat sanomistapaan liittyvät kokonaisuudet. Proksemiikka pitää sisällään tilankäytön osa-alueet ja etäisyys kokonaisuudet. Kronemiikka tarkoittaa puheen tauotukseen ja rytmisyyteen liittyviä ulottuvuuksia. Haptiikka on kosketuskäyttäytymistä.

Entäpä, miten opiskelijan persoonallisuus vaikuttaa siihen miten hän kokee nonverbaalin käyttäytymisen, ja motivoituu siitä. Me kaikkihan olemme yksilöitä. Voidaan lähtökohtaisesti olettaa, että opiskelijan persoonallisuus vaikuttaa siihen, minkä nonverbaalin käyttäytymisen hän arvottaa motivoivaksi. Ellei näin olisi, kaikki opiskelijat motivoituisivat "samasta" opettajan toiminnasta. Koska itse oppiaine tai opetuksen asiasisältö ei ole se ainoa peruste johon motivaatio rakentuu, oletetaan tällöin myös nonverbaalisen käyttäytymisen olevan ulottuvuus, minkä pohjalta ja perusteella opiskelija luo näkemysensä opettajasta.

MITEN ILMIÖTÄ AVATTIIN?

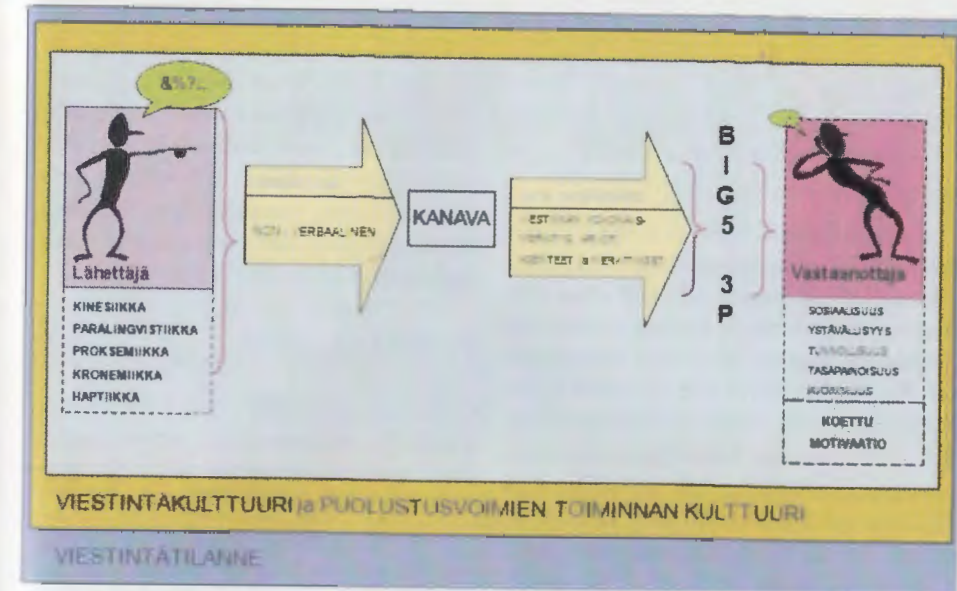
Ensin tutkimuksella selvitettiin millä tarkkuudella upseeri havaitsee ja tekee tulkintaansa nonverbaalin käyttäytymisen kokonaisuudessa. Toisin sanoen, miten hyvin opiskelija ymmärtää nonverbaalia käyttäytymistä, ja miten laadukkaasti ja "oikein" hän johtaa tästä havaitsemastaan

kokonaisuudesta johtopäätöksiä. Tämän jälkeen selvitettiin mikä on opettajan nonverbaalin kokonaisviestinnän vaikuttavuus suhteessa upseerin kokemaan motivaatioon opiskeluprosessissa. Vaikuttavuus ja nonverbaalinen käyttäytyminen jaetaan tutkimuslomakkeissa sekä motivoiviin että ei motivoiviin osakokonaisuuksiin. Tämä jaottelu on tehty motivaatioteorioiden ja mallien perusteella. Tällöin tutkimuksella kyettiin selvittävään sekä motivoiva, että ei-motivoiva käytös ja näiden vaikutus tutkimuskohteen motivaatioon ja sen rakentumiseen.

Edelleen selvitettiin vaikuttaako upseerin persoonallisuus (Big five) koettuun motivaatioon, suhteessa opettajan nonverbaaliin käyttäytymiseen. Onko jokin luonteenpiirre, joka on alttiimpi kuin muut luonteenpiirteet havaitsemaan nonverbaalia käyttäytymistä, ja vaikuttaako jokin tietty nonverbaalin ulottuvuuden käyttäytymisen osa-alue positiivisesti tai negatiivisesti jonkin tietyn persoonallisuuden ollessa kyseessä. Persoonallisuuden pääpiirteet jaettiin tässä tutkimuksessa seuraavasti: sosiaalisesti aktiivinen, ystävällinen, tunnollinen, tasapainoinen sekä avoin kokeumuksille - pääpiirre. Jaottelu pohjautuu globaaliin piirreteoriaan, sekä Big Five -teorian kokonaisuuteen.

NONVERBAALINEN?

Nonverbaali käyttäytyminen on se osa kokonaiskäyttäytymisestä ja -viestinnästä, joka ei perustu "puheen tai sanan", tai tämän kautta luodun informaation käyttämiseen. Nonverbaali ulottuvuus on siis se osa toimintaa, mikä ei ole varsinaista informaation kokonaisuutta. Useissa tutkimuksissa on saatu tuloksia, joissa sanallinen osuus

Viitekehys (Naapila 2011), jossa nonverbaali ilmiö esiintyy.

on ollut n. 10 %:n luokkaa vaikuttavuudeltaan, jolloin nonverbaalin segmentin kokonaisvaikutus on vastannut n. 90 % osuutta kokonaisviestinnän vaikuttavuudessa.

Evoluutio on rakentanut ihmisestä toimijan joka toimii hyvin vahvasti myös nonverbaalisella alueella ja -tasolla. Yleisesti oletetaan, että mikäli verbaalinen ja nonverbaalinen viestintä ovat keskenään ristiriidassa, nonverbaali voittaa vastaanottajan tulkinnassa.

Me emme kykene peittämään omaa nonverbaalia viestintäämme vaikka haluaisimme. Useissa tutkimuksissa on todettu, että eri kulttuuriympäristöissäkin eläneet yksilöt tunnistavat esim. valokuvissa tai videoelokuvissa esiintyneet ilmeet samalla tavalla. Nonverbaali kokonaisuus on suurelta osaltaan globaalia. Nonverbaalin käyttäytymisen ja ilmaisun voimakkuus perustuu siihen, että: 1) koodit ovat luotettavia ja paljon todempia kuin puheilmaisu,

2) niissä on mukana emotionaalinen ulottuvuus, 3) ne ovat myös universaalisti ymmärrettävissä olevia, 4) ne ovat jatkuvia ja luonnollisia, sekä 5) nonverbaaliset koodit esiintyvät kokonaisuuksina.

Nonverbaali käyttäytyminen pohjautuu evoluution aikana meihin rakentuneena osin tiedostamattomana kerrostumana olevista erilaisista reagoititavoista erilaisiin tilanteisiin ja tapahtumiin. Nonverbaali käyttäytyminen perustuu meidän aivojemme limbisen järjestelmän toimintaan, joka on tunne-elämämme keskus. Limbisen järjestelmä on se osa aivojamme, joka on rehellisin osa kokonaisuutta ja jonka varassa yksilö on alussa viestinyt toiselle lajikumppanille, ennen puheen syntymistä. Koska limbinen järjestelmä pohjautuu osin fysiologiseen taustaan, toimii se vaikka me emme aina näin haluaisikaan. Esimerkiksi "mirror neuron", joka aikaansaa meidiltä kopiomaan käytöstä, tai että me punastum

me tietyissä tapauksissa, tai meidän pupil-
limme laajenevat tietyissä tilanteissa jne.
Kaikki tämä pohjautuu limbisen järjes-
telmän toimintaan, joka tuottaa viestintää
joka ilmenee nonverbaalina käyttäytymis-
tä – halusimmepa me sitä tai emme.

Kyky ymmärtää ja lukea toisen yksilön
nonverbaalia käyttäytymistä pohjautuu
aikaan, jolloin puhetta ei vielä ollut ole-
massa, ja nonverbaali käyttäytyminen oli
viestinnän metodi ihmislajin keskuudes-
sa. Ne yhteisöt, jotka oppivat nämä taidot
miljoonia vuosia sitten, ovat selvinneet ja
jatkanee sukuaan. Näin tämä ymmärrys
ja nonverbaali ulottuvuus on säilynyt ja
edelleen kehittynyt ihmislajin viestinnän
eräänä hyvin keskeisenä tapana viestiä,
siitäkin huolimatta, että puhekieli syntyi.
Nonverbaalilla käyttäytymisellä ja -viestinnällä on siis miljoonien vuosien päähän
ulottuva tausta, ja tämän olemassa olevan
taustan vuoksi me olemme säilyneet laji-
na tässä vaarallisessa ympäristössä missä
me elämme. Tämän vuoksi meissä on niin
vahvana nonverbaalinen ulottuvuus, kai-
kessa meidän toiminnassamme.

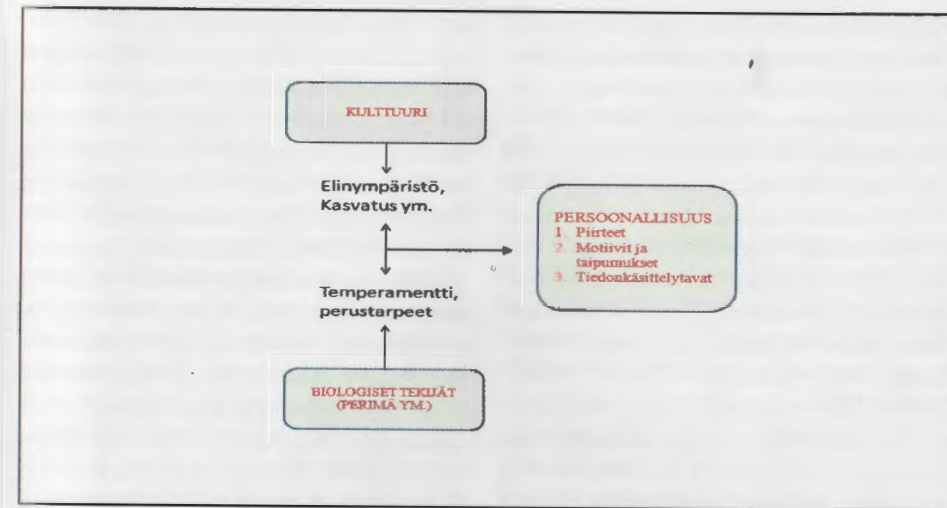
Ihmisyksilö käyttää viestissään tuhan-
sia ja taas tuhansia erilaisia nonverbaaleja
viestintätapoja ja metodeja, pääosin tie-
dostamattaan. Neocortex, eli abstraktista
ajattelusta ja havaitsemisesta sekä kielestä
vastaava aivojen osa tuottaa tietoista
ulottuvuutta. Tämä ulottuvuus on yksilön
intellektuaalisuuden – älyllisyyden – taut-
talla, ja on aivojemme vähiten rehellinen
osa. Tämä aivojemme osa kykenee laskel-
moimaan, vertaamaan, se kykenee ajatte-
lemaan omaa etuaan, se ajamaan yksi-
lön toimintaa tiettyyn suuntaan esimerkik-
si oman hyödyn näkökannalta ajatellen.
Limbisen järjestelmä ei kykene näihin
toimintoihin, vaan se rakentuu siten että

sen toiminta varmistaa selviytymisemme,
se säätelee meidän käyttäytymistämme, se
säätelee (sisä)elinten toimintaa ja turvaa
selviytymistä tätäkin kautta, se reagoi vä-
littömästi erilaisiin uhkiin, eikä se koskaan
pidä ”tauvoja”. Nämä limbisen järjestel-
män tuottamat nonverbaaliset käyttäyty-
misen ulospäin näkyvät piirteet ja ulottu-
vuudet ovat hyvin moninaiset.

PERSOONALLISUUS

Jo Aristotele (384 – 322 EKR) kirjoitti
yksilöiden erilaisuudesta; turhamaineisuu-
den, vaatimattomuuden ja pelkuruuden
vaikuttavuudesta yksilöiden moraaliin tai
moraalittomuuteen. Hän myös kuvasi yk-
silöllisiä eroja ja taipumuksia suhteessa
yksilöllisyyteen. Allport & Allport jakoi-
vat (1921) persoonallisuuden seuraavas-
ti: älykkyys, temperamentti, itseilmaisun
voimakkuus, ja sosiaalisuus. Persoonalli-
suuden pääpiirteet jaettiin tässä tutkimuk-
sessa seuraavasti: sosiaalisesti aktiivinen,
ystävällinen, tunnollinen, tasapainoinen
sekä avoin kokemuksille pääpiirre. Jaotte-
lu pohjautuu globaaliin piirreteoriaan, sekä
Big Five teorian kokonaisuuteen.

Persoonallisuus on edellistenkin kirjoit-
tajien mukaan luonteenomaista juuri tie-
tylle yksilölle ja tämä erottaa hänet muista
yksilöistä. Persoonallisuuden perusta on
psykykinen vaikka sillä onkin biologinen
perusta, eli se on yhteydessä kehoomme ja
hermostoomme. Nykyihminen Homo sa-
piens on ollut ”olemassa” 100 000 vuotta,
ja tänä aikana ihmisen kyvyt ovat hitaasti
evoluution aikana kehittyneet. Sopeutu-
mista ja kehittymistä edesauttanut tekijä
on ollut aktiivinen kanssakäyminen laji-
kumppaneiden kanssa. Tähän prosessiin
liittyvään kielen kehitykseen ovat kytkök-

Persoonallisuuden pysyvät ominaisuudet.

sisä sellaiset ominaisuudet kuin ajattelu
ja tietoisuus. Tämän prosessin seuraukse-
na yksilöt ovat eriytyneet ja muovautuneet
yksilöiksi. Ihmisestä on tullut evoluution
saatossa psyko-fyysis-sosiaalinen koko-
naisuus.

Persoonallisuuden rakenteeseen kuu-
luvat piirteet ovat motiivit, tunnetai-
pumuksien sekä tiedonkäsittelytavat. Selvi-
en rajojen vetäminen ei ole helppoa eikä
tarpeellistakaan. Dunderfelt esittää, että
persoonallisuus rakentuu monikerroksi-
sena rakenteena, jonka tärkeimpänä teki-
jänä on jokaisen ihmisen ainutlaatuinen
yksilöllisyys. Tämä monikerroksisuus
persoonallisuuden rakenteessa syntyy sii-
tä, että psyykkisessä meidän tietoinen sekä
tiedostamaton taso. Me kasvamme ja ke-
hityimme erilaisissa ympäristöissä, vuoro-
vaikutuksessa sen kanssa. Tätä kautta per-
soonamme muokkautuu moniulotteiseksi.
Persoonallisuus on siis kattokäsite, abst-
raktio. Tämä käsite pitää sisällään yksilön
psyykkiset, fyysiset, sosiaaliset ja yksilöl-

liet ulottuvuudet. Näiden kautta yksilöstä
rakentuu yksilöllinen ”minä”.

Persoonallisuuden piirteellä ymmär-
retään sitä, että yksilössä ilmenee jokin
sellainen ulottuvuus johdonmukaisesti ja
toistuvasti, jota hän ilmaisee pitkällä aika-
välillä. Näiden persoonallisuuden piirtei-
den oletetaan olevan ominaisuusjatkumoi-
ta, tällöin niillä on kaksi vastakkaista päätä
tai ulottuvuutta. Esimerkiksi sosiaalisuus;
yksilö on sosiaalinen tai ei - sosiaalinen,
tai jostain tältä väliltä, yksilö sijoittuu joka
tapauksessa johonkin kohtaan em. jatku-
moa.

Persoonallisuuden pääpiirteet jaetaan
seuraavasti: sosiaalinen aktiivisuus (ekst-
roversio), ystävällisyys (miellyttävyyys),
tunnollisuus, tasapainoisuus (neurootti-
suus), sekä avoimuus. Tyyppiopit tarkoi-
tavat persoonallisuuden luokittelua jonkin
hallitsevan luonteenominaisuuden perus-
teella.

Yksilö rakentaa persoonallisuuttaan
myös oman ammattinsa kautta. Tällöin

edellinen kokonaisuus on persoonallisuuden pysyvien piirteiden ulottuvuuden: kulttuuri, elinympäristö ja kasvatus – osion kokonaisuus. Navarro (2008, 129 – 130) kirjoittaa, että henkilökohtainen ura vaikuttaa siihen miten me käyttäydymme nonverbaalilla tasolla. Tämä ulottuvuus leimaa meidän käyttäytymistämme. De Jaeger (2009) esittää mielenkiintoisen havainnon sosiaalisesta kognitiosta ja tämän suhteesta siihen kontekstiin, jossa roolien kautta vuorovaikutetaan. Tämä tarkoittaa sitä, että vuorovaikutusprosessi ei ole tyhjiössä tapahtuvaa datan vaihtoa, vaan prosessin onnistumiseen ja tehokkuuteen vaikuttavat rooli ja konteksti jossa toimijat toimivat. Keskeinen teema ja väite artikkelissa on, että suora havainto on se väylä sosiaaliseen ymmärtämiseen, joka antaa tietoa meille toisesta persoonasta.

MOTIVAATION TEORIA

Motivaatio on alun perin johdettu latinalaisesta sanasta *movere*, joka merkitsee liikkumista. Motivaatio on kantasana ja sittemmin siitä on johdettu mm. sellaisia sanoja kuten motiivit, motivoitunut, sisäinen motivaatio, jne. Kysymys on pohjimmiltaan *liikkumisesta* tilasta toiseen, *henkisessä* tilassa. Elliot (1997) määritteli asian siten, että motiivi on alkuna sille toiminnalle, jonka kautta yksilö asettaa tavoitteet itselleen, tämän jälkeen omalla persoonallisella tavalla yksilöt etenevät kohti tavoitettaan. Motiiveja ovat mm. tarpeet, halut, vietit ja sisäiset yllykkeet. Dweck:n mukaan myös persoonallisuudella on merkittävä osuus motivaatioon. Perinteisessä lähestymistavassa persoonallisuus sekä mielialat on katsottu tekijöiksi

emotionaalille prosessoinnille. Motivaation ja persoonallisuuden korrelaatiosta kirjoittaa Hakkarainen näin ”Motivaatio voidaan kytkeä persoonallisuuden ominaisuuksiin ja pitää sitä ominaisuutena muiden ominaisuuksien joukossa. Motivaatio voidaan rajata ja sitä voidaan selittää tilannetekijöiden avulla”.

Ihmisen voi pakottaa tekemään jotain, mutta häntä ei voi koskaan pakottaa tah tomaan sen tekemistä. Tavoitteet eivät toteudu tehokkaimmin pakottautumalla tai pakottamalla, vaan kanavoimalla muut tarpeet palvelemaan perustehtävän suorittamista. Tahto tekemiseen syntyy ihmisesä itsessään, ja se on sisään rakennettuna polttoaineena tekemiselle. Tahto on ihmisen motiivi, tekijä joka laittaa toiminnan alkuun ja ylläpitää sitä toiminnan aikana. Motivaatio on oppimisen perusedellytys. Motiivi tarkoittaa siis toimintaa ohjaavaa, sisäistä vaikutinta. McClellandin määritelmän mukaan motiivi on tietynlaiseen tavoitetilaa kohdistuva toistuva kiinnostus tai mielen askarrus (concern), joka aktivoi, suuntaa ja valikoi yksilön toimintaa. Jos ihminen on *motivoitunut ottamaan vastaan (sosiaalisessa järjestelmässä)* tietoa ja oppia, tällöin hänellä on edellytykset omaksua ja oppia. Tieto on ihmisen itsensä rakentamaa.

TUTKIMUSMENETELMISTÄ TIIVIISTI

Tutkimuksen aluksi on selvitetty millainen herkkyyys opiskelijoilla on tunnistaa ja havaita nonverbaalia käyttäytymistä, sekä mikä on heidän kykynsä tehdä tästä käyttäytymisestä ”oikeita” johtopäätöksiä eli tulkintoja. Tämän jälkeen on selvitetty millä voimakkuudella eri nonverbaalin ulottuvuuden kokonaisuudet vaikuttavat opiskelijan kokemaan motivaatioon. Otok-

essa on *kokonainen* jalkaväen sotatieteen kandidaattikurssi.

Tämän jälkeen tutkimuksessa on *selvitetty vastaajien persoonallisuuden pääpiirre* Big Five Inventory (BFI) – persoonallisuusmittarilla. Tällöin opiskelijat on *kyetty mittaamisen perusteella jakamaan* persoonallisuutensa pääpiirteen perusteella viiteen eri luokkaan (sosiaalisuus, ystävällisyys, tunnollisuus, tasapainoisuus sekä avoimuus). Tämän perusteella on *kyetty korreloimalla selvittämään tiettyjen kokonaispiirteiden suhdetta* motivoitumiseen ja herkkyyteen nonverbaalissa ulottuvuudessa.

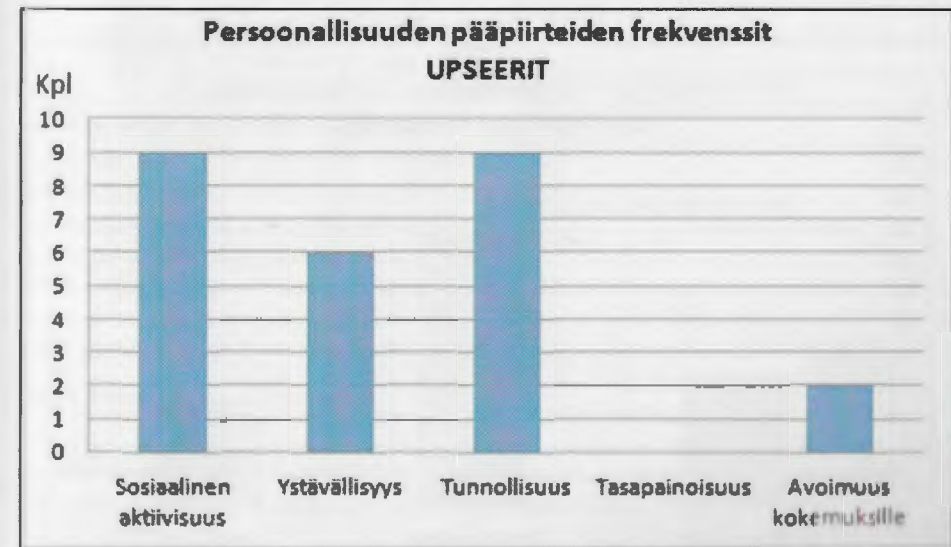
Tutkimusaineisto on koottu tammikuun 2012 aikana. Aineisto on koottu opetuksen yhteydessä. Tutkija on opettanut ensin kouluttajuudesta *perusasiat* ja lähtökohdatiedot. Tämän jälkeen tutkija on jakanut lomakkeet opiskelijoille, ja he ovat täyttäneet lomakkeet luokassa ns. omaan tahtiinsa opintoihin liittyen. Otoksen kohteena ovat olleet upseerit joilla on ollut opintoja

takanaan sotakoulusta noin kolme vuotta tutkimuksen otoksen keräämisen hetkellä.

TUTKIMUSTULOKSET; PERSONALLISUUDEN PÄÄPIIRTEIDEN FREKVENSsit

Sotatieteen kandidaattikurssi jakautui neljään erilaiseen persoonallisuuden pääpiirteeseen Big Five Inventory persoonallisuustestin perusteella (graafit alla). Kaksi pääpiirteistä korostui muita enemmän, ja noin 70 % koko otoksesta kuului näihin kahteen päätyyppiin. Otoksessa (N=26) ei ollut ainoatakaan tasapainoinen persoonallisuuden päätyyppiä, eli tämä pääfaktori ei yhdelläkään vastaajalla muodostunut alafaktoreiden summana korkeimmaksi ulottuvuudeksi.

Jakauman mukaan upseereissa on eniten sellaisia persoonallisuuden pääpiirteiden omaavia yksilöitä joille on ominaista: 1) puheliaisuus, 2) henkilö ei ole pidättyväinen, 3) henkilö omaa energiaa, 4) hän in-

nostaa muita, 5) hän ei ole hiljainen, 6) on itsevarma, 7) ei ole estynyt, 8) on seuralinen (sosiaalinen aktiivisuus pääpiirteen alafaktorit), 9) on perusteellinen, 10) ei ole huolimatton, 11) henkilö on luotettava, 12) hän ei ole epäjärjestelmällinen, 13) eikä ole laiska, 14) on sinnikäs, 15) toimii tehokkaasti, 16) toimii suunnitelmallisesti sekä 17) ei anna keskittymisensä herpaantua (tunnollisuus pääpiirteen alafaktorit).

Vastaajista kuusi kuului ystävällinen - pääpiirretyppiin. Tässä pääpiirteessä korostuvat seuraavat osakokonaisuudet: ei löydä vikaa muista, on auttavainen, ei haasta riitaa, on luonteeltaan anteeksiantavainen, on yleensä luottavainen, henkilö ei ole kylmä tai etäinen, on huomaavainen ja ystävällinen, ei ole töykeä muita kohtaan, sekä tekee mielellään yhteistyötä muiden kanssa.

NONVERBAALIN KÄYTTÄYTYMISEN TUNNISTAMINEN

Vaikka me näemme ympärillämme jatkuvasti nonverbaalia käyttäytymistä, me

emme välttämättä huomaa sitä, tai jos huomaamme, emme ymmärrä mitä se ”tarkoittaa”, ja miten sitä tulisi tulkita. Tutkimuksessa esitettiin upseereille erilaisia tilanteita nonverbaalissa kokonaisuudessa, kinesiiikkaan, proksemiikkaan ja haptiikkaan liittyen. Upseerin piti vastata mitä kuvassa tapahtuu, ja tulkita nonverbaalinen tilanne, sekä esittää tulkintansa tämän perusteella. Tämän perusteella tutkittiin upseereiden kykyä havaita ja tunnistaa erilaista nonverbaalia käyttäytymistä ”oikein”

Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että upseerit tunnistivat laadukkaimmin proksemiikan osa-alueen sisällön. Tämä tarkoittaa, että upseerit tunnistivat oikein ja hyvällä todennäköisyydellä (88 %) esimerkiksi reviiriteoriaan kuuluvia kokonaisuuksia. Tämä puolestaan tarkoittaa, että upseerit olivat hyvin tietoisia 1) toisen yksilön tilasta ja siitä, että 2) toisen yksilön tilaan ei saa mennä tunkeutumaan. Jos näin tekee, tämä ei motivoi toista yksilöä, vaan aikaansaa päinvastaisen reaktion. Kinesiikan ja haptiikan tunnistaminen oli upseer-

reiden osalta suunnilleen yhtä laadukasta.

Tulosten perusteella tehdyn jakaumanalyysin perusteella voidaan todeta, että proksemiikan kokonaisuudessa ei ole suurta hajontaa, eli tämän osa-alueen tunnistaminen ja tulkitseminen tapahtuu oikein ja luotettavammin kuin kinesiikan ja haptiikan osa-alueissa. Proksemiikan tunnistamisessa tutkimuksen mukaan havainnot ovat lähellä keskiarvoa. Upseerit tunnistivat ja tulkitsivat kinesiikan osa-alueen kohtalaisella tasolla, mutta hajonta tässä oli suurehkoa. Haptiikan osa-alueen tunnistaminen oli vajavaisinta, myös hajonta oli suurinta tällä osa-alueella. Kinesiikan, eli ilmeiden, eleiden ja asentojen tunnistaminen ja arvottaminen onnistui 79 %: sti, haptiikan, eli kosketuskäyttäytymisen tunnistaminen ja havainnointi onnistui 77 %: sti. Naiivisti ajatellen 50 %: a lukuarvona edustaisi ns. keskimääräistä ymmärrystä.

NONVERBAALIN KÄYTTÄYTYMISEN VAIKUTUS MOTIVAATIOON

Seuraavassa tarkastellaan nonverbaalin käyttäytymisen eri osa-alueet alue kerrallaan, ja pohditaan kunkin osa-alueen vaikuttavuutta opiskelijan kokemaan motivaatioon. Tulokset esitetään Weibull:n funktion käyräsovituksena, jossa todennäköisyysjakauma on jaettu 10 jaksoon. Eri nonverbaalin käyttäytymisen osa-alueet on vielä jaettu kahteen erilliseen kokonaisuuteen; a) ne osa-alueet jotka teorian mukaan ovat motivoivia, ja b) ne osa-alueet, jotka eivät motivoi teorioiden mukaan.

Kinesiikka motivoivat, ei - motivoivat

Kinesiikan osa-alueeseen kuuluvat

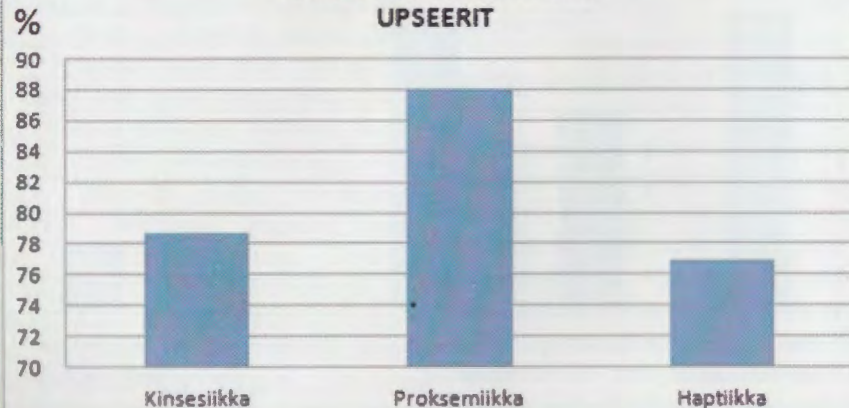
asennot, eleet, ilmeet ja torson kulmat ja asennot. Kinesiikan osa-alue tunnistettiin ja arvotettiin 79 %:sti oikein. Kinesiikan osa-alueen eniten motivoivimpia osa-alueita olivat: 1) luennonpitäjän itsevarma ulkoinen käyttäytyminen, 2) luennonpitäjä kuuntelee ja osoittaa harkitsevansa mielipiteitä omalla ruumiinkielellään, sekä 3) aktiivisuus luennon aikana ja 4) aktiivisten adaptoreiden (välineet, materiaali) käyttö. Kinesiikka ”ei motivoivat” osa-alueet olivat: ylimielinen tapa aloittaa tai pitää luentoa, aristelu luennon pitäjänä, sekä kun luennonjohtaja tekee (omien) kasvojen peittäviä liikkeitä luennon aika.

Kinesiikka motivoivat osa-alueet liittyivät kouluttajan aktiiviseen ja avoimeen käyttäytymiseen opetustilanteessa. Motivoivaksi opettajaksi koettiin sellainen opettaja, jonka kinesiikan osa-alueen kokonaisuus oli avoin, ”rohkea”, aktiivinen, näkyvä sekä selkeä. Ei - motivoiviksi koettiin sellaiset kinesiikan osa-alueen kokonaisuudet jotka liittyivät epävarmuuteen ilmeissä, eleissä ja torson liikkeissä, sekä välinpitämättömyyden ja kiinnostuksen puutteen näkyminen kinesiikan alueella. Ei-motivoivat kokonaisuudet olivat vahvoja ja vaikuttivat hyvin voimakkaasti ja haitallisesti upseereiden motivaatioon.

Proksemiikka motivoivat, ei - motivoivat

Proksemiikka osa-alue pitää sisällään tilan- ja alueenkäyttöön liittyvät kokonaisuudet. Upseerit tunnistivat ja arvottivat oikein tähän osa-kokonaisuuteen kuuluvat tekijät 88 %:n varmuudella. Tämä osa-alue oli vahvin ja se tunnistettiin ja arvotettiin laadukkaimmin tutkimuksen tulosten perusteella.

Nonverbaalisen käyttäytymisen ulottuvuuksien tunnistamisen %-osuudet
UPSEERIT

Motivoiviksi osakokonaisuuksiksi koettiin proksemiikan osa-alueella: 1) kun ollaan huomion keskipisteenä, 2) kun ollaan siinä joukossa joka on joukkona/ vast. huomion- ja toiminnan keskipisteenä, ja 3) kun etäisyys toiseen toimijaan/ toimijoihin on sosiaaliin suhteisiin nähden ”sopiva”. Hyvin ei - motivoiviksi koettiin sellaiset proksemiikan osa-alueen kokonaisuudet kuin: jäädään toimijana ns. ulkokehälle toiminnan aikana, kun yksilöä lähestytään hyvin lähelle tungettelevasti, kun tehtävä annetaan sormea heristäen ja hyvin lähelle – iholle - tullen, sekä kun toimija ”ahdistetaan” nurkkaan tulemalla liian lähelle ja liian voimakkaasti.

Haptiikka ei - motivoivat

Haptiikan osa-alue pitää sisällään kosketuskäyttämisen. Upseerit tunnistivat ja arvottivat oikein tähän osa-kokonaisuuteen kuuluvat tekijät 77 %:n varmuudella. Tämän osa-alueen havaitseminen sekä tulkinta oli heikointa, ja se saatettiin jättää huomiotta tai arvoitettiin epäselkeästi, enemmän kuin muut osa-alueet.

Haptiikka eli kosketuskäyttämisen tutkimuksen mukaan koetaan eri tavalla, tilanteesta ja paikasta riippuen. Yleisimmin kuitenkin haptiikkaa pidettiin negatiivisena nonverbaalina käyttämisenä enemmän kuin positiivisena tai motivaatiota rakentavana. Voimakkaasti ei - motivoivana pidettiin mm.: 1) kun toinen yksilö lähestyy takaapäin ja koskettaa esim. käsivarteen, 2) kun toinen henkilö tulee niin lähelle ”asioimaan”, että hän koskettaa vartalollaan sinun vartaloasi, sekä 3) kun toinen yksilö tukeutuu sinun reviirillesi esim. työntämällä käden tai jalan kiinni sinuun, tai hyvin lähelle tätä kosketusta.

Kronemiikka motivoivat, ei - motivoivat

Kronemiikka osa-alue pitää sisällään puheen rytmiin, tahtiin ja vuorotteluun liittyvät kokonaisuudet.

Vastaajat pitivät motivaation rakentamisen kannalta seuraavia kronemiikan osa-alueita merkittävinä opettajan/ kouluttajan toiminnassa suhteessa motivaationsa rakentamiseen: 1) opettaja esittää asian tiiviisti ja puheen kesto on lyhyehkö, 2) opettaja reagoi minun puheenvuorooni nopeasti ja vastaa heti, sekä 3) kun opettaja rytmittää puheensa minun puheeni mukaan ja reagoi minun puheeseeni ja puheeni mukaan. Ei - motivoivina kronemiikan osa-alueen kokonaisuuksina pidettiin: kun opettaja puhuu hyvin nopeasti, kun opettaja puhuu ja siirtyy hyvin nopeasti asiasta toiseen edeten, sekä kun opettaja puhuu pitkään samasta asiasta ja pysyy samassa asiassa pitkään.

Paralingvistiikka motivoivat, ei - motivoivat

Paralingvistiikan osa-alue pitää sisällään puheen ”väriin” liittyvät kokonaisuudet. Näitä ovat mm. äänen paino, painotukset puheen aikana, artikuloinnin taso ja laatu, sekä äänenvärin vaihtelu esityksen aikana. Paralingvistiikan kokonaisuudessa tutkimuksen mukaan motivoivia osa-alueita olivat seuraavat opettajan nonverbaaliseen käyttämiseen liittyvät paralingvistiset kokonaisuudet: 1) monipuolinen ja vaihteleva puhe, 2) tiettyjen sanojen painottaminen puheen aikana, sekä 3) hyvä artikulointi. Ei - motivoivina paralingvistisinä kokonaisuuksina pidettiin: puhe on monotonista, hyvin hiljainen puhe, kimitys puheessa, se että puheessa esiintyy muitakin kuin puheen ääniä mukana, sekä jos puhe on jäsentymätöntä.

Tutkimustulokset osoittavat, että opettajan nonverbaali käyttäytyminen vaikuttaa voimakkaasti opiskelijan motivaatioon ja kokemuksen tästä. Tutkimuksen perusteella voidaan nähdä millä voimakkuudella ja minkä mekaniikan kautta eri nonverbaali käyttäytyminen vaikuttaa opiskelijan kokemaan motivaatioon. Weibull:n funktion kääntäsovituksen mukaan voidaan nähdä todennäköisyysjakauman perusteella selkeät suunnat ja voimakkuudet eri nonverbaalin käyttämisen ulottuvuuksille. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että ne osa-alueet joita teorioiden perusteella pidetään motivoivina, ovat tutkimuksen tuloksienkin perusteella niitä. Vastaavasti ei-motivoivat osa-alueet myös tutkimuksessa koettiin hyvinkin ei-motivoiviksi.

PERSOONALLISUUDEN PÄÄPIIRTEEN VAIKUTUS MOTIVOITUMISEEN NON-VERBAALIN KÄYTTÄYTYMISEN SEURAUKSENA

Big Five teorian ja testin mukaan tutkimusjoukko saatiin jaettua persoonallisuuden pääpiirteen mukaan eri osa-joukkoihin, jotka esitettiin aiemmin kuvassa. Seuraavaksi pohditaan nonverbaalin käyttämisen eri osa-alueet, ja korreloidaan upseerin persoonallisuuden pääpiirrettä em. käyttämisen ulottuvuuksiin.

Kinesiikka motivoivat, ei - motivoivat

Kinesiikan osa-alueen motivoivuus suhteessa eri persoonallisuuden pääpiirteisiin. Positiivisiin kinesiikan motivoiviin osa-alueisiin (eleet, asennot, ilmeet, torson asennot) tutkimuksen mukaan suhtautuvat, ja enemmän näistä motivoituvat sosiaalisesti aktiiviset- sekä ystävällinen-pääpiirre omaavat upseerit. Heihin vaikuttavuus oli

enemmän kuin muihin pääpiirre tyyppeihin. Selkeästi vähemmän motivoituvait tutkimuksen mukaan tunnollisuus- ja avoimuus kokemuksille päätyypit. Ei - motivoiva kinesiikan osa-alueen nonverbaali käyttäytyminen vaikutti eniten ja negatiivisimmin avoimuus kokemuksille sekä tunnollisuus pääpiirteisiin. Nämä kokivat positiivisen ruumiinkielen puuttumisen, tai negatiivisen ruumiinkielen eniten omaan motivaatioon negatiivisesti vaikuttavana.

Proksemiikan (tila- ja alueenkäyttö) motivoivan osa-alueen kokivat eniten ja positiivisimmin sosiaalisesti aktiiviset, sekä ystävällisyys pääpiirteet tyytit. Vain vähän heikommin tämä kokonaisuus vaikutti tunnollisuus- ja avoimuus kokemuksille päätyyppeihin. Tunnollisten osalta huomattavaa on hajonnan laajuus. Tunnollisuus päätyypissä on tämän mukaan yksilöitä, joille tilankäyttölinen kokonaisuus ei ole merkittävää, sekä niitä joiden motivaatioon se vaikuttaa ratkaisevasti. Muiden päätyyppien kohdalla em. hajontaa ei ollut. Proksemiikan ei - motivoivissa kokonaisuuksissa voimakkaammin ei - motivoisuus vaikuttaa sosiaalisesti aktiivisiin sekä tunnollisuus päätyyppeihin. Ystävällisyys- ja avoimuus kokemuksille päätyypit ovat huomattavasti vähemmän tämän ei - motivoivan tilankäytön ulkopuolella, eli heihin tämä ei vaikuta niin voimakkaasti. Sosiaalinen aktiivisuus päätyypissä hajonta on voimasta, eli tässä päätyypissä on usealla eri tavalla tilan- ja alueenkäytöstä ajattelevia.

Ei - motivoivan haptiikan (kosketuskäyttämisen) vaikuttavuus on voimakkainta sosiaalisesti aktiivisiin- sekä ystävällisyys pääpiirteisiin. Nämä päätyypit reagoivat

voimakkaimmin ei - motivoivaan haptiikkaan. Tunnollisuus- ja avoimuuskokemuksille päätyypit reagoivat yhtä voimakkaasti (keskiarvoltaan) em. käyttäytymiseen. Kahdessa voimakkaimmin reagoivassa joukossa hajonta on voimasta, eli näissä pääpiirteissä on suurehkoa näkemyseroa kosketuskäyttäytymisen merkityksestä opettajan ja kouluttajan toiminnan yhteydessä.

Motivoiva paralingvistiikka (puheen sävy, väri, voimakkuus, painotukset, jne.) vaikuttaa motivoivasti ja voimakkaimmin tunnollisuus- ja sosiaalinen aktiivisuus päätyyppeihin. Mutta myös päätyypit ystävällisyys ja avoimuus kokemuksille ovat lähellä em. päätyyppien keskiarvoja. Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että tämä osa-alue aiheuttaa päätyyppien kesken pienimmän hajonnan, tämä vaikuttaa samalla tavalla kaikkien päätyyppien motivaation rakentumiseen, ja suunnilleen samalla voimakkuudella. Myös hajonnat kokonaisuuden sisällä ovat kaikilla päätyypeillä pienet. Paralingvistiikka ei - motivoiva kokonaisuus aikaansaa voimakkaamman negatiivisen kokemuksen suhteessa motivaatioon päätyypeillä avoimuus kokemuksille sekä sosiaalinen aktiivisuus. Tunnollisuus päätyyppi on ainoa päätyyppi, joka poikkeaa keskiarvon

perusteella muista päätyypeistä. Negatiivinen vaikutus ei ole tässä tyyppissä kovin voimasta, paralingvistiikka ei - motivoiva nonverbaalinen käyttäytyminen ulottuvuudessa. Tunnolliset päätyypit antavat ei-motivoivan puheen vaikuttaa vähemmän motivaatioonsa kun muut päätyypit.

Motivoiva kronemiikka (rytmi, tauot, vuorotus, jne.) vaikuttaa voimakkaimmin ystävällinen- ja tunnollisuus päätyyppien motivaatioon. Huomattavasti vähemmän tämä nonverbaalinen osakokonaisuus vaikuttaa sosiaalisesti aktiivinen- ja avoimuus kokemuksille päätyyppeihin. Ei - motivoiva kronemiikka vaikuttaa puolestaan voimakkaimmin ja negatiivisimmin avoimuus kokemuksille- ja tunnollisuus päätyyppeihin. Nämä päätyypit kokevat enemmän motivaatiota heikentävää vaikutusta ei - motivoivasta kronemiikasta kuin muut tyytit. Huomioitavaa on se, että sosiaalisesti aktiiviset päätyypit antavat ei - motivoivan kronemiikan vaikuttaa vain vähän omaan motivaatioonsa.

Kuvion ja toteutetun tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että paralingvistiikan kokonaisuudessa tunnollisuus- ja sosiaalinen päätyypit ovat herkimmin motivoitavissa. Kronemiikan osa-alueella ystävällisyys- ja tunnollisuus päätyypit ovat herkimmin positiiviseen kronemiikkaan

MOTIVOIVAT	Absoluuttinen pinta-ala	Suhteellinen pinta-ala (Impact-faktor 1)
Sosiaalinen aktiivisuus	2647	1,27
Ystävällisyys	2580	1,24
Tunnollisuus	2435	1,17
Avoimuus	2089	1,00

Nonverbaalin käyttäytymisen pinta-alat sekä suhteelliset pinta-alat eri persoonallisuuden pääpiirteiden mukaan jaoteltuina.

reagoivia, ja tätä kautta motivaatiota ko-kevia. Kinesiikan osa-alueella sosiaalinen aktiivisuus- ja ystävällisyys tyytit ovat herkimmin tähän osa-alueeseen reagoivia.

Myös proksemiikan osa-alueella sosiaalinen aktiivisuus- ja ystävällisyys tyytit ovat herkimmin tähän osa-alueeseen reagoivia. Pienin hajonta eri päätyyppien kesken on proksemiikan osakokonaisuudessa. Hajonta on pienekköä myös paralingvistiikan osa-alueella. Tämän tutkimustuloksen perusteella voidaan todeta, että proksemiikan ja paralingvistiikan osa-alueet ovat vähemmän motivoivia kuin kronemiikan ja kinesiikan osa-alueet.

Huomioitavaa on, että suhteellisen pinta-alan ero Impact - factor 1:n mukaan avoimuus päätyypin ja sosiaalisesti aktiivinen tyytin välillä on 21,25 %: a. Avoimuus päätyyppi erkanee suhteellisen voimakkaasti eroon muista päätyypeistä, kun motivoivat nonverbaalin käyttäytymisen kokonaisuudet lasketaan pinta-alan mukaan suhteellisella tavalla yhteen. Johtopäätöksenä tämän perusteella voisi ajatella avoimen päätyypin olevan heikoiten positiiviseen nonverbaaliseen käyttäytymiseen reagoiva pääpiirre. Eri pääpiirteiden motivoitumisessa on suuria ja vaikuttavia eroja.

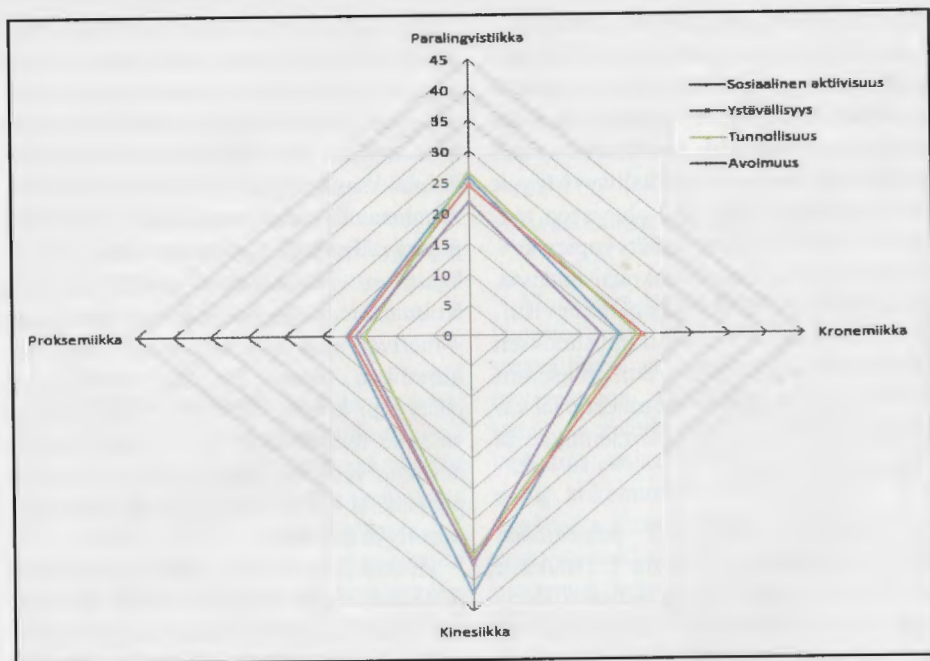
Kuvion ja tutkimuksen perusteella voi-

daan todeta, että ei - motivoiva haptiikka aikaansaa vähiten motivoitumista kaikilla päätyypeillä, kaikista nonverbaalin käyttäytymisen eri osuulottuvuuksista. Myös kronemiikka on osa-alue joka vaikuttaa voimakkaasti negatiiviseen motivaatioon suuntaan. Etenkin sosiaalisesti aktiiviset ja ystävälliset päätyypit reagoivat voimakkaasti ei - motivoivaan kronemiikkaan. Kolmantena vahvana kokonaisuutena ei - motivoivassa kentässä on huomioitava kinesiikan osuus. Etenkin ystävällisyys päätyyppi kokee vain hyvin vähän motivaatiota rakentavana ei - motivoivan kinesiikan. Kun lasketaan tämän seittimallin perusteella kuvion pinta-alat, saadaan **alla esitettyjä tuloksia**.

Huomioitavaa on, että suhteellisen pinta-alan eron, Impact - factor 2:n mukaan ystävällisyys ja tunnollisuus tyytin reagointi ei - motivoivaan nonverbaaliseen käyttäytymiseen on voimasta. Ystävällisyys päätyypin eroavaisuus sosiaalisesti aktiivisen päätyypin motivaation vahvuuteen tässä ulottuvuudessa on 14,52 %: a. Vastaava ero avoimuus päätyyppiin on 13,04 %: a. Suhteellisen pinta-alan eron perusteella voidaan todeta, että ystävällisyys ja tunnollisuus päätyypit ovat herkkiä kokemaan negatiivista motivaatiota, jos opettajan nonverbaalinen käytös on ei - motivoivaa. Sosiaalisesti aktiivinen sekä

EI-MOTIVOIVAT	Absoluuttinen pinta-ala	Suhteellinen pinta-ala (Impacy-faktor 1)
Sosiaalinen aktiivisuus	769	1,17
Ystävällisyys	659	1,00
Tunnollisuus	693	1,05
Avoimuus	761	1,15

Nonverbaalin käyttäytymisen pinta-alat sekä suhteelliset pinta-alat eri persoonallisuuden pääpiirteiden mukaan jaoteltuina.

Erilaisten persoonallisuuden päätyyppien motivoituminen seittimallilla esitettynä (motivoivat kokonaisuudet).

avoimuus päätyypit eivät ole näin herkkiä opettajan ei – motivoivalle käyttäytymiselle.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimus antoi vastauksia siihen, miksi eri opettajat koetaan erilaisiksi opetustilanteissa, heidän nonverbaalisen käyttäytymisensä perusteella. Tutkimus myös osoitti, että nonverbaalinen käyttäytyminen osataan nähdä ja hahmottaa hyvin upseereiden joukossa, ja tämänkin perusteella sen vaikuttavuus upseerin (opiskelijan) motivaatioon on suuri. Etenkin ei-motivoiva nonverbaalinen käyttäytyminen vaikuttaa voimakkaasti opiskelijan kokemaan motivaatioon. Tutkimus myös osoitti, että eri

persoonallisuuden pääpiirre vaikuttaa siihen, miten opiskelija motivoituu ja siihen miten voimakkaasti tämä nonverbaalinen käyttäytyminen vaikuttaa häneen.

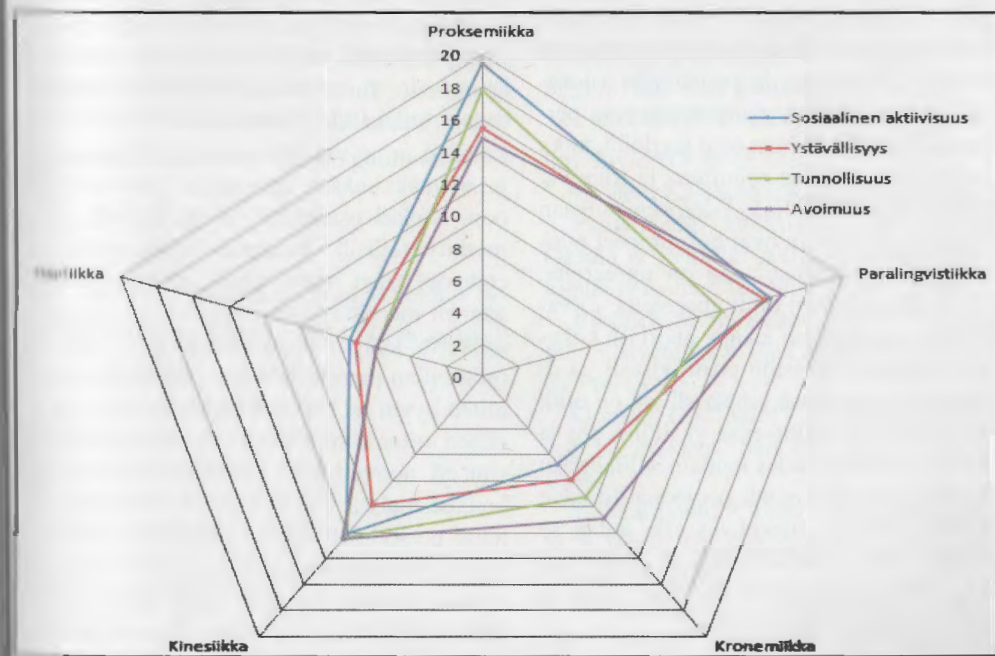
Negatiiviset signaalit olivat hyvinkin vaikuttavia, vaikka me naiivissa ajattelussa emme tätä usein huomioi tai edes ajattele, esimerkiksi esimiehenä, johtajana tai opettajan työtä tehdessämme. Näitä ”pieniä” negatiivisia signaaleja olivat esim. kasvojen peittäminen esityksen aikana, korvan tai otsan raapiminen, teeskentelevä tekohymy, pään nojaaminen voimakkaasti kämmeneen, sormella toisen osoittaminen, sekä erilaiset laukkujen ja muiden tavaroiden näpläämiset toiminnan aikana. Tämä havainto oli yhtenevä esim. Grammer:n (2000) ja Pennington:n (2005) havaintojen ja tutkimuksien kanssa.

Kyky ymmärtää toisen yksilön nonverbaalia käytöstä oli tutkimuksen tulosten mukaan hyvä otoksen kohteena olevalla joukolla. He tunnistivat hyvin still-kuvista erilaisten tilanteiden ja kuvien perusteella nonverbaalin ulottuvuuden; kinesiikan, proksemiikan ja haptiikan. He pääsivät tämän vaativan tehtävän myötä onnistumisprosentteihin 79, 88, ja 77 %. On huomioitava, että oikeassa reaalielämässä tämä hahmottaminen on huomattavasti helpompaa muutamasta syystä.

Syy 1 - sinä kykenet yhdistämään nonverbaalin toiminnan siihen toimintaan mitä on tapahtunut aiemmin, tai tapahtuu ympärillä samaan aikaan.

- Syy 2 - sinä tunnet todennäköisesti yksilön jonka toimintaa seuraat, jolloin osaat kytkeä toiminnan yksilön ns. tavanomaiseen toimintaan, ja voit havaita mahdolliset erot ja poikkeamat.

- Ja syy 3 - vastaaja seurasi toimintaa tutkimuksessa vain välähtävän ja irrallisen hetken, voi olla että reaali maailman äänet, hajut, värit, hälinä, jne. antaisivat sinulle enemmän viitteitä nonverbaalin käytöksen taustoista, ja kykenisit reaali maailmassa luotettavampaan hahmottamiseen ja tulokintaan. Paralingvistiikan ja kronemiikan osa-alueilla – joita ei voinut tutkia kuvien kautta (koska ovat ääntä) - tutkimuksen tulos osoitti, että näiden hahmottaminen ja

Erilaisten persoonallisuuden päätyyppien motivoituminen seittimallilla (ei - motivoivat kokonaisuudet).

näiden osa-alueiden tulkinta olivat vahvoja. Kurssi kykeni hyvin selkeästi hahmottamaan ja arvottamaan em. ulottuvuudet. Voidaan todeta, että tutkimustulos tukee A&A Pease (2004) esitystä nonverbaalin käyttäytymisen hahmottamisen kyvystä ihmislaajilla.

Tutkimusjoukko jakautui persoonallisuuden pääpiirteiden perusteella neljään eri päätyyppiin. Kaksi päätyyppiä erottui selkeästi vahvempana kuin muut päätyypit. Yksi päätyyppi jäi pois kokonaan. Tämä osoittanee, että upseerit ovat valikoituneet tietyllä tavalla, ja että tietynlaiset yksilöt hakeutuvat upseerin ammattiin. Voisiko sitä pitää jopa outona, että otos olisi jakautunut tasaisesti kaikkiin viiteen eri päätyyppiin, mielestäni olisi. Etenkin piirreteoria tukee tutkimustulosta kun se esittää, että perityt tai perimän ja ympäristön vuorovaikutuksen tuloksena muovautuneet persoonallisuuden piirteet ovat tekijöitä, jotka painottavat ihmisen toimintaa ja toimivat toiminnan säätelijöinä. Edellisen mukaan upseerin ammattiin ovat hakeutuneet nuoret joiden; a) lähisuvussa on upseereita, b) ympäristössä on ollut upseereita, c) varusmiespalveluksen aikana nuori on kokenut armeijaympäristön positiivisesti, ja d) vuorovaikutus tässä ympäristössä on ollut motivoivaa ja palkitsevaa yksilölle. Jos ja kun kykenemme edes osittain selittämään yksilön käyttäytymistä persoonallisuuden kautta tietyssä viitekehityksessä, antaa se meille paljon mahdollisuuksia toimia siten, että toimintamme on motivoivaa ja tätä kautta laadukkaampaa.

Tutkimus osoitti myös että upseerit (tutkimuksen otos) havaitsivat ja tekivät tulkintoja onnistuneesti nonverbaalin käyttäytymisen kokonaisuudesta. Opiskelija

ymmärsi mitä erilainen nonverbaali käyttäytyminen tarkoittaa, ja miten se tulee ymmärtää. Huomioitavaa on se, että opiskelijalle ei ole asiaa opetettu opintoputken aikana (3 vuotta), tämä kadetin tulkinta ja ymmärtäminen ei siis pohjaudu opetuksen tai mihinkään muuhunkaan opintojen aikana esim. opettajan kautta esiintuomaan (nonverbaalin käyttäytymisen tai persoonallisuuden teoriaan) ainekseen. Tästäkin huolimatta kadetti kykenee ja kykeni tekemän laadukkaita havaintoja ja tulkintoja nonverbaalista kokonaisuudesta.

Tutkimuksessa opettajan kokonaisviestinnästä poimittiin kaikki eri nonverbaalin käyttäytymisen pääulottuvuudet (kinesiikka, proksemiikka, haptiikka, paralingvistiikka sekä kronemiikka) ja tutkittiin tutkimuksen kohteena olevien yksilöiden hahmottaminen ja ymmärtäminen näiden suunnissa. Tutkimuksen jälkeen voidaan todeta, että kaikki eri osa-alueet olivat vaikuttavia ja ne vaikuttivat eri mekaniikoin ja voimakkuuksin opiskelijan motivaatioon. Kaikki osa-alueet olivat tärkeitä ja merkityksellisiä. Tutkimus myös osoitti, että opettajan nonverbaali käyttäytymisen oli merkittävässä asemassa suhteessa upseerin kokemaan motivaatioon. Myös opiskelijan persoonallisuus vaikutti siihen miten hyvin tai heikosti hän motivoitui, ja siihen miten hän reagoi erilaisiin ärsykeisiin eri nonverbaalin käyttäytymisen kokonaiskentässä. Oli olemassa luonteenpiirteitä/ persoonallisuuden pääpiirteitä jotka olivat herkempiä reagoimaan nonverbaaliin käyttäytymiseen kuin muut. Mutta mikään pääpiirre ei säännönmukaisesti joko motivoitunut tai ollut motivoitumatta, eli toiminnan laatu ja ulottuvuus vaikuttivat motivaatioon ja sen rakentumiseen toiminnan yhteydessä, aina ja jokainen kerta

omalla tavallaan”. Vaikka upseerit olivat ns. samasta muotista, heidän motivaation rakentuminen oli hyvinkin erilaista.

Opettajan, johtajan, kouluttajan ja johtamisen esimiestyötä tekevän on syytä pohdita omaa nonverbaalia käyttäytymistään. Opettajan on edullista käyttää niitä ulottuvuuksia ja osa-alueita jotka ovat lähtökohdiltaan motivoivia, ja on tiedettävä mitä ne ovat. Toisaalta taas on pyrittävä välttämään niitä nonverbaalin käyttäytymisen osa-alueita ja toimintoja, jotka jo lähtökohdiltaan ovat ei-motivoivia. Nämä eivät kukaan aikaa motivaatiota, eivätkä opiskelijan halua tehdä parhaansa oppimistilanteessa. Se, että opettaja tiedostaa nämä tässä tutkimuksessa esitetyt haasteet, on jo puoli "voittoa". Jos opettaja ei tiedä, että ilmiö on olemassa, jatkaa hän ns. samaa rataa ja ihmettelee aina uudelleen, miksi opetus ei tuota hyvää tulosta, miksi oppilaat eivät innostu koskaan, sekä miksi he aloittavat kelloon vilkuilun jo tunnin puolivälissä? □

TUKIJAT

Suomen Marsalkka Mannerheimin Sotatieteellinen Säätiö (SMMSR) ja Jalkaväen Säätiö.

LÄHTEET

Allport, F.L., Allport, G.W. 2012. Personality Traits: Their Classification and Measurement. Printed in the USA.

Aulanko, M. 1983. Minäkö luennoimaan. Juva. WSOY.

Bowden, M. 2010. Winning Body Language. United States of America. McGraw-Hill.

Chmiel, N. 2000. Work and organizational psychology. Oxford. Blackwell Publishers.

De Jaegher, H. 2009. Social understanding through direct perception? Yes, by Interaction. Consciousness and Cognition (18/2009).

Dunderfelt, T. 1998. Henkilökemia. Juva. WSOY-Kirjapainoyksikkö.

Dweck, C.S. 1999. Self-theories. Lilington. Edwards Brothers.

Enäkoski, R. 2001. Pistä persoonasi peiliin. Juva. WS Bookwell Oy.

Eronen, Kalakoski, Kanninen, Laarni, Paavilainen, Pakaslahti, Lähdesmäki, Oksala & Penttilä. 2001. Persoonapsykologian perusteet. Helsinki. Oy Edita Ab.

Eysenck, M.W., Keane, M.T. 2000. Cognitive psychology. East Sussex. Psychology Press Ltd.

Goman, C.K. 2011. The Silent Language of Leaders. San Francisco. Jossey-Bass.

Hakkarainen, P. 1990. Motivaatio, leikki ja toiminnan kohteellisuus. Jyväskylä. Kirjapaino Oma.

Hakkarainen, T., Hyvärinen, M.-L. 1999. puheviestintää oppimaan. Jyväskylä. Jyväskylän yliopistopaino.

Hayes, N. 1994. Foundations of Psychology. London. New York Publishers.

Himberg, L., Jauhiainen, R. 1998. Minä

suhteita. Porvoo. WSOY – kirjapainoyksikkö.

Juuti, P. 1999. Organisaatiokäyttäytyminen. Keuruu. Otavan Kirjapaino Oy.

Laine, V., Vilkkö-Riihelä, A. 2006. Mielien maailma 4 – tunteet, motiivit ja taitava ajattelu. Porvoo. WSOY.

Matthews, G., Deary, I.J., Whiteman, M.C. 2009. Personality traits. Cambridge. Cambridge University Press.

Mehrabian, A. 2010. Nonverbal Communication. New Jersey. Division of Transaction Publishers.

Mischel, W. 1993. Introduction to personality. Florida. Harcourt Brace & Company.

Navarro, J. 2008. What every BODY is saying. New York. Harper-Collins Publishers.

Ojala, T., Uutela, A. 1993. Rakentava vuorovaikutus. Porvoo. WSOY.

Ojanen, Anttila, Lähdesmäki, Oksala & Paavilainen. 2004. Persoonaa, persoonallisuuspsykologia. Helsinki. Edita Prima Oy.

Pease A., Pease A. 2004. The Defenitive Book of Body Language. New York. Bantam Dell A Division of Random House, Inc.

Peltonen, M., Ruohotie, P. 1992. Oppimismotivaatio. Keuruu. Otavan painolaitokset.

Ruohotie, P. 1998. Motivaatio, tahto ja oppiminen. Helsinki. Oy Edita Ab.

Salo-Gunst, L., Vilkkö-Riihelä, A. 1998. Psykologian opas. Juva. WSOY.

Trenholm, S., Jensen, A. 2003. Interpersonal communication. Oxford. Oxford University Press Inc.

II OSA

UUDISTETTU TAISTELUTAPA JALKAVÄEN JOUKKO-OSASTOISSA

JALKAVÄEN TAKTIKAN OPETUKSEN MUUTOKSET TAISTELUTAVAN UUDISTUESSA

Rainer Mäkelä, Maanpuolustuskorkeakoulu 72

UUDISTETUN TAISTELUTAVAN TUTKIMUS

Petteri Lampinen ja Marko Palokangas, Maasotakoulu 78

AJATUKSIA TELAKUORMA-AUTOLLA VARUSTETUN

JÄÄKÄRIKOMPPANIAN KÄYTTÖPERIAATTEISTA

UUDISTETUSSA TAISTELUTAVASSA

Jyrki Kaisanlahti, Kainuun prikaati 83

PANSARIJÄÄKÄRIPATALJOONAN HYÖKKÄYS OSANA

OPERATIIVISIA JOUKKOJA

Matti Finnilä, Karjalan prikaati 89

MOOTTOROITUJEN TAISTELUOSASTOJEN

KÄYTTÖPERIAATTEET JA KOULUTUS

Asko Kopra ja Kai-Erik Jukka, Panssariprikaati 95

JÄÄKÄRIKOMPPANIA KRIISINHALLINTAOPERAATIOSSA.

KOKEMUKSIA JALKAVÄEN TAISTELUSTA KRIISINHALLINTA-OPERAATIOSSA

Kai Uitto ja Toivo Pollock, Porin prikaati 98

KRANAATINHEITINKOMPPANIAN TAISTELU

UUDISTETUSSA TAISTELUTAVASSA

Antti Ahtola, Pohjois-Karjalan prikaati 108

JÄÄKÄRIKOMPPANIAN VIIVYTYS

ARKTISISSA OLOSUHTEISSA

Petri Launonen, Jääkäriprikaati 113

KAUPUNKIJÄÄKÄRIPATALJOONAN TAISTELUN ERITYISPIIRTEITÄ

Kirjoittajaryhmä / Kaartin jääkäriyrykmentti 116

JALKAVÄEN TAISTELU RANNIKON PUOLUSTUKSESSA

Kari Aapro, Uudenmaan prikaati 120

JALKAVÄEN ERIKOISJOUKKOJEN KÄYTTÖ

UUDISTETUSSA TAISTELUTAVASSA

Arto Hilden, Utin jääkäriyrykmentti 128

JÄÄKÄRIKOMPPANIAN JA -JOUKKUEEN TAISTELU

HAJAUTETTUNA

Janne Vaahtovuori, Reserviupseerikoulu 132

JALKAVÄKIKOULUTUS RAJAVARTIOLAITOKSESSA

Janne Mattila, Rajavartiolaitoksen joukko-osastot 138

TAISTELIJAN FYYSISEN TOIMINTAKUNNON MERKITYS JA YLLÄPITÖ

Ville Isola, Hämeen rykmentti 142

Jalkaväen taktiikan opetuksen muutokset taistelutavan uudistuessa

Puolustusvoimien sodan ajan vahvuutta vähennetään merkittävästi vuodesta 2015 alkaen. Valtioneuvoston puolustuspoliittisen selonteon (2012) linjauksen mukaisesti puolustusratkaisu perustuu koko maan kattavaan alueelliseen puolustusjärjestelmään. Tämä tarkoittaa sitä, että entistä vähemmällä joukko- ja miesmäärällä on turvattava edelleenkin kansalaisten elinmahdollisuudet ja valtion koskemattomuus tilanteen niin vaatiessa. Kun joukkoja vähennetään ja maan pinta-ala säilyy muuttumattomana, on joukkojen vastuualueita kasvatettava. Tästä johtuen maapuolustuksen järjestelyt on suunniteltava uudelleen.

Maavoimien Esikunnan johdolla on maavoimien uudistettua taistelutapaa suunniteltu ja tutkittu jo muutamien vuosien ajan. Keskeisimmät muutokset uudistuksessa taistelutavassa käsittävät muutoksia joukkotyypeissä, sotavarustuksessa, joukkojen käyttöperiaatteissa sekä joukoille annettavissa taktisissa tehtävissä. Uuden joukkorakenteen mukaisten joukkojen joukkotuotanto aloitetaan saapumiserästä I/13 alkaen. Uudistetun taistelutavan keskeinen ydinajatus on kumuloituvien tappioiden tuottaminen viholliselle aktiivisella taistelulla koko taistelualueen syvyydessä. Etenkin lisääntynyt taktisten tehtävien kirjo mahdollistaa nykyistä monipuolisemman joukkojen käytön ja tekee niin ollen taistelustamme vaikeammin en-

Kirjoittaja, everstiluutnantti Rainer Mäkelä palvelee Maanpuolustuskorkeakoulun Taktiikan laitoksella kadettien opetusryhmän johtajana.

nalta arvattavan. Toisaalta taistelu laajalla alueella asettaa suuria vaatimuksia johtamiselle, tulenkäytölle, huollolle, kalustolle ja yksittäisille sotilaille. Puolustusvoimien palkatun henkilöstön opetuksen näkökulmasta uudistukset ovat merkittäviä, mutta se ei tarkoita kaiken vanhan, niin sanotun ”perinteisen” taktiikan opetuksen hylkäämistä.

Maanpuolustuskorkeakoulun taktiikan opetus perustuu voimassa oleviin ohjesääntöihin, tutkimuksen tuottamaan tietoon, alan parhaisiin käytäntöihin sekä sotakokemuksiin meiltä ja muualta. Taktiikan opetuksen keskeiset työvälineet ovat edelleen paperikartta ja piirtämisvälineet. Näitä työvälineitä tuetaan nykyaikaisilla tietojärjestelmillä ja tiedonhankintamene-
telmillä. Suuri osa taktiikan opetuksesta

toteutetaan edelleen maasto-olosuhteissa.

SOTATIETEIDEN KANDIDAATTIEN TAKTIIKAN OPETUS

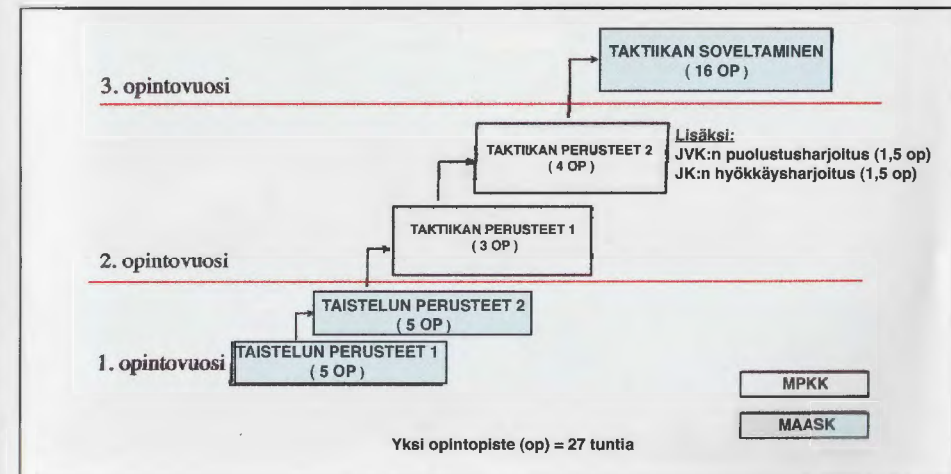
Sotatieteiden kandidaatin tutkinto antaa jalkaväen kadetille valmiudet toimia sodan ajan jalkaväki- ja jääkärikomppanian päällikön tehtävissä. Taktiikan opetus jakautuu siten, että ensimmäisen opintovuoden aikana kadeteille opetetaan joukkueen taistelun perusteet Maasotakoululla Lappeenrannassa. Toisena opintovuotena opiskellaan komppanian taistelun perusteet Maanpuolustuskorkeakoululla. Viimeisenä opintovuotenaan kadetit harjaantuvat komppanian johtamisessa Maasotakoululla Taktiikan soveltaminen -opintojaksolla (16 op).

Maanpuolustuskorkeakoulun vastuulla on siis komppanian taktiikan perusteiden opettaminen. Opetus toteutetaan Taktiikan perusteet 1 ja 2 -opintojaksoilla (3 + 4 op). Lisäksi opintoihin kuuluu kaksi viiden vuorokauden maastoharjoitusta,

komppanian puolustus ja hyökkäys (à 1,5 op).

Taktiikan perusteet 1 -opintojaksolla kadetit perehdytetään komppanian päällikön suunnitteluprosessiin sekä komppanian taisteluun vaikuttaviin tekijöihin. Keskeisimpinä opetuskohteina ovat harjoitusvastustaja ja arvio vihollisen toiminnasta. Taktiikan perusteet 2 -opintojaksolla kadeteille opetetaan komppanian päällikön päätös puolustuksessa ja hyökkäyksessä. Maastoharjoituksissa harjaannutaan päätöksenteossa ja harjoitellaan komppanian johtamista muun muassa käskynantoharjoituksin sekä case -tarkasteluin.

Uudistettavan taistelutavan myötä on entistäkin tärkeämpää, että Maanpuolustuskorkeakoulu ja Maasotakoulu saavat yhteistyössä suunniteltua taktiikan opetuksen siten, että punainen lanka säilyy koko opiskelun ajan. Kuten edellä totesin, on taktisten tehtävien kirjo lisääntynyt vanhaan nähden. Esimerkiksi puolustuksessa ”ennen vanhaan” käytännössä ainoa taktinen tehtävä oli ”torjuu ja pitää”. Tehtävä

Sotatieteiden kandidaattien (kadetit) taktiikan opintojaksot.

saattoi sisältää lisämääreitä, kuten taistelun aloittamisen tasa jne. Uudistettavassa taistelutavassa edellisen lisäksi komppania voi saada tehtäväkseen pelkän "torjuu", "hidastaa" tai "tuottaa tappioita". Lisämääränä tehtävä voidaan antaa aikaan sitoen, esim. "torjuu kahden vuorokauden ajan".

Perusteiden opettamiseen käytettävä aika Maanpuolustuskorkeakoululla on lyhyt. Näkemykseni mukaan Maanpuolustuskorkeakoulun opetuksessa on keskityttävä yhteen "perusratkaisuun". Kun kadetille on opetettu yksi toimiva "perusratkaisu", on siitä helppo lähteä soveltamaan oppimaansa Maasotakoulun taktiikan soveltaminen -opintojaksolle. Suurin muutos kadettien opetuksessa Maanpuolustuskorkeakoululla on siis uusien joukkojen ja uuden sotatavarustuksen huomioiminen. Opetuksen luokkavaiheessa on toki opetettava koko uudistetun taistelutavan perusajatus, mutta käytännön harjoittelussa on keskityttävä yhteen tehtävään: "torjuu ja pitää". Tämän

perusratkaisun ymmärrettyään on helppoa lähteä soveltamaan joukkojen käyttöä muihin taktisiin tehtäviin liittyen.

SOTATIETEIDEN MAISTEREIDEN TAKTIIKAN OPETUS

Sotatieteiden maisterin tutkinnon päämääränä on taktiikan osalta antaa jalkaväen upseerille valmiudet toimia sodan ajan joukkoyksikön komentaja- ja päällystötehtävissä. Opetus toteutetaan viidellä opintojaksolla, jotka ovat:

- Johdatus joukkoyksikön taisteluun, 3 op. (tilanteen arviointi, suunnitteluprosessi, arvio vihollisen toiminnasta ja päätös)
- Joukkoyksikön taistelu 1, 4 op. (jalkaväkipataljoonan puolustus)
- Joukkoyksikön taistelu 2, 4 op. (jääkäripataljoonan hyökkäys)
- Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet, 6 op. (aselajijoukkoyksiköiden välinen

yhteistoiminta)

- Yhtymän taistelu, 3 op. (puolustushaarojen välinen yhteistoiminta).

Nämä opintojaksot toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoululla pl. nykyaikaisen taistelun erityispiirteet, joka toteutetaan Maasotakoululla.

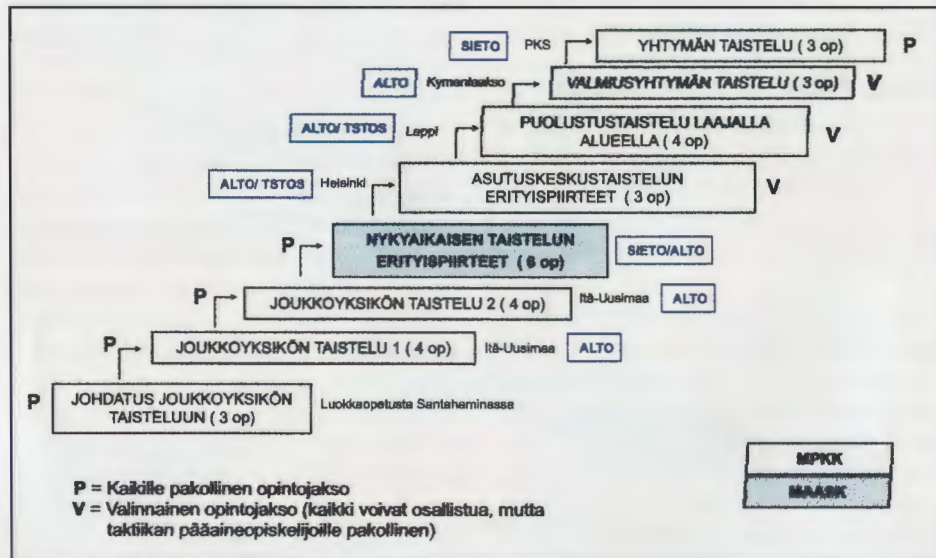
Taktiikan pääaineopiskelijoilla on lisäksi kolme Maanpuolustuskorkeakoululla toteutettavaa syventävää opintojaksoa. Ne ovat:

- Asutuskeskustaistelun erityispiirteet, 3 op. (taisteluosaston puolustustaistelu rakennetulla alueella)
- Joukkoyksikön puolustustaistelu laajalla alueella, 4 op. ("viivytyt")
- Valmiusyhtymän taistelu, 3 op. (tietokoneavusteinen sotapeli).

Kaikilla opintojaksoilla opetus on tähän saakka toteutettu komentajan näkökulmasta. Sodan ajan joukkorakenteen muuttuessa, on henkilöstön sijoitusohjettakin tarkistettu. Jatkossa joukkoyksikön komentajan

tehtävään sijoitetaan pääsääntöisesti vain esiupeeri- tai yleisesikuntaupseerikurssin suorittaneita henkilöitä. Tämä tarkoittaa sitä, että maistereiden opetuksessa on muutettava näkökulmaa. Jatkossa maisteriopiskelijoiden opetuksen painopisteen on oltava joukkoyksikön esikunnan upseerien eri tehtävissä. Komentajan näkökulmaa ei kuitenkaan mielestäni saa täysin hylätä, sillä ymmärtäessään komentajan roolin ja tehtävät, voi esikuntaupseeri palvella työskentelyllään paremmin kokonaisuutta. Myöhemmässä vaiheessa, esiupeeri- ja yleisesikuntaupseerikursseilla, syvennetään oppeja ja saadaan valmiudet myös komentajatehtäviin.

Mielestäni joukkoyksikön taistelun opintokokonaisuus ja Asutuskeskustaistelun erityispiirteet -opintojakso palvelevat hyvin uudistettavaa taistelutapaa. Keskeisimpinä muutoksina on uuden joukkorakenteen käyttöönotto, vastualueen kasvataminen palvelemaan tulevaa taistelutapaa ja näkökulman muuttaminen komentajasta

Sotatieteiden maistereiden taktiikan opintojaksot.

Sotatieteiden maistereiden kurssin opetuskeskustelu "Joukkoyksikön taistelu laajalla alueella" -opintojaksolla Sodankylässä.

esikuntaupseeriksi. Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet -opintojaksolla voidaan jatkaa harjaantua uudistettavan taistelutavan myötä tulevaisu uusissa taktisissa tehtävissä. Joukkoyksikön puolustustaistelu laajalla alueella voidaan toteuttaa samoin muutoksin kuin joukkoyksikön taistelu -opintojaksotkin. Harjoitus tarjoaa hyvän mahdollisuuden harjoitella myös hajautetun pataljoonan taistelua. Valmiusyhtymän taistelu toteutetaan jatkossakin Porin jääkäriprikaatin organisaatiolla, joten sen sisältöä ei liiemmin tarvitse muuttaa. Yhtymän taistelu -opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulun esikunta- ja johtamisharjoituksen yhteydessä. Siinä muutokset riippuvat harjoituksen teemasta, mutta joukkona on usein ollut valmiusyhtymä, joten siinäkin muutokset jäänevät vähäisiksi.

MAHDOLLISUUKSIA JA HAASTEITA

Uudistettava taistelutapa tarjoaa komentaja- ja päällikkötehtävissä toimiville sotilaille nykyistä runsaamman keinovalikoiman joukkojen ryhmittämiselle ja käytölle. Joukkojen käyttö riippuu joukolle annetusta tehtävästä. ”Torjuu ja pitää” -tehtävä edellyttää edelleen puolustusaseman tai -keskuksen muodostamista ainakin ratkaisutaisteluvaiheessa. Tämä on välttämätöntä jotta vastustaja saadaan pysähtymään ja (vasta)hyökkäävä joukko kyetään suuntaamaan oikea aikaisesti oikeaan paikkaan. ”Tuottaa tappioita” -tehtävä poikkeaa joukkojen käytöllisesti merkittävästi edellä esitetystä ”torjuu ja pitää” -tehtävästä. Tappioita tuottava joukko voi toimia aktiivisesti hyvinkin laajalla alueella osin kootusti, osin hajautetusti, puolustuen, ylläkköiden, hyökäten jne. Tar-

koituksena ei olekaan varsinaisesti vihollisen pysäyttäminen, vaan kuluttaminen siten, että taaempaa taisteleva joukko saa vastaansa tappioita kärsineen vastustajan. Tämä keventää huomattavasti taaemman joukon taakkaa.

Valmiusyhtymien kokoonpanot ja käytöperiaatteet eivät uudistuksen myötä muutu. Näiden joukkojen päätaistelulaji on hyökkäys. Uudistettava taistelutapa tuo kuitenkin muutoksia myös hyökkäyksen toteuttamisperiaatteisiin. Taktiset tehtävät ovat pysyneet muuttumattomina. Ne ovat edelleen: valtaa, lyö ja tuhoaa. Uuden joukkorakenteen mukainen hyökkäävä taisteluosasto voi toteuttaa tehtävänsä joko kootuna tai hajautettuna vaikutuksena. Myös tämä uudistus lisää komentajan ja päällikön mahdollisuuksia joukkonsa monipuolisempaan ja siten ennalta arvaamattomampaan käyttöön.

Opetuksen kannalta merkittävin haasteuudistettavan taistelutavan opetuksessa on aika. Opintojaksoja ja niihin käytettävä aika ovat rajalliset niin kandidaattien kuin maistereidenkin koulutusohjelmassa, eikä lisää ole tulossa. Tehtävien kirjon ja siten myös joukkojen käyttömahdollisuuksien monipuolistuessa joudutaan priorisoimaan: opetetaanko kaikista jotain vai jokin perusteellisesti? Itse olen jälkimmäisen kannalla. Tämä tarkoittaa sitä, että peruskoulutuksessa voimme opettaa vain yksi - kaksi ”perusratkaisua”/taistelulaji. Maisteriopinnoissa taktiikan pääaineopiskelijoiden osalta tilanne on parempi. Syventävissä opinnoissa voidaan paneutua myös muihin variaatioihin. Mielestäni jatkossa tulisikin harkita, olisiko nykyiset taktiikan syventävät opinnot otettava kaikille pakollisiksi opinnoiksi. Toisaalta tosi on myös se, että nykyisessä koulutusjärjestelmäsäkään emme voi opettaa kaikille kaikkea

Taisteluosaston komentaja antaa käskyn taistelun aloittavan tukikohdan johtajalle.

turvittavaa. On opetettava perusasiat ja luotettava joukko-osastoissa annettavaan koulutukseen ja työssä oppimiseen.

Toinen haaste tällä hetkellä on se, että tältä kirjoittaessa uudistusta käsittelevät ohjesäännöt ja oppaat ovat vasta työn alla. Opetuksen suunnittelu ja valmistelu perustuvat tällä hetkellä luonnoksiin, Maasotakoulun Maataistelukeskuksen pitämiin esityksiin sekä kirjoittajan omaan kokemukseen ja näkemykseen asiasta.

LOPUKSI

Vuodesta 2015 alkaen Suomen aseellisen puolustaminen toteutetaan tarvittaessa uusien joukkojen ja uudistetulla taistelutavalla. Maanpuolustuskorkeakoulun vastuulla yhteistoiminnassa puolustushaara-, ase- ja toimialakoulujen kanssa - on upseeristomme kouluttaminen näiden vaatimusten mukaisesti. Opetuksessa mielestäni

tärkeintä on taktisen ajattelun opettaminen. Joukkojen käyttöperiaatteet voi lukea ohjesäännöistä, mutta taktinen ajattelu opitaan vain harjoittelemalla, harjoittelemalla ja harjoittelemalla erilaisissa tilanteissa ja olosuhteissa. Tämä tarkoittaa lähiopiskelua, sisältäen muun muassa sekä opettajien että oppilaiden aktiivista ja avointa mielipiteiden vaihtoa, toisten opiskelijoiden (ja opettajien) ratkaisujen perusteltua kyseenalaistamista, omien ratkaisujen perusteltua puolustamista, sotapelaamista, case -tarkasteluja jne. Opetuksessa pyritään siihen, että upseeri osaa soveltaa tietoaan ja taitojaan käytäntöön, tilanteen ja olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Lopputuloksena on luova, innovatiivinen, ovela, päättäväinen ja toimeenpanokykyinen upseeri.

Vaikka taistelutapa muuttuu, yleiset taktiset periaatteet pysyvät! □

Maavoimien uudistusta ja taistelutapaa tukeva tutkimus

Sodankuvan muutos, asevoimien teknistyminen ja mekanisointi, taktiikan evoluutio ja sotatekniikan jatkuva kehitys ovat tekijöitä, jotka pakottavat eri maiden asevoimia jatkuvaan kehittymiseen. Kansallisen puolustusjärjestelmän uskottavuus on monen tekijän summa. Siksi puolustusjärjestelmän kehittämistyön on rakennettava kestävälle pohjalle. Puolustusvoimauudistuksen rinnalla kulkeva maavoimien uudistaminen on asettanut myös taktiikkamme muutoksen kouriin. Jotta lopputulos olisi kestävä ja perustuksiltaan vahva, päätettiin uudistuksen kantavia rakenteita tukea tieteellisellä tutkimuksella. Syntyi maavoimatutkimus, jonka tärkeimpänä tavoitteena oli tuottaa tutkimustuloksia ja johtopäätöksiä maavoimien taistelutavan uudistamiselle. Tutkimuksen ja kehittämisen taustalla vaaditaan tieteellisyyden lisäksi kuitenkin paljon innovatiivisuutta. Siksi maavoimien uudistetun taistelutavan voidaan katsoa perustuvan vuosikymmenten kuluessa hioutuneen taktiikkamme vahvuuksiin, nykyiseen osaamiseen ja ennakkoluulottomaan suhtautumiseen tulevaisuuden haasteisiin.

Turvallisuuspolitiikka, sotilasstrategia, operaatiotaito, taktiikka ja taistelutekniikka muodostavat kansallisen sotataidon laajan kokonaisuuden. Sotataitoa analysoiva tutkimus antaa tiedon siitä, kuinka sodankäynti ja kansainvälisen turvallisuuden kysymykset sekä niiden teoriat ovat kehittyneet. Tutkimus tuottaa tietoa myös siitä, mikälainen kansallinen sotataitomme nykyisin on ja kuinka sen arvioidaan kehittyvän. Sotataitoa voidaan kuvata jatkumona. Sotataidon nuolen varsi lähtee historiasta ja sen kärkiosa muodostuu strategiasta sekä operaatiotaidosta ja taktiikasta. Sen alla voidaan nähdä kulkevan aikajana, joka alkaa menneisyydestä kulkien nykyisyyden kautta tulevaisuuteen.

Maasodankäynnin, operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksen perustan muodostavat puolustusvoimien vahvistetut tehtävät. Tutkimus pyrkii sekä selittämään että ym-

Kirjoittajista everstiluutnantti Petteri Lampinen palvelee Maasotakoulun Maataistelukeskuksen päällikkönä ja majuri Marko Palokangas palvelee Maasotakoulun Maataistelukeskuksen tutkijaesiupseerina.

märtämään organisaatioita, ihmisiä, välineitä ja toimintaperiaatteita sekä niiden vuorovaikutusta puolustusjärjestelmien käyttöympäristöissä. Maasodan tutkimisen painopiste on maavoimien taktiikan soveltavassa tutkimuksessa sekä sitä tukevissa

selvitystyöissä. Tutkimuksen tavoitteena on yhdistää käytäntöä ja teoriaa, mikä luo perusteet doktriinin muodostumiseksi. Kuvautulla toiminnalla pyritään siis käytännön, teorian ja doktriinin rinnakkaiseen kehittämiseen.

TARVE UUDISTAMISELLE – TILAUS TUTKIMUKSELLE

Uudistustarve syntyy yleensä olemassa olevan asian ympärillä tai siihen sidoksissa olevien tekijöiden merkittävästä muutoksesta. Muutospaine aiheuttaa liikettä, joka johtaa uudistukseen. Harvoin, lähes koskaan syntyy kuitenkaan mitään täysin uutta, varsinkaan taktiikan osalta. Tarve kansallisen taktiikan ja maavoimien taistelutavan uudistamiselle löytyi maailmalla vallitsevasta sodankuvan muutoksesta sekä tarpeesta organisoida ja varustaa sodan ajan joukot nykyistä tehokkaammalla tavalla. Tultaessa 2000-luvulle oli maailmalla nähtävissä kriiseissä ja sodissa selvä muutos aiempaan. Taisteluiden ja taistelutalteen pilkkoutuminen, sotateknologinen kehitys, taistelukentällä tarvittavien joukkojen määrän vähentyminen ja sotilaan suorituskyvyn lisääntyminen eivät enää olleet vain tulevaisuuden visionäärien hienoa ravistettuja ajatuksia, vaan totisintatotta.

Kun toisen maailmansodan jälkeen todettiin rintamalinjojen häilyneen ja sodan muuttuneen totaaliseksi, havaittiin sodankäynnin ulottuvuuksien yhä laajenneen 2000-luvulle tultaessa. Kaksiulotteisesta taistelukentästä oli siirrytty käytännössä kolmiulotteiseen taistelutilaan. Sotaa käydään nykyisin maalla, merellä ja ilmassa, sekä näiden kaikissa ulottuvuuksissa kyberavaruutta unohtamatta. Nykyaikainen sota ja taistelu ovat kilpailua vaikutta-

misesta. Nykikäsittein vaikuttamisella tarkoitetaan paljon muutakin kuin ase- ja tulivaikutusta. Nykyaikaisessa sodankäynnissä viholliseen pyritään vaikuttamaan kaikilla mahdollisilla suorituskyvyillä. Näitä ovat aseiden käytön lisäksi muun muassa elektronisen ja informaatiovaikutuksen suuntaaminen vihollisen heikkoihin kohtiin.

Kriisiin varautuminen perustuu tai ainakin sen tulisi perustua olemassa olevien tietojen perusteella muodostettuun mahdollisimman todenmukaiseen uhkakuvaan. Eräs maasodankäyntimme uudistusperusteista liittyi juuri uhkakuvan muutokseen. Arvioitaessa sodan kuvan muutosta ja mahdollista vastustajaa, todettiin suorituskykyjen ja taktisten käyttöperiaatteiden muutosten edellyttävän Suomessakin vastaavia toimenpiteitä.

Arvioitaessa uhkakuvaa, on sodankäynnin tutkimuksella hyvin merkittävä rooli. Tulevaisuuden sodan kuvan maalaaminen pitäisi kai olla kansallisen asevoiman tärkein henkinen osaamistae. Toteuma lienee kuitenkin aivan toisenlainen. Mikään, ei edes ylivoiman lyöminen alivoimaisena, tunnu olevan sotilaille niin vaikeaa kuin tulevaisuuden sodan tai uhkakuvien tarkka ennustaminen.

Jo nyt on selvää, että 2010-luvun puolustusvoimat tulee lähitulevaisuudessa muuttamaan paljon. Puolustusmateriaalin yleinen hintakehitys, sotamateriaalin vanheneminen sekä ikäluokkien pienentyminen ovat kokonaisuuksia joihin tulee löytää ratkaisu nopeasti. Esimerkiksi sotilasteknologian jatkuva, osin keinotekoinenkin kallistuminen syö joukkojemme määrää, mutta vain silloin jos lähemme teknologiakilpailuun mukaan. Kysymyksiä on paljon ja niiden vaikuttavuutta arvioidaan jatkuvasti. Voidaanko jatkuvaa

talouskasvua pitää kehittymisen takeena? Miten kehittää puolustusjärjestelmää, operatiivista ajattelua ja taktiikkaa? Minkälaisia hankintoja ja kehittämisohjelmia nyt käynnistetään? Minkälaiseen uhkakuvaan kansallisen puolustusjärjestelmämme tulisi vastata? Kohdistuuko meihin symmetrinen vai epäsymmetrinen uhka? Ratkaistaanko tulevaisuuden sodat korkealla teknologialla vai strategisilla korpraaleilla?

Kun avoimia kysymyksiä tutkitaan tieteen keinoin, voimme paikantaa haasteiden syy-seuraussuhteita ja siten vastata ongelmiin perusteellisemmin. Ovatpa johtopäätökset sitten oikeita tai väriä, päätöksiä on kyettävä tekemään ja niiden perusteiden on kestettävä myöhemminkin kriittinen tarkastelu. Lohdutuksena voidaan todeta, ettei tieteellisesti pätevä ja auringontarkkoihin satelliittianimaatioihin ennustuksensa perustava meteorologikaan aina ole oikeassa.

Edellä kuvattu asetelma asetti puolustusvoimat ja maavoimat sen osana 2000-luvun alkuvuosina suuren kysymyksen eteen: miten ja millä maata puolustetaan tulevaisuudessa? Aiempien kokemusten perusteella eräänä ratkaisuna ongelmaan päätettiin käynnistää laaja poikkitieteellinen tutkimushanke, joka sisälsi useita rinnakkaisia tutkimusprojekteja. Kaikkia tutkimuksia yhdisti ongelmakeskeinen kysymyksenasettelu ja siihen vastaaminen järjestelmällisellä tutkimuksella. Tutkimuksissa päätettiin alusta lähtien myös hyödyntää laadullisten ja määrällisten menetelmien monipuolista soveltamista.

MONIVUOTINEN URAKKA

Vuoden 2012 kuluessa julkisuudessa esitetty ja maavoimissa käyttöön otettu niin kutsuttu uudistettu taistelutapa on aiheuttanut paljon keskustelua, kysymyksiä

ja ajatuksia. Tässäkin tapauksessa kysymykset liittyvät pääsääntöisesti kaikille muutoksille ja kehittämiselle ominaisiin tunnusmerkkeihin. Inhimillinen tuska luopumisesta vanhasta, uuden hyväksymisestä, sitoutumisesta sekä uudistuksen vaikutuksista käytäntöön on maavoimissa läsnä kosketeltavan konkreettinen. Kaikesta huolimatta heränneisiin kysymyksiin, epäilyihin tai vasta-argumentteihin on julkistuksen alusta lähtien ollut helpompi vastata tehtyjen tutkimustulosten ja niistä tehtyjen johtopäätösten perusteella. Maavoimien tulevaisuutta käsittelevien tutkimusten tulokset tukevat alkuperäistä lähtöoletusta muutoksen tarpeellisuudesta.

Perusteet maasodankäynnin uudistamiselle löytyvät yksiselitteisesti muun muassa iskukykytutkimuksen (2002–2004), maavoimatutkimuksen ensimmäisen vaiheen (2005–2007) ja järjestelmävaikutustutkimuksen (2008–2011) tuloksista ja johtopäätöksistä. Tämän vaiheen tutkimukset olivat järjestelmä- ja suorituskyky-painotteisia, eivätkä näin täysin antaneet perusteita taktiikan ja operaatiotaidon kehittämiselle. Jatkumona aiemmillemme tutkimuksille ja kehittämisohjelmien tueksi maavoimissa laadittiin muun muassa operatiivinen konsepti suorituskykyjen käytöstä sekä maapuolustuksen kehittämissuunnitelma. Tarve lisätutkimukselle ja suunta maavoimien tutkimuksen keskittämiseksi oli kuitenkin ilmeinen.

Ulkomaisista kokemuksista ja esimerkeistä sekä puolustushaarojen roolien vahvistumisesta syntyi idea maavoimien taktiikkaan keskittyvän tutkimusorganisaation perustamisesta. Olihan Suomen ilmavoimillakin jo oma taktiikkaa tutkiva ja kehittävä organisaationsa. Maavoimiin perustettiin erityisesti operaatiotaidon ja taktiikan tutkimusta tekevä maataisteluku-

keskus. Keskukseen ohjaus- ja tehtävienantovastuu nähtiin yksiselitteisesti olevan maavoimien esikunnalla. Hallinnolliseksi sijoituspaikaksi maataistelukeskukselle määrättiin Maasotakoulu, jonka rooli erityisesti maavoimien puolustushaarakouluna oli korostumassa. Valmisteluiden ja perustamisvaiheen jälkeen maataistelukeskus aloitti toimintansa vuonna 2009 Lappeenrannassa.

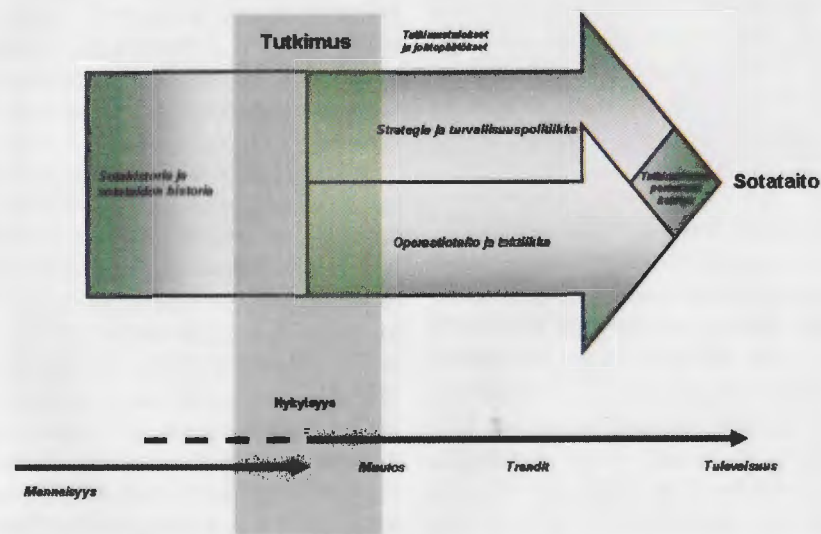
Maataistelukeskuksen ensimmäinen tehtävänanto oli luonnollinen jatkumo aiemmille tutkimuksille. Maavoimien esikunnan ohjaamaa ja johtamaa maavoimatutkimusta varten luotiin entistä enemmän resursseja. Maavoimatutkimuksen ensimmäisen vaiheen (MAATU1) eli materiaalia ja järjestelmiä taustoittavaa tutkimusta jatkettiin taistelutavan operatiivis-taktisella tutkimuksella (MAATU2). Maavoimatutkimuksen toinen vaihe muodostui taktiikan perusteiden, lukuisten sotapelien, simulointien ja joukkokokoonpanojen syventävällä tutkimuksella vuosina 2009–2010 sekä erityistarkasteluilla vuosina 2011–2012.

Kymmenien sotapelien ja kokeiluharjoitusten, operaatioanalyysien, vaikutuslaskentojen sekä aselajien tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuloksia on jo nyt paljon käytössä. Erityisesti taistelutavan perehdyttämisen ja jalkauttamisen tueksi laaditut uudet oppaat ja ohjesääntöluonnokset antavat perusteita joukoille ja sotilasopetuslaitoksille, joissa tiedonjano uudistukseen liittyen on valtava.

MAASOTAKOULU MAASODANKÄYNNIN TUTKIMUKSEN NUOLENKÄRKENÄ NYT JA TULEVAISUUDESSA

Maataistelukeskuksessa tehtävllä operaatiotaidon ja taktiikan tutkimus tukee

Operaatiotaidon ja taktiikan tutkimus osana sotatietoa

Maasotakoulun asemaa ammattiin valmistavana sotilasopetuslaitoksena. Puolustusvoimauudistuksessa Maasotakoulun ja etenkin sen tutkimusorganisaation tehtäviä kasvatetaan yhdistämällä aselajikoulujen, Maasotakoulun tutkimus- ja kehittämisosaston ja maataistelukeskuksen osaaminen maavoimien tutkimuskeskukseksi vuoden 2015 alussa. Maasotakoulussa tehtävän tutkimuksen tavoitteena on nyt ja tulevaisuudessa kehittää edelleen maavoimien operaatiotaitoa, taktiikkaa ja taistelutekniikkaa monipuolisesti sekä tukea maavoimien hankkeita ja hankintoja.

Maasodankäynnin tutkimuksen painopiste on ennen kaikkea tulevaisuuden taktiikan ja operaatiotaidon sekä taiste-

luteknisten järjestelmien kehittämisessä. Maataistelukeskuksen tutkimustoiminnalla luodaan perusteita maasodankäynnin taktikalle ja operaatiotaidolle, taistelu- ja sotatekniikalle sekä maavoimien operatiivis-taktisen ja taisteluteknisen tason oppaille, ohjesäännöille ja varomääräyksille. Muodostettava maavoimien tutkimuskeskus, eli Maasotakoulussa toimivat maataistelukeskus sekä tutkimus- ja kehittämisosasto pitävät yhteyttä alansa koti- ja ulkomaisiin laitoksiin sekä tutkimustoimintaan liittyvien alojen tieteellisiin yhteisöihin. □

Ajatuksia telakuorma-autolla varustetun jääkärikomppanian käyttöperiaatteista uudistetussa taistelutavassa

Maavoimissa ollaan ottamassa käyttöön uudistettua taistelutapaa ja jääkärikomppanian kokoonpanoa. Suunnitellut muutokset vaikuttavat merkittävästi telakuorma-autoilla varustettujen jääkärikomppanioiden ja niiden taistelua tukevien aselajijoukkojen toimintaperiaatteisiin ja suorituskykyyn. Uudistetussa taistelutavassa korostetaan oman toiminnan vaikutusta vastustajaan ja kumulatiivisten tappioiden tuottamista vastustajan joukoille ja järjestelmille. Tässä artikkelissa tarkastelu rajoitetaan jääkärikomppanian suunniteltuun kokoonpanoon ja käyttöperiaatteisiin. Taisteluosastoon kuuluvien ja taisteluja tukevien aselajien toimintaa käsitellään pelkistetyksi.

Kainuun prikaatiin kuuluva Kainuun jääkäripataljoona on aktiivisesti mukana uudistetun taistelutavan valtakunnallisessa tutkimus- ja kehittämistyössä. Tutkimustyöllä selvitetään ja testataan uuden kokoonpanon toimivuutta, suorituskykyä, liikkuvuutta, aseistusta, henkilöstöä ja taistelutekniikkaa. Jääkäripataljoonan perusyksiköissä tällä hetkellä palveleva henkilökunta ja varusmiehet ovat avainasemassa, kun kokeillaan, testataan ja sovitetaan yhteen uuden kokoonpanon, materiaalin ja taistelulajien toimivuutta. Saatujen tulosten pohjalta laaditaan lopulliset ohjeet ja oppaat, joihin perustuen käynnistyy uuden organisaation mukaisen jääkärikomppanian koulutus ja tuotanto syksyllä 2013.

JÄÄKÄRIKOMPPANIAN UUDISTETTU KOKOONPANO

Taisteluosaston jääkärikomppania eroaa monella tavalla edeltäjästään jääkäripataljoonan jääkärikomppaniasta. Jääkäriomp-

Kirjoittaja, everstiluutnantti Jyrki Kaisanlahti palvelee Kainuun Jääkäripataljoonan komentajana.

pania on miesvahvuudeltaan huomattavasti edeltäjänsä vahvempi, sillä aikaisempi jääkärikomppania käsitti 176 taistelijaa ja uusittu kokoonpano käsittää reilusti kolmatta sataa (248) taistelijaa. Myös jääkärikomppania kuuluvien kevyiden kranaatinheittimien määrää on lisätty ja siten komppanian oma orgaaninen tuliyksikkö toimii kolmen kranaatinheittimen joukkueena, eikä ryhmänä, kuten aikaisemmassa

organisaatiossa.

Aikaisemmin jääkärikomppanian ryhmät olivat organisoitu toiminnallisiksi taistelijapareiksi. Uuden jääkärikomppanian jääkärijoukkueiden yhdeksän henkilön ryhmät rakentuvat samalla tavalla yksittäisistä taistelijoista, mutta ryhmän toiminta perustuu erilaisten partioiden toimintaan. Jääkäriryhmä käsittää kolme partiota ja jokaisella partiolla on oma tehtävänsä ryhmän sisällä. Partioiden aseistus ja erikoisvälineistö on asetettu vastaamaan partion tehtävää ryhmän sisällä. Ryhmän tulivoimaa on kasvatettu lisäämällä kokoonpanoon toinen konekivääri ja lisäoptiikalla varustettu rynnäkkökivääri.

Jääkärikomppania on hyvin tulivoimainen yksikkö. Aseistuksen ja tulivoiman kehittyminen on yksi suurimmista eroista verrattuna aikaisempaan komppaniaan. Aseistuksen ja tulivoiman lisääntyminen mahdollistavat joukkueiden ja jossain tilanteissa jopa ryhmien hetkellisen itsenäisen taistelun erillisissä suunnissa. Maastollisesti hyvin sijoitettu partio vastaa

jopa aikaisemman kokoonpanon mukaisen ryhmän taistelutilasta. Toisaalta komppaniaa voidaan käyttää myös yhtenäisenä koottuihin taistelutehtäviin. Tulivoima ja suurempi kokoonpano mahdollistavat uudistetun taistelutavan mukaiset laajemmat vastuualueet ja itsenäisemmät taistelutehtävät. Aselajijoukkojen tuki on kuitenkin välttämätöntä jääkärikomppanian tehtävien toteuttamisessa.

Tulivoiman kehittämisen myötä vaikutusetaisyyttä viholliseen on kasvatettu. Käytössä olevat asejärjestelmät, kuten NLAW -panssarintorjuntaohjus, PKM -konekivääri, ilmatorjuntakonekivääri ja tarkkuuskivääri, mahdollistavat viholliseen vaikuttamisen jo 500 metrin päästä. Vaikutusetaisyyden kasvaessa luodaan paremmat edellytykset vaikuttaa viholliseen etäältä ja samalla väistää vihollisen asevaikutusta.

Jääkärikomppania pääajoneuvokalusto koostuu nimensä mukaisesti telakuorma-autoista. Ajoneuvojen määrällinen vahvuus komppaniassa on hieman kasvanut.

Telakuorma-autot mahdollistavat maastoliikkuvuuden ja joukkojen siirrot myös tiestön ulkopuolella. Maastomoottoripyörien määrää on hieman vähennetty, mutta vastaavasti tilalle on sijoitettu maastokoottereita eli kansan kielellä ilmaistuna mönkijöitä. Mönkijän maastoliikkuvuus on moottoripyörään verrattuna parempi ja mönkijä mahdollistaa myös materiaalin siirrot ja evakuoinnit. Maastomoottoripyörä on taas toimivampi esimerkiksi liikeurien tiedustelussa tai varsinaisessa taistelulähettilötoiminnassa. Voimmekin todeta, että jääkärikomppanian liikkuvuuden tiestöllä ja sen ulkopuolella on erittäin hyvällä tasolla.

Aseistuksen ja tulivoiman lisäksi pimeätoimintavälineistö on kehittynyt sekä määrällisesti että laadullisesti. Pimeätoimintavälineiden määrää on kasvatettu ja ne on jaettu aina partiotasalle asti. Välineistössä on edelleen aiemmin toimiviksi todettuja välineitä, kuten valopistooli. Pimeätoimintavälineiden määrällinen ja laadullinen lisääminen mahdollistavat jääkärikomppanian siirtymiset, ryhmittymiset ja taistelun myös pimeällä.

Jääkärikomppanian johtamiskykyä on

myös kehitetty. Komppanian komentojoukkue kykenee rakentamaan omalle vastuualueelleen viestiverkon. Käytössä on neljä viestiasemaa. Nämä viestiasemat kuuluvat komppanian organisaatioon. Tätä mahdollisuutta ei ole ollut aiemmin. Taisteluosaston toimenpitein jääkärikomppanian viestiverkko liitetään osaksi ylemmän johtoportaan johtamisjärjestelmää. Komppanian tason johtamisjärjestelmän lisäksi on kehitetty ja testattu johtamisyhteyksien ulottamista ryhmä- ja partiotasalle saakka. Kokemukset johtamisvälineiden käytöstä ovat olleet myönteisiä. Joukon tilannetietoisuus ja toimeenpanonopeus ovat parantuneet.

Jääkärikomppanian kokoonpanoon on liitetty tiedusteluryhmä. Ryhmä voi toimia tilapäisesti kahdessakin suunnassa. Tiedusteluryhmä on lisännyt komppanian valvonta- ja tiedustelukykä. Jääkärikomppanian tiedustelun tukena voidaan käyttää myös taisteluosaston lennokkitiedustelua.

Huoltokykä ja toimintaperiaatteita on myös kehitetty. Yhtenä vaihtoehtona ovat täydennyskontit, jotka taisteluosaston huoltojoukot toimittavat jääkärikomppanioiden vastuualueille. Jääkärikomppanian alueella täydennykset tapahtuvat pääosin maastoon valmisteltuja uria pitkin, jolloin vastuualueella oleva päätiestö voidaan suluttaa. Lääkintähuollossa jääkärikomppaniassa voidaan aloittaa lääkäritasoinen hoito ensihoitopaikalla. Ensiapukykä on parannettu kouluttamalla jokaiseen jääkäriryhmään taistelupelastaja.

JÄÄKÄRIKOMPPANIAN TAKTISIA KÄYTTÖPERIAATTEITA

Jääkärikomppanian taistelu on uudistumassa vaikuttamisperusteiseksi. Alueiden valtaamiseen ja pitämiseen pyrkivästä taistelusta ollaan siirtymässä tappioiden tuottamiseen ja alueiden perustuvaan taisteluun. Vaikutus kohdistetaan liikkeen, reaaliaikaisen tilannekuvan ja modernien digitaalisten johtamisjärjestelmien tukemana vastustajan kriittisiin suorituskykyihin. Taistelussa korostuu aktiivisuuden merkitys aloitteen säilyttämiseksi. Komppanian suorituskyky perustuu telakuorma-autoilla varustettujen joukkueiden maastoliikkuvuuteen, tulivoimaan ja lähitaistelukykyyn sekä aselajien tukeen.

Uudistettu taistelutapa edellyttää jääkärikomppanialta kykyä itsenäiseen toimintaan aikaisemmasta selvästi laajemmalla alueella. Vastustajaa on kyettävä hidas-tamaan ja kuluttamaan koko laajan vas-

tualueen syvyydessä eri taistelulajeja ja menetelmiä samanaikaisesti hyödyntäen. Komppanian on tarvittaessa kyettävä koostamaan voimansa hyökkäykseen/iskuun ja puolustukseen myös perinteiseen tapaan. Taistelussa korostuu joukkueiden taistelun tukeminen kaikella käytettävissä olevalla tulella. Taisteluiden onnistuminen laajalla alueella ja vähäisemmilla joukoilla vaatii kokonaistulenkäytön vaikutuksen keskittämistä. Tämä edellyttää tulyksiköiltä ketteryyttä, jolloin niitä voidaan siirtää nopeasti.

Isku voidaan toteuttaa joukon itsensä havaitseman tai tiedustelun ilmoittaman vihollisen kriittisen maalin, kuten johtamispaikan, viestiaseman, tulasemaryhmytyksen tai huollon ryhmityksen tuhoamiseksi. Iskun edellytyksenä on, että hyökkäysmaastosta on hyvät tiedot, käytössä on hyvät vihollistiedot sekä valmisteluihin on aikaa. Tällöin hyökkäys voidaan suunnitella tarkasti etukäteen ja hyökkäys

NLAW -panssarintorjuntaohjus

on mahdollista harjoitella etukäteen joko kohteella tai kohdemallilla.

Maaston estearvoa on kyettävä hyödyntämään tehokkaasti ja estearvoa on parannettava suluttamisella. Sulutteen ja hävitteen rakennetaan luomalla taistelusuunnitelmaan estäviä, hidastavia ja ohjaavia suluttamisvyöhykkeitä. Ohjaavien suluttamisvyöhykkeiden tarkoituksena on suunnata vastustajan liike oman taistelun kannalta otollisille toiminta-alueille. Tällaisia alueita ovat perinteisen jaotellun mukaan nk. jalkaväkitaistelualueet, joilla kyetään hyödyntämään jääkärikomppanioiden yliverstaista maastoliikkuvuutta ja maaston tarjoamaa suojaa. Valituilla alueilla vastustajaa hidastetaan, kulutetaan ja pysäytetään.

Joukkueiden on kyettävä komppanian osana taistelemaan monenlaisissa erilaisissa tilanteissa hyödyntäen laajaa valikoimaa eri taistelulajeja ja -menetelmiä luovasti ja tilanteeseen parhaiten sopivalla tavalla. Joukkueelle määritettävä tehtävä voisi olla tappioiden tuottaminen, pysäyttäminen, torjuminen, iskeminen tai lyöminen. Moninaisten tehtävien toteuttamisen mahdollistamiseksi joukkojen koulutuksessa korostuvat perustaistelumenetelmät. Perustaistelumenetelmillä luodaan perusteet toteuttaa tehtävät jääkärikomppanian osana nopeasti ja niiden avulla mahdollistetaan joukkojen tehokas ja tavoitteellinen harjoittelu.

Informaatio, tilannekuva ja käskyt välittyvät kaikki samassa digitaalisessa johtamisverkossa. Joukkojen paikkatieto välittyy johtamisverkon kautta ryhmä ja partiotasolle saakka. Jaettu yhteinen tilannekuva muodostaa yhtenäisen jaetun tilannetietoisuuden, joka mahdollistaa joukkojen nopean toiminnan käynnistämisen ja voimien hallitun keskittämisen myös

yllättävissä ja nopeissa tilanteissa. Reaaliaikaiset tiedustelutiedot (aistihavainnot, lennokit) joukkueen päätelaitteille mahdollistavat tehokkaamman joukkuekompaniatason johtamisen. Puheradiot partioitaistelijasalla mahdollistavat tehokkaat ylläkö, iskut joissa muuten käytetään huutoyhteyksiä ja vahvistettuja merkkejä.

Hajautettu taistelu asettaa myös joukkojen huollon toteutuksen uudenaisten haasteiden eteen. Huollon toiminnassa korostuu entistä enemmän materiaalin hajauttaminen, porrastukset ja huoltokuljetusten suojaaminen toimittaessa laajalla alueella. Taisteluiden aikaisessa elintarvikehuollossa perustoimintamenetelmäksi on muodostumassa tukeutuminen entistä enemmän taistelu- ja kuivamuoniin.

ESIMERKKI JÄÄKÄRIKOMPPANIAN TEHTÄVÄSTÄ

"1JK:n päällikkö. Ryhmytyt puolustuskeskukseen HAKA. Torjut vihollisen hyökkäykset alueellasi ja pidät koulun riskeyksen. Tärkein torjuntasuuntasi on 20-00. Taistelut on aloitettava järvikapeikon tasalta panssarintorjunta- ja tulenjohtokyksellä osastolla."

Jääkäripataljoonan komentaja antoi edellä kirjatun tehtävän tuon sisältöisenä vielä jokin aika sitten omana alaisenaan toimivalle jääkärikomppanian päällikölle. Tehtävä on, kuten käskyn ja tehtävän tulee olla, lyhyt, yksiselitteinen ja toteutuskelpoinen. Tehtävänannolla jääkäripataljoonan komentaja ohjaa alastaan laatimaan toiminta-ajatuksensa mukaisen taistelusuunnitelman jääkärikomppanian toiminnasta.

Tehtävätaksonomia ja joukkojen kylläisyys on tänään positiivisen muutoksen myötä tuulessa. Maavoimien ja ennen kaikkea

jalkaväen uudistettu taistelutapa asettaa uusia vaatimuksia jääkärikomppanian tehtävänasettelulle ja sen koko organisaatiolle. Taisteluosaston komentajan tehtävä jääkärikomppanian päällikölle kuulostaa tänään seuraavalta: "1JK:n päällikkö. Ryhmytyt vastuualueellesi HYRY. Tuotat 4 vuorokauden aikana viholliselle sellaiset tappiot, ettei se kykene jatkamaan hyökkäystä Kosken tasalta eteenpäin ilman merkittäviä lisävoimia." Suurin ero näiden kahden tehtävänannon välillä on se, että alaiselle jää uudistetussa taistelutavassa huomattavasti enemmän toiminnan vapautta. Hän saa komentajalta lyhyen ja yksiselitteisen tehtävän siitä, mitä on saatava aikaan sekä vastuualueen tehtävän toteuttamiselle. Päävastuu alueen taistelun suunnittelussa, valmistelussa ja toteutuksessa on aluevastuussa olevalla johtajalla. Tässä esimerkiksi se on jääkärikomppanian päälliköllä.

LOPUKSI

Jääkärikomppanian uudistettu kokoonpano parantaa merkittävästi komppanian suorituskykyä ja monipuolisuutta.

Uudessa taistelutavassa johtaminen ja tilannekuva muodostavat keskeisen suorituskyvyn. Tavoitetilana on yhtenäinen ja mahdollisimman viiveetön tilannekuva. Tilannekuvan ja sen perusteella tehtyjen arvioiden avulla voidaan toteuttaa tarvittavat ryhmittymämuutokset ajoissa. Tarvittavat joukot keskitetään ja ryhmitetään valituille tuhoamisalueille tai niiden läheisyyteen. Eri taistelulajeja ja menetelmiä samanaikaisesti käyttäen kulutetaan vihollista koko vastuualueen syvyydessä. Pitkäaikaisista ja kuluttavista puolustustaisteluista pyritään välttämään.

Huolellisilla valmisteluilla, hajautetulla

ryhmytyksellä, liikkeellä ja väistämällä vihollisen tulivalmisteluja vähennetään omia tappioita. Yllätyksellisyyttä, nopeutta ja maastoliikkuvuutta tulee käyttää hyväksi myös vastustajan selustassa.

Toimittaessa laajalla vastuualueella ennakoivalmisteluiden ja useiden vaihtoehtoisten taistelusuunnitelmien merkitys kasvaa. Lisäksi tehtävien lisääntyessä valmistelut ja joukkojen harjoittaminen korostuvat. Taistelukentällä on paljon tilaa – myös vihollisella.

Pioneeritoiminnan keinoja tehostetaan kaikkeen toimintaan liittyen ja niiden avulla muokataan taistelu- ja hyökkäysalueet omalle toiminnalle edullisemmaksi (esim. kaivannot, esteet ja miinoitteet).

Uudistetun taistelutavan onnistumisen keskeisin edellytys on riittävän pitkä valmisteluvaihe. Tällöin joukkojen taktiset ja taistelutekniset suoritteet valmistellaan ja harjoitellaan niin hyvin, että jokainen taistelija tietää ja osaa tehtävänsä kaikissa toiminnan vaiheissa.

Taistelutavan kehittämistä jatketaan edelleen ensimmäisien uudelle taistelutavalle koulutettavien saapumiserien koulutuksesta saatujen havaintojen ja kokemusten perusteella. Jääkärikomppania on valmiina vastaanottamaan taistelukentän 2020 asettaman haasteen! □

Panssarijääkäripataljoonan hyökkäys operatiivisten joukkojen osana

Operatiivisiin joukkoihin on koottu puolustusvoimien iskuvoimaisimmat joukot ja niiden tehtävänä on voittaa ratkaisevat taistelut muiden joukkojen kuluttamaa hyökkääjää vastaan. Operatiivisten joukkojen selkärangan muodostavat valmiusyhtymät kuten Karjalan Jääkäriprikaati. Sen iskukyky perustuu panssarijääkäripataljooniin, joiden modernilla aseistuksella ja tulivoimalla kyetään lyömään kohtaamistaiselussa vähintään samankokoisen vastustaja.

Kirjoittaja, kapteeni Matti Finnilä palvelee Karjalan prikaatiin kuuluvan Kymen jääkäripataljoonan esikunnassa koulutusupseerina.

Karjalan Jääkäriprikaatin panssarijääkäripataljoonaan kuuluu esikuntakomppania, kaksi panssarijääkärikomppaniaa, panssarivaunukomppania, kranaatinheitinkomppania ja huoltokomppania. Pataljoonan kokonaisvahvuus on runsaat 800 miestä ja noin 250 erilaista ajoneuvoa.

Panssarijääkärikomppanioiden pääkalustona on 30 mm konetykillä ja 7.62 mm koaksiaalikoneträjäkivillä varustettu CV0930 -rynnäköpanssarivaunu, joita yhdessä komppaniassa on 10 kappaletta. Panssarivaunukomppanian pääkalustona on 14 kappaletta 120 mm kanuunalla ja kahdella 7.62 mm konekiväärillä aseistettua Leopard 2A4 taistelupanssarivaunua. Panssarivaunujen lisäksi pataljoonan

iskukykyä lisäävät esikuntakomppaniaan kuuluvan panssarintorjuntajoukkueen PSTOHJ2000-ohjukset ja kranaatinheitinkomppanian AMOS-kranaatinheitinvänuut. Prikaati tukee pataljoonan taistelua perusmenettelynä taistelupioneerikomppanialla ja tykistöpatteristolla. Pataljoonien toimintaa suojataan myös prikaatin ilmatorjuntajoukoilla.

Pataljoonan komentaja saa prikaatin komentajalta käskyn hyökkäykseen valmistautumisesta ja aloittaa välittömästi valmistelut. Saatujen perusteiden mukaan yksiköille annetaan esikäsky hyökkäyksestä ja pataljoonan esikunta aloittaa hyökkäyksen tarkemman suunnittelun. Muutamassa tunnissa on saatu tehtävä eritelty ja analysoitu ja pataljoonan komentajalle esi-

tellään vaihtoehtoja tehtävän toteuttamiseksi. Vaihtoehtoista komentaja valitsee mieleisensä ja antaa esikunnalle jatkosuunnittelun perusteet. Pataljoonan panssaritiedustelujoukkueelle annetaan tehtävä, jota joukkue lähtee välittömästi suorittamaan.

Yksiköt aloittavat tahoillaan hyökkäysvalmistelut esikäskyn perusteiden mukaisesti. Päälliköt ja joukkueenjohtajat käynnistävät omat suunnittelunsa, taisteluvälinemateriaalia ja muonaa porrastetaan joukoille tehtävän edellyttämällä tavalla; ajoneuvot tarkastetaan ja huolletaan; aseet ja välineet valmistellaan taisteluun. Rinnakkaisen suunnittelun ja valmistelun ansiosta yksiköt ovat lähes valmiita toimimaan kun pataljoona saa taistelusuunnitelmansa valmiiksi.

Pataljoonan komentaja antaa käskynsä hyökkäyksestä yksiköille ja erillisjoukkueille muutamaa tuntia ennen hyökkäyksen käskettyä käynnistymishetkeä. Käskynannonssa päivitetään yksiköille viimeisimmät vihollistiedot sekä arvio vihollisen tulevasta toiminnasta sekä toimintaympäristöä koskevista seikoista kuten säästä ja maastosta. Yksiköt saavat yksityiskohtaisen tehtävänsä ja tavoitteensa lisäksi komentajan taisteluaikatuksen, joka toimii perimmäisenä ohjenuorana jota seurata jos johtamisyhteydet katkeavat. Käskynannon jälkeen komppanioissa tarkennetaan suunnitelmia ja käsketään ne alaisille.

Leopard 2A4 taistelupanssarivaunu etenee metsätiellä.

Tarkennusten jälkeen yksiköissä tehdään viimeiset tarkastukset ja harjoittelut, joilla varmistetaan taisteluvalmius.

Kun komppanioissa valmistaudutaan hyökkäykseen tiedustelu on jo kohdealueella. Neliryhmäinen ja -vaunuinen panssaritiedustelujoukkue selvittää edetessään kahden mahdollisen hyökkäysreitit kuljettavuuden ja viestittää mahdollisista ongelmakohdista pataljoonaan. Erityisen mielenkiinnon kohteena ovat vihollisen rakentamat miinoitteet, siltojen kestävyys sekä purojen ja ojien ylitykset, joissa saatetaan joutua käyttämään ylimenokalustoa. Kohdatessaan vihollisen joukkue pyrkii väistämään ja jatkamaan tiedustelua vihollisen syvyydessä ellei toisin käsketä.

Myös neliryhmäinen ja -vaunuinen panssarintorjuntaohjusjoukkue etenee tiedustelujoukkueen selvittämiä reittejä ja ottaa haltuun tai tarvittaessa valtaa asemat tulevan hyökkäyksen sivustasta. Pataljoonan taisteluaikatuksen mukaisesti joukkue usein suojaa pääosien taisteluunvedon tuhoamalla vihollisen vaunuja. Joukkuetta voidaan käyttää myös pääosien hyökkäyksen tukena panssarintuhoamistehtävällä. Joukkueen panssarintorjuntaohjuksilla kyetään tuhoamaan käytännössä kaikki modernit taistelupanssarivaunut ja vieläpä

siten, että kohteeseen ei ole suoraa näköyhteyttä.

Pataljoonan hyökkäys käynnistyy suoraan väistöalueelta, jonne joukot on hajautettu. Laajalle alueelle ryhmitettyjen joukkueiden ja komppanioiden rivistöt yhdistyvät ja jatkavat etenemistään. Yksiköiden rivistöt hyökkäävät usean kilometrin mittaisina jonoina kohti aiottua tuhoamisaluetta usein kahdella eri reitillä. Näin toimimalla pyritään lyhentämään hyökkäysrivistön pituutta ja mahdollistamaan joukkojen nopea taisteluunveto.

Pataljoonan kärkenä hyökkää useimmiten panssarivaunukomppanian kanssa ristiin alistettu, kahdesta panssarijääkärijoukkueesta ja yhdestä panssarivaunujoukkueesta koostuva panssarijääkärikomppania. Komppanian ensimmäisenä joukkueena hyökkää neljästä Leopard 2A4 vaunusta koostuva panssarivaunujoukkue, jonka vahvasti aseistetuilla ja panssaroituilla vaunuilla pyritään kaappaamaan aloite kohdattaessa vihollinen. Panssarivaunujoukkuetta seuraa komppanian päällikkö ja tulenjohtopäällikkö CV9030 komentovaunullaan. Heitä seuraa kaksi panssarijääkärijoukkuetta ja komentojoukkue CV9030 ja XA-180 -vaunuineen.

Leopard 2R ylittää sillan.

Kärkikomppanian yhteydessä hyökkää usein myös itse pataljoonan komentaja omassa komentovaunussaan. Kärkikomppanian perässä etenee myös esikunnan tilannetta seuraava puolikas KOPA1-komentoajoneuvossaan sekä yleensä pataljoonan kranaatinheitinkomppania. Pataljoonapääseeri ja esikunnan suunnitteluosa siirtyvät omassa tahdissaan hyökkäyksen perässä KOPA2-ajoneuvollaan. KOPA2 yhdessä viestiaseman kanssa muodostavat johtamisyhteyden pataljoonasta prikaatin viestiverkkoon.

Kärkikomppanialle alistetaan usein tehtävällä taistelupioneerien liikkeenedistämisosasto, joka koostuu yhdestä raivaus-Leopardista 2R ja Leguan-siltapanssarivaunusta. Komppanian kohdatessa vihollisen miinoitteen tai maastoesteen, liikkeenedistämisosasto toteuttaa sille käskettyä tehtävää. Pioneerien työskentely suojataan tarvittaessa epäsuoralla tulella ja vähintään vaunujen suora-ammunta-aseilla. Miinoitteet raivataan liki kuusi metriä leveällä miina-auralla, joka puskee sekä miinat että maa-ainesta sivuilleen ja merkitsee samalla turvallisen uran. Maastoesteet ylitetään laskettavalla sillalla, jonka avulla kyetään ylittämään jopa 24 metriä leveitä jokia tai notkoja. Molemmat toimenpiteet on suoritettu minuuteissa saadusta käskystä. Toimenpiteet voidaan rajoitetusti tehdä myös vihollisvaikutuksen alaisena, sillä molemmat pioneeriajoneuvot on rakennettu

Leopard-taistelupanssarivaunujen alustalle.

Valmusprikaatin panssarijääkäripataljoona on maavoimien tulivoimaisimpia yksiköitä ja siksi myös ensisijainen kohde vihollisen ilmatoiminnalle. Todennäköisimpiä uhkia pataljoonalle ovat vihollisen taisteluhelikopterit. Parhaan suojan vau-
nut saavat nopeasta liikkeestä peitteisessä maastossa ja omasta 30 mm konetykistään, jolla ne kykenevät vaikuttamaan vihollisen hitaasti lentäviin kohteisiin jopa 2,5 km:n etäisyydelle. Uhanalaisimmille eli avonaisimmille ylitettävillä alueilla prikaati ryhmittää Ilmatorjuntaohjus 2005-ryhmiä ja jaoksia.

Pataljoonan kärkiosien ollessa vielä hyökkäysreitillä panssaritiedustelu aloittaa vaikuttamisen viholliseen epäsuoralla tulella. Tähtystyspaikoilta havaittua vihollista häiritään prikaatin tykistöpatteriston tulella. 155 mm kanuunoilla kyetään vaikuttamaan aina 28 kilometrin etäisyydelle ja tuhoamaan myös panssariajoneuvoja kuorma-ammuksilla. Tarvittaessa panssaritiedustelujoukkue voi käyttää myös vau-
nunjensa suora-ammuntatulivoimaa.

Vihollisen kohdatessaan panssarijääkärikomppania pyrkii lyömään sen nopeasti toimeenpantavilla perustaistelumenetelmillä. Heikko vihollinen lyödään levittäytymällä suoraan liikkeestä riviin.

*Huolellisesti naami-
oitu CV9030FIN rynnäkköpanssarivaunu.*

Saman vahvuinen vihollinen pyritään lyömään sitomalla vihollinen karkijoukkueella taisteluun ja iskemällä kahdella joukkueella vihollisen sivustaan. Ylivoimainen vihollinen sidotaan taisteluun ryhmittymällä torjuntaan ja lyödään pataljoonan muiden yksiköiden toimenpitein.

Mekanisoitujen joukkojen taistelun lopputuloksen ratkaisevat hetket kestävät muutamia minutteja. Panssarijääkärielle taistelu näyttäytyy lyhytkestoisena ja intensiivisenä kaaoksena jossa päätökset on tehtävä nopeasti ja useimmiten vaillinai-
sella tilannekuvalla vaistoon ja kokemukseen perustuen. Joukkueen taistelua johtaa aluksi joukkueen varajohtaja. Hänen tehtävänsä kiteytyy ensimmäiseen minuuttiin taistelun käynnistymisestä, jolloin hän päättää minkä perustaistelumenetelmän joukkue käynnistää. Jos varajohtaja päättää jalkauttaa joukkueen, ottaa joukkueenjohtaja johtamisvastuun.

Joukkueenjohtaja johtaa taistelua jalkautumisesta eteenpäin. Joukkueen taistelun kulmakivet muodostuvat yhtäläillä perustaistelumenetelmistä kuten komppani-
allakin. Joukkueenjohtajan on nopeasti tehtävä päätös mistä hyökätä, koukata tai torjua. Maasto ja tilanne sanelevat kuinka vaunuja kyetään käyttämään, mutta

paras iskuvoima muodostuu jalkaväen ja rynnäkkövaunujen saumattomasta yhteistoiminnasta. Taistelua tuetaan epäsuoralla tulella ja siksi joukkueenjohtajan taistelija-
parina on tulenjohtaja. Joukkueen taistelua tuetaan pääasiassa kranaatinheittimien ja tykistön tulella.

Komppanian komentojoukkueeseen kuuluu tulitukiryhmä, joka kevyine 81-millisine heittimineen kykenee nopeaan tulenavaukseen ja lähitulitukeen. Pataljoonan kranaatinheitinkomppania tukee yksiköitä kärjen takaa AMOS -kranaatinheitinajoneuvoilla, jotka kykenevät todella nopeaan tulitoimintaan lähes suoraan liikkeestä. Yhden kranaatinheitinajoneuvon kaksi 120 mm putkea kykenevät ampu-
maan ryöppyä siten, että kuusi kranaattia iskeytyy kohteeseen samaan aikaan. Kranaatinheitinmistön lisäksi tulenjohtajien tulikomentoja voivat toteuttaa prikaatin oma patteristo ja kantamansa puitteissa myös lähellä sijaitsevat muut tuliyksiköt.

Joukkueen jalkautuvat osat koostuvat seitsemästä jäkäriyhmästä, joiden aseistuksena on henkilökohtaisten rynnäkkökivääreiden lisäksi konekivääri ja kevyitä kertasingoja. Nyrkkinä vihollisen

panssarivaunuja vastaan joukkueenjohtajalla on käytettävissään raskaita kertasingoilla varustettu panssarintorjuntaryhmä. Panssarijääkärijoukkueiden pimeätaistelukyky on ottanut huomattavan harppauksen pimeänäkölaitteiden, tähtäimien ja ryhmän lämpöhystimien myötä. Suojavarustukseen taistelijoilla on kypärä ja suojaliivi, jotka suojaavat taistelijaa kranaattien sirpaleilta sekä hitailta luodeilta. Kemiallisilta taisteluaineilta taistelija suojautuu suo-
japuvulla ja suojanaamarilla.

Jalkaosien taistelu käynnistyy rynnäkkövaunun johtajan jalkauttamiskomennosta. Tilanne muistuttaa jääkiekkoilijan syöksymistä jäähyaitiosta pelikentälle. Panssarikuoren suhteellisesta suojasta panssarijääkäriyhmä syöksyy keskelle taistelun sekamelskaa ohjeinaan vaununjohtajan ilmoitus vihollisen pääpiirteisestä suunnasta ja ryhmyksestä. Ryhmänjohtaja kuulee lähiradiostaan joukkueenjohtajan komennot ja välittää ne edelleen alaisilleen. Vau-
nunsa tulen tukemana ryhmä aloittaa etenemisensä kohti vihollista tulittaen rynnäkkökivääreillään ja konekivääreillään. Vaunulleen ryhmänjohtaja osoittaa maaleja käsin viittoen tai esimerkiksi valopistoolilla.

Haavoittunut panssarijääkäri saa henkeä

AMOS kranaatinheitinajoneuvo tulitehtävissä.

pelastavan ensiavun, kuten verenvuodon tyrehtyttämisen ryhmänsä taistelupelastajalta. Hoitoa täydentää joukkueen lääkintämies, joka valmistelee ja lajittelee potilaat evakuoitua varten. Haavoittuneiden evakuoinnin komppanian ensihoitoasemalle järjestää komppanian lääkintäryhmä panssaroituine ambulansseineen. Komppanian ensihoitopaikalla haavoittunut saa ensimmäisen lääkäritasoisien hoidon. Lääkintäketjun pyrkimys on, että haavoittunut taistelija saavuttaa komppanian ensihoitopaikan tunnissa haavoittumisestaan. Evakuointiketju jatkuu edelleen pataljoonan ensihoitoasemalle jossa kytetään myös pieniin kirurgisiin toimenpiteisiin.

Ajoneuvon vaurioituessa se pyritään saattamaan aina taistelukykyiseksi liikkuvan korjauspartion toimin. Mikäli vaurioaste ei mahdollista tätä, ajoneuvo evakuoidaan pataljoonan huoltokomppaniaan tai

edelleen huoltorykmentin varikolle korjauksia varten.

Tavoitteeseen päästyään komppania ryhmittyy välittömästi torjuntaan ja valmistautuu jatkamaan hyökkäystä palauttamalla taistelukykyänsä. Taistelijat täydentävät patruunansa sekä valmistavat itselleen aterian taistelumuonista. Ajoneuvojen polttoaine ja ammukset täydennetään komppanian takaosiin toimitettavista täydennyskuorma-autoista, jotka kuljettavat materiaalin varikolta suoraan tarvitsijalle. Täydennyksiin kuluu muutama tunti ja pataljoona on valmis jatkamaan hyökkäystä. □

*Panssarijääkäri
elämeistelemässä voittoa.*

Moottoroidun taisteluosaston kokoonpano ja käyttöperiaatteet

Moottoroitu taisteluosasto on maa-voimien operatiivinen joukko, jonka koulutus on aloitettu Panssariprikaatissa. Moottoroidun taisteluosaston iskuportaalla on hyvä takainen liikkuvuus ja sen päätaistelulaji on hyökkäys. Taisteluosaston iskukyky muodostuu kuljetuspanssarivaunuin varustetuista panssarijääkärikomppanioista, joita tuetaan muilla aselajeilla.

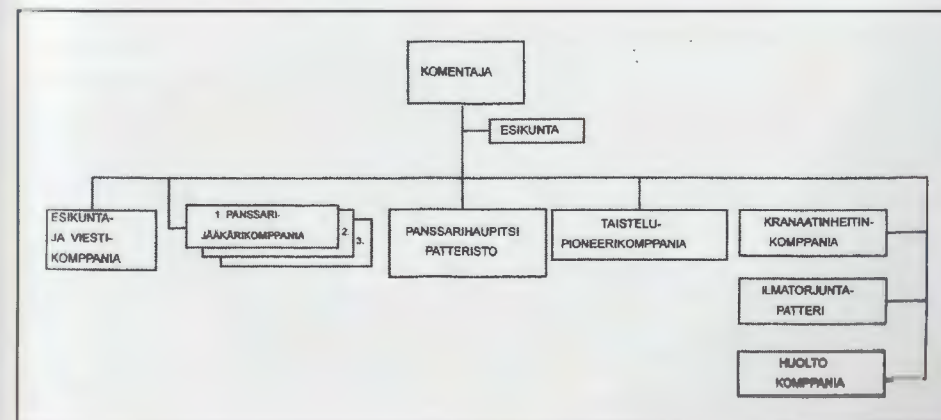
Moottoroidun taisteluosaston kokoonpano noudattelee yleistä taisteluosaston kokoonpanorakennetta. Moottoroitua taisteluosastoa johtaa komentaja, apunaan varakomentaja, esikuntapäällikkö sekä tulenjohtokomentaja. Esikunta- ja viestikomppania vastaa taisteluosaston johtamisyhteyksien rakentamisesta ja ylläpitämisestä. Komppanian kokoonpanoon kuuluvat myös tiedustelu- ja panssarintor-

Kirjoittajista everstiluutnantti Asko Kopra palvelee Panssariprikaatissa Panssarikoulun johtajana ja majuri Kai-Erik Jukka Panssarikoulun Korkeakouluosaston johtajana.

juntaohjusjoukkueet sekä esikuntapalveluksen ja esikunnan lähisuojauskeskittämällä henkilöstö.

Taisteluosaston iskuportaalle muodostavat kolme MT-LB/MT-LBv -kuljetus-

Moottoroidun taisteluosaston kokoonpano.

panssarivaunukalustolla varustettua panssarijääkärikomppaniaa, joilla on hyvä tulenjohto-, lähipanssarintorjunta- sekä lähitulitukikyky. Iskuportaan taistelua tukevat panssarihaupitsipatteristo 122 PSH74 kalustolla, kranaatinheitinkomppania, taistelupioneerikomppania, ilmatorjuntapatterit sekä huoltokomppania.

KÄYTTÖPERIAATTEET JA OMINAISUUDET

Moottoroitua taisteluosastoa voidaan käyttää yhteistoiminnassa operatiivisten prikaatien ja mekanisoidun taisteluosaston kanssa tai se voi toimia itsenäisesti. Taisteluosastoa voidaan käyttää koko valtakunnan alueella painopisteen muodostamiseen ja reservinä.

Taisteluosastoa käytetään pääsääntöisesti kootusti. Hyökkäystaistelun lisäksi moottoroitu taisteluosasto soveltuu käytettäväksi erityisesti aktiiviseen puolustus- tai viivytystaisteluun. Taisteluosasto soveltuu käytettäväksi lyhytaikaisesti myös taisteluun rakennetulla alueella.

Moottoroidun taisteluosaston johtaminen on komentajakeskeistä. Komentajakeskeinen ja etupainoinen johtaminen mahdollistavat nopeat toiminnan muutokset taistelun aikana.

Taisteluosaston tarvitsema nopea toimenpanovalmius luodaan yksiköiden perustaistelumenetelmillä ja vakioituilla toimintatavoilla sekä johtamisjärjestelmillä.

Iskuportaan taktinen liikkuvuus perustuu kuljetuspanssarivaunujen hyvään maastoliikkuvuuteen. Tuliyksiköillä, taistelupioneerikomppanialla sekä johto-osilla on sama liikkuvuus kuin iskuportaan joukoilla. Iskuportaan huolto kykenee kuljetuspanssarivaunuilla seuraamaan yksiköitä. Pääosa huollosta liikkuu pyöräajo-

neuvoilla.

Moottoroidun taisteluosaston taistelu perustuu pääosin jalkaväen taisteluun ja epäsuoran tulen käyttöön. Taisteluosaston taistelussa korostuukin aktiivinen tulen ja liikkeen yhteensovittaminen koko vastualueella. Se edellyttää aselajien saumatonta yhteistoimintaa ja huolellisia valmisteluja.

TAISTELUOSASTON TAISTELU JA SEN TUKEMINEN

Taisteluosaston johtamiskyky on mitoitettu siten, että liikkuvan joukon taistelua kyetään johtamaan samanaikaisesti kahdessa suunnassa tai tasalla. Komentaja johtaa taisteluosaston toimintaa alajohtoportaan tuntumassa liikkuvasta komentopanssarivaunusta, eteen ryhmitetystä taistelunjohtokeskuksesta tai esikunnasta. Tulenjohtokomentaja toimii yhdessä komentajan kanssa ja johtaa taisteluosaston epäsuorantulen käytön komentajan vaatimusten mukaisesti. Varakomentaja ohjaa esikunnan taistelunjohto-osan toimintaa komentajan käskemällä tavalla. Varakomentaja valmistautuu johtamaan toimintaa sivusuunnassa tai selustassa. Varakomentaja on komentajan ensimmäinen sijainen.

Esikunnan tehtävänä on esikuntapäällikön johdolla arvioida ja seurata tilannetta, hankkia ja valmistella päätöksenteossa tarvitsemat tiedot sekä valmistaa komentajan päätökset suunnitelmiksi ja käskyiksi. Esikunta jakautuu taistelunjohto-osaan ja suunnitteluosaan. Esikunta ryhmitetään alueelle, josta taisteluosaston pääosia kyetään johtamaan varmasti. Esikunnan suoja perustuu esikuntapanssarivaunujen panssarointiin, hajauttamiseen, riittävän usein toteutettaviin ryhmitysmuutoksiin, linnoittamiseen sekä rakennusten käyttöön mahdollisuuksien mukaan.

Moottoroidun taisteluosaston hyökkäyksessä pyritään mahdollisimman pitkälle hyödyntämään tehtyjä hyökkäysvalmisteluja. Hyökkäys pyritään toteuttamaan yllätyksellisesti omalle toiminnalle edullisessa maastossa. Nopeuden säilyttämiseksi ja aloitteen tempaamiseksi iskuporras suunnataan hyökkäykseen suoraan liikkeestä. Kuljetuspanssarivaunujen liikkumiskykyä käytetään hyväksi viemällä joukko suoraan vaikuttamisalueelle tilanteen niin salliessa. Kohtaamisen jälkeen taisteluosaston iskuporras taistelee pääsääntöisesti jalan epäsuoran tulen ja panssarintorjunnan tukemana. Hyökkäys voidaan suunnata aukeavoittoisen metsämaaston kautta, mutta vaikuttamisalueen tulee olla niin peitteinen että se mahdollistaa panssarijääkärikompanioiden taistelun lähietäisyydellä panssarintorjunta-aseiden tehokkaan kantaman alueella. Valitun taistelun alueen tulee estää vastustajaa käyttämästä hyväksi panssarivaunujen keskitettyä suora-ammunta tulivoimaa ja pitkiä ampumaetäisyyksiä.

Taisteluosastolla on kyky itsenäiseen toimintaan, mutta tehokas käyttö edellyttää toimintojen yhteensovittamista muiden joukkojen kanssa ja tukea ylemmältä joh-

toportaalta. Taisteluosaston oikea-aikainen taisteluun suuntaaminen edellyttää reaaliaikaisen tilannekuvan saamista toiminta-alueelta. Lisäksi taisteluosasto tarvitsee ylemmän johtoportaan tukea ilmasuojelun ja ilmatorjunnan onnistumiseksi sekä taistelukyvyyn ylläpitämisessä. Taisteluosaston oma huolto on mitoitettu 2-3 vuorokauden itsenäisiin taisteluihin. Pitkäaikaisessa toiminnassa taisteluosasto tarvitsee tukea muun muassa kunnossapidon, ampumatarvike- ja polttoainetäydennyksien ja lääkin-tähuollon osalta.

Moottoroidun taisteluosaston kokoonpano ja materiaali perustuvat pääosin meillä aiemminkin käytössä olleisiin periaatteisiin. Tämä antaa hyvän lähtökohdan suorituskäytön ja monipuoliseen taisteluun kykenevän joukon tuottamiselle. Uudistetun joukkorakenteen ja taistelutavan osana on kuitenkin arvioitava kriittisesti myös moottoroitujen ja mekanisoitujen joukkojen kokoonpanoja, taistelun periaatteita ja toimintatapoja. Tarvittaessa näitä kehittämällä on tulevaisuudessa pystyttävä vastaamaan taistelutilan muuttuviin olosuhteisiin ja suorituskäytön vaatimuksiin. □

MT-LBv kuljetuspanssarivaunu on moottoroidun taisteluosaston pääkalustoa

Jääkärikomppania kriisin-hallintaoperaatiossa

Kokemuksia nykyajan jalkaväen taistelusta kriisinhallinnassa

Suomen kriisinhallintajoukkoon Afganistanissa (SKJA) kuului vuosina 2011–2012 kolmen rotaation ajan jääkärikomppania. Kirjoituksessa tarkastellaan komppanian toiminnan edellytyksiä Afganistanin kaltaisessa operaatiossa (SKJA). Kirjoituksessa pyritään myös kuvaamaan kokemusten esille nostamia vahvuuksia ja haasteita kansallisen toimintaympäristön näkökulmasta. Komppanian kokoonpano on hyvin samankaltainen, kuin suomalaisessa valmiusprikaatissa, joten kokemukset reserviläiskomppaniasta sotatoimialueella ovat monilta osin siirrettävissä myös Suomeen.

Kirjoitus perustuu kirjoittajien omakohtaisiin kokemuksiin keväällä ja kesällä 2012, jolloin kolmas ja viimeinen jääkärikomppania palveli Afganistanissa.

Kirjoittajista kapteeni Kai Uitto toimi rotaatiossa jääkärikomppanian päällikkönä. Hän palvelee Porin prikaatissa 1. Jääkärikomppanian päällikkönä, joka antaa varusmiehille kansainvälistä valmiusjoukkokoulutusta.

Yliluutnantti Toivo Pollock toimi rotaatiossa jääkärikomppanian varapäällikkönä. Hän palvelee Porin prikaatissa Satakunnan jääkäripataljoonan esikunnassa toimistoupseerina. Hänen tehtäviinsä kuuluu kansainvälisen valmiusjoukkokoulutuksen kehittäminen.

Suomi lähetti vuonna 2011 International Security and Assistance Force (ISAF) -operaatioon Afganistaniin jääkärikomppanian. Komppanian toimialueena oli ruotsalaisjohtoinen Provincial Reconstruction Team Mazar-e Sharif (PRT MeS), sittemmin Transition Support Team Mazar-e Sharif (TST MeS). Alueeseen kuului neljä provinssia, jotka olivat Samangan, Balkh, Jowzan ja Sar-e Pol. Pääpaino komppanian toiminnassa oli Balkhin alueella ja erityisesti Mazar-e Sharifin kaupungin länsipuolella (West of MeS tai WoM). Siviilijohtoisen TST MeS:n alaisuudessa toimi Task Force Northern Lights (TF NL) -sotilaselementti, johon myös suomalaiset kuuluivat. 2009-2011 komppaniaa oli edeltänyt vaalinvahvenusosastoon kuulunut suojausjoukkue ja sen jälkeen lähetetty jääkärijoukkue, jotka toimivat ruotsalaisten komppanioiden mukana. Suomalaisen komppanian tultua

alueelle suomalaiset saivat oman itsenäisen joukon, joka kykeni suorittamaan ja valmistelemaan operaatioita itsenäisesti. Komppanian vahvuuksia olivat erityisesti oma huolto ja kyky ottaa suuriakin alistuksia.

KOMPPANIAN KOKOONPANO JA KALUSTO

Kesällä 2012 jääkärikomppaniaan kuuluivat johto-osat, komento- ja tukijoukkue, jääkärijoukkue ja huoltojoukkue. Komppanian kokonaisvahvuus oli 77 henkilöä. Johto-osina olivat päällikkö, varapäällikkö, tulenjohtopäällikkö ja komppanian väepeli. Kaikki olivat kantahenkilökuntaan kuuluvia. Komento- ja tukijoukkueeseen kuului komentoryhmä, jonka tehtävänä oli perustaa ja ylläpitää komppanian komentopaikka. Ryhmään kuului myös tulenjohtopäällikön tulenjohtopartio. Komentojoukkueeseen kuului lisäksi tulitukiryhmä, joka oli varustettu kahdella 81 mm kranaatinheittimellä. Jääkärijoukkueessa olivat johto-osat sekä kolme jääkäriryhmää, joista kukin oli kymmenen hengen vahvuinen. Johto-osaan kuului viisi henkeä. Huoltojoukkueeseen kuuluivat täydennys- ja kunnossapitoryhmä sekä lääkintäryhmä, johon kuului myös lääkäri. Komppaniaan kuului myös kahden hengen vahvuinen tukikohtaryhmä, jonka tehtävänä oli käsitellä ja kerätä tiedustelutietoa sekä valmistella tulevia operaatioita. Komppaniassa joukkueiden johtajat ja ryhmien johtajat olivat pääsääntöisesti kantahenkilökuntaa. Varajohtajat ja vaunujen johtajat olivat reserviläisiä, jotka olivat palvelleet aiemmin kriisinhallintaoperaatioissa. Tietyissä erikoistehtävissä, erityisesti huoltojoukkueessa miehistön jäsenet oli valittu siviili-

koulutukseltaan sopivasta henkilöstöstä. Pääsääntöisesti miehistö koostui juuri varusmiespalveluksensa päättäneistä noin kaksikymmentä vuotiaista miehistä. Lähes kaikki olivat suorittaneet varusmiespalveluksensa Porin prikaatin 1. Jääkärikomppaniassa ja saaneet valmiusjoukkokoulutuksen. Komppanian ainoa nainen oli lääkäri.

Komppanian pääasiallisena kuljetuskalustona olivat XA-203 miehistönkuljetusvaunut ja RG-32M panssaroidut maastohenkilöautot. Suurimpia ongelmia operaatioita suunniteltaessa ja toteutettaessa oli XA-kaluston heikko kyky edetä huonoilla tai olemattomilla teillä, sekä kapeissa ja sokkeloisisissa kylissä. Kaikkina, mutta erityisesti kevätkuukausina, raskaat miehistönkuljetusvaunut jäivät yhteenään kiinni huonoille tieurille. Vaihtoehtoisesti vaunujen liike oli pysäytettävä heti kohtalaisten teiden päättyessä. Riskinotto teiden kulkukelpoisuudella oli harvoin perusteltua, sillä hinauspanssarivaununakaluston saaminen operaatioalueelle saattoi kestää jopa 48 tuntia. Kaikki tämä aika saatettiin joutua viettämään paikallaan vihollisuhan alla. Vaunun jäädessä kiinni, sitoutui irrotustoimenpiteisiin kohtuuttoman suuri määrä komppanian resursseista, ja varsinaisen tehtävän suorittaminen kärsi suuresti, ellei jopa keskeytynyt täysin. Maastoliikkuvuuden puolesta on todettava, että XA-kalusto oli täysin väärä valinta Pohjois-Afganistanin olosuhteisiin.

Vastavuoroisesti XA-kaluston tuoma tulivoima ja suoja koettiin hyödyllisiksi. Taistelutilanteissa miehistökuljetusvaunut tarjosivat erinomaista suojaa vihollisen kevyiltä aseilta, sekä erityisesti terroriräjähteiltä Improvised Explosive Device (IED). IED-uhan ollessa suuri pyrittiin aina en-

simmäiseksi ajoneuvoksi sijoittamaan XA-203. Tietä "avattaessa" (road check) tai Vulnerable Point (VP) ensimmäisenä ajoneuvona oli pääsääntöisesti useammalla jääkärijoukkueen kärkiryhmän vaunu. Siirryttäessä matalamman riskitason tieosuuksilla, tai afgaaniviranomaisten (pääsääntöisesti armeijan) avaamalla tieosuuksilla ensimmäisenä ajoneuvona oli yleensä komentoryhmän XA-203. Miehistön kuljetusvaunujen tarjoaman suojan ansiosta, vaunussa ollut henkilöstö selvisi mustelmilla IED-iskusta, joka saattoi itse vaunun liikuntakyvyttömäksi. Vaunun pääase, 12,7 mm ilmatorjuntakonekivääri, oli myös tehokas, sillä sen avulla tulta voitiin käyttää vastustajan asevaikutuksen ulottumattomissa.

RG-32M:t soveltuivat jääkärikomppanian tarpeisiin erinomaisesti. RG-kalusto kykeni usein liikkumaan tieosuuksilla tai kylissä joihin XA-vaunuilla ei ollut asiaa. RG-32M:t tarjosivat myös kohtalaisen suojan vastustajan asevaikutuksen kaikilta muodoilta, sekä tulivoiman, joka on verrattavissa lähes XA-vaunujen tulivoimaan. Kattoaseena käytettiin yleensä 40mm kranaattikonekivääriä. Joissakin ajoneuvoissa käytettiin myös 7,62 mm PKM konekivääriä, jota voitiin käyttää paremmin kylissä tai lähietäisyyksillä, kun kranaattikonekivääri soveltui paremmin pitemmille matkoille. Raskaita vaunuja parempi liikkuvuus mahdollisti yhdistetyt RG- ja jalkapartiot. Näin liikuttaessa esimerkiksi vesi- ja ampumatarviketäydennykset voitiin sijoittaa partioajoneuvoihin. Tämä säästi joukkoa fyysisesti ja mahdollisti melko pitkien jalkapartioiden suorittamisen raskaassa varustuksessa jopa yli 40 Celsiusasteen helteissä vuoristoisessa maastossa. Kolmannen jääkärikomppanian rotaatiokier-

ron alkuvaiheessa RG-kalustolla kulkiivat kunkin kolmen joukkueen johto-osat. Alkukesästä Jääkärikomppanian kalustoa muokattiin siten, että yhden jääkäriryhmän miehistönkuljetusvaunu korvattiin kahdella RG-32-partioajoneuvolla. Tämä antoi komppanialle kyvyn muodostaa kaikista RG-ajoneuvoista riittävän suuri itsenäinen osasto, jolla voitiin liikkua myös korkeamman uhkatason alueilla. Operaatioiden suunnittelun näkökulmasta komppania sai käyttöönsä "tiedusteluryhmän".

Ajoneuvokaluston kohdalla voitaneen yhteenvetona todeta, että XA-vaunukalusto oli raskas Pohjois-Afganistanin kaltaisiin olosuhteisiin. RG-32M-partioajoneuvot taas edustivat jääkärikomppanian kannalta lähes ideaalia tasapainoa suojan, liikkuvuuden ja tulivoiman välillä. Kuvaa-vaan on, että ruotsalaiset kiväärikomppanijat liikkuvat pääasiallisesti RG-kalustolla.

KOMPPANIAN OPERAATIOT JA YHTEISTOIMINTA

Kesällä 2012 TF NL:n alaisuudessa oli kolme suorituskykyistä ja käyttövalmistaa kiväärikomppaniaa. Kaksi ruotsalaista, joista toisessa oli kolme joukkuetta ja toisessa kaksi, sekä suomalainen komppania. Suomalaisen komppania oli palvelusvaapaalla aina kokonaisuutena yksikkönä, joka mahdollisti jo valmiiksi pienen yksikön tehokkaan käytön. Kaksi joukkuetta sitoutui jatkuvasti tukikohdan vartiointi- sekä valmiusosastotehtäviin. Näin ollen operatiiviseen toimintaan jäi hyvin vähän joukkoja.

Jääkärikomppania sai tehtävänsä suoraan TF NL:n G3 (operatiivinen) toimistolta, joka valmisti myös operaation tukemisen. Valmistelu, suunnittelu ja toteuttaminen jäivät yksikön vastuulle. Ope-

raatioiden tavoitteena oli yleensä tukea paikallisia turvallisuusjoukkoja Afghan National Security Forces (ANSF), jotka koostuivat poliisista Afghan National Police (ANP), armeijasta Afghan National Army (ANA), turvallisuuspoliisista National Directorate of Security (NDS) ja rajapoliisista Afghan Border Police (ABP). Tuki tarkoitti yhteisiä operaatioita, joiden suunnittelusta vastasivat ANSF:n viranomaiset, tai partiointia alueella ja vakituisten tukikohtien tarkastamista. Tavoitteena oli tukea ANSF:n toimintaa koko alueella, sen uskottavuutta yleisen järjestyksen ja turvallisuuden tuottajana, sekä tukea heitä sellaisella osaamisella tai materiaalilla jota heillä ei ollut. Usein ISAF joukkojen mukana olo oli edellytys tietyille uhanalaisille alueille menemiseen. IED ja kapinallisten uhan takia ANSF ei uskaltanut monille alueille. Operaatioiden tarkoituksena oli

myös tiedustella alueita ja niiden turvallisuustilannetta. Kanssakäyminen paikallisten kanssa oli päivittäistä keskusteluineen sekä yhteisine tee- ja ruokailuhetkinen.

Perusajatuksena TF NL:lla ei ollut haikautua taistelutilanteisiin. ANSF:n rooli oli ylläpitää turvallisuutta. Komppanian linja oli kuitenkin selvä ja komentajan käskemä. Joukko on valmis taisteluun, eikä välttää myöskään uhanalaisille alueille menemistä. Joukko ei peräänny uhkien edessä eikä pelkää kohdata kapinallisia. Joukko ei suorita hyökkäysoperaatioita, mutta jos sen kimppuun hyökätään, se taistelee ja tuottaa tappioita sekä pyrkii voittamaan taistelun. Tilanteen voittaminen on Afganistanissa tärkeää joukon uskottavuuden vuoksi. Afgaanit arvostavat rohkeutta ja taistelukokemusta. Joukko, joka ei uskaltaudu uhanalaisille alueille tai peräänny taistelusta, ei saa afgaanien kunnioitusta.

Tuella paikallisten viranomaisten kanssa. Etualalla on poliisin ajoneuvoja ja taustalla armeijan. Mukana on myös armeijan ambulanssi. Afganistanin armeijan hoitajat osoittautuivat kyykkäiksi. Tunti kuvan ottamisen jälkeen he hoitivat kahta IED:n räjähdyksessä loukkaantunutta poliisia. Suomalaisen lääkintäryhmän apua ei tarvittu.

Tämä vaikeuttaa yhteistoimintaa kaikilla tasoilla Afganistanin viranomaisten kanssa, mutta myös alemman tason toimijoiden työtä paikallisten kanssa. Kapinalliset huomaavat myös nopeasti vetäytymisen ja käyttävät heikkouden merkkejä nopeasti hyväkseen ottamalla alueita valvontaansa ja levittämällä totuuden vastaista tietoa omasta menestyksestään. Taistelu paikallisten suosiosta vaatii jatkuvaa työtä uskottavuuden saamiseksi ja ylläpitämiseksi. Uskottavan taistelukyvyn lisäksi tärkeää oli säilyttää joukon maine luotettavana toimijana, joka ei uhkaa paikallisia eikä heidän elinkeinoaan. Tärkeää oli myös vakuuttaa heidät, ettei ISAF ole valloittaja. Samaa luotettavuutta pyrittiin kouluttamaan myös ANSF:n joukoille. Armeija nautti paikallisten arvostusta, mutta poliisia ei pidetty kovinkaan luotettavana.

Suomalaisen komppanian vahvuus oli sen kyky ottaa johtoonsa useita alistuksia, sekä tarvittaessa huoltaa niitä. Yleisimmät alistukset olivat ilmatulenjohtoryhmä Joint Terminal Attach Controller (JTAC), rai-vaajaryhmä Improvised Explosive Device Disposal (IEDD), koirapartio (K9), pienoislennokkiryhmä Small Unmanned Air Vehicle (SUAV), lääkintäryhmä ja mekanisoitujalkaväkijoukkue (ruotsalainen, CV-9040 kalustolla). Monesti komppanialle alistettiin tehtävällä yhdysvaltalainen raivausosasto (Task Force Hurricane). Yleensä alistukset olivat TF NL:n ruotsalaisia joukkoja, mutta yhteistyötä tehtiin myös muiden kansallisuuksien, kuten saksalaisten ja yhdysvaltalaisien kanssa.

Lukuisat alistukset tuovat mahdollisuuksia johtajalle. Tilannekuva paranee ja eri tehtäviin on käytettävissä erityisalojen ammattilaisia. Vaikka kaikki alistukset olivatkin erittäin yhteistyöhaluisia ja tu-

kivat johtajaa, alistuksia on osattava myös johtaa. UAV ei etsi omatoimisesti mielenkiintoisia alueita, vaan sille on annettava tehtävä. Lennättäjän on myös osattava tulkita kuvaa sekä osattava kertoa johtajalle selkeästi mitä hän näkee. Jokainen erikoisosasto tarvitsee myös tukea ja suojaa sekä aikaa tehtävien suorittamiselle. Vasta, kun rutiinit saadaan käyntiin, voidaan saada myös hyviä tuloksia. Lukuisat alistukset aiheuttavat myös haasteita johtamiseen. Alistukset eivät välttämättä ole tottuneet joukon toimintatapoihin, jolloin heidän kanssaan täytyy käydä perustoimintatavat läpi. Tähän ei aina ole aikaa ja sen lisäksi tarvitaan käytännön harjoittelua. Samalla, kun alistusten määrä kasvaa, kasvaa myös organisaatioon kuulumattomien joukkojen määrä. Kokonaisuuden johtaminen muuttuu haastavammaksi. Alistusten jakaminen edelleen eri joukkueisiin helpotti tilannetta. Ilmatulenjohtaja oli ainoa, jota ei koskaan alistettu eteenpäin, vaan se oli jatkuvasti päällikön käytettävissä.

KOMPPANIA TAISTELUSSA

Kosketus vastustajan kanssa Afganistanissa on yleensä väijytys tai osuminen terroriräjähteeseen (IED). Suomalaisten toimialueella tähän jouduttiin yleensä tilanteessa, jossa omat toiminta mahdollisuudet olivat rajoittuneet tai vastustajalla oli etu puolellaan. Johtuen ISAF joukkojen tuliylivoimasta kapinalliset harvoin hyökkäsivät niiden kimppuun. Vain muutamassa tilanteessa hyökkäys tapahtui valmistautunutta joukkoa vastaan. Yleensä he odottivat mahdollisuutta, jolloin ISAF joukot olivat valmistautumattomia tai epäedullisessa asemassa. Helpoimpia kohteita olivat paikalliset viranomaiset ja pahim-

mat iskut kohdistuivatkin heitä vastaan.

Komppanian parhaimmat keinot toimia ylläkköä vastaan oli pyrkiä säilyttämään jatkuva valmiustila. Lisäksi harjoittelemalla pyrittiin valmistautumaan yllätyksiin ja erilaisiin tilanteisiin. Omien toimintatapojen ylläpitäminen on tärkeää, jotta turtumus ja toiminta-alueen hetkellinen rauhallisuus eivät laske toiminnan tasoa. Tärkeitä toimia olivat myös toimintatapojen muuttaminen tietyin väliajoin ennakoitavuuden välttämiseksi.

Vastustajan paras ase ISAF joukkoja vastaan olivat IED:t. Räjähteiden kätkemismahdollisuudet ja erilaiset variaatiot laukaisumekanismeissa ovat valtavat. Räjähteiden aiheuttama varovaisuus haittaa jatkuvasti ISAF joukkojen toimintaa ja pakottaa liikkeen hidastamiseen, joka antaa kapinallisille aikaa ja toimintamah-

dollisuuksia. Rotaation alkuvaiheessa yleisimpiä olivat painolaukaistavat räjähteet, mutta kesän aikana kaukolaukaistavia räjähteitä oli eniten.

Kapinallisten vahvuus on, että he voivat sulautua paikalliseen väestöön. Heitä eivät sido kansainväliset sopimukset ja he tietävät tarkoin kansainvälisten joukkojen rajoitukset. Kapinallista on vaikea tunnistaa väestön keskeltä. Lopputulos on, että he voivat toimia joukon ympärillä ja valita taistelupaikan ja -ajan.

Tyypillisin toimintamalli IED:llä tai sen uhalla on pysäyttää joukko sekä aiheuttaa hämmennystä. Tämän jälkeen tuli avata useasta paikasta samanaikaisesti. Tuliasemiksi pyritään valitsemaan siviiliasumuksia tai rakennelmia. Pakoreitit ovat valmiiksi suunniteltuja ja irtautuminen tapahtuu heti, kun puolustaja on saa-

*Komppania on etenemässä kylään WoM:n alueella. Kärjessä yhdysvaltalainen raivausosasto Task Force Hurricane. Ruotsalaiset CV-9040 vaunut ovat viereisillä pelloilla suojaamassa ja Afganistanin armeija etenee jalkaväkenä sivustoilla. Jääkärikomppanian päällikkö johtaa etualalla olevasta RG-32M ajoneuvosta. Jääkärikomppania on perässä valmiina aloittamaan partioinnin kylässä tai tarvittaessa tukemaan kärkeä sen joutuessa taisteluun. Kuva on otettu tulitukiryhmän tuliasemista, josta se pystyy tarvittaessa ampu-
maan myös suorasuuntauksella.*

massa yliotteen. Kokoonnutuminen tapahtuu jossain kauempana. Tyypillistä oli myös IED:n asettaminen puolustajan taakse. Tällä kyettiin toimimaan apujoukkoja tai evakuointia vastaan ja aiheuttamaan näin lisää sekavuutta. Jos kumppaakaan ei tullut, IED toimi myös puolustajan poistuessa alueelta. Aiemmin tarkastettua tietä ei välttämättä enää tarkastettu tai joukko ei ollut enää tarkkaavainen ja ajoi IED:hen.

Oletettava taistelu oli siis puolustuksellinen. Tutkimalla aluetta voitiin päätellä missä mahdolliset ylläkköpaikat olivat. Otollisissa paikoissa ylläkköjä oli tapahtunut aiemminkin. Perustaistelumenetelmät olivat tärkeässä roolissa toimittaessa ylläkköä vastaan. Perustaistelumenetelmät antavat johtajalle aikaa hahmottaa tilanne ja ennalta harjoitellun toimintamallin miehistölle, jolla toiminta saadaan käyntiin. Kun joukolla on harjoiteltu toimintamalli he osaavat heti aloittaa toiminnan ja saavuttavat toimintakyvyn yllätyksen jälkeen nopeasti, koska he tietävät mitä tehdä. Perustaistelumenetelmät on rakennettava yksittäisestä sotilaasta aina komppaniatasolle saakka. Väijytys on tilanteena aina vaikea ja kaoottinen. Ylivoimaisen tulivoiman käyttäminen kuitenkin antaa nopeasti aloitteen puolustajalle. Käytössä olivat monesti myös helikopterit, joita kapinalliset varoivat.

Mahdollisuus helikoptereiden käyttöön lisääntyi kesän aikana. Yhteistoiminta järjestettiin ilmatulenjohtajan kautta. Helikopterit mahdollistivat kattavan ympäristön tarkkailun. Ne kykenivät myös käyttämään tarkkaa pistetulta vastustajaan, joka asutulla alueella on parempi vaihtoehto kuin kranaatinheitintuli. Tulenjohtopäällikön ja ilmatulenjohtajan oli ennen operaatiota sovittava yhteistoiminta ja ilmatilan-

hallinta. Epäsuorantulen käyttöön oli aina saatava lupa ilmatulenjohtajalta, jos alueella oli ilma-aluksia. Kun ilmatulenjohtoryhmän kanssa toimittiin pidempään, alkoi yhteistoiminta olla sujuvaa ja yhteiset pelisäännöt olivat kaikkien tiedossa. Uuden ilmatulenjohtajan kanssa jouduttiin yleensä käymään pidempään asioita läpi. Yleensä komppanian mukana oli ruotsalaisia ilmatulenjohtoryhmiä, jotka olivat erittäin ammattitaitoisia. Ilmatulenjohtajat hallinnoivat yleensä myös käytössä olleita isompia UAV -koneita ja välittivät päällikölle tietoa hänen käskemistään tiedusteltavista kohteista. Ilmatulenjohtaja oli aina haluttu alustus ja tärkeä yhteistyökumppani päällikölle. Komppaniaa tukeneet helikopterit olivat yhdysvaltalaisen Apache – taisteluhelikoptereita tai aseistettuja Blackhawk – helikoptereita. Toisinaan komppaniaa tuettiin myös taistelulentokonein. Ne olivat eri ISAF – operaatioon osallistuvista maista. Niitä käytettiin pääasiassa tiedusteluun ja voimannäyttöön.

Ongelmaksi yleensä muodostui tulivoiman käyttö asutulla alueella siviiliuhrien välttämiseksi. Suomalaisten sotilaiden vahvuus on hyvä tulikuri. Joukko ei käytä aseellista voimaa suin päin vaan pyrkii aina löytämään kohteen ennen tulenkäyttöä. Peruskoulutuksessa annettava ampu-
makoulutus myös tukee tätä.

Väijytyksessä tilanteen haltuun ottaminen on johtajalle haasteellista. Jääkärikomppania oli varustettu lukuisilla radioilla. Yllättävässä tilanteessa radioverkot tukkeutuvat nopeasti. Johtajan toiminta vaikeutuu, kun useasta radiosta tulee jatkuvasti kutsuja eikä hän ehdi havainnoimaan ympäröivää tilannetta. Harjoiteltu radiokuri on ehdoton edellytys johtamisen onnistumiseksi.

Käytännön johtamistoiminta oli usein hyvin johtamisjärjestelmäkeskeistä. Radioverkkoja oli komppanian eri tasoilla runsaasti, ja niitä myös aktiivisesti käytettiin. Komppanialla oli kaksi komentoverkkoa, ajoneuvoradioille yksi ja kannettaville radioille yksi. Tämän lisäksi kaikilla joukkueilla ja ryhmillä oli omat radioverkkonsa. Koska jokaisella taistelijalla oli vähintään yksi radio, jokainen oli toimijana vähintään yhdessä radioverkossa, johtajat useammassa. Esimerkkinä mainittakoon jääkärijoukkueen johtaja, joka kuunteli komppanian komentoverkkoa, oman joukkueensa verkkoa, sekä johto-osien ryhmäverkkoa. On tietysti selvää että tämä viestivälineiden suuri määrä johtaa nopeasti kaoottiseen viestittämiseen mikäli radiokuria ei ole harjoiteltu riittävästi. Johtajien kuormittaminen turhilla ilmoituksilla tai yhtämittaisilla kyselyillä ”tilanteesta” on erityisen haitallista. Samoin ajoneuvojen

johtaminen käyttäen radioita sisäpuhelinlaitteiden sijaan on vahingollista.

Taistelutilanteissa radioverkot täytyivät nopeasti erilaisista ilmoituksista tai vaihtoehtoisesti niitä ei voitu täysipainoisesti kuunnella. Huolimatta radioiden ennenäkemättömän suuresta määrästä Jääkärikomppaniassa, sellaiset perusasiat kuten käsimerkit, taisteluajatuksen tunteminen, heti ilmoitettavat asiat tai sijaisuusjärjestelyt viestittämisessä ylöspäin ovat edelleen arvossaan. Häirintälähtemien runsas käyttö vain korostaa näitä perusasioita. Voisi jopa sanoa, että radioiden suuri määrä joissain tilanteissa häiritsi johtamistoimintaa enemmän kuin auttoi sitä.

Lisähaasteena radioliikenteessä oli englannin kielen käyttö komppanian ja TF NL:n eri komentoverkoissa. Tämä oli välttämättömyys, sillä komppanian ympärille koottu osasto saattoi koostua jopa neljästä eri kansallisuudesta, joiden ainoa yhtei-

Evakuointi jääkärikomppanian operaatiosta WoM:n alueelta yhdysvaltalaisen Black Hawk -helikopteriin. Lentäjät suorittivat evakuoinnit olosuhteista riippumatta

nen kieli oli kankea englantia. Suomalaisen koulujärjestelmän kunniaksi on laskettava se, että edes taistelutilanteissa englanninkielisiin verkkoihin ei puhuttu juurikaan suomea. Komppania toimi aina englannin kielellä, vaikkei alistuksia olisi ollutkaan, jotta yksikkö olisi harjaantunut sen käyttöön.

RESERVILÄISKOMPPANIAN HENKINEN JAKSAMINEN

Joukon henkinen jaksaminen lepää pääasiallisesti sen johtajien harteilla. Operaation ymmärtäminen on tärkeässä roolissa miesten jaksamisessa. Nykyajan kriisinhallinta operaatioihin lähdetään yleensä hakemaan kokemuksia ja erityisesti nuorilla miehillä mielessä on myös seikkailu. Pelkästään rahan takia ainakaan jääkärikomppaniassa ei kukaan ollut. Toisin sanoen kaikki palvelukseen lähteneet olivat asennoituneet ja valmistautuneet ottamaan riskejä tiettyyn pisteeseen. Kriisinhallintaoperaatioissa ei ole omaa maata puolustettavana ja poliittisessa retoriikassa mainostetut yhteiset arvot eivät aina puhuttele jääkärikomppanian henkilöstöä. Taisteluiden ja hengenvaaran tultua konkreettiseksi paljastuu joukon oikea taistelutahito. Joukko alkaa esittää kysymyksiä, miksi operaatioita tehdään. Mikä on operaation tavoite ja minkälaisia riskejä siihen liittyy. Tällöin joukon henkinen perusta on oltava vahva. Jos tehtävään ei uskota, tai sen sisältämät riskit koetaan tuloksiin nähden liian korkeiksi, joukko ei sitoudu tehtävään. Päällikön tehtävä on pyrkiä pelkistämään tehtävä ja sen sisältämät riskit joukolle ymmärrettävästi. Hänen on myös oltava valmiina vastaamaan kriittisiin kysymyksiin operaatiosta. Kysymykset eivät tarkoita sitä, että joukko ei olisi valmis

lähtemään, vaan huolestunut omasta turvallisuudestaan. Erityisen tärkeässä roolissa tässä ovat ryhmänjohtajat, jotka ovat lähellä miehistöä. Ryhmänjohtaja ei saa olla liikaa osa ryhmää, vaan hänen oltava sen johtaja myös vaikeissa tehtävissä. Se tarkoittaa samaa mitä muillekin johtajille. Johtajan on valettava uskoa tehtävään ja sen onnistumiseen. Realisti tulee olla, mutta jos johtaja näyttää joukolle, ettei usko tehtävään, tai ei ole halukas tehtävää toteuttamaan, ei hänen joukkonsa sitä myöskään halua tehdä. Erityisesti nuorten johtajien voi olla vaikeaa ymmärtää vastuutaan johtajina tässä tilanteessa, vaikka he ajattelevat oman joukkonsa selviytymistä.

Erityisen tärkeänä on pidettävä sitä, että korkeamman uhkatason kriisinhallintatehtävään rekrytoitava henkilöstö ymmärtää riskien suuruuden jo rekrytointivaiheessa. ”Autohakureissulle” lähteneisiin ”faittereihin” ei yksikertaisesti ole varaa Afganistanin kaltaisissa kriisinhallintaoperaatioissa. Onnistuneesta rekrytoinnista huolimatta motivoituneenkin joukon taistelutahdosta on pidettävä huolta ja sitä on vaalittava. Erityisen kärkeästä suomalainen sotilas suhtautuu tilanteeseen, jossa hän kokee joutuvansa ottamaan tarpeettomia riskejä tai, että hänen turvallisuudestaan ei kanneta riittävää huolta. Mainittu reaktio on riippumaton siitä, mikä asioiden todellinen laita on. Olennaista on ainoastaan se miten yksittäinen sotilas kokee kunkin tilanteen. Helposti nuori sotilas voi kokea rauhallisenkin tilanteen vaarallisena, tai vastavuoroisesti ottaa suuriakin tiedostettuja riskejä sen häntä kummemmin häiritsemättä. Miehistöä lähimpinä olevien johtajien rooli korostuu tämän ilmiön tasapainotajana ja nuorista sotilaista huolehtijoina. Niin ikään näiden ryhmätason johtajien on oltava komppanian upseereitten esimies-

toiminnan painopisteessä, sillä taistelut voitetaan tai hävitään ryhmätasolla.

Jääkärikomppania ylläpiti erittäin kiihkeästä operatiivista tempoa. Huolto-, lepotaik edes koulutuspäiviä kertyi vain muutamia. Tämä asettaa haasteita kaikkien, mutta erityisesti johtajien jaksamiselle. Kuuden kuukauden palvelusta vastaavissa tehtävissä voidaan pitää hyvänä maksimipituutena. Mikäli palvelus samassa tehtävässä pitkittyy, on todennäköistä, että työteho ja sitä kautta työturvallisuus laskevat. Vastaavasti kuitenkin on korostettava, että jääkärikomppanian kaltaisissa kenttäorganisaatioissa palvelleitten sotilaitten saamaa kokemusta voitaisiin hyvinkin hyödyntää toisen puolen vuoden ajan esimerkiksi upseerien osalta esikunnissa operaatio- tai tiedustelutoimistoissa ja aliupseerien osalta huollon tai kansallisen tukielementin tehtävissä. Kokemus ”aidan toiselta puolelta” helpottaa operatiivisten joukkojen palvelemista, sekä auttaa pitämään jalat maassa operaatioita suunniteltaessa.

Nuorten valmiusjoukkosotilaitten lähettämistä erittäin vaativaan kriisinhallintaoperaatioon, käytännöllisesti katsoen suoraan varusmiespalveluksesta, on puolustusvoimien sisällä välillä äänekkäästikin kritisoitu. Epäilyksiä on esitetty paitsi taistelutehon myös osaamistason suhteen. Viimeistään jääkärikomppanian toiminta osoitti tämän kritiikin aiheettomaksi ja perusteettomaksi. Nuoret valmiusjoukkokoulutetut reserviläiset toimivat operaatioissa mallikkaasti kaikissa tilanteissa, myös taistelussa. Hyvässä fyysisessä kunnossa olevat nuoret miehet kykenivät säilyttämään tarkkaavaisuutensa ja taisteluvalmiutensa fyysisesti hyvinkin raskaissa olosuhteissa. Toki puutteitakin esiintyi, esimerkiksi sisäkurin perinteisissä kompastuskivissä; varusteiden oikeaoppisessa pukemisessa

ja parranajon säännöllisyydessä. Vastaavien asioiden kunnossa pitäminen on kuitenkin esimiesten harteilla, ja puutteet kielivät enemmän valvonnan kuin koulutuksen ongelmista.

Parikymppinen nuori mies on pohjimiltaan samanlainen, oli hän sitten kotimaassa tai kriisinhallintaoperaatioissa. Nuoret sotilaat toimivat niin kuin heitä johdetaan. Epäonnistumiset johtuvat lähinnä esimiestoiminnan puutteista. Kaikkien sotilasjohtajien ryhmän varajohtajasta komppanian päällikköön on ymmärrettävä oma roolinsa ja se vaikutus, joka heidän toiminnallaan on niihin nuoriin miehiin, jotka heidän johdettavakseen on uskottu.

Kokemukset kansainvälisestä kriisinhallinnasta ovat nuorille upseereille ja aliupseereille tärkeitä. He pääsevät harjaantumaan vaativissa tilanteissa kriisiajan johtajina. Palvelus myös tuo uskoa omaan ammattitaitoon ja uusia näkemyksiä kansalliseen puolustukseen. Monet ovat myös hakeutuneet palvelukseen päästäkseen kriisinhallintatehtäviin. Pääsy ulkomaille tuo motivaatiota myös rotaation jälkeiseen palvelukseen, vaikka heti palveluksen jälkeen kotiutuminen takaisin entiseen työhön ei aina kivutonta olisikaan.

Hyvän fyysisen kunnon merkitystä ei voi korostaa liikaa. Vanha totuus on, että fyysisen kunnon pettäessä pettää myös henkinen kunto. Johtajan ei tarvitse olla joukkonsa kovakuntoisin, mutta hänen on vähintään täytettävä joukon suoritevaatimukset. Mielellään hänen tulisi ylittää ne kirikkaasti. □

Kranaatinheitinkomppanian taistelu uudistetussa taistelutavassa

Uudistettu taistelutapa asettaa kranaatinheitinkomppanian taistelulle aiempaa mittavampia vaatimuksia. Taistelutavan keskeisin muutos on komppanian hajautettu tuliasemaryhmitys ja käyttö kahtena kranaatinheitinosastona. Hajauttaminen aiheuttaa enemmän haasteita kuin suppea ryhmitys, mutta tuo samalla suojaa tuliyksikölle.

Kokeiluharjoitusten havaintojen perusteella kranaatinheitinkomppania kykenee taistelemaan hajautetusti kitkatekijöistä ja käytännön ongelmista huolimatta, mutta hajauttaminen vaatii aiempaa enemmän suunnittelua, aikaa ja materiaalisia resursseja.

Kranaatinheitinkomppanian uudistetussa organisaatiossa on neljä kolmeputkista tulijoukkuetta (12x120KRH). Komppania kykenee toimimaan sekä hajautetusti, kootusti, kahdessa kranaatinheitinosastossa että tulijoukkueittain. Hajautetussa taistelutavassa kranaatinheitinkomppania pyrkii ryhmittämään tulijoukkueet 1–5 km etäisyydelle toisistaan ja tulijoukkueessa jokaisen heittimen 200–1000 metrin etäisyydelle toisistaan. Hajauttamisella vähennetään vastustajan vaikuttamismahdollisuuksia komppaniaan, koska tuliyksikön jokainen osa muodostaa oman maalinsa. Näin ollen vastustaja ei todennäköisesti aloita vastatykistötoimintaa, koska käytettävä resurssi muodostuu kannattamattomaksi saavutettavaan hyötyyn nähden. Hajauttaminen aiheuttaa etäisyyksien vuoksi uudenlaisia haasteita muun muassa johtamisen, tiedustelun ja valmistelun sekä huollon ja materiaalin osalta.

JOHTAMINEN

Kranaatinheitinkomppaniassa on aiempaa enemmän johtajia. Komppaniaa on

Kirjoittaja, kapteeni Antti Ahtola palvelee Pohjois-Karjalan prikaatin kranaatinheitinkomppanian päällikkönä.

vahvennettu viestiupseerilla ja tulijoukkueiden varajohtajilla. Yksittäisen ryhmänjohtajan rooli muuttuu ratkaisevasti, kun heitinryhmää ei enää johda ryhmän välittömässä läheisyydessä sijaitseva joukkueenjohtaja. Vastaavasti joukkueenjohtajan välitön johtaminen ei onnistu enää huutoetäisyyden päästä. Käskyt on annettava ennakkoon riittävän selkeästi ja perusteellisesti, ja toimintoja on harjoiteltava, jotta toiminta pysyy tavoitteellisena yllättävissäkin tilanteissa.

Hajautetun ryhmituksen tulitoiminnan

johtaminen on käytännössä tehtävä tietokonepohjaisella ammunnanhallintajärjestelmällä (AHJO:lla), koska tasotyöskentelyä on mahdotonta hallita nykyisellä toimintamallilla komentopaikalta käsin. Ampumarvojen määrittäminen tasolla komppanian komentopaikalla, tulijoukkueiden ollessa hajaryhmityksessä useisiin perussuuntiin, vaatisi useiden tasojen ylläpitoa.

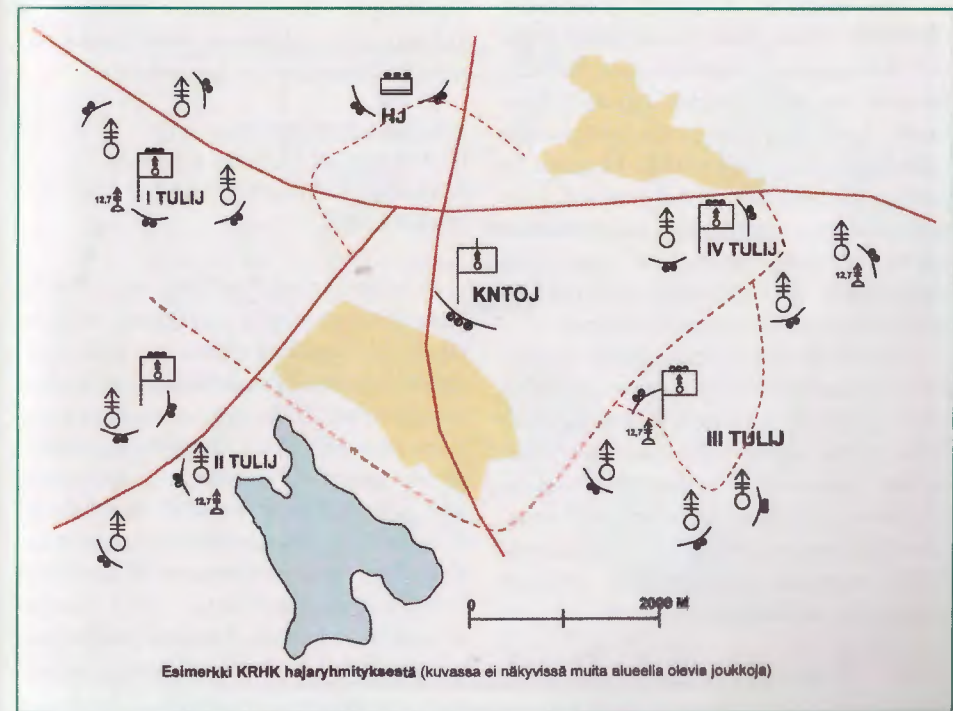
Kranaatinheitinkomppania vaihtaa tuliasemaa tuliyksikkönä, joukkueittain tai heittimittäin. Tulitoiminnan valmius- ja suojautumisvaatimukset edellyttävät useimmiten joukkueittain tapahtuvaa tuliaseman vaihtoa. Siirtymisreitit on harjoiteltava etukäteen, jotta asemanvaihdot onnistuvat nopeasti.

Sijaintitietojen hallinta on merkittävä haaste tulitoiminnan ja huollon kannalta. Jos 12-putkiselle komppanialle on valmis-

teltu neljät tuliasemat heitinryhmää kohden, on 48:n aseman tilanteen seurannassa kova työ. Asemanvaihtoja varten tiedossa on oltava alueen vihollistilanne, omien joukkojen tilanne, kunkin valmistellun aseman porrastusmateriaalin tilanne, kantamat ja valmistelujen vaihe (mikäli valmistelut ovat vielä kesken). Asemanvaihtopäätökseen voi vaikuttaa esimerkiksi muuttunut vihollistilanne, joukon paljastuminen, tarve siirtyä painopisteen muutoksen takia tai tarve vaihtaa asemaa ampumatarvikkeiden loppumisen vuoksi.

TULIASEMIEN TIEDUSTELU JA VALMISTAMINEN

Kranaatinheitinkomppanian ryhmitys sijaitsee yleensä lomittain muiden joukkojen kanssa, jotta tarvittava omasuoja

toteutuu. Ryhmituksen hajauttamisella ja tuliasemien linnoittamisella vähennetään vastustajan vaikuttamismahdollisuuksia komppaniaan. Kranaatinheitinkomppanian kaikille heittimille on pyrittävä valmistamaan ja linnoittamaan useita (esim. 3–5) vaihtotuliasemia. Hajauttamisen takia jo ainoastaan kohteiden välinen etäisyys vaatii aiempaa enemmän aikaa tiedustelulle ja valmistelulle. Kranaatinheitinkomppania, tai sen osia, voidaan poikkeustapauksessa ryhmittää suppeaan ryhmitukseen esimerkiksi pika-asematoiminnan ja suurten materiaali- tai henkilöstötappioiden takia.

VIESTI JA MITTAUKSET

Kranaatinheitinkomppanian viestiyhteydet ovat pitkien etäisyyksien vuoksi ratkaisevan tärkeässä osassa tehtävän täyttämisen kannalta. Jokaiselle heittimelle tarvittava radiokalusto ja asevälineet lisäävät komppanian viestikaluston määrän moninkertaiseksi aiempaa nähden. Ajallisesti vaativin kokonaisuus komppanian valmistelujen ja suunnittelun kannalta on parikaapeliverkoston rakentaminen varmennuksineen siten, että vaihtoasemien käyttö onnistuu joustavasti yhteyksien katkeamatta. Parikaapelitarve on jatkossa moninkertainen aiempaan verrattuna.

Mittaukset vievät perinteisellä suunta-kehämittausmenetelmällä runsaasti aikaa, koska jokainen heittimen asema tarvitsee oman peruspisteen. Toisaalta, kun huomioidaan muidenkin valmistelujen vaatima aikatarve, on mittauksen tekeminen suunta-kehämittausmenetelmällä mahdollista. Mikäli nopeutta halutaan lisää, tarvitaan mittauksiin paikantamisajoneuvo.

HUOLTO

Kranaatinheitinkomppanian huolto noudattaa huollon yleisiä periaatteita ja huoltolajeja. Pitkät etäisyydet sekä useat vaihtoasemat vaativat huollolta ennakkoivaa suunnittelua. Ampumatarvikkeiden on porrastettava valmiiksi kaikkiin vaihtoasemiin, koska suurten ampumatarvikemäärien nopea siirtäminen asemia vaihdettaessa ei ole mahdollista. Traktori- ja maastoksooterikalustolla voidaan siirtää pieniä kranaattimääriä silloin, kun etäisyydet eivät ole pitkiä. Maastoksooterit ovat maastoliikkuvuutensa takia erittäin käyttökelpoisia evakuoinneissa sekä muissa täydennyksissä. Muonitus vaatii tilannekohtaista suunnittelua. Hajauttamisen vuoksi talousryhmän ei ole järkevää toimittaa perinteistä neljän aterian mukaista täydennystä komppanialle. Taistelun ja kuivamuonien jakaminen joukoille on yksi ratkaisu taloushuollon haasteisiin.

KRANAATINHEITTIMISTÖN UUDISTETUN TAISTELUTAVAN KOKEILUT POHJOIS-KARJALAN PRIKAATISSA

Pohjois-Karjalan prikaati on kokeillut kranaatinheittimistön uudistettua taistelutapaa 2011 keväästä alkaen. 1/11 saapumiserällä järjestettiin ensimmäinen uudistetun taistelutavan mukainen taisteluharjoitus tulijoukkueella. 1/12 saapumiserällä kokeilua jatkettiin yhdellä tulijoukkueella, joka toimi osana nykyisellä taistelutavalla toimivaa kranaatinheitinkomppaniaa. Kokeiluun sisältyi ammunta Maavoimien vaikuttamisharjoituksessa. 2/12 saapumiserällä kokeiltiin kaksitulijoukkueisen komppanian hajautettua taistelutapaa taistelu- ja ampumarjoituksissa. Kokeiluissa

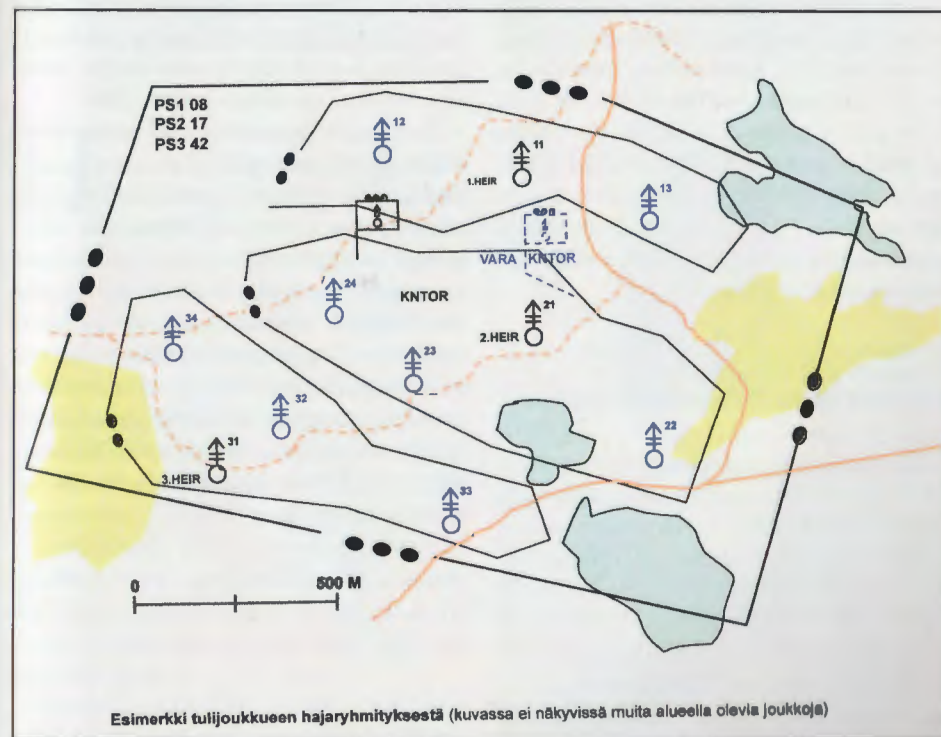
uudistettu taistelutapa koulutettiin erikoiskoulutuskauden lopussa ja joukkokoulutuskauden alussa.

Kokeilujen perusteella johtajien vaatimustaso lisääntyy ja heidän on tunnettava ylempi organisaatiotaso aiempaa paremmin. Ryhmän- ja joukkueenjohtajan on hallittava oman kokonaisuutensa johtaminen itsenäisesti ja ennakoiden. Koska kokeiluissa toimineet johtajat olivat saaneet johtajakoulutuksensa aiemmin sovelletun taistelutavan mukaisesti, oli kontrasti tavoitetason ja kokeilujoukon välillä suuri.

Kokeiluharjoitusten keskeinen havainto oli, ettei hajauttaminen vaikuttanut tulitoiminnan nopeuteen tai tarkkuuteen. Sen sijaan vähäisetkin kitkatekijät, kuten yllättävä virtalähteiden loppuminen, saattoivat aiheuttaa pitkän tauon tehtävän suoritta-

misessa. Tyypillinen syy viivästymiseen oli ruokatäydennysten jättäminen toiseen paikkaan, mitä heitinryhmä oli olettanut. Tämän tyyppisten pienten väärinkäsitysten havaitseminen ja selvittäminen saattaa kestää kauan.

Toinen keskeinen havainto oli lyhyiden harjoitusten vaatima huomattava valmistelutarve. 2/12 saapumiserän taisteluharjoitus oli kolmen päivän mittainen, mutta aiempien kokemusten myötä valmisteluihin varattiin neljä päivää. Harjoituksessa oli kahdet komppanian asemat (2 tulijoukkuetta), joissa kullakin heittimellä oli 2–3 vaihtoasemaa. Tuossakin ajassa osa asemista valmisteltiin harjoituksen aikana loppuun, ja parikaapelilinjojen purkamiset tehtiin harjoituksen aikana heti, kun linja oli mahdollista purkaa. Valmistelut,

asemaan ajo sekä aseman vaihto linjojen purkuineen havaittiin liian laajaksi kokonaisuudeksi kolmen päivän harjoitukseen. Hajauttamisen havaittiin heikentävän komppanian lähipuolustuskykyä merkittävästi. Taisteluun yllättäen joutunut ryhmä on melko heikko, koska muista ryhmistä ei saa välitöntä tukea. Mikäli taktisena tavoitteena oleva ryhmytyksen lomittaisuus muiden joukkojen kanssa toteutuu, on lähipuolustuksen ongelma pienempi.

Saapumiserän 1/12 Maavoimien vaikuttamisharjoituksessa toteutettiin yksi ammunnan vaihe siten, että muu komppania toimi kootussa ryhmytyksessä, ja yksi tulijoukkue komppaniajohtoisesti heittimittäin hajautettuna erillisellä tuliasema-alueella. Hajautetun tulijoukkueen varoiminta kesti hieman kauemmin kuin kootussa taistelutavassa. Ampumatoiminnan aikana hajautettu tulijoukkue toimi kuitenkin taisteluharjoitusten kokemusten mukaisella tavalla. Tulijoukkueen tuli oli koossa ja se toimi yhtä nopeasti kuin suppeassa ryhmytyksessä toimivat tulijoukkueet. 2/12 saapumiserällä ammuttiin kaksijoukkueisella komppanialla hajautetusti kahdessa harjoituksessa, ja kokemukset olivat vastaavanselaisiä aiempaan nähden.

NORMAALIOLOJEN KOULUTUS UUDISTETUN TAISTELUTAVAN KRANAATINHEITINKOMPPANIASSA

Kranaatinheitinkoulutuksen perusteet on edelleen tehokkainta kouluttaa suppeassa ryhmytyksessä. Liian varhaisessa vaiheessa hajauttaminen hankaloittaa kouluttamista, koska valvonta ja liikkuminen ryhmien välillä vie aikaa. Hajautetun koulutuksen vaiheessa tulijoukkueen kouluttajalla olisi hyvä olla käytössään jokin ajoneuvo (esim. maastoskootti), jolla ryhmien välinen

liike onnistuu vaivattomasti. Myös komppanian ajoneuvokaluston on syytä olla mahdollisimman todenmukainen, jotta uudistetun komppanian etäisyyksien kitka saadaan minimoitua. Vastaava tarve on varmasti muillakin uudistettua taistelutapaa kouluttavilla perusyksiköillä, joten joukko-osastojen ajoneuvokapasiteetti ja kuljettajakoulutus tarvitsee merkittävän lisäpanoksen.

Harjoitusten valmisteluihin tulee varata aiempaa enemmän aikaa. Tuntiperusteiset tiedustelu- ja valmistelupäivät lienee kustannustehokkain vaihtoehto. Pitkälle tehdyt valmistelut mahdollistavat alle viikon mittaisten harjoitusten tehokkaan läpivienon ilman, että joudutaan harjoittelemaan keskeneräisessä viitekehityksessä. Kokeilujen perusteella suurikin määrä mittauksia voidaan tehdä nopeasti paikantamisajoneuvolla, jolloin parikaapelilinjojen rakentaminen ja purkaminen muodostuu aikaa vievimmäksi valmistelujen tekijäksi.

Kovapanosammuntojen varoimintaan pitää nimetä aiempaa enemmän henkilöitä, jotta jokaiselle heittimelle riittää aseenvälvoja. Samoin ammuntojen aikataulujen suunnittelussa on huomioitava suurempi valmistelujen aikatarve etenkin suuremmissa harjoituksissa, kuten Maavoimien vaikuttamisharjoituksissa. Kyseeseen harjoitukseen liittyvä tulenavauskilpailu ohjaa kranaatinheitinkomppanioiden koulutusta, joten tulenavauskilpailussa olisi syytä harkita hajautetun ryhmytyksen käyttöönottoa. □

Jääkärikomppanian viivytyks arktisissa olosuhteissa

Arktisissa olosuhteissa jääkärikomppania taistelee laajalla vastualueella osana taisteluosaston taistelua. Jääkärikomppania valmistautuu taistelemaan eri taistelulajeja käyttäen saadun tehtävän ja valmistautumistehtävien mukaisesti. Jääkärikomppanian taistelulajit ovat hyökkäys, puolustus ja viivytyks. Perinteisesti viivytyks on ymmärretty suunnitelmalliseksi taisteluksi eri puolustustasolla. Viivytyks laajalla vastualueella vähäisillä joukoilla pakottaa jääkärikomppanian taistelemaan hajautetusti. Viivytyks laajalla vastualueella voidaankin laajem-

min ymmärtää hajautetuksi taisteluksi, jonka päätteeksi taistelevat joukot väistyvät taistelukosketuksesta, mutta eivät irtaudu toiminta-alueelta. Viivytykseen voi liittyä sekä puolustuksellisia että hyökkäyksellisiä elementtejä. Päämääränä on joka tapauksessa pysäyttää vihollinen toistuvasti ja tuottaa sille mahdollisimman raskaat tappiot puolustajalle edullisilla alueilla.

Tässä artikkelissa käsitellään viivytyksen yleisiä periaatteita ja viivytyksen toteuttamista hajautettuna taisteluna sekä arktisten olosuhteiden asettamia haasteita viivytyksen toteuttamiselle.

Hajautetusti laajalla alueella taisteleva jääkärikomppania estää vihollisen joukkojen vapaan käytön ja tuottaa sille henkilö- ja kalstotappioita, sekä luo taistellullaan edellytyksiä muiden joukkojen taisteluiden onnistumiselle. Hajautetusti taistelevan komppanian taistelussa korostuu hyökkäys- ja puolustustaistelulajien käyttö samanaikaisesti. Tappioiden tuottaminen hidastaa vihollisen liikettä, rikkoo sen taisteluajatuksen ja samalla aiheuttaa ajanvoittoa. Taistelu perustuu ajallisesti ja paikallisesti edullisiin voimasuhteisiin ja keskitettyyn tulenkäyttöön. Voimavarojen käytön suunnittelussa on huomioitava lumen, kylmyyden ja pimeyden vaikutus ajan käyttöön.

Jääkärikomppanian joukot valitsevat laajalta alueelta paikat, ajankohdat ja tilan-

Kirjoittaja, everstiluutnantti Petri Launonen palvelee Jääkäriprikaatissa operatiivisen osaston päällikkönä.

teet, joissa vihollisen liike kyetään mahdollisimman vähin omin voimavarojen pysäyttämään useita kertoja. Jääkärikomppania pyrkii yllätyksellisten ja lyhytkestoisten taisteluiden sarjaan käsketyin tehtävin puitteissa. Komppania taistelee pääsääntöisesti

ryhmä-joukkue -kokonaisuuksina suorittamen väijytyksiä, iskuja iskuosastoina, ottamalla haltuun alueita määrääjiksi sekä pysäyttäen vihollisen määrääjäksi ja tuhoten vihollisen huolto-osia, tuliyksiköitä sekä johtamispaikkoja. Joukkueiden, ryhmien tai jopa partioiden iskuilla pyritään yllätykseen, joka puolestaan mahdollistaa aloitteen tempaamisen ja mahdollisimman suurten tappioiden tuottamisen viholliselle.

TAISTELUTILAN VALMISTELU VAATII AIKAA

Tulenkäyttöön ja pysäyttämiseen liittyy oleellisesti panssarintorjunta sekä taistelutilan valmisteluvaiheessa toteutettu ylemmän johtoportaan ja joukon suluttaminen. Paras pysäyttävä vaikutus harvalla pääties-töllä saadaan runsaalla miinoittamisella ja estetöillä. Miinoittamista on täydennettävä komppanian viuhkapanosten käytöllä. Taistelualueella omat joukot suojataan hajauttamisen lisäksi linnoittamalla. Linnoittaminen valmistellaan taistelutilan valmisteluvaiheessa taistelusuunnitelman mukaisesti. Riittävällä linnoiteverkolla (partiosuojat) mahdollistetaan laajan alueen edellyttämät joukkojen joustavat ryhmitysmuutokset ja taistelu pääosin suojautuneena. Lisäksi useiden taisteluasemien valmistelulla ja ryhmitysmuutoksilla pyritään oman taisteluajatuksen salaamiseen antamalla viholliselle väärä kuva omasta taisteluryhmityksestä.

Taistelutilan valmisteluvaiheessa valmistellaan lisäksi pitkäaikaiseen toimintaa tarvittavien tukevien toimintojen vaatimat rakenteet kuten kaapeliyhteydet ja huolto-reitistöt sekä hajautetaan porrastettu materiaali. Karuissa olosuhteissa on riittävällä porrastuksella ja materiaalin täydennyspis-

teiden valmisteluilla mahdollistettava jääkärikomppanian itsenäinen täydentäminen ja taistelu huoltoyhteyksien katkettua. Hajautetusti taistelevan jääkärikomppanian joutuessa taistelemaan samalla alueella pitkään korostuu salaaminen ja harhauttaminen ja yllätyksen hyväksikäyttö. Taisteluasemien paljastumisen lisäksi on erityisesti huolehdittava että jääkärikomppania tai joukkueiden kätkö-, väistö-, lepo- ja tukeutumisalueet eivät paljastu ja vaaran-na joukkojen taistelukyvyyn ylläpitämistä kylmissä olosuhteissa.

Taisteltuaan hajautetusti ja hankittuaan ylemmän johtoportaan ajanvoiton jääkärikomppania valmistautuu irtautumaan viivytystaistelun periaatteiden mukaisesti. Irtautumisreitit vaihtoehtoiseen suunnitellaan sivuun vihollisen päähyökkäyssuunnasta. Vähän tiestöä sisältävällä ja runsaslumisella alueella irtautumisreittien valmisteluun on varattava aikaa taistelutilan valmisteluvaiheessa. Lisäksi on valmisteltava useita vaihtoehtoisia irtautumisreittejä. Harva tiestö asettaa rajoituksia suojaisten irtautumisreittien suunnittelulle ja valmistelulle. Irtautumisreitit on valmistauduttava suunnittelemaan ja valmistelemaan maastoon. Pyöräajoneuvoille valmistellaan pyöräuria. Tarvittaessa rakennetaan talviteitä. Kovalla työllä, moottorisahalla ja pakkasella on liikettä edistävä voima. Suoalueet poljetetaan telakuorma-autolla noin 20 metriä leveästi ja annetaan pakkasen hoitaa jäädyttäminen. Poljetettu lumi ei enää suojaa suoalueiden pintakerroksia ja pinta jäätyy alle 20 asteen pakkasessa jo parissa vuorokaudessa maastokuorma-autolla ajettavaksi. Kun pinta on kohmetunut, työnnetään lumi auralla pois, jolloin alkaa todellinen jäätyminen ja viikossa alue on liikennöitävissä raskailta yhdistelmillä.

Irtautuminen toteutetaan järjestelmällisesti ja johdetusti. Irtautuminen voidaan toteuttaa jonkin toisen joukon vastaanotamana tai itsenäisesti. Laajalla alueella taisteltaessa jääkärikomppania irtautuu pääsääntöisesti itsenäisesti. Laajalla alueella taistelevat jääkärikomppaniat eivät yleensä pysty tukemaan hajautetussa tehtävissä toisiaan. Irtautumisen toteuttaminen hajautetusta taistelusta on haasteellista. Jääkärikomppania irtautuu todennäköisesti joukkueen/ ryhmän suuruisina osastoina ja kootaan vasta erikseen määritellylle alueelle. Irtautumisen johtaminen ja koordinointi edellyttää riittävän pitkälle annettuja toimintaohjeita eri johtamistasoilla. Runsaslumisissa olosuhteissa irtautumisen toteuttamista voidaan tukea hiihtohinauksella. Tela-kuorma-autoilla on mahdollista hinata 20 taistelijaa kerrallaan, enintään 20 km/h nopeudella.

Erityisen tärkeää jääkärikomppanian on säilyttää taistelu- tai vähintään tiedustelukosketus viholliseen koko irtautumisen ajan. Käytännössä laajalla alueella taisteltaessa taistelu- ja tiedustelukosketus viholliseen voidaan pitää jättämällä osa joukoista jatkamaan taistelua syvyydessä määrääjäksi. Mahdollisissa takaa-ajoissa on valmistauduttava tuliylläköihin sulutteidien ja käsiaseiden keskitetyllä käytöllä irtautumisreiteillä.

Irtautumisen jälkeen jääkärikomppania voidaan valmistautua käyttämään taistelutehtäviin esimerkiksi taisteluosaston päätaistelualueella tai selustassa. Jääkärikomppanian taistelukyvyyn palauttaminen seuraavaan tehtävään voi vaatia aikaa vuorokausia. Pelkän pitkän irtautumisen ja joukkojen kokoamisen lisäksi on huomioitava taistelusta ja rankoista olosuhteista aiheutuvat rasitukset. Taistelukyvyyn

palauttamiselle on varattava riittävästi resursseja.

JOHTAMINEN KOROSTUU

Jääkärikomppanian menestys hajaute-tussa taistelussa riippuu kyvystä johtaa eri taistelulajeja ja -menetelmiä samanaikaisesti käyttäviä alaisia. Menestys taistelussa perustuu myös vastustajan ja toimintaympäristön tuntemukseen ja hyödyntämiseen optimaalisesti sekä taistelutilan valmisteluvaiheessa että itse taistelussa. Joukkojen koulutuksella toimintaympäristön asettamat haasteet voidaan kääntää omalle toiminnalle eduksi.

Taistelun suunnittelu ja valmistelu ei saa olla kaavamaisa. Taistelusuunnitelman on kyettävä reagoimaan erilaisiin tilannekehityksiin. Taistelevien joukkojen toiminta sovitetaan yhteen siten, että kosketusta viholliseen ei kadoteta missään vaiheessa ja viholliseen kyetään vaikuttamaan jatkuvasti. Taistelun aikaisessa johtamisessa on valmistauduttava yllättävään ja pieneltäkin näyttävään menestyksen hyväksikäyttöön välittömästi.

Jääkärikomppanian taistelun menestyksessä johtaminen edellyttää, että taistelusuunnitelma on selkeä ja yksinkertainen, jolloin päällikkö johtaa taistelua omiin havaintoihin perustuen taistelun ratkaisupaikassa. Päällikön on annettava lyhyet ja yksiselitteiset tehtävät ja riittävän pitkälle menevät toimintaohjeet, jotka mahdollistavat joukkueen johtajien omatoimiset ratkaisut tilanteen edellyttämällä tavalla. □

Kaupunkijääkäripataljoonan taistelun erityispiirteitä

Jalkaväen uusi joukkotyyppi

Kaartin jääkärirykmentti on kehittänyt Maavoimien esikunnan ohjauksessa uutta joukkotyyppiä.

Kaartin jääkärirykmentin koulutusosaston tutkimus- ja kehittämisosaston ja joukkoyksiköiden sekä operatiivisen osaston työn tuloksena on kehitetty uusi jalkaväen joukkotyyppi kaupunkijääkäripataljoona. Kehittämistyössä hyödynnettiin aiemmat kokemukset sekä tehdyt tutkimukset ja selvitykset. Erillisinä komppanioina toimineista kaupunkijääkärikomppanioista muodostettiin pataljoonia, jolloin komppaniat saivat tuekseen tarvittavat esikunta- ja tukiosat. Samalla tarkistettiin kaupunkijääkärikomppanian kokoonpanoa vastaamaan nykyistä paremmin Maavoimien alueellisten joukkojen uudistettuun taisteluun. Näin saatiin olemassa olevilla suorituskyvyillä varustetuista komppanioista muodostettua pataljoona, jolla on huomattavasti parempi suorituskyky erillisyyksikköihin verrattuna.

Kaupunkijääkärikomppania on 2000-luvun alussa pääkaupunkiseudun puolustamiseen kehitetty joukkotyyppi. Sen kehittämisessä otettiin huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteet. Kaupunkijääkärikomppania rakennettiin pääasiassa rakennetun alueen taistelun suorituskykyä kehittäväillä kalustohankkeilla sekä lisäämällä jääkärikomppanian organisaatioon tarvittavia aselajiryhmiä, kuten esimerkiksi kranaattikonekivääriyhmät. Komppanian ajoneuvokalusto suunniteltiin rakennetun alueen olosuhteiden vaatimusten

Artikkelin on kirjoittanut Kaartin jääkäri-rykmentin esikunnan operatiivisen osaston kirjoittajaryhmä.

mukaisesti. Kaupunkijääkärikomppania ja tuolloin erillisyyksiköksi.

TAISTELU – LAAJA KÄYTETTÄVYYS

Kaupunkijääkäripataljoonien joukkotuotanto- ja koulutussuunnitelmissa on otettu huomioon Puolustusvoimien lakisäateiset tehtävät. Painopiste on sotilaskoulutuksessa, mutta myös muiden viranomaisten tukeminen on otettu huomioon. Pataljoonat tullaan kouluttamaan kohteiden suojaamistehtävien lisäksi puolustus- ja hyökkäystehtäviin. Toiminnassa korostuu rakennetun alueen ja pääkaupunkiseudun alueelliset haasteet sekä yhteistyötoiminta muiden viranomaisten kanssa. Toimivaltuuksiin liittyvät asiat korostuvat annettaessa virka-apua. Toimivaltuuksien koulutus onkin aivan keskeistä. Myös maavoimien uudistettu taistelutapa tullaan kouluttamaan kaupunkijääkäripataljoonille. Laaja käytettävyys asettaakin kovan suorituskyky- ja koulutusvaatimukset.

ERITYISPIIRTEITÄ, MAALLA - MAAN ALLA - MERELLÄ - ILMASSA

Kaupunkijääkäripataljoonan iskovat osat, kaupunkijääkärikomppaniat on suunniteltu ensisijaisesti soveltuviksi ra-

kennetulla alueella käytävään taisteluun. Sotilaiden henkilökohtainen suojavarustus on muita jalkaväkijoukkoja raskaampi, useiden käsiteltävyyttä ja käytettävyyttä on lisätty erilaisilla optisilla tähtäimillä ja muilla lisävarusteilla. Joukkokohtaiseen varustukseen kuuluu erityisesti rakenteiden murtamiseen liittyvää kalustoa ja materiaalia. Lisäksi käytössä on joukko-kohtaiset tukiasemat, kuten kranaattipistooli sekä -konekivääri. Henkilökohtaisissa suojavarusteissa on huomioitu toiminta olosuhteissa, joissa taistelutoiminta aihe-

uttaa pölyä, lasisirpaleita, sekundäärisiä – rakenteista iskemien ja räjähdysten vaikutuksesta irtoavia sirpaleita. Henkilökohtaisen suojavarustuksen määrän kasvu sekä runsas muu materiaali lisäävät yksittäisen taistelijan kannettavaksi tulevaa kuormaa. Taistelijan henkilökohtaiset varusteet painavat noin 30 kiloa (vaatetus, henkilökohtainen ase, ammuksiset, varusteet). Tämän lisäksi kannettavaksi voi tulla vielä ryhmä- tai joukkuekohtaista materiaalia. Kaupunkijääkäreiltä edellytetään hyvää fyysistä kuntoa, mikä asettaa vaatimuksia

varusmiesaikaisille henkilöstövalinnoille sekä varusmiesten koulutukselle. Liikuntakoulutuksen tulee olla nousujohteista ja sen pitää sisältää myös lihasvoiman lisäämiseen tähtääviä harjoitteita.

Kaartin jääkäriyrykmentin joukkoyksiköt ja jatkossa joukkotuotannossa oleva kaupunkijääkäripataljoona osallistuvat toimitasuunnitelmien mukaisesti maavoimien harjoitusjärjestelmän mukaisiin harjoituksiin. Harjoituksia on pääkaupunkiseudun lisäksi koko eteläisen Suomen alueella. Monipuoliset ja haastavat harjoitukset sekä erilaiset maastotyytit kouluttavat joukot taistelemaan myös pääkaupunkiseudun ja rakennetun alueen ulkopuolella. Lisäksi ne harjoittavat joukkoja toimimaan omalle toiminnalle edullisilla alueilla, joissa tulivoimaa, suojaa ja liikkuvuutta pystytään hyödyntämään uudistetun taistelutavan

mukaisesti parhaalla mahdollisella tavalla.

Kaupunkijääkäripataljoonat ja -kompaniat koulutetaan myös kohteiden suojaamistehtäviin. Suojattavia kohteita voivat olla esimerkiksi satamat, lentokentät ja huoltovarmuuden kannalta kriittiset kohteet. Kohteiden luonne ja erilaisuus asettavat koulutuksellisia vaatimuksia kaikille kaupunkijääkäripataljoonan yksiköille. Kaupunkijääkäreiden tulee osata kohteen suojaamiseen liittyvät tehtävät. Suojaaminen voidaan toteuttaa useilla eri keinoilla ja itse kohteelle ryhtymäminen on niistä vain yksi.

Kohteiden suojaamistehtävissä kaupunkijääkärit koulutetaan toimimaan sotilaallista erityisosaamista omaavia joukkoja vastaan. Uudistettua taistelutapaa koulutettaessa ja harjoitettaessa kaupunkijääkärit koulutetaan taistelemaan maitse tai merit-

se tulleita joukkoja sekä maahanlaskettuja joukkoja vastaan.

Kaupunkijääkäripataljoonan osia voidaan käyttää tehtävissä, joissa ne siirretään esimerkiksi helikoptereilla uudella toiminta-alueella, joka voi olla suhteellisen kaukanakin pataljoonan toiminta-alueesta. Helikopterikuljetusten toteuttaminen edellyttää valmisteluja aina yksilötasolta pataljoonan tasolle asti. Kuljetusten harjoittelu on osa kaupunkijääkärien koulutusta ja antaa mielenkiintoisen lisän jalkaväkisotilaan arkeen. Tätä harjoiteltiin jo vuonna 2011 Pyörremyrsky -sotaharjoituksessa kun Kaartin jääkäriyrykmentin joukkoja siirrettiin helikoptereilla Kauhavalle.

Uudenmaan maakunnan alueen toinen joukko-osasto Uudenmaan prikaati on harjoitellut yhdessä kaupunkijääkärien kanssa monissa taisteluharjoituksissa. Toiminta rannikon läheisyydessä tai välittömästi rannikolla asettaakin omat vaatimuksensa kaupunkijääkäripataljoonan käyttöperiaatteisiin.

Kaupunkijääkärien tulee kyetä toimimaan myös maan alla. Pääkaupungin alueella on paljon maanalaisia tiloja ja tunneleita. Maan alle siirryttäessä tulee joukon viestitoiminta, huolto ja taktiset käyttöperiaatteet toteuttaa eri tavalla, kuin maan päällä. Suunnitelmallisuus, riittävän pitkälle annetut toimintaohjeet sekä alueen tuntemus korostuvat.

Viranomaisyhteistoiminta ja virka-aputehtävät ovat kiinteä osa kaupunkijääkäripataljoonan tehtäviä. Jo varusmiespalveluksen aikana yksiköitä varaudutaan käyttämään eri viranomaisien tukemiseen. Kaupunkijääkärikomppanioiden koulutuksessa yhteistoiminta poliisin ja pelastusviranomaisten kanssa on muodostunut vakioideksi toiminnaksi, josta hyötyvät

kaikki viranomaiset sekä veronmaksajat. Kaartin jääkärit ovat osallistuneet muun muassa öljyntorjuntaharjoituksiin sekä suurten tapahtumien ja kokousten turvallisuusjärjestelyihin. Näissä harjoituksissa ja virka-aputehtävissä perehdytään yhteistoiminnan lisäksi toimivaltuusasioihin.

Voimankäytön säädökset määrittävät miten yksittäinen sotilas saa käyttää aseita tai milloin joukkokohtaisia aseita voidaan käyttää. Tämä kokonaisuus on huomioitu koulutuksessa, ja se on harjoituksissa kiinteä osa koulutusta. Voimankäytön säädökset ja toimivaltuudet ovat olennainen osa kaupunkijääkäreiden koulutusta, koska toiminta-alueella oletetaan olevan kaikissa tilanteissa siviiliväestöä.

Kaupunkijääkäripataljoonan tehtäväkirjo onkin varsin laaja. Tehtävät voivat vaihdella toiminnan suojaamisesta alueiden valvontaan ja partiointiin, eristämiseen, taistelutehtäviin sekä virka-aputehtäviin. Toimiva koulutusjärjestelmä ja yleinen asevelvollisuus vastaavat hyvin tähän haasteeseen ja mahdollistavat suorituskykyisten kaupunkijääkäripataljoonien tuottamisen nyt ja tulevaisuudessa. □

Rannikkojääkärijoukkojen taistelu saaristossa ja rannikolla

Rannikkojalkaväkeä on käytetty Suomen rannikoiden puolustamiseen jo useiden satojen vuosien ajan. Vaikka aikaa on kulunut, niin tämän päivän rannikkojoukot toteuttavat edelleen samankaltaisia tehtäviä kuin edeltäjänsä jo Ruotsin vallan aikana. Rannikkojääkärit ovat koulutuksensa ja kalustonsa puolesta rannikon ja saariston olosuhteisiin erikoiskoulutettuja taistelijoita jotka ovat liikkumiskykyisiä merellä ja kykeneviä toimimaan jalkaväen tapaan mitä moninaisimmissa tehtävissä ja tilanteissa rannikolla ja saaristossa.

Nykyään arvioidaan, että teknologian kehitys sekä erityisesti ilma- ja täsmäaseiden merkityksen kasvu ovat lisänneet liikkuvuuden ja suojan merkitystä taistelukentällä. Asejärjestelmien liikkuvuuden ja kantaman kasvun myötä myös taistelun alueen koon on arvioitu kasvaneen entisestään. Uusi sodankäyntitapa on johtanut siihen, että hyökkääjä ei välttämättä ole enää sidoksissa perinteisiin rintamalinjoihin operaatioissaan. Rannikkojääkäriyksiköiden käytön osalta muutos merkitsee sitä, että taistelutilassa ei ole enää olemassa turvallisia sivusta tai selusta-alueita. Sen vuoksi tulevaisuuden joukoilta vaaditaan entistä korkeampaa valmiutta ja kykyä reagoida nopeasti yllättäviinkin toimintasuuntiin. Edellä kuvatussa toimintaympäristössä selviytyminen edellyttää rannikkojääkäreiltä toiminnan tueksi tehokasta tilannekuva- ja johtamisjärjestelmää, liikkumiskykyisiä aluksia ja riittävän tulivoimaisia asejärjestelmiä. Rannikkojääkäriyksiköitä voidaan käyttää hyvin monipuolisesti erityyppisissä tehtävissä, joissa käytettävän yksikön koko saattaa vaihdella hajautetusta taistelusta partioina aina pataljoonan tai taisteluosas-

Kirjoittaja, komentaja Kari Aapro on Vaasan rannikkojääkäripataljoonan komentaja.

ton kokoonpanossa toteutettuihin suurempiin hyökkäysoperaatioihin. Tehtäväkentän laajuus ja sodankäynnin vaatimukset edellyttävät, että rannikkojääkäriyksiköistä kehitetään tulevaisuudessa entistä modulaa- risempia, jolloin organisaatio, varustus ja taktiikka voidaan organisoida vastaamaan parhaalla mahdollisella tavalla kutakin tehtävää.

RANNIKKOJALKAVÄEN HISTORIA

Rannikkojalkaväen käytölle Suomen puolustuksessa on olemassa pitkät perinteet, jotka ulottuvat Ruotsin vallan aikaan

saakka. Siihen aikaan jalkaväkiyksiköitä käytettiin rannikon linnojen ja linnoitusten välimaastojen puolustuksessa sekä itse linnoituksissa vastaiskutehtäviin. Hajavain- vaintoja on saatu myös sissitoiminnasta sokkeloisissa saaristossa.

Maamme itsenäistyttyä rannikkojalkaväen olemassa olo koettiin tarpeelliseksi rannikkotykistö- ja laivastojoukkojen rinnalla ja niitä haluttiin kehittää meri- ja rannikonpuolustuksen kiinteänä osana. Tosin itsenäisyyden alkuvaiheessa joukoilla ei ollut vielä käytettävissään omaa liikkumiskykyä merellä tai saaristossa. Talvi- ja jatkosodan aikana rannikkojalkaväkiyksiköillä oli merkittävä rooli monissa taisteluissa. Merivoimien jalkaväkijoukkojen määrä kohosi sodan aikana yli 8600 sotilaaseen ja ne olivat alistettu rannikkolohkojen käyttöön. Talvisodan loppuvaiheessa suurin osa jalkaväkijoukoista taisteli jäätyneen Viipurinlahden rannikolla ja saaristossa. Jatkosodan aikana liikekannallepanossa rannikkojoukot muodostettiin rannikkoprikaateiksi. Nämä yhtymät olivat kykeneviä itsenäiseen toimintaan rannikolla ja saaristossa. Asematovavaiheen aikana rannikkoprikaatit vastasivat rannikon puolustamisesta Suomenlahden suulta Viipurinlahdelle ulottuvalla meririntamalla sekä merivoimien johdossa olevilla Laatokan ja Äänisen rannoilla.

Rannikkojalkaväen koulutusta jatkettiin myös jatkosodan jälkeen vuonna 1952 Suomenlinnan Rannikkotykistöröyrymentin alaisuuteen perustetussa rannikkopataljoonassa. Pataljoona oli sijoitettuna Suomenlinnaan ja Espoon edustalla sijaitsevaan Miessaareen, mistä oli vuoteen 1956 asti vain vajaan kymmenen kilometrin matka Porkkalan vuokra-alueen rajalle. Porkkalan vuokra-alueen palautuksen myötä Upinniemeen syntyi varuskunta, minne

Rannikkopataljoonakin päätettiin siirtää vuoden 1960 kesällä. Upinniemeen siirryttyä uusi joukko aloitti toimintansa itsenäisenä joukko-osastona - Rannikkojääkäripataljoonana. Rannikkojääkäripataljoonan koulutuksen tavoitteena oli tuottaa reserviä sodanajan rannikkojääkäripataljooniin.

1970-luvun loppua lähestyessä yhä vähemmän asevelvollisia astui varusmiespalvelukseen, koska sodan jälkeiset suuret ikäluokat oli jo koulutettu. Maavoimien rauhanajan organisaation kehittämissuunnitelmaan liittyen rannikkojääkäripataljoonan organisaatiota joukko-osastona supistettiin merkittävästi vuonna 1977 ja se käsiitti enää lähinnä rannikkojääkärikoulun. Vuodesta 1978 alkaen Rannikkojääkärikoulun tehtävänä oli rannikkojääkärijohtajien kouluttaminen rannikolla taisteleville jalkaväkijoukoille. Rannikkojääkärimiehistö koulutettiin kertausharjoituksissa rannikkotykistössä ja laivastossa asevelvollisuutensa suorittaneesta miehistöstä. Sen lisäksi koulutettiin erikoismiehiä, kuten veneen kuljettajia, osallistuttiin oman alan erikoisvarustuksen suunnitteluun sekä kehitettiin saaristossa taistelevien sissien toimintamenetelmiä. Vuonna 1988 Rannikkojääkäripataljoona itsenäisenä joukko-osastona päätettiin lakkauttaa ja siirtää rannikkojääkärikoulutus vuodesta 1990 alkaen Uudenmaan Prikaatiin perustettavaan Vaasan rannikkojääkäripataljoonaan jossa rannikkojääkärien koulutus jatkuu tänäkin päivänä. Erona aiempaan oli se, että Vaasan Rannikkojääkäripataljoona aloitti kouluttamaan rannikkojääkärijohtajien lisäksi myös miehistöä sodan ajan rannikkojääkäriyksiköille, jonka ansiosta rannikkojääkärijoukot ovat valmiita sodan ajan yksiköille jo kotiutuessaan varusmiespalveluksesta.

SODANKÄYNNIN MUUTOS RANNIKKOJÄÄKÄRIEN KEHITTÄMI- SEEN VAIKUTTAVANA TEKIJÄNÄ

Kylmän sodan aikakaudella asevoimien käyttöä leimasi massamainen voiman käyttö ja miesmääräisesti suuret organisaatiot. Taisteluissa menestyminen perustui materiaalsen ja lukumääräisen ylivoiman saavuttamiseen vastustajaa nähden. Miesmääräisesti suuret organisaatiot ja raskas kuljetuskalusto kanavoivat hyökkääjän etenemistä ja korostivat maantieteellisten solmukohtien, kuten satamien merkitystä. Sodankäynnin luonne ja kehitys oli hyvin ennustettavissa, koska uhka-asetelmassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuosikymmeniin. Suomen rannikko- ja meripuolustuksen kehittämisen kannalta tilanne mahdollisti syvän ja kuluttavan rannikopuolustuksen järjestelmällisen sekä pitkäjänteisen kehittämisen. Ohjukset, merimiinat, keskitetty tykistötuoli, satamien puolustus ja reservien käyttö loivat vaikeasti läpäistävän ja syvän esteen hyökkääjälle. Rannikkojääkärien rooli tässä doktriinissa oli tukea vastahyökkäyksillä maihinnousuhyökkäyksen torjunnasta vastaavia tulivoimaisia rannikkotykistölinnakkeita sekä torjuntakomppanioiden puolustamia satamia. Rannikkojääkärit olivat myös rannikkoalueen liikkuva reservi, jota voitiin suunnata yllättäviin toimintasuuntiin esimerkiksi maahanlaskujen torjuntatehtäviin rannikolla tai sissitoimintaan saaristossa. Ongelmaksi kuitenkin koettiin se, että edellä kuvattuihin tehtäviin soveltuvia rannikkojääkärijoukkoja oli käytettävissä liian vähän ja ne olivat kooltaan liian pieniä. Haluttiin kehittää suurempi joukkokokonaisuus - Rannikkojääkäripataljoona, joka kykenisi suoriutumaan entistä paremmin joukoille kaavailuista tehtävistä.

Maailma kuitenkin muuttui ja kylmän sodan päättymisen jälkeen päättyi kulu-
tussodankäynnin aikakausi. Neuvostoliiton romahtamisen myötä idän ja lännen välinen varustelukilpailu loppui, joka johti suurten joukkojen ja sotavarustuksen alasajoon kaikkialla Euroopassa 1990-luvulla. Varustelukilpailu oli vaatinut sekä idältä että länneltä kansallisten voimavarojen äärimmilleen venyttämistä ja idän romahdet-
tua lännen olisi ollut kansantaloudellisesti tarkasteltuna järjetöntä jatkaa puolustuksen ylläpitoa samalla investointitasolla.

Kylmän sodan päätyttyä Yhdysvallat viitoitti sodankäynnin kehitystä ensimmäisessä Persianlahden sodassa ja antoivat esimakua siitä millaiseen sodankäyntiin kylmän sodan jälkeen oltiin siirtymässä. Laajojen rintamataisteluiden sijaan hyökkääjän taisteluvoima keskitettiin suoraan puolustajan kriittisten kohteiden lamauttamiseen ja laajan maahyökkäyksen sijaan iskut puolustajan kohteita vastaan toteutettiin pääosin ilmasta käsin. Asevaikutus ja joukkojen käyttö suunnattiin kirurgisen tarkasti suoraan tavoitteisiin kattavan tilannekuvan ja modernin johtamisjärjestelmän tukemana. Erityisesti ilma-aseen merkitys ja ilmasta laukaistavat täsmäaseet nousivat keskeiseen rooliin operaatioissa - puhuttiin ilmaiskusodankäynnistä. Mikäli ilmaiskut eivät olisi yksinään kyenneet tuottamaan sodalle haluttua lopputulosta, niin maavoimien joukot olisivat voineet hyödyntää sen maahyökkäystä edeltävänä tulivalmisteluna.

Toisessa Persianlahden sodassa taisteluja jatkettiin edellä kuvattujen periaatteiden mukaisesti, mutta tällä kertaa ilma-asettakin näkyvämmäksi asejärjestelmäksi nousivat kaukaa maalta ja mereltä laukaistavat risteilyohjukset jotka toteutivat samaa tehtävää kuin ilmahyökkäyk-

set. Etuna ilmahyökkäykseen oli kuitenkin se, että maasta ja mereltä laukaistavilta asejärjestelmillä kyettiin ylläpitämään kustannustehokkaammin joka hetkinen tulitoimintavalmius ilman merkittäviä säärajoitteita. Hyökkäykselliset maitse etenevät joukot pyrittiin suuntaamaan taistelutent-
tän laajuutta ja tyhjyyttä hyväksi käyttäen suoraan tavoitteisiin yllättävästä suunnasta modernin tiedustelu- ja johtamisjärjestelmän tukemana.

Nykyään arvioidaan, että teknologian kehitys sekä erityisesti ilma- ja täsmäaseiden merkityksen kasvu ovat lisänneet liikkuvuuden ja suojan merkitystä taistelutilassa. Joukkojen liikkuvuuden ja asejärjestelmien kantaman kasvun myötä myös taistelualueen koon on arvioitu kasvaneen entisestään. Uusi sodankäyntitapa on johtanut siihen, että hyökkääjä ei välttämättä ole operaatioissaan enää sidoksissa perinteisiin rintamalinjoihin. Puolustajan joukkojen käytön osalta muutos merkitsee sitä, että taistelutilassa ei ole enää olemassa turvallisia sivusta- tai selusta-alueita. Sen vuoksi tulevaisuuden rannikkojääkärijoukoilta vaaditaan entistä korkeampaa valmiutta ja kykyä reagoida nopeasti yllättäviinkin toimintasuuntiin.

Edellä kuvatuista syistä johtuen sodankäynnin liikkuvuuden ja tulivoiman kasvassa ei enää voi valita aikaa ja paikkaa, missä taistelut halutaan tai uskotaan tapahtuvan. Tulevaisuudessa sotatoimet ratkaistaan hyökkäystaistelun avulla. Molemmilla sotivilla osapuolilla sodankäynti perustuu hyökkäyksellisyyteen, minkä vuoksi sotatoimet rakentuvat epälineaariseksi sarjoiksi toimia ja vastatoimia. Sodankäynnin päämäärien ja keinojen muutos on havaittavissa myös joukkojen kehityksessä. Lukumäärän sijaan kehittämisen painopiste on keveydessä, joustavuudessa, tulivoimassa,

pitkässä kantamassa ja operatiivis-taktisessa liikkuvuudessa. Sotaa ei käydä enää kaiken aikaa ammuskellen, vaan yllättävinä ja nopeasti suoraan tavoitteeseen suunnattavina keskitettyinä iskuina taistelutilan tyhjyyttä hyväksi käyttäen. Tulevaisuuden taistelutilassa hyökkääjä ryhmittyy ja liikkuu hajautetusti, mutta iskee kootusti. Hajauttamisen avulla väistetään vastustajan tulivaikutusta sekä estetään sen joukkojen painopisteinen voimankäyttö. Muutos korostaa sodankäynnin operatiivisen tason merkitystä. Moderni liikesodankäynti edellyttää tuekseen tehokasta tiedustelu- ja johtamisjärjestelmää sekä keskitettyä johtoa.

Kulutussodankäynnin aikakauden päättymisen jälkeen oli omalta osaltaan sätumaa, että rannikkojääkäripataljoonan kehittämisen mukanaan tuoma liikkuvuus ja tulivoima loivat hyvän pohjan myös tulevaisuuden rannikkojääkäriyksiköiden kehittämiseksi joukkojen puolustuksellisuuden ja perinteisen kiinteän rannikopuolustuksen roolin jäädessä vähäisemmälle merkitykselle.

RANNIKKOJÄÄKÄRIEN TAISTELU TÄMÄN PÄIVÄN TAISTELUTILASSA

Nykyään sodan ajan rannikkojääkärijoukot jakautuvat erillisiin rannikkojääkärikomppanioihin sekä rannikkojääkäripataljooniin. Rannikkojääkäriyksiköistä voidaan joustavasti organisoida eri kokoisia iskuosastoja kulloiseenkin tehtävään edellyttämällä tavalla.

Erilliset rannikkojääkärikomppaniat ovat poikkeusolojen alueellisten yhtymien eli rannikkoalueiden alaisia perusyksiköitä ja niitä varaudutaan käyttämään lähinnä taktisiin tehtäviin yhtymien vastuualueiden puitteissa. Tyypillisimpiä tehtäviä eril-

lisille rannikkojääkärikomppanioille ovat melko lyhyellä etäisyydellä toteutettavat vastahyökkäystehtävät, kohteen suojaus tai puolustaminen sekä sissitoiminta saaristossa.

Rannikkojääkäripataljoona on merivoimien operatiivisiin joukkoihin kuuluva isku- ja tulivoimainen jalkaväkijoukkoyksikkö, jota voidaan käyttää koko valtakunnan rannikolla ja saaristossa merivoimien ylimmän johdon määrittämiin tehtäviin. Pataljoonan päätaistelulaji on hyökkäys maihinnousujen ja maahanlaskujen torjuntaan liittyen, mutta sitä voidaan käyttää myös laajalle alueelle hajautettuna erikoisjoukkojen etsintään ja torjuntaan saaristoalueilla.

Sydäntalvella kaikkia rannikkojääkärijoukkoja voidaan käyttää kohteiden suojaukseen ja puolustamiseen tai saaristovalvontaan hajautetun taistelun tapaan.

Edellisessä luvussa kuvattu taistelukentän muutos on pyritty huomioimaan rannikkojääkärijoukkojen kehittämisessä, toimintatapojen uusimisessa ja joukkojen kouluttamisessa. Muutos on kuitenkin laaja ja vaatii aikaa ei pelkästään teknisen toteutuksen osalta, vaan myös toimintatapojen ja henkisen toimintakulttuurin uudistamisen osalta. Ohessa kuvataan haasteita, jotka olisi kyettävä oppimaan ja sisällyttämään osaksi rannikkojääkärijoukkojen jokapäiväistä toimintaa. Toisena vaikuttavana tekijänä rannikkojääkäriyksiköiden kehittämiseen vaikuttaa maavoimien uudistettu taistelutapa, jonka käyttöönotto saattaa muodostua käytettävissä olevista resurssisysteistä johtuen haasteelliseksi merivoimissa.

Tämän päivän taistelutilassa rannikkojääkärijoukoilta edellytetään entistä hajautetumpaa ryhmittymistä huolto- ja

lähtöalueilla esimerkiksi ennen hyökkäysoperaatioiden alkamista. Laajan hajaryhmitymisen ja voimakkaan maastouttamisen avulla pyritään välttämään niin kutsuttujen ”lihavien maalien” syntymistä sekä vältetään joukon paljastumista vihollisen tulivaikutukselle. Passiivisuuteen pyritään myös elektromagneettisen spektrin osalta joka edellyttää elektronisten säteilevien laitteiden käytön välttämistä silloin kun ei olla taistelutehtävissä. Operaation hajaryhmitymisestä käynnistäminen saaristossa on joukon sotilasjohtajille entistä haastavampaa. Joukkojen käskyttäminen syö huomattavasti enemmän aikaa kuin kootussa ryhmityksessä oltaessa. Muutokseen on kuitenkin kyettävä sopeutumaan ja aikaviiveitä on pystyttävä vähentämään vakioituja toimintamenetelmiä ja teknisiä johtamisjärjestelmiä entistä rohkeammin hyödyntämällä. Tekniikka mahdollistaa jo nykyisellään joukkojen käskyttämisen yksinkertaistamisen ja nopeuttamisen, mutta suurin haaste sen hyödyntämiselle on sotilasjohtajien halu oppia pois totutuista toimintatavoista. Toisaalta mikään ei estä edelleenkin käskyttämästä joukkoja kasvotusten, kunhan vain aika ja tilanne sen vain sallivat.

Liikkuvien operaatioiden käynnistämisen edellytys on kattava ja mahdollisimman viiveetön tilannekuva. Rannikkojääkärien toiminnan kannalta kattava tilannekuva edellyttää jokahetkistä kytkeytymistä merivoimien johtamis- ja tilannekuvajärjestelmään, jotta ajantasaiset tiedot päivittyvät johtajien käytettäväksi. Paikallaan oltaessa tähän kyetään nykyisen johtamisjärjestelmän puitteissa, mutta haasteeksi muodostuu tilannekuvan päivittäminen ja joukkojen johtaminen liikkeessä. Tilannekuvan päivittäminen liikkeessä edellyttää rannikkojääkärien käytössä olevan

johtamisjärjestelmän kehittämistä, jotta tilanteen edellyttämät muutokset saadaan välitettyä joukoille liikkeen aikana. Tämän lisäksi rannikkojääkärien on aktiivisesti käytettävä omia tiedusteluresurssejaan jotta joukot saadaan suunnattua mahdollisimman lähelle vastustajaa omaa toimintaa paljastamatta ja yllätykseen pyrkien ennen taistelukosketuksen syntymistä. Tehtävän menestyksellä suoritaminen edellyttää hyvää ylemmän johtoportaan tilannekuvaa sekä omilta orgaanisilta tiedustelujoukoilta laadukkaita optisia ja elektronisia tähystyslaitteita, pimeätoimintavälineitä, radioita sekä riittävästi aikaa alueelle soluttautumiseksi ja tiedustelutietojen keräämiseksi sekä välittämiseksi.

Siirryttäessä hyökkäyksen lähtöalueelta operaatioalueelle rannikkojääkärien tulee kyetä hyödyntämään venekalustonsa operatiivista liikkuvuutta parhaalla mah-

dollisella tavalla. Siirtymiset tulisi kyetä suorittamaan hajautetusti, nopeasti, hyvän tilannekuvan tukemana, suojaisia reittejä hyödyntäen ja yllätykseen pyrkien. Tais-teluun siirtymisvaiheessa hyökkäävä rannikkojääkärijoukko ja koko operaatio on kaikkein haavoittuvimmillaan ja sen vuoksi kaikki viivetekijät olisi kyettävä puristamaan minimiin. Tappioiden välttämiseksi on joukko pyrittävä siirtämään hyökkäysalueelle hajautetusti mikäli mahdollista. Mikäli joukko joutuu alttiiksi vihollisen tulivaikutukselle operaation tässä vaiheessa, niin se on erittäin vaikeasti johdettavissa ja hallittavissa. Tämän vuoksi tulevaisuudessa tulisi panostaa erityisesti johtamiskyvyn ja tilannekuvan välittämisen kehittämiseen liikkeessä oleville joukoille.

Siirtymiset ja rantautuminen on perinteisesti maihinnoususodankäynnissä ehkä haastavin vaihe. Mikäli tiedustelussa on

Rannikkojääkärit rantautuvat ja lähtevät hyökkäämään

Erikoisjoukkojen käyttö uudistetussa taistelutavassa

Puolustusvoimien erikoisjoukkojen käyttöä uudistetussa taistelutavassa tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti. Erikoisjoukkojen käytön tulee liittyä kaikkiin niihin yhteisen vaikuttamisen operaatioihin, joilla on vaikutusta kokonaisoperaation lopputulokseen.

Kirjoittaja, majuri Arto Hildén palvelee Utin jääkäriyrykmentissä operaatiopäällikönä.

Uudistetussa taistelutavassa taistelutilaa pyritään hyödyntämään täysipainoisesti ja hyökkääjään pyritään vaikuttamaan kokonaisvaltaisesti koko taistelutilassa. Erikoisjoukkojen käyttö on osa kokonaisvaltaista vaikuttamista ja puolustusvoimien yhteistä tulenkäyttöä. Erikoisjoukot ovatkin ennen kaikkea vaikuttamisen väline. Vaikuttamisella pyritään luomaan sellaiset olosuhteet, että halutun tavoitteen saavuttaminen mahdollistuu. Taistelutilan syvyyden hyödyntäminen erikoisjoukkojen oikea-aikaisella käytöllä, johon on yhdistetty kaukovaikutteinen tulenkäyttö, antaa operaation komentajalle mahdollisuuden aloitteen tempaamiseen. Aloitteen tempaaminen ja sen säilyttäminen ovat tärkeimpiä taisteluun vaikuttavia peruseräiteitä. Erikoisoperaatioiden menestyksekkäällä toteuttamisella on päämääränä lisätä vastustajan sotilasoperaatioon sellaista kitkaa, että se ei kykene täysimääräisesti toteuttamaan saamaansa tehtävää. Tämä mahdollistaa muiden taistelutilassa operoivien omien joukkojen paremman toimintavapauden.

Maavoimien uuden taistelutavan mukaisessa mallissa hyökkääjälle tuotetaan

riittävästi tappioita joustavalla joukkojen käytöllä. Joukkojen käytössä korostuvat aktiivisuus, aloitteellisuus ja kyky liikeeseen. Taistelutilaa pyritään hyödyntämään täysimääräisesti. Tulenkäytöllä, oikea-aikaisilla iskuilla sekä suluttamalla rikotaan hyökkääjän taistelujärjestys ja tuotetaan sille sellaiset tappiot että sen on muutettava suunnitelmaansa. Aktiivisuus, oma-aloitteisuus, yllätyksellisyys ja häikäilemättömyys korostuvat taisteltaessa syvällä alueella. Erikoisjoukkojen käyttö ei olennaisesti muutu uuden taistelutavan myötä erikoisjoukkojen käyttö, sillä niiden käyttö on ollut aiemminkin edellä kuvatus kaltaista. Maavoimien uudistetun taistelutavan myötä erikoisjoukkojen käyttö liittyy yhä kiinteämmäksi osaksi kokonaisoperaation tavoitteiden saavuttamista. Erikoisjoukkojen toiminnalla pyritään siis myös mahdollistamaan muiden joukkojen

vaikuttaminen.

ERIKOISOPERAATIOT OSANA UUDISTETTUA TAISTELUTAPAA

Erikoisjoukkojen käyttö on yleensä aina osa erikoisoperaatiota, johon liittyy yhteistoiminta muiden joukkojen ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Yhteistoiminta, koordinointi ja taistelutilan hallinta ovat osa erikoisoperaation onnistumista. Tilannekuva ja sen avulla luotava tilannetietoisuus liittyvät voimakkaasti erikoisjoukkojen käyttöön syvällä alueella. Erikoisjoukot tarvitsevat koko tiedustelujärjestelmän tukea kyetäkseen löytämään ja saavuttamaan ne kohteet, joihin niillä on aiottu vaikuttaa. Tilannetietoisuus on syvyydessä liikkuvan joukon elinehto. Samalla liikkueessaan, käyttäessään tiedustelulennokkeja ja omia sensoreitaan erikoisjoukot myös luovat tietoa, jota voidaan hyödyntää yhteisen tilannekuvan luomisessa ja sitä kautta taistelutilan hallinnassa.

Erikoisjoukot ovat lukumäärältään vähäisiä, mutta koulutuksen, tarkan suunnittelun ja valmistelutoimien onnistumisen

kautta voidaan saavuttaa sellaiset olosuhteet, jolloin kriteerit operaation onnistumiselle voidaan saavuttaa. Erikoisoperaatio perustuu operaatioturvallisuuden kautta saavutettuun yllätykseen ja keskeisin tekijä operaation aikana on suhteellisen ylivoiman saavuttaminen. Erikoisjoukkojen käyttöä uudistetussa taistelutavassa tuleekin arvioida aina koko operaation kannalta ainakin seuraavien kriteereiden osalta: operaatio on erikoisjoukkojen käyttöperiaatteiden mukainen, operaatio tukee komentajan tavoitteita, operaatio on toteuttamiskelpoinen, operaatioon tarvittavat resurssit ovat saatavissa ja että operaatiosta saavutettavissa oleva hyöty oikeuttaa riskin ottamiseen.

Erikoisjoukkojen joukkotuotanto vaatii aikaa. Tarkan seulan läpäisevä joukko palvelee varusmiehenä vuoden, jonka aikana se saa erikoisjoukkosotilaan peruskoulutuksen. Ammattilaiseksi harjaantuminen ja kaikkiin tehtävyytyyppeihin kykenevä erikoisjoukkosotilas vaatii tämän jälkeen vielä kahden – kolmen vuoden koulutuksen. Harjaantuminen oman erikoisalansa ammattilaiseksi vaatii vielä tämänkin jäl-

keen jatkokoulutusta. Tästä syystä erikoisjoukkosotilaan koulutusta voi verrata ajan suhteen lentäjän koulutukseen.

Johtamisjärjestelmältä vaaditaan paljon operoitaessa laajalla alueella. Radioverkkojen, yhteyksien ja käytettävien järjestelmien tulee mahdollistaa operointi taistelunkestävästi satojen kilometrien syvyydessä. Johtamisjärjestelmillä on kyettävä pitämään yhteyttä omaan johtoportaan, kaukovaikuttamisen tuliyksiköihin sekä tarvittaessa kaikkiin muihin taistelutilassa operoiviin omiin joukkoihin. Erityisesti tämä korostuu vaiheessa, jossa soluttaudutaan syvyyteen ja sieltä pois. Hajautetun taistelutavan suurimpia riskejä on joutuminen omien ampumaksi. Koordinaation ja yhteistoiminnan, tuen sekä tilanekuvajärjestelmien tarve korostuu.

Erikoisjoukoilla on tarve käyttää yhteysupseereita eri johtamisen tasoilla. Yhteysupseereiden lähettämisellä varmistetaan koordinaation ja yhteistoiminnan toteuttaminen. Erityisesti silloin, kun erikoisjou-

kot toimivat lähellä muita joukkoja koordinaation tarve korostuu. Erikoisjoukkojen yhteysupseerin ilmestyminen operaatioalueella sijaitsevalle komentopaikalle merkitsee yleensä sitä, että ko. joukon alueella tai alueen läheisyydessä tulee toimimaan tai liikkumaan lähitulevaisuudessa erikoisjoukkoja.

Maalittamisella pyritään tunnistamaan sellaisia kohteita taistelutilasta, joihin vaikuttamalla voidaan muuttaa, estää tai hidastaa vastustajaa puolustajalle myönteisellä tavalla. Erikoisoperaatioilla pyritään vaikuttamaan kohteisiin, joilla on oman kokonaisoperaation onnistumisen kannalta keskeinen merkitys. Kaukovaikuttaminen ja erikoisjoukkojen käyttö operatiivista tai jopa strategista merkitystä omaaviin kohteisiin vaatii tiedustelujärjestelmän jatkuvaa tukea halutun vaikutuksen onnistumiseksi.

Erikoisjoukoilla on korkea operatiivinen liikkuvuus, joka muodostuu siirtymismenetelmien keinovalikoimasta. Liikkuvuus

mahdollistaa erikoisoperaatioiden toteuttamisen koko operaatioalueen syvyydessä. Omalla alueella korostuvat toimet, joilla kyetään siirtämään omat erikoisjoukot ja tarvittaessa koko tukeutumisyhteisöjä nopeastikin painopistealueelta toiselle. Taistelun alueen syvyydessä korostuvat menetelmät, jolla erikoisjoukko saavuttaa halutun kohteen sellaisen aikamäärän puitteissa, että kohteeseen halutusta vaikutuksesta on hyötyä koko taisteluvaiheen lopputuloksen kannalta. Tällaisia menetelmiä saattavat olla helikoptereiden käyttö, korkeahyppytoiminta, moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttö, pienvenetoiminta jne.

Erikoisjoukkojen johtoportaalta on käytössään helikopteriresurssi, jota voidaan käyttää myös muiden joukkojen tukemiseen. Uudistetun taistelutavan mukaisesti erityisesti liikkuvuus on avaintekijöitä tavoitteellisen toiminnan onnistumiseksi. Helikopteriresurssilla voidaan tukea muun muassa hajautetusti toimivien pienten osaston siirtoja, tiedusteluresurssien painopisteen vaihtoa, tiedustelu- ja valmisteluosien toimintaa, kriittisen materiaalin siirtoja tai vaikkapa Rajavartiolaikoksen joukkoja.

Erikoisjoukkojen tulivoima ja kineettinen vaikuttaminen perustuvat omaan tulenkäyttöön, räjähdevaikutukseen ja kaukovaikutteiseen tai operatiiviseen tulenkäyttöön. Erikoisjoukkojen laaja materiaali- ja vaikuttamisvalikoima mahdollistaa tehtävän mukaisesti räätälöidyt ja varustetut joukot. Erikoisjoukoilla on kyky toteuttaa tehtävät yksilöinä, pienryhminä tai suurempina osastoina kulloisenkin tehtävätyypin ja tilanteen vaatimalla tavalla. Tehtävässä olevaan osastoon voi kuulua niin ammattilaisia kuin reserviläisiäkin.

Erikoisjoukkojen tukeutumis- ja huoltojärjestelmän on oltava modulaarinen ja joustava. Sen on kyettävä tukemaan eri-

kisoperaation toteuttamista ennen sen alkua, operaation aikana ja sen päätyttyä kaikkialla operaatioalueella kaikkina vuorokaudenaikoina. Haasteet muodostuvat satojen kilometrien päässä omasta tukikohdasta olevien joukkojen huollosta. Tarkasti suunniteltu ja toteutettu erikoisoperaatio voidaan toteuttaa ilman ulkopuolista huoltoa, mutta haasteet monesti muodostuvat tilanteesta, jossa kaikki ei suju suunnitelmien mukaan.

Osa erikoisjoukkojen tehtäväkenttää uudessa taistelutavassa on mahdollisesti etsintä- ja pelastustehtävien (PR=Personnel Recovery) suorittaminen niin omalla kuin vihollisen hallussa olevalla alueellakin. Tällaiset tehtävät saattavat tulla kysymykseen esimerkiksi pudonneen oman lentäjän pelastamiseksi tai panttivankien vapauttamisoperaation toteuttamiseksi.

LOPUKSI

Kaiken kaikkiaan erikoisjoukkojen käyttö osana uudistettua taistelutapaa on perusteltua. Erikoisjoukkojen kouluttaminen vaatii riittäviä resursseja, materiaalihankkeista ei voida luopua ja nykyisistä hankintaohjelmista on pidettävä kiinni riittävän korkean suorituskyvyn saavuttamiseksi. Erikoisjoukkojen henkilöstön rekrytointi on kosketettava kaikkia ammattiryhmiä. Rekrytointin onnistumisen tulisi tuottaa jatkuvasti uutta henkilöstöä suorituskyvyn rakentamiseksi. Päätävillä toimenpiteillä erikoisjoukoista rakennetaan sellainen ase, jolla voidaan iskeä siellä missä niiden vähiten odotetaan iskevän. □

Jääkärikomppanian ja joukkueen taistelu hajautettuna

Puolustusvoimat on siirtymässä uudistettuun taistelutapaan. Muutos on suurin, mitä toisen maailmansodan jälkeen on tehty. Uudistettu taistelutapa vaikuttaa merkittävästi myös jääkärikomppanian ja -joukkueen taisteluun. Taistelutavan uudistamisen yksi muutos on joukkojen hajauttamisen ja hajautettuna taistelun korostuminen merkittä-

Kirjoittaja, yliluutnantti Janne Vahtovuori palvelee RUK:n 1. Komppaniassa jääkäri-
linjan johtajana.

Kun jääkärikomppania taistelee hajautetusti, se taistelee laajalla alueella, useimmiten vihollisen syvyydessä. Komppanian taistelutehtäviä ovat esimerkiksi:

- tuottaa tappioita,
- pysäyttää,
- tuhoaa,
- torjuu, tai
- pitää.

västi aikaisempaan verrattuna. Tässä artikkelissa tarkastellaan lähinnä hajautetun pataljoonan osana taistelevaa jääkärikomppaniaa ja -joukkuetta. Samat periaatteet pätevät hyvin myös esimerkiksi puolustavan taisteluosaston osana hajautetusti taistelevan jääkärikomppanian taisteluun.

Varsinaisen taistelutehtävän lisäksi voidaan käskä 1-3 valmistautumistehtävää. Esimerkiksi:

- "1.JK pitää sillan." (= Taistelutehtävä.)
- "Silta on oltava omien hallussa 2 vrk." (= Lisämääre.)
- "1.JK valmistautuu tuhoamaan vihollisen tuhoamisalueella X4 ja tuottamaan tappioita alueella 2X." (= Valmistautumistehtävä.)

Lisämääreinä voi olla viholliseen, aikaan ja paikkaan liittyviä tarkennuksia. Esimerkiksi:

- "1.JK pitää Silmun 2 vrk:n ajan."
- "2.JK tuhoaa vähintään joukkueen vahvuuden vihollisen välillä A6 - B1."
- "3.JK selvittää vihollisen määrän, laadun ja suuntautumisen välillä C2 - C7."
- "Taisteluajutuksena on..."

Jääkärikomppanian laaja vastuualue asettaa erityisiä haasteita komppanian taistelusuunnitelmalle ja taistelun johtamiselle, sekä komppanian huoltamiselle.

Avainasia näihin haasteisiin vastaamisessa on tehtävän huolellinen valmistelu ja se vaatii paljon aikaa. Taistelun aktiivisuuteen perustuvan luonteen vuoksi joukkueille on suunniteltava ja käskettävä varsinaisen tehtävä lisäksi 1-3 valmistautumistehtävää, sekä viholliseen, aikaan ja paikkaan sidottuja lisämääreitä.

Periaate taisteluiden käymisessä tulee olla se, että joukkueiden taistelut käydään ennalta valmistelluissa asemissa ja harjoitellun suunnitelman mukaisesti. Myös se on huomioitava suunnittelussa ja valmisteluissa.

Myös se on huomioitava suunnittelussa ja valmisteluissa, että joukkueet taistelevat eri paikassa kuin missä ne huoltavat, lepäävät ja palauttavat taistelukykyään. Joukkueet siis siirtyvät taisteluasemiinsa vasta juuri ennen taistelun alkua ja irtautuvat tai väistyvät niistä taistelun kulun kan-

nalta tarkoituksenmukaisella hetkellä.

Huollon osalta on huomioitava, että taistelun alettua ulkopuolinen huolto ei juuri ole mahdollista. Näin ollen kaikki taistelussa tarvittava materiaali on taistelun alkaessa oltava komppanian toiminta-alueella. Taistelunaikaisen huollon onnistumisen edellytys on, että materiaali on jaettu taistelun arvioidun kulun mukaisesti useisiin kätköihin toiminta-alueelle. Peruseriaatteen on oltava, että kunkin joukkueen tehtävässään tarvitsema materiaali löytyy siltä alueelta millä joukkue tehtävänsä toteuttaa.

TAISTELUN JOHTAMINEN

Komppanian taistelun onnistumisen edellytys on riittävän tarkka tilannekuva. Ilman riittävää tilannekuvaa komppanian taistelu muodostuu helposti sarjaksi yksit-

liity toisiinsa. Jos näin käy, on selvää että komppanian taistelun teho kärsii huomattavasti. Tämä herättää kysymyksen siitä, mihin komppanian päällikön, -varapäällikön ja tulenjohtopäällikön kannattaa sijoittua taistelun aikana. Toisaalta päällikön olisi edullista olla komentopaikalla tai sen tuntumassa, jolloin hänellä on todennäköisimmin paras mahdollinen ylemmän johtoportaan tuottama tilannekuva käytössään. Tämä ei kuitenkaan juuri auta, jos tieto tilanteesta ei siirry joukkueisiin tai tieto joukkueiden tilanteesta ei välity päällikölle. Jos komppanian päällikkö sijoittuu taistelun aikana sinne missä tapahtuu, hän useimmiten menettää osan ylemmän johtoportaan tuottamasta tilannekuvasta, mutta on selvästi paremmin perillä pintatilanteesta komppaniansa tärkeimmällä alueella.

Taistelussa eteen tulee aina yllätyksiä. Huolessimmatkaan valmistelut ja harjoittelu eivät takaa, että kaikki menisi juuri niin kuin on suunniteltu. Kun yllätyksiä tapahtuu, ovat ne niitä hetkiä joissa taistelu useimmiten voitetaan tai hävitään. Lopputulos riippuu siitä pystytäänkö toimimaan nopeasti? Osataanko hyödyntää yllättäen avautunut mahdollisuus taistelun ratkaisemiseen ja onko rohkeutta muuttaa nopeasti taistelusuunnitelmaa? Kun päällikkö on siellä missä tapahtuu, hän pystyy omalla osaamisellaan ja ammattitaidollaan tekemään nopeasti taistelusuunnitelmasta poikkeavia päätöksiä ja siten hyödyntämään taistelussa yllättäen avautuvat mahdollisuudet taistelun voittamiseksi. Olisi kohtuutonta odottaa joukkueenjohtajalta vastaavanlaisia päätöksiä. Hänellä ei ole samaa käsitystä kokonaistilanteesta kuin päälliköllä, eikä joukkueenjohtaja ole selvillä Pataljoonan taistelun kulusta siten kuin päällikkö on. Joukkueenjohtajalla

ei ylipäättään ole mahdollisuuksia tehdä komppanian taistelusuunnitelmasta merkittävästi poikkeavia, nopeita päätöksiä. Tästä syystä komppanianpäällikön on ennen taistelua syytä puntaroida huolellisesti miten aikoo sijoittua komppaniansa alueella ja mihin sijoittaa varapäällikkönsä taisteluiden eri vaiheissa.

Myös joukkueenjohtajalta edellytetään kykyä toimia aikaisempaa itsenäisemmin ja tekemään totuttua laajempia arvioita vihollisen toiminnasta ja taistelunaikaisesta tilannekehityksestä. Joukkueen varajohtaja ei ole pelkästään joukkueen ”huoltovastava”, vaan myös hänen roolinsa korostuu erityisesti taistelujohtajana.

TEHOA JOUKKUEPAREINA

Eri harjoituksissa ja simulaatioissa on todettu toimivaksi taistelutekniikaksi käyttää komppanian joukkueita joukkuepareina tehtävissä, joissa toiminnan tavoite on tuhota vihollisen hyökkäävää voimaa. Joukkuepariajattelu toiminee hyvin myös hyökkäyksellisissä tehtävissä, mutta siitä on vielä toistaiseksi vain vähän kokemuksia.

Kun joukkueet toimivat joukkuepareina, on taistelutekniikan peruseriaate se, että toinen joukkue pysäyttää hyökkäävän vihollisen kärjen ja joukkueparin toinen joukkue iskee väijytyksenomaisesti hyökkäävän vihollisen taaempiin osiin. Tällöin hyökkäävä vihollinen saadaan sidottua taisteluun useammasta kohdasta lähes samanaikaisesti. Tästä seuraa nopeasti vihollisen taistelujärjestyksen rikkoontuminen. Myös vihollisen tilannekuva muuttuu hyvin epäselväksi. Kun taistelujärjestys on rikki ja tilannekuva epäselvä, on nopeiden vastatoimien käynnistäminen vaikeaa. ellei Kun puolustaja on valinnut oman toimin-

tamaastonsa oikein, ei tulen alle useasta kohtaa yhtä aikaa joutunut vihollinen pysty hyödyntämään kalustonsa liikkuvuutta ja tulivoimaa kuin hyvin rajoitetusti.

Liikkeen pysäyttävä joukkue aloittaa taistelunsa väijytyksenomaisesti pst-aseilla ja miinoilla. Aloitettuaan taistelun se sitoo vihollisen taisteluun ja aiheuttaa sille mahdollisimman suuret tappiot. Samaan aikaan joukkueparin toinen joukkue iskee vihollisen taaempiin osiin. Joukkue aloittaa taistelun väijytyksellä, joka alkaa pst -aseiden ja tähyteisesti laukaistavien miinojen tulivaikutuksella. Kun vihollinen on pakotettu jalkautumaan, aloitetaan ennalta suunniteltu ja valmisteltu voimakas epäsuoratuli, jolla aiheutetaan viholliselle suurimmat tappiot. Kun vihollinen on tuhottu, irtautuu väijytyksen tehnyt joukkue alueelta. Maaston ollessa erittäin edullinen, joukkue voi ottaa tien haltuun määräajaksi pakottaen hyökkääjän avaamaan tien tais-

tellen. Myös vihollisen kärjen pysäyttänyt joukkue irtautuu taistelusta aiheutettuaan viholliselle riittävät tappiot.

Peruseriaate on siis pakottaa vihollisen taisteluun useammassa kohtaa lähes yhtäaikaaisesti, rikotaan vihollisen taistelujärjestys ja vaikeutetaan vihollisjoukon johtajien tilannekuvan muodostamista. Tämän seurauksena joukkue pystyy lyhyellä, kiivaalla taistelulla aiheuttamaan viholliselle suuret tappiot. Joukkueet eivät saa sitoutua taisteluun liian pitkäksi aikaa, etteivät omat tappiot kasva liian suuriksi seuraavan tehtävän kannalta. Tärkeintä ei kuitenkaan ole omien tappioiden liiallinen välttäminen, vaan maksimaalisten tappioiden aiheuttaminen viholliselle. Joukon johtajien täytyy pitää tämä asia tarkasti mielessään, jotta joukko ei irtaudu taistelusta liian aikaisin ja siten anna viholliselle mahdollisuutta temmata aloite itselleen.

ISKE JA KATOA – AKTIIVISUUS RATKAISEE

Komppanian ja joukkueen taistelun peruseriaatteena on kaikissa tilanteissa ja tehtävissä oltava aloitteellisuus. Vihollinen on pakotettava reagoimaan – puolustaja ei saa missään tilanteessa jäädä odottamaan mitä seuraavaksi tapahtuu, vaan on itse saneltava viholliselle se, mitä tulee tapahtumaan. Muuten tehtävää ei voida täyttää, eikä taistelua voittaa. Taistelun voittamisen on oltava jokaisen sotilaan tavoite! Kokeiluharjoitukset ja simulaatiot ovat osoittaneet, etteivät joukkueet saa sitoutua pitkäaikaisiin taisteluihin. Vihollisen ollessa mekanisoitu joukko, se saa hankalimmassakin maastossa liikkuvuuttaan ja tulivoimaansa hyödynnettyä alkuhämmennyksestä toinnuttuaan siten, että puolustavan joukon tappiot alkavat kasvaa.

Kokeiluharjoituksissa saatujen kokemusten perusteella viimeistään 15-20 min taistelun alkamisesta alkavat puolustajan tappiot kasvaa nopeasti. Tilanne alkaa kääntyä hyökkääjän eduksi. Tästä johtuen joukkueiden on aloitettava taistelu yllättämällä hyökkääjää, aiheutettava maksimaaliset tappiot taistelun ensimmäisen 10 minuutin aikana pst-aseilla, epäsuoralla tulella, käsiaseilla ja miinoilla. Tämän jälkeen joukkueen on irtauduttava taistelusta, palautettava taistelukykynsä ja siirryttävä seuraavaan tehtävään. Seuraava tehtävä voi tulla myös palaaminen uudelleen samalle toiminta-alueelle ja iskeä siellä uudelleen.

Tärkein periaate taistelun toteuttamisessa on: ”ISKE – TUHOA – KATOA – ISKE UUELLEEN JOSSAIN MUUALLA”. Harjoituksissa mekanisoitua joukkoa vastaan joukkueparina toimineet joukkueet ovat puolustajalle edullisissa maastossa

olleet erittäin tehokkaita. Harjoitusten perusteella vaikuttaisi olevan täysin mahdollista, että joukkuepari tuhoaa hyvin nopeasti jopa noin komppanian verran vihollista, kärsien itse vain vähäiset tappiot. Näin ollen hajautetusti taisteleva komppania pystyy parhaimmillaan aiheuttamaan hyökkäävälle vihollispataljoonalla niin suuret tappiot, ettei se enää kykene jatkamaan toimintaansa. Hajautetusti taisteleva komppania sen sijaan on edelleen hyvinkin taistelukuntoinen.

Joukkueita ei kannata jakaa pienemmiksi osiksi kovin pitkäksi aikaa. Jos joukkueet jaetaan erillisinä toimiviin ryhmiin tai jopa partioihin, laskee niiden toiminnan teho ja käyttöaika. Ryhmien ja partioiden itsenäinen toiminta on viholliselle toki kiusallista. Kun joukkueet toimivat kootusti ja jopa joukkuepareina, pystytään aiheuttamaan viholliselle nopeasti suuret tappiot. Kun tehtävä edellyttää vihollisen torjumista tai pysäyttämistä sekä tappioiden tuottamista, on joukkueita siis useimmiten tarkoituksemukaista käyttää kootusti ja monissa tilanteissa joukkuepareina.

Aktiivisuus ja aloitteellisuus kaikessa toiminnassa ovat tärkeimpiä elementtejä komppanian ja joukkueen taistelussa. Kun toiminta on huolellisesti suunniteltu ja valmisteltu, pystyvät joukkueet liikkumaan nopeasti alueellaan paikasta toiseen. Vihollisen silmin katsottuna sama joukko pystyy parhaimmillaan olemaan melkein kahdessa paikassa yhtä aikaa. Näin vihollisen tilannetietoisuus on jatkuvasti puutteellinen, tai parhaimmillaan se on virheellinen. Ilman tilannetietoisuutta vihollisen on todella hankalaa toimia taisteluteknikkansa ja taktiikkansa edellyttämällä tavalla. Tämä antaa puolustajalle merkittävän edun, joka on osattava hyödyntää maksimaalisesti.

VAATIMUKSIA HENKILÖSTÖLLE JA KOULUTUKSELLE

Eräs merkittävä haaste hajautetusti taistelevalla joukolla on taistelun asettamat fyysisesti ja psyykkiset vaatimukset. Joukko on taistelun alettua käytännössä täysin omillaan useiden vuorokausien ajan. Ulkopuolista huoltoa ei juurikaan ole mahdollista toteuttaa. Haavoittuneiden evakuointi saattaa olla haasteellista, koska joukko on lähtökohtaisesti pian taisteluiden alettua enemmän tai vähemmän saarroksissa. Saarroksiin joutuminen ei sinänsä ole ongelma, koska hajautetusti taistelevalla joukolle se on tilanne johon se on varautunut. Hieman kärjistäen voidaan sanoa, että ”joukon kuuluu olla saarrettuna”. Näistä seikoista kuitenkin aiheutuu väistämättä henkilöstön fyysiselle ja henkiselle sietokyvylle erityishaasteita. Tämä tulisi vakavasti huomioida jo siinä vaiheessa kun henkilöstöä valitaan ja koulutetaan joukkoihin, joiden on suunniteltu toimivan hajautetusti. Useimmat tehtävät ja toiminta-ympäristöt ovat hyvin vaativia. Kansainvälisestä näkökulmasta katsoen voitaneen nähdä ainakin osa näistä tehtävistä, jos ei nyt aivan erikoisjoukkotason tehtävinä, niin ainakin ”eliittijalkaväen” tehtävinä. Joukon jokaisen sotilaan on kyettävä tarvittaessa hetkellisesti itsenäiseen toimintaan vihollisen hallussa olevalla alueella. Johtajien on pystyttävä arvioimaan vihollisen toimintaa ja tilanteen kehittymistä taistelun aikana aikaisempaa laajemmin ja pystyttävä tekemään nopeita päätöksiä ilman lähimmän esimiehen välitöntä tukea. Nämä vaatimukset on pystyttävä huomioimaan jo koulutusvaiheessa.

Oikeanlaisessa maastossa hajautetusti taisteleva komppania on tappavan tehokas ja tuhovoimainen joukko joka mekanisoi-

tua joukkoa vastaan. Sen vuoksi on erittäin tärkeää löytää oikeat henkilöt sijoitettavaksi hajautetusti toimiviin joukkoihin, kouluttaa heidät huolellisesti ja varustaa tehtävien vaatimuksen mukaisella kalustolla ja varustuksella. Vain siten joukko voi täyttää tehtävänsä.

UUTTA VAI VANHAA?

Edelleen esitetään näkemyksiä, että jääkärikomppania ja -joukkue on palaamassa takaisin vanhaan sissitoimintaan. Käsitys on kuitenkin virheellinen. Viestikalusto, pimeätoimintakyky, tulivoima ja liikkumiskyky ovat kokonaan toista luokkaa kuin ”perinteisellä sissijoukolla”. Jääkärikomppanian ja -joukkueen hajautetussa taistelussa on ilman muuta hyviksi todettuja menetelmiä perinteisestä sissitoiminnasta. Mutta tehdään kuitenkin suuri virhe, jos ajatellaan uudistetun taistelutavan olevan synonyymi hajautetulle taistelulle ja edelleen ajatellaan tämän olevan synonyymi sissitoiminnalle.

Nykyaikainen kalusto ja varustus antavat erittäin monipuolisia mahdollisuuksia taktiikan ja taisteluteknikan edelleen kehittämiseen. Olennaista onkin pyrkiä innovatiiviseen, ennakkoluulottomaan ja vanhoista kaavoista poikkeavaan ajatteluun. Vain sitä kautta taistelutekniikkaa ja taktiikkaa voidaan tehokkaasti kehittää. Harjoituksista ja simulaatioista kertyvät kokemukset on huolellisesti analysoitava ja pyrittävä kehittämään asioita analyysin perusteella. Tiivis yhteistyö ja kertyvien kokemusten tehokas vaihto hajautettua taistelua kouluttavien joukkojen ja niiden kouluttajien välillä on erittäin tärkeää. Vain siten hajautetusti taistelevan joukon tarjoamista mahdollisuuksista on saatavissa kaikki teho irti! □

Jalkaväkikoulutus rajavartiolaitoksessa

Sisäministeriön alainen Rajavartiolaitos osallistuu lakisääteisten tehtäviensä nojalla valtakunnan sotilaalliseen maanpuolustukseen. Häiriötilojen ja poikkeusolojen rajajoukkojen tehtävien vaativuus on viime vuosina kohonnut samalla kun miesvahvuus on pienentynyt. Tämä kehitys asettaa Rajavartiolaitoksen varusmiesyksiköiden tuottamille joukoille aikaisempaa korkeammat suorituskykyvaatimukset.

Kirjoittaja, everstiluutnantti Janne Mattila palvelee Raja- ja merivartiokoulun apulaismoitajana Imatralla.

Rajavartiolaitos on nykyaikainen, ammattitaitoinen ja arvostettu sisäisen turvallisuuden viranomaisena. Rajavartiolaitoksen päätehtävät ovat rajojen valvonta maarajoilla ja merialueilla, henkilöliikenteen rajatarkastukset maaran rajanylityspaikoilla, lentoasemilla ja satamissa sekä pelastustoiminta erityisesti merialueella. Rajavartiolaitos osallistuu sotilaalliseen maanpuolustukseen yhteistoiminnassa puolustusvoimien kanssa. Sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävää toteutetaan kouluttamalla varusmiehiä ja reserviläisiä sekä pitämällä yllä rajajoukkojen operatiiviset suunnitelmat.

Rajavartiolaitos kouluttaa varusmiehiä kolmessa hallintoyksikössä. Lapin- ja Pohjois-Karjalan rajavartiostojen Rajajääkärikomppaniat Ivalossa ja Onttolassa tuottavat tiedustelijoita ja sissejä sodanajan rajajoukkoihin. Raja- ja merivartiokouluun kuuluva Erikoisrajajääkärikom-

pania Imatralla vastaa Rajavartiolaitoksen erikoisjoukkotuotannosta rajavartiostojen reserviin. Raja- ja merivartiokoululla on Rajavartiolaitoksen varusmieskoulutuksen kehittämis- ja ohjausvastuu.

Rajajääkärikomppaniat antavat vaativaa tiedustelupainotteista koulutusta useilla erikoistumisvaihtoehdoilla miehistön ja johtajien tehtäviin (palvelusajat 165/255/347 päivää). Lapin rajavartioston Rajajääkärikomppania on maamme pohjoisin varusmiesten koulutusyksikkö. Pohjois-Karjalan rajavartiosto kouluttaa Rajavartiolaitoksen varusmieskoulutukseen hakeutuvat vapaaehtoiset naiset. Rajajääkärikomppanioihin hakeudutaan palvelukseen kutsuntojen kautta. Pääsykokeita ei järjestetä, mutta kutsuntojen lääkärintarkastuksessa on saatavutettava palveluskelpoisuusluokka A ja soveltuvuus koulutukseen varmistetaan peruskoulutuskauden aikana.

Rajajääkärikomppanioissa on käytössä puolustusvoimien yleinen palvelusajan jaksottelu, jonka mukaisesti palvelukseen astuu kaksi saapumiserää vuodessa – tammi- ja heinäkuussa. Kaikki saapumiserän varusmiehet saavat kahdeksan viikon pituisen peruskoulutuksen, jonka aikana tehdään valinnat johtajakoulutukseen ja miehistön erikoiskursseille. Peruskoulutuskauden päätteeksi järjestetään rajajääkärin perustutkinto, joka mittaa taistelijan perustaitoja kuten amputaita, fyysistä kuntoa, taistelijaparin yhteistoimintaa ja ensiaputaitoja. Miehistön erikoiskoulutuskaudella järjestetään erikoiskurssit kuten lääkintämies-, taistelulähetti-, tarkka-ampuja- ja ilmatorjuntakonekiväärikurssit.

Johtajakoulutukseen valitut suorittavat seitsemän viikon mittaisen aliupseerikurssin ensimmäisen jakson Rajajääkärikomppaniassa. Parhaiten menestyneet komennetaan reserviupseerikurssille Haminaan, jossa annetaan perusteet joukkueenjohtajan tehtäviin. Loput jatkavat aliupseerikurssin toisella jaksolla, jolla syvennetään

ryhmänjohtajan taitoja. Kurssien jälkeen jatketaan Rajajääkärikomppaniassa oman joukon johtajatehtävissä. Tämä vaihe kestää 23 - 28 viikkoa ja alkaa uusien alokkaiden kouluttamisella.

Rajajoukkojen koulutus sisältää palvelusvuorokausiin suhteutettuna keskimääräistä enemmän maastoharjoitusvuorokausia. Maastoharjoituksissa koulutettavat oppivat toimimaan kaikissa sää- ja valaistusolosuhteissa sekä selviytymään ja säilyttämään toimintakykynsä pitkien siirtymisten ja useiden vuorokausien yhtäjaksoisten tehtävien aikana. Koulutus tapahtuu maastoharjoituksissa pääsääntöisesti ryhmänpartion suuruisissa osastoissa.

Erikoisrajajääkärikomppanian koulutuksen painopiste on monipuolisessa pienryhmien taistelukoulutuksessa. Erikoisjoukon koulutus perustuu yksinkertaisiin ja toimiviksi todettuihin jalkaväen perustaistelumenetelmiin. Joukon iskukyvyyn muodostavat henkinen ja fyysinen suorituskyky, vaativa koulutus ja monipuolinen erikoiskalusto. Erikoisrajajääkärin tärkein

Tiedustelijat ylittävät joen.

Siisit joroksella.

koulutusaihe on taistelukoulutus ja siinä tarkemmin ase- ja ampumakoulutus.

Erikoisrajajääkärikomppanian koulutuskautijaksottelu poikkeaa Rajajääkärikomppanioista. Vuoden kestävä erikoisrajajääkärikurssi valitaan tammikuussa järjestettävällä pääsykokeella ja palvelukseen kurssi astuu saman vuoden heinäkuussa. Kaikki palvelukseen astuvat saavat aliupseerikoulutuksen. Aliupseerikurssin ensimmäisen jakson aikana tehdään valinnat reserviupseerikurssille ja aselajilinjoille. Reserviupseereiksi koulutettavat käyvät kurssinsa Haminassa. Aselajikoulutus annetaan omassa yksikössä pioneeri-, tukias- ja viesti- ja lääkintälinjoilla. Aliupseerikurssin toiselle jaksolle ajoittuu erikoisrajajääkäriin testi, jonka hyväksytty suorittaminen on edellytys koulutuksen jatkumiselle erikoisrajajääkärikomppaniassa. Testin hyväksytty suorittaminen tuo mukanaan oikeuden kantaa erikoisjoukon

tunnuksia – tummanruskeaa baretia ja erikoiskoulutusmerkkiä.

Rajajoukkojen koulutuksessa korostuu kaikissa koulutusyksiköissä tehtävättiikan mukaisten itsenäisten ratkaisujen tekeminen jo partion ja ryhmän tasolla. Erityisesti tiedustelu- ja taistelutehtävissä vihollisen selustassa tulee eteen tilanteita, joissa partionjohtajan on puutteellisen tilannekuvan perusteella tehtävä nopeita päätöksiä, joiden mukaisten toimenpiteiden onnistuminen on ratkaisevan tärkeää koko joukon olemassaololle.

Uudistetussa taistelutavassa rajajoukoille tyypillinen taistelutekniikka tulee yleistyämään myös muissa jalkaväkijoukoissa. Laajalla toiminta-alueella, itsenäisissä tehtävissä toimivien joukkojen johtaminen ja tehtävissä tukeminen on vaativa kokonaisuus, jonka hallinta on taistelutavassa keskeistä. □

Erikoisrajajääkärit iskevät.

Optimaalinen ravitseminen on osa sotilaan toimintakyvyn kehittämistä

Sotilaan toimintakyky jaetaan neljään osa-alueeseen: psyykkinen, sosiaalinen, eettinen ja fyysinen toimintakyky. Sotilaan fyysisellä toimintakyvyllä tarkoitetaan urheiluvalmennuksen perusominaisuuksia kuten nopeus, voima, kestävyys ja taito. Fyysisen toimintakyvyn määritelmässä ei ole huomioitu ravitsemusta. Urheiluvalmennuksen

Puolustusvoimien fyysisen koulutuksen päämääränä on kouluttaa riittävän toimintakyvyn omaavia sotilaita, joista koostuu suorituskykyinen sodanajan joukko. Poikkeusolojen joukoille on asetettu fyysiset vaatimukset. Poikkeusolojen joukkojen on kyettävä säilyttämään taistelukuntonsa vähintään kahden viikon jatkuvan taistelukosketuksen ajan sekä lisäksi kyettävä keskittämään kaikki voimavaroinsa 3-4 vuorokauden ratkaisutaisteluihin. Lihaskunnon on oltava riittävän hyvä, että sotilaat kykenevät säilyttämään toimintakykynsä vähintään 25 kilogramman lisäkuorman kanssa, sekä kyettävä hetkellisesti kantamaan 55-60 kg lisäkuormaa. Sotilaiden on siis kyettävä toimimaan nykyaikaisessa taistelutilassa, johon sisältyy monimuotoisia henkisiä ja fyysisiä haasteita. Ammattisotilaiden ja muun palkatun henkilöstön toimintaan liittyvät myös rauhanajan tehtävät. Ammattisotilaan fyysisen kunnan vaatimukset on määritetty laissa puolustusvoimista ja puolustusministeriön

tieteellisten tutkimusten mukaan oikeanlaisella ravitsemuksella on kuitenkin merkittävä vaikutus yksilön toimintakykyyn ja tätä myötä joukon suorituskykyyn. Optimaalisella ravitsemuksella pystytään turvaamaan sotilaan fyysinen ja psyykkinen toimintakyky niin rauhan kuin sodankin aikana.

Kirjoittaja, luutnantti Ville Isola palvelee Puolustusvoimien Urheilukoulussa Hämeen rykmentissä opetusupseerina ja ravintovalmentajana.

asetuksessa sekä puolustusvoimien liikuntastrategiassa. Ammattisotilaan on lakisääteisesti ylläpidettävä työtehtäviensä ja poikkeusolojen sijoituksensa edellyttämää fyysistä kuntoa.

Sotilaan toimintakyky jaetaan neljään osa-alueeseen: psyykkinen, sosiaalinen, eettinen ja fyysinen toimintakyky. Psyyk-

kisellä toimintakyvyllä tarkoitetaan muun muassa paineen- ja stressinsietokykyä, tahtoa täyttää tehtävä sekä tahtoa voittaa. Sosiaalinen toimintakyky käsittää vuorovaikutustaidot, yhdessä elämisen, yhteistyön, muiden huomioimisen sekä yhteishengen. Eettinen toimintakyky kuvaa moraalitietoisuutta sekä vastuuntuntoa. Toimintakyvyn eri osa-alueet ovat erittäin vahvasti kytköksissä toisiinsa. Esimerkiksi taistelutilanteessa tilanteen tajuaaminen on psyykkistä toimintaa. Ryhmän taistelutah- to sekä tietoisuus omasta vastuusta ja velvollisuuksista joukkoa kohtaan on eettistä suorituskykyä, ja yhdessä fyysisen suorituskyvyn kanssa ne vaikuttavat taistelijan toimintaan taistelutilassa. Taistelijalla on oltava riittävä paineensieto- ja stressinsietokyky. Lisäksi taistelijan on omaksuttava voittamisen kulttuuri menestyäkseen taistelutilassa. Sodan toimintaympäristö asettaa suuret vaatimukset sotilaan toimintakyvylle. Jos yksikin näistä toimintakyvyn

osa-alueista pettää, voi hän tulla täysin toimintakyvyttömäksi.

Sotilaan fyysisellä toimintakyvyllä tarkoitetaan urheiluvalmennuksen perusominaisuuksia kuten nopeus, voima, kestävyys ja taito. Fyysisen toimintakyvyn määritelmässä ei ole huomioitu ravitsemusta. Urheiluvalmennuksen tieteellisten tutkimusten mukaan oikeanlaisella ravitsemuksella on kuitenkin merkittävä vaikutus yksilön toimintakykyyn ja tätä myötä joukon suorituskykyyn.

RAVITSEMUS OSANA FYYSIKÄ SEKÄ PSYYKKISTÄ TOIMINTAKYKYÄ

Ihmisen päivittäinen energiantarve muodostuu kolmesta tekijästä: perusaineenvaihdunnasta ja aterian jälkeen tapahtuvan energiankulutuksen suurenemisesta sekä fyysisen aktiivisuuden aiheuttamasta energiankulutuksesta. Perusaineenvaihdunnalla tarkoitetaan välttämättömien elin-

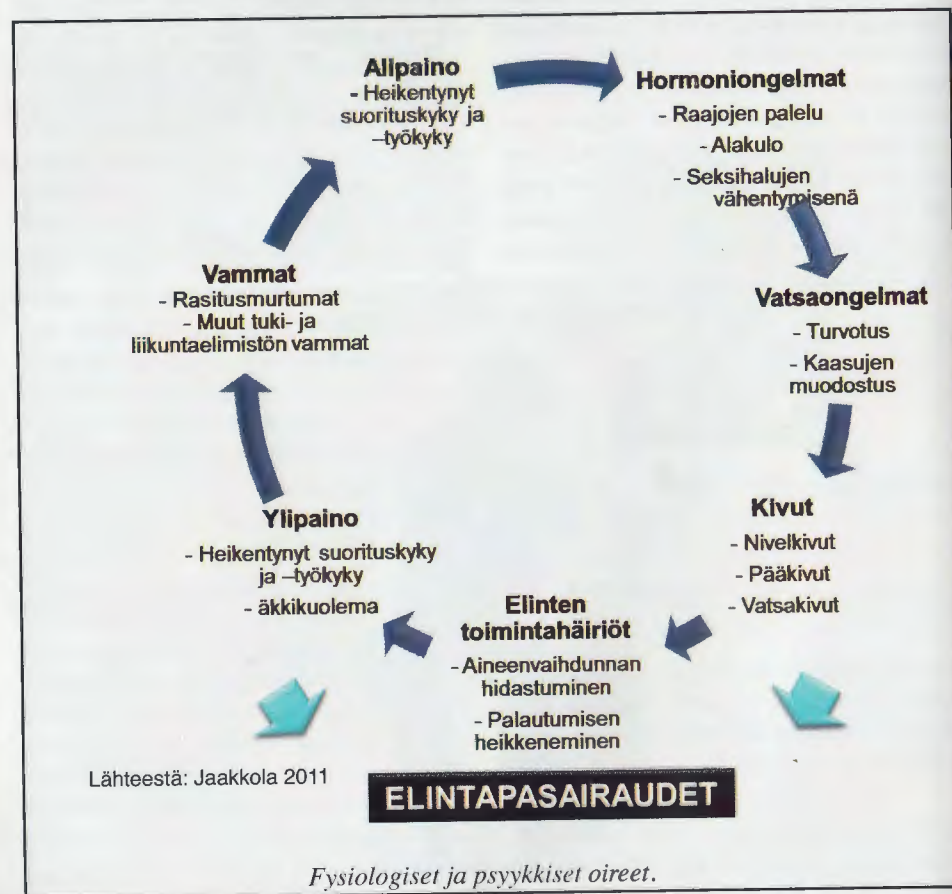
Suorituskykyinen taistelija

toimintojen, kuten hengityksen, ruoansulatuksen ja sydämen toiminnan aiheuttamaa energiankulutusta. Aterian jälkeen ravintoaineiden imeytyminen, kuljetus ja varastoituminen vaativat energiaa. Fyysisen aktiivisuuden vaikutus levossa mitattuun energiankulutukseen vaihtelee aktiivisuuden mukaan. Päivittäinen energiantarve on hyvin yksilöllistä ja siihen vaikuttavat mm. ikä, paino, sukupuoli, fyysinen aktiivisuus sekä yksilölliset erot.

Termodynamiikan lakien mukaan energian saanti on suoraan verrannollinen sen kulutukseen, mikäli kehon paino pysyy

koko ajan vakiona. Tällöin energiaa saadaan ja kulutetaan sama määrä. Tämä mekanismi ei kuitenkaan ole niin yksinkertainen, sillä kehonpainoon vaikuttaa suuresti elimistön nestetasapaino ja yksilöllinen hormonaalinen toiminta. Elimistö saa energiaa monista eri lähteistä, varastoi sitä usealla eri tavalla ja kuluttaa sitä mitä erilaisimpiin tehtäviin. Elimistö pyrkii jatkuvasti tasapainotilaan eli homeostaasiin. Jos tämä tasapainotila ei ole kunnossa, elimistö joutuu eräänlaiseen "noidankehään", jonka seurauksena voi ilmetä erilaisia fyysisistä ja psyykkistä toimintakykyä alentavia

tekijöitä. Pahimmillaan energiatasapainon häiriöt voivat johtaa elintapatautiin, kuten aikuistyyppin diabetekseen, erilaisiin sydän- ja verisuonitauteihin sekä metaboliseen oireyhtymään. Edellisellä sivulla olevaan kuvaan on listattu erilaisia fysiologisia ja psyykkisiä oireita, joita voi syntyä heikosta ravitsemustilasta.

Energia- ja ravintoaineiksi luetaan ne ravinnon komponentit, joita elimistö voi käyttää energian tuottamiseen. Näitä ovat proteiinit, hiilihydraatit ja rasvat. Hiilihydraatit ovat ihmisen yleisin energianlähde. Hiilihydraatit varastoituvat maksaan ja lihaksiin glykokeeninä. Hiilihydraattien tärkeimpänä tehtävänä on turvata tasainen verensokeritasapaino sekä toimia polttoaineena fyysisessä suorituksessa. Proteiinit koostuvat 20 aminohaposta, joista kahdeksan aminohappoa on ihmiselle välttämättömiä. Proteiineilla on useita tehtäviä elimistössä: ne toimivat rakennusaineina, kuljettajina, säätelytehtävissä, entsyymeinä ja ovat olennainen osa lihassupistuksessa. Rasva sisältää hieman yli puolet hiilihydraattien sekä proteiinien sisältämästä energiasta, ja se onkin tärkeä energianlähde. Rasvan tehtävänä on mm. suojata kudoksia ulkoiselta rasitukselta ja toimia elimistön hormonitoiminnan rakennusaineena sekä rasvaliukoisten vitamiinien lähteenä. Rasvat sisältävät välttämättömiä omega-3 ja omega-6 sarjan rasvahappoja. Välttämättömiä ravintoaineita on saatava ravinnosta päivittäin, sillä elimistö ei kykene niitä itse valmistamaan.

RAVITSEMUKSEN VAIKUTUS SOTILAAN FYYSISEEN TOIMINTA- KYKYYN

Sotilaiden fyysinen aktiivisuus on suurta, mutta tehtävien välillä on eroja. Esi- ja kunnissa palvelevan henkilöstön tehtävät

edellyttävät vähemmän fyysistä aktiivisuutta kuin taistelevien joukkojen jalkaväkisotilaiden tehtävät ja toimintaympäristö. Jalkaväkisotilaat altistuvat jatkuvalla fyysiselle ja henkiselle kuormitukselle. Jalkaväkisotilaan työ sisältää useita kuormittavia tehtäviä, joihin liittyy esimerkiksi raskaiden laitteiden tai materiaalien nostamista, poteroiden kaivamista sekä vaativia jalkamarsseja lisäkuorman kanssa. Sotilas voidaan luokitella kestävyys- ja voimaurheilijan välimaastoon jos tarkkaillaan sotilaan fyysistä aktiivisuutta. Voidaan puhua vähintäänkin samanlaisesta energia- ja ravintoaineiden tarpeesta kuin urheilijalla. Tämän vuoksi on tärkeää tarkastella riittävää energia- ja ravintoaineiden saantia urheilijan ravitsemuksen näkökulmasta.

Fyysisessä kuormituksessa elimistön energia- ja ravintoaineiden tarve lisääntyy merkittävästi. Vähäinen energiara- vintoaineiden saanti hidastaa suorituksesta palautumista ja heikentää suorituskykyä. Heikko ravitsemustila yhdistettynä fyysiseen kuormitukseen suurentaa riskiä erilaisille tuki- ja liikuntaelimistön vammoille sekä etenkin ylätiehengitystautien oireille. Valtion ravitsemusneuvottelukunta suosittelee 80 kg painavalle 19-vuotiaalle miehelle hiilihydraattien päivittäiseksi saanniksi noin 300 grammaa (3,75 g/kg). Proteiinien päivittäinen saantisuositus on noin 70 grammaa (0,8 g/kg) sekä rasvan saantisuositus noin 80 grammaa (1,0 g/kg). Urheilijoiden energia- ja ravintoaineiden tarve on suurempi kuin ei-liikkuvilla.

Urheilijalle hiilihydraattien päivittäinen saanti on tärkeää. Tasainen verensokeripitoisuus on oleellista aivojen energiansaannin turvaamiseksi, sillä ne käyttävät energiakseen noin 120–140 grammaa hiili-

hydraatteja vuorokaudessa, lisäksi lihakset tarvitsevat hiilihydraatteja 200–400 grammaa riippuen mm. urheilijan päivittäisestä aktiivisuudesta, fyysisestä koosta, iästä ja sukupuolesta. Riittävä päivittäinen proteiinin saanti on erittäin tärkeää. Proteiinien tarve riippuu kokonaisenergiansaannista, ravinnon proteiinien laadusta, sukupuolesta, iästä ja ruokailujen ajoituksesta. Proteiinin tarve on suurentunut erityisesti voima- ja kestävyyspainotteisia lajeja harrastavilla henkilöillä. On arvioitu että kestävyysliikuntaa harrastavilla proteiinien tarve lisääntyy noin 50–75 prosenttia (0,8 g/kg → 1,2–1,4 g/kg) ja voimaharjoittelijoilla vastaavasti noin 100 prosenttia (0,8 g/kg → 1,6 g/kg) liikuntaa harrastamattomiin verrattuna.

Sotilailla proteiinien tarve on siis 1,2–1,6 g/kg. Rasvan saantiin sotilaan tulee kiinnittää myös erityistä huomiota. Energiatarpeen lisääntyessä, kuten fyysisen taistelukoulutuksen aikana myös rasvan tarve kasvaa. Liian vähäinen rasvansaanti heikentää elimistön hormonitoimintaa, millä on epäedullisia vaikutuksia suorituksesta palautumiseen sekä pidemmällä ajanjaksolla terveyteen.

Täytyy huomata, että energiaravintoaineiden tarve on eri asia kuin niiden optimaalinen saanti. Optimaalinen saanti mahdollistaa elimistön rakentavan tilan joka korjaa, vahvistaa ja kasvattaa luustoa, lihaksia, jänteitä sekä muita tuki- ja sidekudosta. Tarpeella tarkoitetaan yleisesti sellaista määrää, jolla turvataan elimistön normaalitoiminta – eli puutosoireita ei pääse syntymään, mutta kehittymiselle se ei luo hyviä edellytyksiä.

Hiilihydraattien optimaalinen saanti on sellainen määrä, joka ylläpitää vakaa veren-sokeritasapainoa, täyttää ja lisää lihasten glykogeenivarastojen kokoa sekä

mahdollistaa hermoston palautumisen ja kehittymisen päivittäisestä rasituksesta. Optimaalinen hiilihydraattien saanti on sotilaalla noin 4–8 grammaa painokiloa kohden. Proteiinien optimaalinen saanti sotilaalla on noin 2–3 grammaa painokiloa kohden. Tällöin turvataan lihasten palautuminen, kehittyminen ja ehkäistään suorituskyyllöä haitallisen kortisoli-hormonin muodostumista. Myös rasvan saantiin on kiinnitettävä huomioita. Optimaalinen rasvan saanti on noin 1–2 grammaa painokiloa kohden. Tällaisella rasvan määrällä turvataan tärkeiden sukupuolihormonien toiminta sekä mahdollistetaan motoristen taitojen oppiminen, johon esimerkiksi omega-3 rasvahapoilla voi olla yhteys.

RAVITSEMUKSEN VAIKUTUS SOTILAAN PSYKKISEEN TOIMINTAKYKYYN

Ravitsemuksen merkitystä neurologisissa ja psykiatrisissa sairauksissa on tutkittu paljon viime vuosina, ja tutkimusalueena tämä on verrattain uusi. Hiilihydraattien lisäksi myös laktaatti (maitohappo) osallistuu hermosolujen energia-aineenvaihduntaan. Hermosolujen merkitys korostuu aivojen energia-aineenvaihdunnassa. Hiilihydraattien liian vähäisellä saannilla tai huonolla laadulla voi vaikuttaa hermoston kehittymiseen epäedullisesti, mutta myös hermoston palautumiseen sillä on olennainen merkitys. Tätä ei yleensä oteta huomioon esimerkiksi urheilusuorituksesta palautumisesta. Proteiinit toimivat lähtöaineena usealle eri hormonille kuten melatoniinille, adrenaliinille ja serotoniinille. Proteiinin riittävällä saannilla on yhteys elimistön stressihormonin, kortisolin erittymiseen. Rasvan liian vähäisellä saannilla on yhteys heikentyneeseen yksilön

suorituskykyyn. Alentunutta suorituskyykyä voi selittää liian vähäinen hormonien esiasteiden saanti, jos päivittäinen rasvan saanti on riittämätöntä. Ravinnon rasvat toimivat mm. testosteronin rakennusaineena ja testosteronilla on suuri vaikutus fyysisestä rasituksesta palautumisessa. Välttämättömillä rasvahapoilla, omega-3- ja omega-6-rasvahapoilla, on vaikutusta aivojen toimintaan ja verenkiertoon. Lisäksi omega-3 rasvahapoilla vaikuttaa olevan terapeuttisia vaikutuksia. Myös suojaravintoaineet, vitamiinit ja kivennäisaineet ovat tärkeitä psyykkisen toimintakyvyn kannalta. Raudan puutteella voidaan selittää monia neuropsykiatrisia oireita. Myös nestetasapainoon vaikuttavat kivennäisaineiden natriumin ja kaliumin puutos voi aiheuttaa keskushermostoperäisiä oireita. Lisäksi kalsiumilla, magnesiumilla, kuparilla ja sinkillä on tärkeitä hermostolliseen ja hormonaaliseen toimintaan vaikuttavia

tehtäviä, joiden puutos voi aiheuttaa neuropsykologisia häiriöitä. Keskeisimmät vireystilaan vaikuttavat tekijät ovat edeltävän unijakson pituus ja laatu, valvejakson kesto, ympäristön vaikutukset ja motivaatio. Kuitenkin ravitsemustekijöillä on vaikutusta vireystilaan ja uneen. Etenkin magnesiumin puutos on yhteydessä huonontuneeseen unenlaatuun.

Ravitsemusperäisissä neurologisissa häiriöissä tai fyysisen suorituskyvyn alenemisessa usein yksittäinen ravitsemustekijä jää epäselväksi. Tällöin syy on usein kokonaisenergian tai yksittäisten energiavarintoaineiden liian vähäinen saanti. Jos elimistö ei palaudu normaalisti fyysisestä rasituksesta niin elimistö voi ajautua hermostolliseen ylirasitustilaan, josta käytetään yleensä nimitystä ylikunto. Ylikunnon aiheuttaa pitkään jatkunut kortisoli-hormonin erittyminen. Krooninen kortisoli-hormonin liikaeritys (pitkäaikainen stres-

STRESSIN (KORTISOLIN) VAIKUTUS ELIMISTÖLLE

SEURAUS

Ruokahalu kasvaa, lihaskudosta puretaan energiaksi, rasvojen hapetus vähenee, rasvan kertyminen lisääntyy

Fyysisen suorituksen aikainen jaksamattomuus, palautuminen heikkenee

Verenpaine kohoaa

Suorituskyvyn heikkeneminen

Aivokemia muuttuu

Masennus, ahdistus

Verensokeri kohoaa

Yleinen jaksaminen heikkenee, mielialan vaihtelut

Luusto heikentyy

Rasitusvammat, luumurtumat

Nais- ja mieshormonien määrä laskee

Huonontunut kyky palautua rasituksesta

Immuunisolujen määrä vähenee ja niiden aktiivisuus vähenee

Suurentunut altistuminen flunssalle, infektioille

Aivojen hermovälittäjäaineiden synteesi vähenee

Muisti- ja keskittymisongelmat

(Mukaiiltu lähteestä: Jaakkola 2011)

sitila) tai hetkellinen kortisoli-hormonin liikaeritys (hetkellinen ylitsepääsemätön stressitila) voivat aiheuttaa lisämunaisten uupumisen. Lisämunaisten uupumisen oireita ovat mm. aamuväsymys, alentunut immunitaetti, uniongelmat, stressinsietokyvyn aleneminen ja heikentynyt ajattelu-kyky.

POHDINTA

Hyvä toimintakyky luo edellytykset tehokkaalle toiminnalle. Toimintakykyinen sotilas pystyy johtajana, yksin ja joukon jäsenenä toimimaan tilanteen ja toimintaympäristön vaatimusten mukaisesti. Optimaalisella ravitsemuksella pystytään turvaamaan sotilaan fyysinen ja psyykinen toimintakyky niin normaali- kuin poikkeusoloissa. Toimintakykyinen sotilas palautuu fyysisesti raskaista suorituksista sekä kykenee kehittämään fyysisesti erilaisista harjoituksista. Myös taidon oppiminen tehostuu, koska aivojen sekä hermoston toiminta ja palautuminen pysyy normaalina suurentuneesta fyysisestä rasituksesta ja vaihtelevasta ympäristöstä huolimatta.

Puolustusvoimat on ”Suomen suurin kuntokoulu.” Puolustusvoimat liikuttaa vuosittain noin 27 000 varusmiestä ja noin 16 000 palkattuun henkilökuntaan kuuluvaa sekä noin 25 000 reserviläistä. Liikuntakoulutuksen päämääränä on turvata fyysisesti toimintakykyinen, aktiivisesti liikuntaa harrastava ja tehtäviinsä motivoitunut henkilöstö, poikkeusolojen-, yhteiskunnan häiriötilojen ja normaaliolojen tarpeisiin. Tavoitteena on vaikuttaa ihmisen fyysiseen kuntoon ja suomalaiseen kansanterveyteen. Näiden tavoitteiden ohella tulisi myös huomioida fyysisen kunnon kohentamisen muut osa-alueet kuten oireellinen ravitsemus.

Sotilaan optimaaliseen ravitsemukseen ei kiinnitetä riittävästi huomioita. Varusmiehille koulutettava johtaja- ja koulutajakoulutus käsittelee vain hyvin vähän ravitsemusta ja sotilaan käsikirjassa on vähäinen maininta ravitsemuksesta. Ravitsemuksen opetus tulisi sisällyttää varusmiesten ja reserviläisten liikuntakoulutukseen. Fyysisen koulutuksen yhteydessä koulutetaan pääasiassa nopeutta, voimaa, motorista taitavuutta ja kestävyyttä, mutta ei kiinnitetä huomiota ravitsemuksen opettamiseen, joka hyvin voimakkaasti liittyy fyysisten ominaisuuksien kehittämiseen. Lisäksi ei kiinnitetä huomioita ravitsemustilan vaikutusta psyykkiseen toimintakykyyn, joka vaikuttaa olennaisesti ajattelu-kykyyn ja taistelutilanteessa kestämiseen. Suomessa on vain vähän tutkittu ravitsemusta osana sotilaan toimintakykyä.

Kyröläinen, Santtila, Hämäläinen ym. vuonna 2004 tekemän ”Pitkäkestoisen partiotiedusteluharjoituksen fysiologiset vasteet ja fyysisen suorituskäyvyn muutokset” tutkimuksen mukaan tiedusteluharjoituksessa tarvittava energiamäärä on vähintään 4500 kilokaloria vuorokaudessa. Muun muassa vähäinen rasvan ja proteiinin saanti liittyi selvästi heikentyneeseen suorituskäyvyn. Lisäksi lihavuus näkyy Puolustusvoimissa: lähivuosina lihavuus tulee olemaan laaja-alainen ongelma, sillä varusmiesten ja reserviläisten fyysinen kunto on koko ajan heikkenemässä ja lihavuus lisääntyy Suomessa jatkuvasti. Olisi-kin tärkeää lisätä ravitsemuksen tutkimusta osana sotilaan toimintakykyä.

Puolustusvoimien Urheilukoulu kouluttaa ravitsemusta osana urheilijoiden valmennuskurssia, jolloin he suorittavat I-tason valmentajatutkinnon. Ravintovalmennusta on myös henkilökunnan liikunnan täydennyskursseilla, jonka tavoitteena

on kouluttaa ravitsemuksen perusteita optimaalisen ruokailuun sotilaan näkökulmasta. Tällä tavoin pyritään jalkauttamaan joukko-osastoihin optimaalisen, terveellisen ravitsemuksen perusteita ja käytänteitä. Urheilukoulu aloittaa tutkimuksen taistelumuonapakkauksista vuonna 2013 ja pyrkii tutkimaan ja kehittämään sotilaan optimaalista ravitsemusta. Urheilukoulu on myös mukana vuonna 2013 järjestettävässä Lapin yliopiston ja Maanpuolustuskorkeakoulun johtamisen ja jaksamisen käytänteiden tutkimus- ja kehittämishankkeessa, LEPO! – tutkimuksessa. □

LÄHDELUETTELO

Borg, P. Fogelholm, M. & Hiilloskorpi, H. (2007) Liikkujan ravitsemus - teoriasta käytäntöön. Helsinki: Edita Prima Oy.

Hulmi, J. & Mero, A. (2007) Urheilija ja proteiinit. Teoksessa A. Alaranta J. Hulmi J. Mikkonen J. Rossi & A. Mero. Lääkkeitä ja lisäravinteita urheilussa - suorituskäyvyn ja kehon koostumukseen vaikuttavat aineet. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Isola, V. (2011) Eri ravitsemusmallit painonpudotuksessa. Kandidaatin tutkielma, Maanpuolustuskorkeakoulu.

Jaakkola, K. (2011) Hormonidieetti, opas yksilölliseen täsmälaihdutukseen. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Kyröläinen, H. Santtila, M. Hämäläinen, H. Koski, H. Mäntysaari, M. & Karinkanta, J. (2004) Pitkäkestoisen partiotiedusteluharjoituksen fysiologiset vasteet ja fyysisen suorituskäyvyn muutokset. Maanpuolustuskorkeakoulun julkaisusarja 2 nro: 15 Maanpuolustuskorkeakoulu. (2004) Tais-
telija 2005 - Fyysisen suorituskäyvyn tutkimus. Helsinki: Maanpuolustuskorkeakou-

lu.

McArdle, W. D. Katch, F. I. & Katch, V. L. (2010) Exercise Physiology Nutrition, Energy and Human performance. Lippincott Williams & Wilkins.

Mutanen, M. & Voutilainen, E. (2005) Energia-aineenvaihdunta. Teoksessa A. Aro; M. Mutanen & M. Uusitupa (Toim.), Ravitsemustiede. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.

Mutanen, M. & Voutilainen, E. (2005) Energiaravintoaineet, ravintokuitu ja alko-holi. Teoksessa A. Aro; M. Mutanen & M. Uusitupa (Toim.), Ravitsemustiede. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.

Partiainen, M. Hublin C. Sulkava, R. (2005) Ravitsemus ja hermosto. Teoksessa A. Aro; M. Mutanen & M. Uusitupa (Toim.), Ravitsemustiede. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.

Pääesikunta (2008) Puolustusvoimien johtaja- ja kouluttajakoulutus – Power point opetuspaketti.

Pääesikunta (2011) Johtajan käsikirja. Tampere: Juvenes Print Oy

**Nammo Group -
Ammattilaisten valinta**

www.nammo.com

nammo

III OSA JALKAVÄEN SÄÄTIÖ JALKAVÄKIJOUKKO-OSASTOT JA -YKSIKÖT

JALKAVÄEN SÄÄTIÖN KUULUMISIA

Markku Manninen	152
VUODEN 2012 JALKAVÄKIKOULUTTAJAT.....	156
JALKAVÄEN SÄÄTIÖN NAISTOIMIKUNTA	
Heidi Aho	158

JALKAVÄKIJOUKKO-OSASTOT JA -YKSIKÖT

Maanpuolustuskorkeakoulu	163
Maasotakoulu	166
Reserviupseerikoulu	168
Kainuun jääkäripataljoona / Kainuun prikaati	171
Kymen jääkäripataljoona / Karjalan prikaati	173
Porin prikaati	176
Panssarikoulu ja	
Hämeen panssaripataljoona / Panssariprikaati	179
Karjalan jääkäripataljoona / Pohjois-Karjalan prikaati	183
Jääkäriprikaati	185
Utin jääkäriyrykmentti	188
Uudenmaan prikaati	193
Hämeen rykmentti	196
Kaartin jääkäriyrykmentti	199

Jalkaväen Säätiön kuulumisia

Vuonna 1957 perustetun Jalkaväen Säätiön tarkoituksena on pääasiallisesti jalkaväen kehityksen edistäminen ja sen historiallisten perinteiden säilyttäminen. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö jakaa palkintoja ja apurahoja lahjakkaille, ansioituneille ja eteenpäin pyrkiville jalkaväkeen kuuluville henkilöille sekä tukee ja edistää jalkaväen piirissä tapahtuvaa opinto-, tutkimus-, kokeilu- ja julkaisutoimintaa, sekä jalkaväen perinteiden ja historian kokoamista, tallentamista ja vaalimista.

Jalkaväen Säätiön toiminta on kuluneena jaksona 2011-2012 ollut perinteistä. Säätiön toimintaa ohjaava valtuuskunta on kokoontunut vuosikokouksiin vuonna 2011 Suomenlinnassa sekä vuonna 2012 Santahaminassa, Kaartin Jääkärirykmentin Perinnetalossa. Vuoden 2011 syyskokouskin pidettiin Kaartin Jääkärirykmentin isännöimänä Santahaminassa, jossa tutustuttiin kaupunkijääkärien koulutukseen. Syksyllä 2012 oli syyskokouksen pito- paikkana Hamina, missä tutustumiskohteina olivat Reserviupseerikoulu ja Haminan kaupunki.

Valtuuskunnan kokoonpanossa on tapahtunut merkittävä määrä muutoksia. Kaikkiaan kahdeksan erovuorossa ollutta jäsentä on jättäytynyt pois työskentelystä. Uusia jäseniä valtuuskuntaan on kutsuttu kuluneella kaksivuotiskaudella kaikkiaan neljä. Heidän joukossaan on vuoden 2012 alusta Jalkaväen tarkastajaksi nimitetty eversti **Jukka Valkeajärvi**. Hänet valittiin

myös valtuuskunnan uudeksi varapuheenjohtajaksi.

Myös hallituksen kokoonpanossa on tapahtunut varapuheenjohtajan vaihdos everstiluutnantti **Kaarle Törrösen** luovutettua tehtävänsä everstiluutnantti **Kari Nisulalle**. Uudeksi hallituksen jäseneksi eversti **Juhani Heinosen** tilalle on kutsuttu eversti **Vesa Tervo**. Hallitus on kokoontunut kumpanakin kuluneena toimintavuotena kymmenen kertaa.

Säätiön naistoimikunta kokeili lyhyen ajan kollegiaalista toimintamallia ilman erikseen nimettyä puheenjohtajaa. Nyttömin toimikunta on kuitenkin päätynyt valitsemaan puheenjohtajakseen KTM **Heidi Ahon**. Toimikunta on jatkanut ansiokasta toimintaansa järjestämällä jo perinteeksi muodostuneet kahvikonsertit Santahaminassa Maanpuolustuskorkeakoulun juhlasalissa mittavine arpajaisineen. Onnistuneet lämminhenkiset konsertit kokosivat taas kumpanakin vuonna salintäyteen tyytyväisen yleisön.

Säätiö on tukenut stipendein ja apurahoin ansioitunutta henkilöstöä sekä ylläpitänyt Jalkaväkimuseota. Stipendeistä valtaosa on kohdistettu perinteisesti Maanpuolustuskorkeakoulun, Maasota-

koulun sekä Panssarikoulun järjestämällä eri kursseilla ansioituneelle jalkaväen henkilöstölle. Joukko-osastoja on tuettu palkintoesinein ja jonkin verran myös stipendein. Säätiö on tukenut myös joitakin joukkoyksiköiden historiikkien tuottamisia sekä seminaaritapahtumien järjestämistä. Vuonna 2009 tehdyllä päätöksellä siirryttiin järjestelmään, missä muistetaan vuorovuosina jalkaväen kouluttajina ja kehittäjinä ansioituneita henkilöitä. Vuoden 2012 vuosikokouksessa oli vuorossa nyt toista kertaa Jalkaväen kehittäjän palkitseminen. Ansioituneeksi kehittäjäksi valikoitui Jalkaväen tarkastajan esityksestä majuri **Juha-Matti Honkela**.

Säätiön taloudellinen tilanne on pysynyt vakaana ja se on mahdollistanut suunnitellun mukaisen toiminnan. Varoja on siirretty ja osakesalkkua täydennetty kulloiseenkin tilanteeseen parhaiten soveltuvalla tavalla talousvaliokunnan ohjeistamana.

Kaartin jääkärirykmentin isännöimän vuoden 2011 syyskokouksen yhteydessä valtuuskunnalla oli tilaisuus seurata asutuskustasteluharjoitusta. Sen päätyttyä seuraajilla oli mahdollisuus vaihtaa mielenpitoja varusmiesten kanssa.

Valtuuskunnan puheenjohtaja, kenraaliluutnantti Vesa Kämärin (takana kesk.) seurassa varatuomari Magnus Savander.

Lisäksi säätiö on saanut eri tahoilta avustuksia toimintansa tukemiseen. Erityisesti Urhus-säätiön myöntämä tuki on ollut merkittävä turvattaessa säätiön mahdollisuudet palkita Jalkaväen parissa ansioituneita henkilöitä, niin kouluttajia kuin varusmiehiäkin. Jalkaväkimuseon toiminnan turvaamisessa keskeisimmät tukijat ovat olleet Puolustusministeriö, Opetusministeriö

sekä Mikkelin kaupunki.

Jalkaväen Säätiö katsoo luottavaisena tulevaisuuteen. Alkavan kaksivuotiskauden keskeisimmät haasteet kohdistuvat edelleen Jalkaväkimuseon toiminnan sopeuttamiseen sotahistoriallisten museoiden uudistuvaan toimintakenttään ja rahoituskehykseen.

JALKAVÄEN SÄÄTIÖN VALTUUSKUNTA

Puheenjohtaja

Kenraaliluutnantti Vesa Kämäri

Varapuheenjohtaja

Eversti Jukka Valkeajärvi

Jäsenet

Kenraaliluutnantti Ilkka Aspara

Toimitusjohtaja Harri Broman

Varatuomari Harri Christensen

Toimitusjohtaja Bernt Ehrmrooth

Varatuomari Ensio Hakkarainen

Teollisuusneuvos Erkko Kajander

Rakennusneuvos Eero Kaitainen

Kenraaliluutnantti Jaakko Kaukanen

Oikeustieteen kandidaatti Henri Kuitunen

Ekonomi Ingmar Lindberg

Professori Ohto Manninen

Kaupunginjohtaja Hannu Muhonen

Kenraalimajuri Jaakko Oksanen

Valtiotieteen maisteri Markku Palokangas

Kenraaliluutnantti Mika Peltonen

Varatoimitusjohtaja Jukka Perttula

Kauppaneuvos Pekka Räihä

Kauppaneuvos Jouko Tuunainen

Hallituksen puheenjohtaja Björn Wahlroos

Talousvaliokunta

Varatoimitusjohtaja Jukka Perttula

Varatuomari Magnus Savander

Kauppaneuvos Jouko Tuunainen

JALKAVÄEN SÄÄTIÖN HALLITUS

Puheenjohtaja

Eversti Kari Kokkonen

Varapuheenjohtaja

Everstiluutnantti Kari Nisula

Jäsenet

Professori Kari Heiskanen

Eversti Timo Lehtonen

Eversti Risto Muurman

Eversti Vesa Tervo

TOIMIHENKILÖT

Sihteeri

Eversti Markku Manninen

Museonjohtaja

Filosofian maisteri Janne Pajunen

Museon apulaisjohtaja

Majuri Pekka Vauhkonen

Rahastonhoitaja

Sihteeri Tarja Takala

Ansioristitoimikunnan sihteeri

Jalkaväen ansioristi

Everstiluutnantti **Juhani Ruudun** suunnittelema Jalkaväen ansioristi hyväksyttiin otettavaksi käyttöön 1.2.2001. Risti on kuluneen kymmenen vuoden aikana vakiinnuttanut paikkansa arvostettuna palkitsemisesineenä ja se on myönnetty kaik-

kiaan 1631 henkilölle. Kuluneena kahden vuoden toimintajakson aikana ansioristejä jaettiin yhteensä 211 kappaletta.

Sääntöjen mukaan Jalkaväen ansioristia voi esittää henkilölle, joka on toiminut joko puolustusvoimissa jalkaväen tehtävis-

Ansioristi 1:1 -koossa.

sä ansiokkaasti vähintään kuuden vuoden ajan tai vapaaehtoisessa maanpuolustusjärjestössä jalkaväen hyväksi vähintään kymmenen vuoden ajan. Ansioristia voidaan esittää myös muulle maanpuolustustyössä toimivalle tai toimineelle tai toimintaa tukevalle suomalaiselle tai ulkomaalaiselle henkilölle, jonka ansiot ovat jalkaväen kannalta merkittävät. Erityisistä ansioista Jalkaväen ansioristi voidaan myöntää kantonnauhaan kiinnitettävän soljen kera. Solki voidaan myöntää myös aiemmin myönnettyyn ristiin. Ohjeet ristiesityksen laatimisesta ja postittamisesta löytyvät osoitteesta: www.jalkavaensaatio.fi

Ansioristit myöntää Jalkaväen tarkastaja säätiön hallituksen jäsenistä koostuvan ansioristitoimikunnan esityksestä. Toimikunnalla on oma sihteeri, jonka toimipaikka on Maavoimien esikunnassa Mikkelisä. Nykyinen sihteeri on majuri **Jukka Vuorisalmi**, joka otti tehtävän vastaan syksyllä 2012 majuri **Olavi Oksaselta**.

JALKAVÄKIMUSEO

Mikkelin vanhalla kasarmialueella

AVOINNA 2.5.-15.9. PÄIVITTÄIN KLO 10-18

MUULLLOIN KE-SU KLO 11-16

Ryhmät sopimuksen mukaan

Jääkärintie 6-8 50100 Mikkeli

Puh. 015-369 666 / 044-336 9666

E-mail: jalkavakimuseo.mikkeli@surffi.fi

www.jalkavakimuseo.fi

Jalkaväen Säätiö palkitsee vuoden jalkaväkikouluttajat

Jalkaväen Säätiö valitsee joka toinen vuosi joukko-osastojen esitysten perusteella kouluttaja- tai opetustehtävissä erityistä ammattitaitoa sekä kyvykkyyttä osoittaneen upseerin, opistoupseerin tai aliupseerin vuoden jalkaväkikouluttajaksi. Valittavilta edellytetään edellä esitettyjen vaatimusten lisäksi moitteettomia ja esimerkillisiä henkilökohtaisia ominaisuuksia sekä palveluksessa että vapaa-aikana.

Vuoden Jalkaväkikouluttajiksi on vuodesta 1989 alkaen valittu:

1989 Yliluutnantti Jouni Tuominen (SAVPR), vääpeli Esa Kokko (JPR)
1991 Kapteeni Jukka Ojala (RUK), vääpeli Jari Pantsari (PKARPR)
1993 Yliluutnantti Kari Toivonen (PORPR), luutnantti Per-Erik Håkans (UUDPR)
1995 Kapteeni Vesa Virtanen (MPKK), kapteeni Pekka Saksala (PSPR)
1997 Majuri Esko Raaterova (JPR), yliluutnantti Jouni Halonen (KAIPR)
1999 Yliluutnantti Klaus Luotola (UTJR), luutnantti Vesa Hartikainen (KARPR)
2001 Majuri Lauri Sipari (RUK), yliluutnantti Sauli Asikainen (Raja- ja MerivK)
2003 Kapteeni Marko Lahtinen (PORPR), luutnantti Jorma Hokkanen (SAVPR)
2005 Kapteeni Jami Virta (KAARTJR), yliluutnantti Ari Kurppa SLMEPA
2007 Kapteeni Juha Martiskainen (MPKK), yliluutnantti Heikki Tiainen (UTJR)
2009 Majuri Kari Anttila (RUK), kapteeni Teijo Heinonen (PORPR)

2011 Yliluutnantti Tapio Kiiskinen (P-KR), luutnantti Arno Huhtilainen (KAARTJR)

Vuonna 2013 jalkaväkikouluttajiksi valittiin

*Kapteeni Jari Kokkonen
Pohjois-Karjalan prikaati*

Jari Kokkonen on toiminut Karjalan jääkäripataljoonassa nykymuotoisen jääkärikomppanian päällikkönä vuodesta 2010 alkaen. Hän on johtanut ansiokkaasti yksikkönsä vastuulla olevaa uudistetun taistelutavan mukaista jalkaväen kokeilutoimintaa. Pohjois-Karjalan prikaatin uudistetun taistelutavan mukainen jalkaväkikoulutus on kehittynyt pitkälti juuri kapteeni Jari Kokkonen vahvan johtamistaiton myötä. Kapteeni Jari Kokkonen johdolla joukkotuotetut jalkaväkikomppaniat ovat kenneet erinomaisesti sovittamaan yhteen sodan ajan joukkojen tuottamisen sekä maavoimallisen kokeilutoiminnan. Parhaimmillaan lähes kahdensadan miehen vahvuinen joukkotuotantokokonaisuus on kapteeni Kokkonen johdolla rakentunut toimivaksi uudistettua taistelutapaa toteuttavaksi sotajoukoksi. Johdossaan olevaan

henkilökuntaan hän on saanut synnytettyä aidon jalkaväkihengen. Kapteeni Jari Kokkonen on osoittanut erinomaista nuoren upseerin mallia työyhteisössään ja on poikkeuksetta erittäin arvostettu työkaveri.

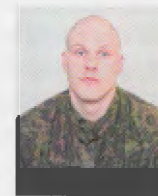
*Kapteeni Jarmo Keskitalo
Panssariprikaati*

Panssarikoulussa palveleva Kapteeni Jarmo Keskitalo on toiminut yli 28 vuotta ansioituneesti varusmieskouluttajana, henkilökunnan kouluttajana sekä kunnossapidon tehtävissä panssarimestarina Panssariprikaatissa. Jarmo Keskitalo on erityisesti kunnostautunut palkatun henkilökunnan kalustokurssien johtamisessa. Hän on pitkän virkauransa aikana kehittänyt ja ylläpitänyt itsensä panssaritoimialan moniosaajana. Keskitalon monipuolista ja esimerkillistä ammattitaitoa sekä osaamista hyödynnetään myös valtakunnallisesti.

Kapteeni Keskitalolla on työhönsä ja alaisiinsa opettajiin sekä oppilaisiin rauhallisen ammattitaitoinen, mutta vahva ote. Hänen pitkä kokemuksensa näkyy huolellisissa opetuskokonaisuuksien ja tapahtumien valmisteluissa sekä itse opetuksessa. Hän näyttää johtamillaan kursseilla kiitettävää esimerkkiä koulutuksen toteutuksesta ja palautteen antamisesta.

Sotilaana kapteeni Keskitalo on esimerkillinen, erittäin ammattitaitoinen, huolehtiva ja yhteistyökykyinen, mutta silti määrätietoinen. Jarmo Keskitalo on erin-

omainen esimerkki nuoremmille sotilaille siitä, miten sotilaan työ tehdään ”vanhan kansan” malliin itseään säästämättä asetettuun tavoitteeseen.

*Ylikersantti Thor-Erich Wiksten
Uudenmaan prikaati*

Ylikersantti Thor-Erich Wiksten on vuodesta 2007 alkaen toiminut useissa eri jalkaväkikouluttajan tehtävissä Rannikkojääkärikomppaniassa sekä rannikkojääkäri- että jääkäriyksiköiden koulutuksessa. Hänen osaamisensa ja ammattitaidollinen kehityksensä on ollut jyrkän nousujohteista ja hän ottaa uudet tehtävät vastaan innostuneesti ja reippaasti hakeutuen omaloitteisesti mukavuusalueensa ulkopuolelle. Wikstenille mikään tehtävä ei ole liian vaativa tai vaatimaton, vaan hän opettelee tarvittaessa uusia menettelytapoja ratkaisutakseen kohtaamansa haasteet.

Ylikersantti Wiksten on perusyksikkönsä aliupseereille kannustava esimerkki ja työyhteisössään pidetty ja arvostettu jäsen, niin perusyksikössä kuin koko joukko-osastossakin. Wiksten pitää jalkaväen sotilaan perustaitoja ensisijaisen tärkeinä, ja vaatii alaisiltaan saman kuin itseltäänkin, olosuhteista huolimatta. Hän innostaa alaisiaan omaaloitteelliseen toimintaan omalla esimerkillään eikä anna periksi minkään tehtävän edessä. Tämä näkyy myös hänen alaisissaan.

Jalkaväen Säätiön naistoimikunta 1974–2013

Naistoimikunta on lähes 40 vuoden aikana kerännyt varoja tavoitteidensa mukaisesti Jalkaväen Säätiön toiminnan tukemiseksi, maanpuolustuksen hyväksi ja maanpuolustustahdon kohottamiseksi. 1970-luvulta alkaen Maanpuolustuskorkeakoululla Santahaminassa järjestetyt naistoimikunnan kahvikonsertit ovat keränneet vuosittain juhlasalin täyteen jalkaväen ja sotilasmusiikin ystäviä. Nykyisin kahvikonsertti järjestetään aina kynttilänpäivänä eli helmikuun ensimmäisenä sunnuntaina. Monet vieraista ovat olleet mukana jo kymmeniä kertoja. Naistoimikunnan haasteena on jatkaa perinteitään: kerätä varoja maanpuolustustyölle ja kehittää toimintaansa myös uusia sukupolvia kiinnostavaksi.

Naistoimikunnan perustamiskokous pidettiin syyskuun 23. päivänä 1974 Sotamuseossa. Kokoontulsujina olivat kenraalin rouva **Maire Pöyhönen** ja eversti **Vilho Tervasmäki**. Kutsun olivat saaneet Jalkaväen Säätiön valtuuskunnan ja hallituksen jäsenten puoliset sekä jotkut maanpuolustuksesta kiinnostuneet rouvat. Naistoimikunnan toiminnan tavoitteeksi asetettiin maanpuolustustahdon kohottaminen ja maanpuolustuksen tukeminen pääasellajin – jalkaväen – piirissä.

Idean naistoimikunnan perustamiseen Maire Pöyhönen oli saanut kuultuaan Ilmatorjuntasäätiön naistoimikunnasta jo vuonna 1967. Asia kuitenkin eteni vasta vuonna 1974 kenraalimajuri **Erkki Setälän** innostuttua asiasta. Maire Pöyhönen toimi puheenjohtajana ja hengen luoja nauteen 1997 vakiinnuttaen naistoimikunnan toiminnan olennaiseksi osaksi säätiön toimintaa. Hänet kutsuttiin vuonna 1997 naistoimikunnan kunniapuheenjohtajaksi. Maire Pöyhösen jälkeen 1997 puheen-

johtajaksi valittiin vuodesta 1987 varapuheenjohtajana ollut kenraalin rouva **Lea Vanonen**. Hänen puheenjohtajakautensa kesti vuoteen 2008. Vuosina 2008–2010 puheenjohtajana toimi **Anna-Maija Murmaa** ja vuodesta 2010 alkaen **Heidi Aho**.

KAHVIKONSERTTEJA JA TALVISODAN MUISTOJA

Koko toimintansa ajan naistoimikunta on kerännyt varoja maanpuolustustyöhön organisoimalla monenlaisia tapahtumia. Ensimmäinen yleisötapahtuma pidettiin Kansallisteatterin pienellä näyttämöllä. Teatterinäytös myytiin nopeasti loppuun. Mukana olivat mm. puolustusvoimain komentaja, kenraali **Sakari Simelius** ja muuta kenraalikuntaa ja upseeristoa puolisoineen. Avaussanoilleen Maire Pöyhönen, joka myöhemmin kertoi jännittäneensä tilaisuutta kovin, oli saanut kenraaliluutnantti **Jukka Pajulalta** muistutuksen: ”Muista,

pääasellaji – jalkaväki”.

Alkuvuosina varainkeruutillaisuuksia järjestettiin sekä syksyllä että keväällä. 1970-luvulla teatterinäytösten lisäksi oli myös muotinäytöksiä sekä vuonna 1977 Santahaminassa Ilta maastossa -tapahtuma. Se oli suunniteltu perheille, ja lippuja myytiin noin 1000 kpl. Vieraina oli mm. ulkomaiden sotilasiamiehiä. Uudenmaan jääkäripataljoona organisoii mm. teltanpysytysnäytöksen ja maihinnousuharjoituksen. Rakovalkean tarvikkeet oli tuotu junalla Pohjois-Karjalasta.

1970–1990-luvuilla naistoimikunta toimi hyvin aktiivisesti järjestäen monen-

laisia tapahtumia. Vuodesta 1976 alkaen ohjelmassa on ollut joka vuosi konsertti, jossa ovat esiintyneet Kaartin soitto-kunta ja useita kertoja myös Kadettikuoro tai Kaaderikuoro. Niin sanottuja Gaala -iltoja pidettiin ravintola Adlonissa aina vuoteen 1985 asti. Vuonna 1987 Temppeliaukion kirkossa järjestettiin Runon ja laulun ilta ja 1988 viulukonsertti. Vuonna 1990 toiminnan päätapahtuma oli viihdekonsertti Mikkeliissä, jonka organisoii ”kotikenttätietä” hyödyntäen Lea Vanonen. Mikkelin ja Lappeenrannan varuskuntasoitto-kunnat esittivät marsseja, operetti- ja ooppera-sävelmiä sekä kauniita lauluja. Laulujen

Syyskuussa 1994 pidettiin konsertti Ritarihuoneella, jonka jälkeen paikalla olleet naistoimikunnan kukitetut jäsenet ikuistettiin. Takana vasemmalta Lea Vanonen, Leena Kopra, Veronica Aho, Sirkka Hälikkä, Leena Luukko ja Sinikka Saarikoski. Edessä Mary-Ann Heinrichs, Ellen Hakkarainen, Lilli Anttila, Maire Pöyhönen, Pirkko Väänänen, Irma Autti, Outi Piepponen ja Ella Liisa Pesonen.

tulkitsijaksi oli saatu oopperalaulaja **Taru Valjakka**.

Vuonna 1991 esitettiin naistoimikunnan tilausnäytäntönä Lallukka -näytelmä Karjalatalolla. Syksyllä 1994 järjestettiin konsertti Ritarihuoneella, samoin vuonna 1998. Tällöin mukana oli Kaartin soittokunnan lisäksi Helsingin sotaveteraanikuoro.

Vuonna 1997 Jalkaväen Säätiön täytessä 40 vuotta pidettiin juhlaconsertti Helsingin yliopiston juhlasalissa eikä perinteistä kahvikonserttia järjestetty. Naistoimikunnan 25-vuotisjuhlakonsertti järjestettiin Maanpuolustuskorkeakoululla 1999. Saman vuoden syksyllä järjestettiin myös toinen konsertti teemalla talvisota 105 kunnian päivää. Loppuunmyyty konsertti pidettiin yliopiston juhlasalissa. Musiikista vastasivat Karelia puhallinorkesteri johtajanaan **Ossi Runne** sekä Viipurin lauluveikot, Kadettikuoro ja Kaaderilaula-

jat. Avauspuheessaan Lea Vanonen totesi: *"Tänä iltana kuultavat musiikkiesitykset ovat paria lukuun ottamatta suomalaisen säveltäjien, sanoittajien ja sovittajien teoksia, joita olemme kuunnelleet erilaisissa isänmaallisissa tilaisuuksissa. Näiden sävelten myötä esitämme kunnioittavat kiitoksemme niille Suomen miehille ja naisille, jotka antoivat enemmän yhteisen edun vuoksi kuin voitaisiin kohtuudella vaatia."*

Säätiön 50-vuotista toimintaa kunnioitettiin juhlaconsertilla Helsingin Konservatorion salissa. Tilaisuuden organisoivat säätiö ja naistoimikunta. Loppuunmyydysä konsertissa avaussanat lausui säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja, kenraaliluutnantti **Vesa Kämäri**. Puolustusvoimien tervehdyksen esitti puolustusvoimain komentaja, amiraali **Juhani Kaskeala** ja musiikin johdosta vastasi musiikkimajuri **Elias Seppälä**. Naistoimikunnan tehtävä-

Naistoimikunnan jäsenet helmikuussa 2013. Outi Soinola (takana vas.), Marja-Leena Komulainen, Auli Jaakkola ja Päivi Ojala. Keskellä: Arja Raade, Pirkko Niemi, Leena Luukko, Sirkka Hälikkä ja Anna-Maija Muromaa. Edessä Heidi Aho.

nä oli huolehtia vieraiden päällysvaatteista naulakoilla. Tehtävä osoittautui ahtaissa tiloissa kokemattomille narikanpitäjille paljon odotettua haasteellisemmaksi. Läheltä piti, ettei amiraali Kaskeala saanut poistua tilaisuudesta ilman päällystakiaan. Onneksi kaikki takit löysivät lopulta omistajansa.

Vuosittaiseksi tapahtumaksi on vakiintunut kynttilänpäivän kahvikonsertti. Konsertin suosio on säilynyt vuodesta toiseen, ja lippujen kysyntä ylittää tarjonnan.

Santahaminan sotilassaari ja Maanpuolustuskorkeakoulun juhlasali muodostavat Kaartin soittokunnan esittämälle ohjelmalle arvokkaat puitteet ja mahdollistavat tapahtuman järjestämisen. Kadettikoulun johtaja ja sittemmin MPKK:n rehtori puolisoineen ovat aina mahdollisuuksiensa mukaan olleet kunniavieraina konsertissa.

1990-luvulla konsertin päätteeksi lisättiin yleisön toivomuksesta yhteislaulu, joksi valittiin Sillanpään marssilaulu. Tämä lopettaa aina juhlallisesti ja isänmaallisesti konsertin. Konsertin jälkeen ruokasalissa on katettuna kahvitarjoilu pasteijoihin ja runebergintorttuineen. Sitä ennen arpojen osto kuuluu olennaisesti tapahtumaan. Se on osa ohjelmaa, sillä sankariaulan pöytä kukkuroillaan hyviä arpajaisvoittoja ja voittolistojen innokas selaaminen tuo tilaisuuteen tietyn oman tunnelmansa.

Vuonna 2012 konsertin teemana oli Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina ja Kaartin pataljoona 200 vuotta. Tilaisuuden alussa ryhmä kadetteja esittäytyi eri aikakausien asuissaan "Haapaniemestä Helsinkiin". Musiikkikapteeni **Ville Paakkunaisen** suunnittelema musiikki heijasti aikakausien muutosta kuluneen 200 vuoden aikana. Tapahtuma oli mieleenpainuva ja kunnioitti juhlistavaa pääkaupunkia ja pataljoonaa.

USKOLLISIA KÄVIJÖITÄ JA UUSIA TUTTAVUUKSIA

Naistoimikunnan kahvikonsertit ja muut tapahtumat ovat aina koonneet jalkaväessä vaikuttaneita tai sitä tukeneita henkilöitä puolisoineen. Esimerkiksi puolustusvoimien komentaja **Lauri Sutela** oli usein Kadettikoululla vieraana. Jotta naistoimikunta olisi voinut aloittaa konsertin täsmällisesti hän katsoi kelloaan ja sanoi Maire Pöyhöselle: "Vielä on aikaa yksi minuutti, puoli minuuttia, nyt voit mennä." Vaihtuvat sukupolvet ovat ehkä muokanneet tapoja, mutta arvokas ja silti iloinen tunnelma on aina kuvastanut naistoimikunnan tapahtumia.

Monet uskolliset kävijät tapaavat edelleen toisensa vuosittain Santahaminassa. Jotkut perheet osallistuivat tapahtumaan usean sukupolven voimin. Konsertti on ollut myös monelle siviilihenkilölle ainutlaatuinen tilaisuus päästä Santahaminan saarelle ja Maanpuolustuskorkeakoululle aistimaan aitoa maanpuolustustunnelmaa. Kaunialan sotainvalidit olivat pitkään voimiensa mukaan kunniavieraina konserteissa.

SUKUPOLVET VAIHTUVAT

Naistoimikuntaan on aina kuulunut 10–15 jäsentä. Monet jäsenet ovat toimineet vuosia, jopa vuosikymmeniä. Pisimpään toimineista jäsenistä mainittakoon puheenjohtajien lisäksi erityisesti **Irma Autti**, joka oli sihteerinä perustamiskokouksesta alkaen aina vuoteen 2008, sekä **Pirkko Väänänen**, joka oli rahastonhoitajana alusta alkaen yli 30 vuoden ajan. Pitkäaikaisia jäseniä olivat myös **Veronika Aho**, **Riitta-Liisa Artema**, **Anja Bühler**, **Ellen**

Hakkarainen, Mary-Ann Heinrichs, Mirjam Junttila, Liisi Kanninen, Leena Kopra, Eija Matikainen, Ella-Liisa Pesonen, Outi Piepponen, Eeva Poroila, Aino Sarva, Marja Sierla ja Soile Virta.

Naistoimikuntaan kuuluu vuoden 2013 alussa 10 henkilöä: **Heidi Aho, Sirkka Hälikkä, Auli Jaakkola, Marja-Leena Komulainen, Leena Luukko, Anna-Maija Muromaa, Pirkko Niemi (sihteeri), Päivi Ojala, Arja Raade ja Outi Soinola.** Jäsenet ovat tehtävänsä sitoutuneita ja ahkeria naisia, jotka vaivojaan säästämättä ovat keränneet arpajaisvoittoja yrityksiltä ja yhteisöiltä, myyneet lippuja niin vakituksille kuin myös uusille ostajille ja järjestäneet kahvikonsertit vuosien kokemuksella. Mainittakoon vielä, että monet yritykset ovat tukeneet naistoimikunnan arpajaisia jatkuvasti vuodesta toiseen.

VARAINHANKINTAA JA PERINTEITÄ

Jalkaväen Säätiön naistoimikunnan tehtävänä on tukea maanpuolustustyötä ja tehdä sitä tunnetuksi keräämällä varoja Jalkaväen Säätiölle. Säätiö käyttää kerätyt varat perinteiseen toimintaansa, joista mainittakoon jalkaväen kehityksen edistäminen ja sen historiallisten perinteiden säilyttäminen. Säätiö jakaa palkintoja ja apurahoja lahjakkaille jalkaväen kouluttajille ja kehittäjille Jalkaväen tarkastajan esityksestä. Tämän lisäksi säätiö tukee ja edistää jalkaväen piirissä tapahtuvaa opinto-, tutkimus-, kokeilu- ja julkaisutoimintaa. Yksi esimerkki on Jalkaväen vuosikirja. Mikkelissä sijaitsevan Jalkaväkimuseon toiminnan tukeminen on olennainen osa Jalkaväen Säätiön työtä. Talouden kiristyksessä vapaaehtoisen työn merkitys kasvaa entisestään.

Konsertin tulot muodostuvat pääsippujen myynnistä ja arpajaistuotoista. Naistoimikunnan jäsenten lisäksi lipunmyynnistä on viime vuosina ansiokkaasti huolehtinut säätiön hallituksen puheenjohtaja, eversti **Kari Kokkonen.** Hän ansaitsee erityiskiitoksen aktiivisuudestaan.

Kaartin soittokunta on ollut konserttien tukiranka ja mahdollistanut tapahtumien järjestämisen. Soittokunnan johtajina ovat vuosien varrella toimineet mm. **Raine Ampuja, Sami Hannula, Urpo Jokinen, Esko Juuri, Teuvo Laine, Ville Paakkunainen ja Eljas Seppälä.** Kaikille heille ja koko soittokunnalle lämpimät kiitokset. Suuren kiitoksen ansaitsevat myös Kadettikuoro, Kaaderikuoro, Viipurin Lauluveikot sekä kaikki vuosien varrella esiintyneet solistit.

TYÖ JATKUU

Haasteena ja kunniakkaana velvoitteena on jatkaa toiminnan pitkiä perinteitä. Jäsenten ja sukupolvien vaihtuessa naistoimikunta tukee edelleen säätiötä, viestittää säätiön olemassaolosta ja aktivoi ihmisiä toimimaan säätiön tarkoitusperien mukaisesti. Naistoimikunnan konsertti yhdistää ihmisiä vuodesta ja vuosikymmenestä toiseen. Erinomainen yhteistyö säätiön kanssa ja osallistuminen kahdesti vuodessa säätiön virallisiin kokouksiin antaa naistoimikunnalle selkeän näkemyksen työn tulokista ja lahjoitettujen varojen käytöstä. □

Maanpuolustuskorkeakoulu

Sotatieteellistä opetusta ja tutkimusta kandidaatista tohtoriksi

Upseerikoulutusta on uudistettu useaan otteeseen 1990-luvulta alkaen. Merkittävä kehitysaskel otettiin vuonna 1991, jolloin opintonsa aloitti ensimmäinen nelivuotinen kadettikurssi. Tuosta kurssista alkaen upseerin tutkinto on ollut suomalaisen koulutusjärjestelmän mukainen ylempi korkeakoulututkinto. Samoihin aikoihin vuonna 1993 perustettiin Maanpuolustuskorkeakoulu ainelaitoksineen ja tutkinto-osastoineen. Näin koko upseerikoulutus saatiin saman katon alle, kun Kadettikoulu, Taistelukoulu ja Sotakorkeakoulu itsenäisinä toimijoina lakkautettiin. Maanpuolustuskorkeakoulun perustamisesta tuli kuluneeksi 20 vuotta 1.1.2013.

Merkittävänä virstanpylväänä Maanpuolustuskorkeakoulun kehityksessä voidaan pitää sen liittymistä vuonna 2006 yhteiseurooppalaiseen tutkintojärjestelmään, jonka standardien mukaisen yliopistolaisen tutkinnon suorittaminen sota-

tieteissä on maailmanlaajuisesti edelleen ainutlaatuista. Maanpuolustuskorkeakoulu on tässä asiassa selkeä edelläkävijä. Osana tätä eurooppalaista korkeakoulutusaluetta Maanpuolustuskorkeakoulun laadunvarmistusjärjestelmä auditoitiin syksyllä 2010.

STRATEGIA MÄÄRITTÄÄ KEHITTÄMISEN SUUNTALINJAT

Maanpuolustuskorkeakoulun kehittämistarpeet on tuosta samaisesta vuodesta 2006 alkaen kirjattu strategia-nimiseen asiakirjaan, jonka viimeisin päivitys otettiin käyttöön syksyllä 2012. Strategian mukaisesti korkeakoulun toiminnot kes-

Vahti vaihtuu – kenraalimajuri Vesa Tynkkynen on juuri luovuttanut Maanpuolustuskorkeakoulun rehtorin tehtävät lippueamiraali Veijo Taipalukselle puolustusvoimain komentaja, kenraali Ari Puheloisen toimesta tapahtumaa 11.1.2013.

kitetään Santahaminaan vuoteen 2015 mennessä ja samassa aikataulussa jatketaan myös ainelaitosten yhdistämistä sekä luodaan uudet toimintatavat. Näin mahdollistetaan jatkossakin korkeakoulun yliopistollisten päätehtävien, opetuksen ja tutkimuksen, laadukas toteuttaminen. Keskeistä on myös saattaa koko tutkintorakenteen oppisisältöjen tarkastaminen loppuun ja integroida Puolustusvoimien kansainvälinen keskus (PVKVK) vuoden 2015 alusta Maanpuolustuskorkeakoulun organisaatioon tukemaan korkeakoulun tehtävien suoritusta.

Strategiansa mukaisesti Maanpuolustuskorkeakoulu kouluttaa johtajia asiantuntijavalmiuksin ensisijaisesti maa-, meri- ja ilmavoimien sekä Rajavartiolaitoksen tarpeisiin järjestämällä opetuksen, joka johtaa sotatieteiden kandidaatin, maisterin ja tohtorin tutkintoihin sekä yleisesikuntaupseerin tutkintoon. Lisäksi korkeakoulun vastuulla on yliopistollinen täydennyskoulutus sekä erikseen määrättävä osuus puolustusvoimien yhteisestä täydennyskoulutuksesta.

AUDITOINTITULOKSISSA MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU ON YLIOPISTOJEN PARHAIMMISTOA

Todettakoon kuitenkin, että myös Maanpuolustuskorkeakoulu on joutunut kantamaan osansa puolustusvoimauudistuksen edellyttämistä säästöistä, jolloin keskeiseksi kehittymispoluksi jää toiminnan laadun parantaminen ilman uusia resursseja. Tähän korkeakoululla on hyvät eväät, sillä Korkeakoulujen arviointineuvoston (KKA) toteuttaman laadunvarmistusjärjestelmän auditoinnin tulokset saatiin alkuvuonna 2011 ja niiden osalta Maanpuolustuskorkeakoulun voitiin todeta olevan yliopistojen

parhaimmistoa. Tulos kannusti osaltaan laajentamaan opetuksen ja tutkimuksen laadunvarmistusta myös puolustushaara-, aselaji- ja toimialakouluihin. Ja hyvä näin, koska puolustusvoimauudistuksen myötä Maanpuolustuskorkeakoulu vastaa koko upseerikoulutuksen yhteensovittamisesta ja kehittämisestä.

Maanpuolustuskorkeakoulu hakee ulkoisia arviointoja toimintansa kehittämisen perustaksi myös jatkossa. Keskeisin niistä on tämä KKA:n auditointi, jonka välitarkastelu on vuorossa 2014 ja koko auditointi vuonna 2017. Lisäksi korkeakoulun opetusta ja tutkimusta arvioidaan muiden yliopistojen toimesta sekä ylläpidetään korkeakoulun tietoturvajärjestelmällä tasolla, että Inspecta Oy:n myöntämä kansainväliset kriteerit täyttävä sertifikaatti (ISO 27001) pysyy tulevaisuudessakin voimassa.

SOTATIETEIDEN TOHTORIOPIINTOJEN HUIPPUVUOSI

Maanpuolustuskorkeakoulussa tarkastettiin ennätysmäärä (7) sotatieteiden väitöskirjoja vuonna 2012. Valmistuneiden tohtoreiden joukossa oli sekä ensimmäinen ulkomaalainen että ensimmäiset siviilitaustaiset sotatieteiden tohtorit. Myös alan kansainvälinen yhteistyö syveni Ruotsin Försvarshögskolanin kanssa solmitun yhteistyösopimuksen myötä, joka mahdollistaa kymmenen ruotsalaisen jatko-opiskelijan kiintiön Maanpuolustuskorkeakoulun tohtorikoulutusohjelmassa. Sopimus vahvistaa entisestään molempia osapuolia hyödyttävää pohjoismaista tutkimusyhteistyötä sotatieteiden alalla. Maanpuolustuskorkeakoulu määrittää ne tutkimusalueet, joille ruotsalaiset jatko-opiskelijat laativat väitöstutkimustaan Maanpuolustuskorkea-

koulun professoreiden ohjauksessa. Tässä yhteydessä on myös mieluista todeta, että Maanpuolustuskorkeakoulun resurssit ohjata tutkimustöitä paranivat merkittävästi vuoden 2012 aikana, kun korkeakoulun professorikunta täydentyi neljällä sotilasprofessorilla, joiden tehtävät painottuvat sotataitoon ja sotilasjohtamiseen.

SOTATIETEIDEN MAISTERIKSI MYÖS SIVIILITAUSTALLA

Mainittakoon lopuksi vielä Maanpuolustuskorkeakoulun tehtäväkentän laajeneminen myös siviilitaustaisten sotatieteiden maisteriopiskelijoiden kouluttamiseen

syksystä 2011 alkaen. Tuolloin ensimmäiset kaksi siviiliä aloittivat kaksivuotiset sotatieteiden maisteriopintonsa, joiden pohjalla oli noin vuotta aikaisemmin alkanut orientoiva vaihe. Nämä maisteriopinnot toimeenpannaan kansallisen turvallisuuden ohjelmassa (pääaine johtaminen) ja kansainvälisen turvallisuuden ohjelmassa (pääaine sotataito).

Siviililinjän tarkoituksena on tuottaa uudenlaista osaamista eri viranomaistointojen koti- ja ulkomaisiin rajapintoihin. Samalla puolustusvoimat toteuttaa viranomaisyhteistyön ja kansainvälisen kriisinhallinnan tehtäviään. □

Everstiluutnantti Janne Mäkitalo (oikealla) Maasotakoulusta väitteli sotatieteiden tohtoriksi Maanpuolustuskorkeakoululla 25.5.2012. Väitöskirja "Partisaanisodasta alueelliseen puolustusjärjestelmään – jugoslavalaisen sotataidollisen ajattelun kehittyminen toisen maailmansodan jälkeen" julkaistiin Sotahistorian laitoksen julkaisusarjassa. Väitöstilaisuudessa vastaväittäjänä toimi everstiluutnantti, filosofian tohtori, dosentti Petteri Jouko ja kustoksena professori Jari Leskinen Maanpuolustuskorkeakoulusta.

Maasotakoulu

Maasotakoulu (MAASK) on maavoimien puolustushaarakoulu ja jalkaväen aselajikoulu, joka toimii suoraan maavoimien komentajan alaisuudessa. Se on perustettu vuonna 2001 Lappeenrannan varuskuntaan. Maasotakoulun päätehtävät ovat koulutus, maavoimien tutkimus- ja kehittämistehtävät sekä valmiustehtävät. Päätehtävillään Maasotakoulu tuottaa suorituskykyä puolustusvoimille ja erityisesti maavoimille. Palkattua henkilöstöä Maasotakoululla on noin 200. Lappeenrannan varuskunnan toimitilat sijaitsevat Lappeenrannan keskustassa. Taipalsaaren ampuma-alue on Maasotakoulun tärkein harjoitusalue. Alue on puolustusvoimien käytössä lähes vuoden jokaisena arkipäivänä.

KOULUTUS

Maasotakoulun järjestää maavoimien perus- ja täydennyskoulutusta puolustusvoimien henkilöstölle – niin sotilaille kuin siviileillekin.

Maasotakoulun korkeakouluosasto

Maavoimien kadetit ja sotatieteiden maisteriopiskelijoiden jalkaväkijoina suorittavat osan opinnoistaan Maasotakoulun korkeakouluosastolla. Korkeakouluosastolla opiskellaan sotatieteiden kandidaatin ja sotatieteiden maisterin tutkintoon johtavia opintojaksoja sekä sotilasammattillisia opintoja. Opinnot suoritetaan opintosuunnittain jääkäri-, kranaatinheitin- tai tiedusteluopintosuunnilla.

Sotatieteiden kandidaattiopintojen aikana kadetit opiskelevat Maasotakoululla ensimmäisenä ja kolmantena opiskeluvuon-

na. Opinnot antavat valmiudet sodan ajan komppanian päällikön tehtäviin ja rauhan ajan kouluttaja- ja asiantuntijatehtäviin. Sotatieteiden maisteriopiskelijat opiskelevat jalkaväkijoina kolme kuukautta. Opinnot antavat valmiudet sodan ajan taisteluosaston erilaisiin johtajatehtäviin ja rauhan ajan komppanian päällikkötehtäviin.

Maasotakoulun täydennyskoulutusosasto

Maasotakoulun täydennyskoulutusosaston opetustarjontaan kuuluu täydennyskoulutustapahtumia ja opetustilaisuuksia puolustusvoimien kaikille eri henkilöstöryhmille. Maasotakoulun täydennyskoulutusosaston opintotarjontaan kuuluvat maavoimien aliupseeriston puolustushaaraopinnot (maavoimaopintojaksot) ja jalkaväen aselajiopinnot. Jalkaväkiopintojaksot jakautuvat jääkäri-, kranaatinheitin-, panssarintorjunta-, tiedustelu-, sekä sotilaspoliisiopintosuuntiin. Opintokokonaisuus muodostuu puolustushaaraopintojaksosta sekä aselaji- tai toimialaopintojaksosta.

Aliupseeristolla on kolmeportainen täydennyskoulutusjärjestelmä. Aliupseeriston sotilasammattilliset opintokokonaisuudet 1 ja 2 sekä sotilasammattillinen mestariopintokokonaisuus antavat perusvalmiudet toimia erilaisissa normaali- ja poikkeusolojen kouluttaja- ja johtajatehtävissä sekä erikoisosaamista vaativissa sotilaallisissa tehtävissä.

Viimeiset opistoupseerien jatkokurssien yhteiskoulutus- ja erikoiskoulutusjakson

jalkaväkijoina opinnot toteutettiin Maasotakoululla keväällä 2012. Opistoupseerien jatkokurssit ovat antaneet valmiudet peruskoulutusta vaativampiin normaali- ja poikkeusolojen tehtäviin sekä laajemmalle tehtävälle puolustusvoimien tarpeen mukaisesti.

Varusmiespalvelus

Maasotakoulussa varusmiespalveluksen voi suorittaa perinteikkäässä Rakuunaeskadroonassa. Maasotakoulussa varusmiehet suorittavat koulutushaaran mukaisia palvelustehtäviä muun muassa sotilaspoliisi-, kuljetus-, lääkintä-, jalkaväki- ja huoltoalan tehtävissä.

TUTKIMUS

Maasotakoulussa tehtävän tutkimuksen tavoitteena on kehittää maavoimien operaatiotaitoa, taktiikkaa ja taistelutekniikkaa. Maasotakoulun tutkimuksen painopiste on ennen kaikkea tulevaisuuden taktiikan ja operaatiotaidon sekä taistelutekniikan järjestelmien kehittämisessä. Maasotakoulun tutkimusorganisaatiot ovat maataistelukeskus ja tutkimus- ja kehittämisosasto, jotka keskittyvät kolmeen tutkimusteemaan:

1) Maasotakoulun taktiikka ja operaatiotaito 2) Maasotakoulun taistelu- ja sotatekniikka 3) Perusteiden laadinta maavoimien taktisen ja taistelutekniikan tason oppaisiin, ohjesääntöihin ja varomääräyksiin.

VALMIUS

Maasotakoulu vastaa Etelä-Karjalan maakunnan valmiuteen liittyvistä suunnittelu- ja ylläpitotehtävistä. Lisäksi Maasotakoulu tukee lähialueen viranomaisia erilaisissa virka-aputehtävissä. Maasotakoulussa

toimiva Etelä-Karjalan aluetoimisto hoitaa asevelvollisuusasioita Etelä-Karjalan maakunnan alueella. Näkyvimmin tapahtumina ovat kutsunnat.

MAASOTAKOULU 2015

Puolustusvoimauudistuksessa Maasotakouluun liitetään 1.1.2015 Reserviupseerikoulu (Hamina), Viestikoulu (Riihimäki), Tykistökoulu (Niinisalo) ja Panssarikoulu (Hattula). Lisäksi Pioneer- ja suojelukoulun toiminnot Keuruulta sijoitetaan Lappeenrantaan. Jalkaväkikoulu perustetaan Maasotakoululle 1.1.2015. Rakuunasoitokunta kasvaa ja toimii 1.1.2014 alkaen maavoimien soittokuntana.

TIETONURKKA

Maasotakoulun palkattu henkilöstö henkilöstöryhmittäin 2012:

- upseerit	71
- erikoisupseerit	5
- opistoupseerit	51
- aliupseerit	48
- siviilit	58
YHTEENSÄ	226

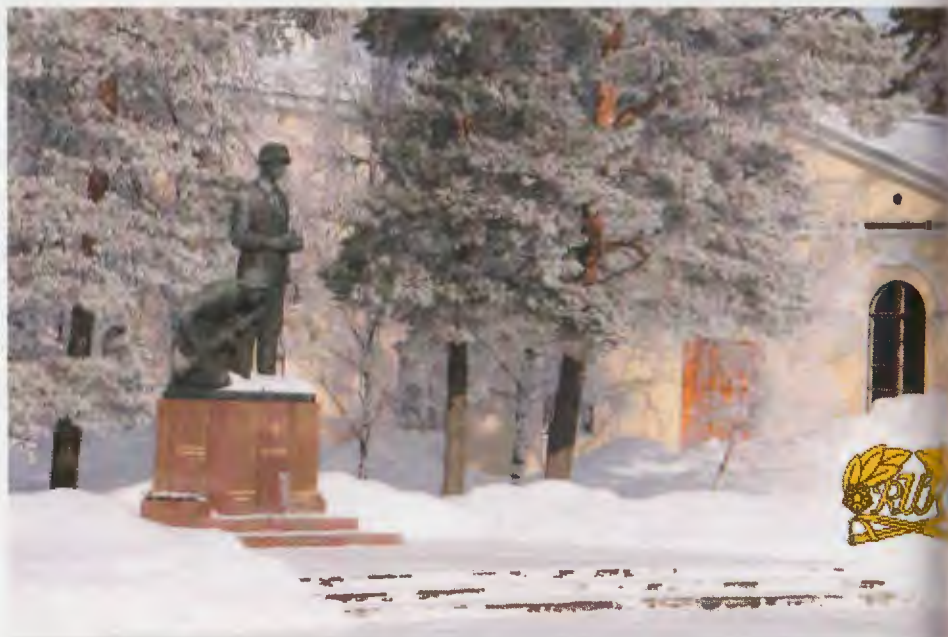
Määrärahakehys 2012 19,9 M€

Opiskelijoita 2012:

- upseerit	170
- opistoupseerit	85
- aliupseerit	276
YHTEENSÄ	531

Lisäksi useita täydennyskoulutuskursseja ja opetustilaisuuksia kantahenkilökunnalle ja siviileille. Rakuunaeskadroonan saapumiserän vahvuus noin 120 varusmiestä.

Reserviupseerikoulu

Kaatuneiden upseerien -muistopatsas päärakennuksen kentällä.

Reserviupseerikoulutuksen tavoite:

Ammattitaitoinen ja yhteistyökykyinen johtaja,
joka johtaa joukkoaan
omalla esimerkillään
ja saa tehtävän edellyttämän toiminnan syntymään
joukon sisältä

Reserviupseerikoulu on Itä-Suomen sotilasläänin komentajan alainen joukko-osasto, joka on vuodesta 1920 alkaen kouluttanut yli 171 000 reserviupseeria puolustusvoimien reserviin. Reserviupseerikoulu sijaitsee keskellä Haminan kaupunkia ja on osa Haminan Varsuskuntaa.

Reserviupseerikoulun päätehtävä on reserviupseeritutkintoon johtavan koulutuksen järjestäminen. Tehtävä on valtakunnallinen ja sen toteuttaa Reserviupseerikoulun alainen joukkoyksikkö, Reserviupseerikurssi.

Perinteisen reserviupseerikurssin lisäksi tutkinnon voi suorittaa aliupseerista upseeri-

riksi reservissä -kurssilla, joukkueenjohtajakurssilla tai sotilasjohtamisen kurssilla.

Ensimmäinen reserviupseerikurssi alkoi Suomen Kadettikoulun entisissä tiloissa huhtikuun alussa 1920. Reserviupseerikoulun vuosipäiväksi onkin vahvistettu huhtikuun 1. päivä. Ennen talvisotaa toimeenpantiin 42 reserviupseerikurssia, joilta valmistui yhteensä 14 500 reserviupseeria. Talvi- ja jatkosodan ajaksi koulu siirrettiin kurssin 43 aikana joulukuussa 1939 Niinisaloon, jossa toiminta jatkui vuoteen 1945.

Liittoutuneiden valvontakomission vaatimuksesta reserviupseerikoulutus keskeytettiin kurssin 61 ollessa käynnissä vuonna 1945. Ensimmäinen sotien jälkeinen kurssi - numeroltaan 62 - voitiin aloittaa jälleen

Haminassa keväällä 1948.

Reserviupseerikursseille on numeroiden lisäksi vuodesta 1968 alkaen annettu myös nimet. Ensimmäinen nimen saanut kurssi oli kurssi 129, Polar. Tammikuussa 2013 päättyi reserviupseerikurssi 241, Pohjantähti.

Reserviupseerikurssiin kuuluu kuusi perusyksikköä, jotka ovat 1.Komppania, Sissikomppania, Tuliasemapatteri, Ilmatorjuntapatteri, Pioneerikomppania ja Viestikomppania. Jalkaväkikoulutusta antavat perusyksiköt ovat vuonna 2011 peruskorjatussa Reserviupseerikoulun päärakennuksessa majoittuvat 1.Komppania ja Sissikomppania sekä Tykistökasarmissa majoittuvat Tuliasemapatterin kranaatinheitinlinja ja Ilmatorjuntapatterin sotilaspoliisilinja.

Lähikuva joukkueen johtajasta.

Reserviupseerikoulun oppilaskunnan toiminta on keskeisessä osassa reserviupseerikursseja. Oppilaskunnan jäseniä ovat kaikki Reserviupseerikoulun reserviupseerikurssin upseerioppilaat, upseerikokelaat sekä muut reserviupseeritutkintoon tähtäävät Reserviupseerikoulussa opiskelevat kurssilaiset. Oppilaskunnan tehtävänä on mm luoda jäsenistönsä yhteenkuuluvuuden tunnetta, edistää harrastustoimintaa sekä huolehtia jäsenistönsä viihtyvyydestä.

Oppilaskunnan aloitteesta ovat saaneet alkunsa mm Reserviupseerikoulun lippu ja joukko-osastotunnus sekä Kaatuneiden upseerien -muistopatsas pääarakennuksen kentällä. Nykyisin näkyvimpinä oppilaskunnan toimintoina ovat kurssijuhlien järjestäminen sekä kurssijulkaisun tekeminen.

Reserviupseerikurssin kesto on 14 viikkoa eli 98 vuorokautta. Kurssilla on keskimäärin 76 koulutusvuorokautta ja 22 lomapäivää. Kurseja järjestetään vuosittain kaksi ja vahvuus on 650 - 750 upseerioppilasta. Ennen reserviupseerikurssille kommentamista ovat upseerioppilaat suorittaneet aliupseerikurssin ensimmäisen jakson joukko-osastoissa.

Reserviupseerikurssin opetussuunnitelman keskeisin tavoite on antaa reserviupseeriksi koulutettavalle henkilölle sellaiset perustiedot, -taidot ja asenteelliset valmiudet, että hän kykenee johtajakaudellaan oppimaan lisää ja aktiivisesti harjaantumaan oman sodan ajan joukkonsa johtajana ja kouluttajana.

Reserviupseerikurssin koulutus on nousujohteista. Kurssin alussa luodaan teoriaopetuksella perusta myöhemmin koulutettaville asioille. Hyvin nopeasti koulutus siirtyy kasarmilta maastoon, missä osaa-

mista syvennetään käytännön harjoitteilla ryhmä, joukkue/jaos/johtue tai yksikkökokonaisuuksina päivä- ja perusharjoituksissa. Aselajien välistä yhteistoimintaa upseerioppilaat harjoittelevat kahdessa yhteistoimintaharjoituksessa sekä ampu-maharjoituksessa. Kaikessa koulutuksessa asioita lähestytään johtamisen kautta korostaen aselajien välistä yhteistoimintaa.

TIETONURKKAUS

Palkattu henkilöstö:

- upseerit 70
- erikoisupseerit 3
- opistoupseerit 57
- aliupseerit 39
- siviilit 59

YHTEENSÄ 228

Varusmiessaapumiserän vahvuus 200 alokasta

Reserviupseerikurssin vahvuus 650-750 upseerioppilasta

Määrärahakehys: 25,6 M€

Kainuun prikaati

Kainuun jääkäripataljoona

Kainuun prikaatiin kuuluva Kainuun jääkäripataljoona (KAIJP) on jalkaväkeä kouluttava maavoimien joukkoyksikkö Kajaanin Hoikankankaalla. Pataljoona kouluttaa taisteluosastojen iskuportaan joukkoihin johtajia ja taistelijoita. Koulutusta annetaan jääkäri-, panssarintorjunta-, tulenjohto-, kranaatinheitin-, tiedustelu- ja huollon koulutushaaroihin.

Koulutuksessa joukkotuotettavien yksiköiden liikkumiskalustona ovat telakuorma-autot, maastoskootterit (mönkijät), -moottoripyörät, -kuorma-autot ja moottorikelkat. Telakuorma-autojen etuna on kyky liikkua lähes rajattomasti tiestön ulkopuolella ja vaikeissa keliolosuhteissa kuten auraamattomilla teillä.

Kainuun jääkäripataljoona muodostuu esikunnasta ja neljästä kouluttavasta yksiköstä: 1.-3. Jääkärikomppania ja Tiedustelukomppania.

1. ja 2.Jääkärikomppanioissa koulutetaan etulinjan kärkitaistelijoita, jotka hallitsevat eri aseiden sekä välineiden käsittelyn, maastonkäytön ja selviytymisen erilaisissa tilanteissa asutuskeskuksissa ja asumattomilla erämaa alueilla. 3.Jääkärikomppania kouluttaa muiden yksiköiden tapaan peruskoulutuskaudella alokkaista jääkäreitä. Peruskoulutuskauden jälkeen komppaniaan kootaan jääkäri- ja panssarintorjuntakoulutushaarojen johtajakoulutukseen valitut aliupseerioppilaat.

Tiedustelukomppaniassa koulutetaan

erätaidot omaavia kovakuntoisia tiedustelijoita ja sissitaistelijoita, jotka hallitsevat tehtävissä käytettävät aseet ja välineet. Tiedustelu- ja sissitaistelijoiden on myös hallittava maastonkäyttö ja selviytyminen vaativissa erämaolosuhteissa. Komppania kouluttaa itse johtajakoulutukseen valitsemansa aliupseerioppilaat. Tiedustelukomppaniaan kuuluu myös sotakoiraosasto, jossa koulutetaan koiranohjaajia sekä eläinhuoltomiehiä sodan ajan tehtäviin.

KAINUUN JÄÄKÄRIPATALJOONAN PERINTEISTÄ

Kainuun Jääkäripataljoona vaalii talvisodan Kainuun taisteluiden sekä jatkosodan 14. Divisioonan Rukajärven suunnan jalkaväkijoukkojen kunniakkaita perinteitä. Pataljoonan perinnejoukko on Kajaanin Jääkäripataljoona (1788-1809).

Jatkosodan aikana Rukajärven suunnalla kenraalimajuri, Mannerheim-ristin ritari ja korpisoturi Erkki J Raappanan johdolla taistellut 14.Divisioona perustettiin kesäkuussa 1941. Raappanan miesten tehtävänä oli halkaista Euroopan suurin erämaa ja samalla suojata Karjalan Armeijan vasenta ja Uhtuan suunnalla toimivien joukkojen

(III AK) oikeaa sivustaa. Divisioona eteni kesän ja syksyn 1941 hyökkäysvaiheen aikana rajalta noin 150 km:n päähän Rukajärvelle. Asemasotavaiheessa 1941-1944 divisioona vastasi noin 200 km:n levyisessä korpialueesta.

Kesän 1944 ankarissa torjuntataisteluissa 14.Divisioona piti syyskuussa 1941 saavuttamansa asemat sodan loppuun saakka. Rukajärven linja oli ainoa itärintaman osa Jäämereltä Mustallemerelle, joka ei ollut perääntynyt asemistaan. Vasta rauhan tultua 14.Divisioona siirtyi takaisin nykyiselle rajalle. Divisioona kotiutettiin marraskuussa 1944.

Kainuun jääkäripataljoonan perinemarssi on Jean Sibeliuksen säveltämä Jääkärien marssi (Jääkärimarssi). Pataljoonan perinnepäivää vietetään 13. syyskuuta. Tuona päivänä marssittiin Rukajärven kylän valtausparaati vuonna 1941.

Jääkäripataljoonan esikunnan aulaan on pystytetty pysyvä, pienimuotoinen näyttely talvisodan Kainuun taisteluista ja 14.Divisioonan taisteluista. Esillä on valokuvia, kirjallisuutta sekä asemasodan aikana puhdetoina tehtyjä esineitä.

Puolustusvoimain komentaja vahvisti Kainuun Jääkäripataljoonan perinnelipun 16.5.2002.

Lippu on 95 cm leveä ja 80 cm korkea. Lipun vihreä väri ja kaksikielekkeinen pohja symbolisoivat jääkärijoukkoa. Lippukentässä on kotkan siipipari, tangon puoleisessa yläkulmassa on 14.Divisioonan rintamatunnus, kaikki keltaisia. Kotkan siipipari Pietari Brahen vaakunasta symbolisoi Kainuun maakuntaa ja Kainuun prikaatia.

Lipussa ja sen tangon päässä on Rukajärven suunnan rintamatunnus. Merkin ulkokehällä kiertää kahlerengas (Karjalan kahleet), jota Karjalan karhun käpälät kyn-

sineen ovat murtamassa. Merkin keskellä oleva R-kirjain ja itään osoittava miekka kuvaavat 14.Divisioonan joukkojen etenemistä kenraalimajuri Raappanan johdolla reittiä Raja-Repola-Rukajärvi.

TIETONURKKAUS

Henkilöstö:

- palkattu henkilöstö 61
- saapumiserän vahv. (alokkaat) 500

Pääkalusto:

- rynnäkkökivääri
- konekivääri (PKM)
- tarkkuuskivääri (TKIV 2000)
- kranaatinheitin (81KRH)
- kertasingot
- ilmatorjuntakonekivääri
- raskas lähipanssaritorjuntaohjus (NLAW)
- panssaritorjuntaohjus (2000)
- telakuorma-auto
- maastokootteri ja -moottoripyörä
- moottorikelkka
- johtamis- ja viestivälineet (mm. TSTJJ)
- pimeätoimintavälineet
- sotakoirat
- v. 2014 MUAS -järjestelmä (Mini Unmanned Aerial System)

Karjalan prikaati

Mekanisoitu joukkoyksikkö Kymen jääkäripataljoona

Karjalan prikaatiin kuuluvan Kymen jääkäripataljoonan perinnejoukko-osasto on Joensuussa vuonna 1920 perustettu Polkupyöräpataljoona 3 (PPP). Se siirrettiin Mikkeliin seuraavana vuonna. Vuonna 1931 Polkupyöräpataljoonat nimettiin Jääkäripataljooniksi ja PPP 3:sta tuli näin Jääkäripataljoona 3 (JP 3). Samalla jääkäripataljoonille määrättiin vaalittavaksi Kuninkaallisen Preussilaisen Jääkäripataljoona 27:n perinteet.

Talvisodassa JP 3 taisteli Karjalan kannaksella osallistuen muun muassa suojajoukkojen viivytystaisteluihin, joulukuun vastahyökkäykseen Mannerheim-linjalla sekä puolustustaisteluihin muun jalkaväen tapaan.

Jatkosodassa JP 3 osallistui hyökkäystaisteluihin Itä-Karjalassa, jossa se hyökkäsi Korpiselästä Tuulosjoen läpimurtohyökkäyksen kautta Syvärille. Pataljoona osallistui myös Äänislinnan ja Poventsan valtauksen. Neuvostoliiton aloittaessa suurhyökkäyksen kesällä 1944, JP 3 osallistui torjuntataisteluihin suorittamalla vastahyökkäyksiä osana Panssaridivisioonaa. Jääkäripataljoona osallistui myös Lapin sotaan.

JP 3:n taistelujen tie saksalaisten karrottamiseksi maastamme kulki Ranuan – Rovaniemen itäpuolitse Kemijoen Suutarikorvan räjäytetyn sillan ”ylityksen” jälkeen jäämeren tietä pohjoiseen päättyen 13. marraskuuta taisteluosasto Hynnisen suorittamaan Inarin valtauksen. JP 3:n varuskuntapaikkakunnaksi oli jo syksyllä

määrätty Lahti, mutta se joutui vielä loka-kuuhun 1945 asti suorittamaan romun ja saksalaisten jättämän materiaalin keräystä mm. Rovaniemellä, ennenkuin matka Lahteen saattoi alkaa

Toukokuun 24:nä 1952 JP 3 lakkautettiin Lahdessa ja sen nimi, lippu, kunniamarssi, yksikköviirit ja perinteet siirrettiin Ravijoella olevalle Jalkaväkirykmentti 9:n Jääkäripataljoonalle (JP/JR 9). Tasavallan presidentti vahvisti esittelyssä 27.11.1956 mm. JP/JR 9:n nimen muutettavaksi 1.1.1957 Kymen Jääkäripataljoonaksi, vuonna 1952 pataljoonalle annettujen perinteiden säilyessä pataljoonalla ennallaan.

Puolustusvoimissa vuoden 1990 alussa suoritettussa organisaatiomuutoksessa Kymen Jääkäripataljoonan toiminta lakkasi Haminassa 29.12.1989 pidettyyn lakkauttamisparaatiin. Pataljoonan nimi, lippu, kunniamarssi, yksikköviirit ja perinteet annettiin Karjalan prikaatin Jääkäripataljoonalle. Jääkäripataljoonan komentaja, pieni pataljoonan esikunta henkilöineen ja arkistoineen sekä neljä yksikköä – 1.Komppania, Sissikomppania, Panssaritorjuntakomppania ja Kranaatinheitinkomppania – jatkoivat toimintaansa uuden nimen alla. Uutena yksikkönä KymJP:aan perustettiin 2.Jääkärikomppania. Haminas-

ta siirtyi Vekaranjärvelle 21 vakinaisessa palveluksessa olevaa upseeria ja toimiupseeria.

Pataljoonan perinnepäivä on 12.3. Jaakko de la Gardien Moskovan sotaretkien päivä vuodelta 1610, ja perinnetarssina on Jean Sibeliuksen säveltämä Jääkärien marssi (Jääkärimarssi).

KOULUTUSORGANISAATIO

Kymen jääkäripataljoonaan kuuluu eskunta ja kolme perusyksikköä.

1. Panssarijääkärikomppania antaa alokoulutusta peruskoulutuskaudella, mutta sen tärkeimpänä tehtävänä on antaa johtajakoulutusta pataljoonan aliupseerioppilaille sekä kouluttaa panssarivänumiehistö joukkotuotettaville joukoille sekä tuottaa yksi panssarijääkärijoukkue saapumiserästä.

2. Panssarijääkärikomppania kouluttaa joukkotuotettavat hajautetusti taistelevat jääkärikomppaniat.

Tiedustelukomppania kouluttaa Karjalan Jääkäriprikaatin ja hajautettujen pataljoonien pst-ohjus- ja tiedustelujoukkueet sekä panssarijääkäripataljoonien panssari-tiedustelu- ja panssarintorjuntaohjusjoukkueet.

MEKANISOIDUN JALKAVÄEN KALUSTO JA VARUSTUS

Kymen Jääkäripataljoonan käytössä on maavoimien uusinta kalustoa. Vaunukalustona on ruotsalaisvalmisteiset CV9030 FIN rynnäkövaunut ja suomalaisvalmisteiset XA-180/185 kuljetuspanssariajoneuvot. Rynnäköpanssariajoneuvon pimeätoimintakyky ja pääaseen osumatarkkuus ovat maailman kärkiluokkaa.

Jääkärit on aseistettu RK62 -rynnä-

kövivääreillä, PKM -konekivääreillä sekä kevyillä ja raskailla kertasingoilla. Ohjusjoukkueiden pääkalustona on PST-ohjus 2000 sekä NLAW-lähtörakettiohjus. Ryhmät on varustettu lähiradioilla johtamisen ja tulenkäytön nopeuttamiseksi. Joukoilla on hyvä pimeätoimintakyky valonvahvistimien ja lämpökameroiden ansiosta.

HAJAUTETUN JA MEKANISOIDUN JALKAVÄEN KOULUTUS

Joukkotuotantotehtävän muuttuessa kesästä 2013 alkaen Kymen jääkäripataljoona kouluttaa päätehtävänänsä hajautetusti taistelevia jääkärijoukkoja panssarijääkäreitä unohtamatta. Pataljoonan koulutusjärjestelmä on rakennettu nousujohteiseksi ja haastavaksi kokonaisuudeksi, jossa jääkärit omaksuvat vihollisen selustassa ja syvyydessä taisteleminen tarvittavat taidot ja suorituskäytännöt.

Yhtenäisen peruskoulutuskauden jälkeen koulutettavat hankkivat oman tehtävänsä erikoisosaamisen 2-3 viikkoa kestäville erikoiskursseille, joilta valmistuu rynnäkökiväärimehiä, tarkka-ampujia, tulenjohtomiehiä, räjäyttäjiä, taistelupe-lastajia ja muita oman alansa osaajia. Koulutuksen alusta alkaen taistelijoitten koulutuksessa painotetaan henkilökohtaisen aseiden ja asejärjestelmän tehokasta käyttöä. Aseen tai asejärjestelmän käytön hallitseminen luo vankan pohjan joukon jatkokoulutukselle ja tulivoiman käytölle.

Harjoitusjärjestelmä muodostuu taisteluampumaharjoituksista, joukkoyksikön omista taisteluharjoituksista sekä prikaatin yhteistoimintaharjoituksista. Taisteluampumaharjoituksissa luodaan vahva perusta tehokkaalle aseiden ja taisteluvälineiden käytölle ja käsittelylle. Harjoitukset sisältävät useita ammuntoja taistelija-

käsittelyammunnoista aina vahvennetun joukkueen ammuntoihin. Joukkoyksikön omissa harjoituksissa suunnitellaan, valmistellaan ja harjoitellaan prikaatin yhteistoimintaharjoituksissa toteutettavat taistelutoimet. Prikaatin yhteistoimintaharjoituksissa prikaatin joukot viritetään toimimaan saman koneiston osina ja tukemaan toisiaan. Erillisjoukkueet osallistuvat lisäksi Maavoimien mekanisoitujen joukkojen harjoitukseen. Saapumiserän päättävä alueellinen taisteluharjoitus eli yhtymäharjoitus on varusmiesten viimeinen harjoitus, jossa joukko toimii omassa tehtävässään prikaatin tai taisteluosaston osana. Joukkokoulutuskauden päätteeksi taistelijoille koulutetaan perusteet taistelusta asutuskeskuksessa.

Taisteluammunnoissa testataan harjoittelun tulokset kovin ampumatarvikkein.

TIETONURKKAUS (KARJALAN PRIKAATI)

Varusmiessaapumiserän tavoite-
vahvuus: 1850 varusmiestä

Palkattu henkilöstö:

- upseerit	175
- erikoisupseerit	21
- opistoupseerit	155
- aliupseerit	101
- siviilityöntekijät	131
- sopimussotilaat	6

Lisäksi varuskunnassa noin 150
yhteistyökumppanien työntekijää
YHTEENSÄ henkilöstöä noin 2850

NYXUS: Observation, Localization, Reconnaissance at Day and Night

Compact, lightweight, multifunctional and always with you: State-of-the art thermal imaging and rangefinding technology from Jenoptik optimizing the day/night reconnaissance capabilities of infantrymen and special forces.

NYXUS BIRD thermal imager for target localization:

- High resolution thermal infrared detector
- 7x magnifying direct view optics
- Laser rangefinder, GPS and DMC

NYXUS BIRD is part of the German GLADIUS program.

NYXUS Rangechecker laser rangefinder

- 7x magnifying multiple coated glass optics
- 1550 nm laser rangefinder, laser class 1

JENOPTIK | Defense & Civil Systems

www.jenoptik.com/nyxus

Local distributor: www.telva.fi

Porin prikaati

Kansainvälisten kriisinhallintajoukkojen
koulutus- ja perustamiskeskus

Porin prikaati on maavoimien valmiusyhtymä, kansainvälisten kriisinhallintajoukkojen koulutus- ja perustamiskeskus sekä maavoimien sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden kansallinen johtoporras. Prikaatin yhteydessä toimiva Satakunnan aluetoimisto vastaa maakunnan asevelvollisuusasioiden hoidosta. Prikaati on Satakunnan suurimpia työnantajia, jonka palkkalistoilla on tällä hetkellä runsaat 460 Säkylän Huovirinteellä työskentelevää työntekijää ja 370 (2012 loppuvuonna) maailmalla palvelevaa rauhanturvaajaa.

Porin prikaati on yksi niistä harvoista

joukko-osastoista, joka toteuttaa puolustusvoimien kaikkia kolmea päätehtävää. Prikaatin ykköstehtävä on kotimaan puolustamiseen tarkoitettujen joukkojen kouluttaminen. Varusmieskoulutuksen ohella Porin prikaati perehdyttää ulkomaille lähtevät rauhanturvaajat ja toimii kansallisena johtoportaana kriisinhallintatehtävissä toimiville operatiivisille joukoille. Porin prikaati kouluttaa vuosittain noin 2 200

Porin prikaatin ykköstehtävänä on kotimaan puolustamiseen tarvittavien joukkojen kouluttaminen. Vuosittain koulutetaan noin 2 200 varusmiestä. Uusinta kalustoa edustaa panssaroitu miehistönkuljetusajoneuvo XA-360.

varusmiestä, joista palvelukseen saapuu pääosa Varsinais-Suomesta. Huovinrinteen mäntykankailla heidät koulutetaan jalkaväen sekä pioneeri- ja viestiaselajien eri tehtäviin. Porin prikaatissa koulutetaan varusmiehiä myös Suomen kansainväliseen valmiusjoukkoon, jonka osalta koulutus laajenee vuonna 2013 aikaisemman yhden saapumiserän sijaan kahteen saapumiserään vuodessa. Samalla jalkaväki saa seurakseen pioneeri- ja viestiaselajien osaaajia.

Porin prikaatin kaikissa kolmessa varusmieskoulutusta antavassa joukkoyksikössä koulutetaan jalkaväen taistelijoita. Satakunnan Jääkäripataljoonassa annetaan jääkäri- ja kranaatinheitinkoulutusta. Länsi-Suomen viestipataljoona keskittyy viesti-, huolto- ja esikuntayksiköiden koulutukseen. Satakunnan pioneeripataljoonassa koulutetaan panssarintorjuria, tiedustelijoita sekä pioneereja.

Kuva oik. Suomalaisia rauhanturvaajia jalkapartiossa Libanonin ja Israelin välisellä sinisellä linjalla. Suomalaiset rauhanturvaajat palasivat Libanoniin toukuussa 2012.

Panssariprikaati

Mekanisoitujen ja moottoroitujen taisteluosastojen koulutuskeskus

Panssariprikaati antaa koulutusta kaikissa maavoimien aselajeissa ja lähes kaikissa koulutushaaroissa. Suorituskyvynäkölmasta Panssariprikaati tuottaa valtaosan maavoimien kohtaamistaistelukyvyistä sekä pääosan maavoimien pääkaupunkiseudun ilmapuolustuksen suorituskyvystä.

Panssariprikaatiin kuuluvat Esikunta, Hämeen panssaripataljoona, Jääkärityöstörykmentti, Parolan pataljoona, Panssarikoulu, Helsingin ilmatorjuntarykmentti, Panssarisoittokunta ja Kanta-Hämeen aluetuomisto.

Parolannummi on osa Hämeenlinnan varuskuntaa ja Panssariprikaatin komentaja on varuskunnan päällikkö. Hattulan lisäksi prikaatin osia sijaitsee Hämeenlinnassa, Hyrylässä ja Lohtajalla.

Saapumiserän vahvuus on 1100–1200 varusmiestä. Teknisestä kalustosta johtuen noin 60% varusmiehistä palvelee pisimmän palvelusajan ja vahvuus on pääosan vuotta noin 1700–1800 varusmiestä. Palvelukseen tulevat varusmiehet ovat pääosin kotoisin Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Päijät-Hämeen sekä Uudenmaan alueilta.

Panssariprikaatin tärkeintä koulutuskalustoa ovat Leopard 2 A4 -taistelupanssarivaunut, BMP-2 -rynnäköpanssarivaunut, eri tyyppiset kuljetus- ja järjestelmäläpustapanssarivaunut, ilmatorjuntaohjukset sekä muut ilmatorjuntajärjestelmät, panssarihaupitsit, tulenjohtopanssarivaunut sekä viestijärjestelmät. Päivittäisessä koulutuskäytössä on noin 200 erilaista panssari-

vaunua edustaen noin 20 eri vaunutyyppejä sekä lisäksi noin 780 pyöräajoneuvoa ja hinattavaa laitetta. Pääosaa edellä mainitusta kalustosta ei kouluteta missään muualla puolustusvoimissa.

Toukokuussa 2009 allekirjoitettu keskipitkän kantaman ohjusjärjestelmän hankintasopimus on edennyt toimitusvaiheeseen. Maavoimien 2010-luvun suurin yksittäinen hankinta tuottaa Ilmatorjuntaohjus 96 korvaavan kaluston. Ilmatorjuntaohjus 12 (ITO12) -kalustolla suojataan pääkaupunkia, maavoimien yhtymiä sekä ilma- ja merivoimien tukikohtia.

Panssariprikaatin lähivuosien haasteena on tuottaa moottoroitujen taisteluosastojen joukot, pitäen samalla yllä Leopard 2 A4 ja BMP-2 -osaaminen rajoitetulla joukotuotannolla. Tämä edellyttää merkittävää kaluston kierrättämistä sekä henkilöstön uudelleen koulutusta. Panssariprikaatissa on lisäksi aloitettu ilmatorjuntaohjus 12 -järjestelmän koulutus ja ensimmäinen ITO12-yksikkö joukotuotetaan vuoden 2013 aikana. Prikaatin koulutuksen vahvuus ja menestystekijä on aselajien yhteistoiminnan harjoittelu ja korkeatasoinen osaaminen.

PERINTEITÄ, YHTEISTÖTÄ JA ISKUVOIMAA

Panssariprikaati vaalii jatkosodan Panssaridivisioonan perinteitä. Panssaridivisioonaa perustettiin Äänislinnassa 28.6.1942 ja sen ensimmäiseksi komentajaksi määrättiin Mannerheim-ristin ritari no 1, kenraalimajuri Ruben Lagus.

Myös Panssariprikaatin joukkoyksiköillä on omat perinteensä vaalittavana. Helsingin ilmatorjuntarykmentti vaalii Helsingin ja Turun ilmatorjunnan sekä panssari-ilmatorjunnan perinteitä. Hämeen panssaripataljoonan tehtävänä on vaalia suomalaisten panssarijoukkojen sekä suomalaisen jääkäri liikkeen perinteitä. Pataljoonan henkilökunnalla onkin kunniatehtävä toimia jääkäri lipun kantajana merkittävimmässä paraateissa ja juhlatilaisuuksissa. Jääkärityöstörykmentti taas toimii jääkärityöstön perinteiden vaalijana. Parolan pataljoonalla ja Panssarikoululla on omat tehtävänsä huollon aselajin sekä panssarialankoulutuksen perinnekentässä.

TIETONURKKAUS (Panssariprikaati)

Saapumiserän vahvuus: 1100–1200 varusmiestä

Palkatun henkilöstön määrä (HKP):

- upseerit	157
- erikoisupseerit	35
- opistoupseerit	155
- aliupseerit	115
- siviilit	115
- YHTEENSÄ	577

Toimintamenokehys vuonna 2012 oli 54,3 M€, josta toimintamenomääräraha oli 17,1 M€.

Panssarikoulu Johtajien kouluttaja

Panssarikoulu antaa peruskoulutuksen sekä täydennyskoulutusta mekanisoitujen ja moottoroitujen taisteluosastojen johtohenkilöstöä aina joukkueen varajohtajasta taisteluosaston komentajaan. Lisäksi Panssarikoulu toteuttaa mekanisoitujen ja moottoroitujen taisteluosastojen sotaväestön tutkimus- ja kehittämistehtävät.

Panssarireserviupseerikursseilla koulutetaan mekanisoitujen sekä moottoroitujen taisteluosastojen joukkueen johtajat ja varajohtajat, tulenjohtajat sekä panssaritiedusteluryhmien johtajat. Tämän lisäksi osa sekä Karjalan prikaatin että Porin prikaatin kouluttamisvastuulla olevien maavoimien mekanisoitujen yhtymien sodan ajan joukkueen johtajista saavat koulutuksensa panssarireserviupseerikursseilla.

Ammattisotilaiden panssariperuskoulutus toteutetaan Korkeakouluosastossa kadetti- ja aliupseerikursseilla. Upseerien peruskoulutuksen sotatieteen kandidaattivaiheen aikana panssariopintosuunnan kadetit saavuttavat kahden eri panssarivaunukaluston erityisluvut sekä panssarivaunujen koulu- ja taisteluammuntojen johtamisoikeudet. Upseerien peruskoulutuksen maisterivaiheessa opiskelu Panssarikoululla painottuu taisteluosaston taktiikkaan sekä mekanisoidun yksikön vaativien harjoitusten ja ammuntojen suunnitteluun sekä johtamiseen.

Aliupseerien koulutusjärjestelmän ensimmäisessä vaiheessa (SAMOJ1) Panssarikoululla annetaan aliupseereille panssarivaunukaluston perus- ja tarvittaessa jatkokoulutus yhdessä kadettien kanssa. Toisessa vaiheessa (SAMOJ2) Panssarikoulu

koululla aliupseerien koulutus painottuu koulutustaidon lisäksi myös panssarikaluston kunnossapitoon. Kolmannessa vaiheessa (SAMMO) Panssarikoululta valmistuu panssarialan erikoisosaajia erityisesti panssarimestarin tehtäviin.

Palkatun henkilökunnan peruskoulutuksen lisäksi Panssarikoulu vastaa mekanisoitujen ja moottoroitujen taisteluosastojen johto- ja esikuntahenkilöstön täydennyskoulutuksesta. Panssarikoulu toimeenpanee muun muassa sodan ajan taisteluosaston komentajakurssin, jossa opetusorganisaatioina ovat mekanisoitu ja moottoroitu taisteluosasto. Samassa yhteydessä toteutetaan mekanisoidun pataljoonan huoltopäälliköiden opetustilaisuus, mekanisoidun yksikön päällikkökurssi ja mekanisoidun yksikön vääpeleiden opetustilaisuus. Panssarikoulu kouluttaa mekanisoitujen ja moottoroitujen taisteluosastojen taisteluosaston päällystää kartta- ja käskynantoharjoituksissa, komentaja-/esikuntasimulaattoriharjoituksissa ja taisteluharjoituksissa.

Lisäksi Panssarikoulu toteuttaa Panssariprikaatin komentajan, Jalkaväen tarkastajan sekä Maavoimien esikunnan käskemät, panssari- ja mekanisoitujen joukkojen johtamiseen, taktiikkaan sekä sotavarustukseen liittyvät tutkimus- ja kehittämistehtävät.

Hämeen panssari-pataljoona

Panssarijoukon iskuportaan kouluttaja

Hämeen panssaripataljoona (HÄMPSP) on vuonna 2003 perustettu joukkoyksikkö. Sen toiminnassa yhdistyvät kahden vuonna 2002 lakkautetun joukkoyksikön, Hämeen jääkäripataljoonan ja Panssarivaunupataljoonan, perinteet ja toiminta. Hämeen Panssaripataljoona kouluttaa panssarijoukkojen iskuportaan yksiköitä, jotka muodostavat sodanajan maavoimien tärkeimmän iskukyvyyn. Lisäksi koulutetaan valtakunnallisesti tärkeiden kohteiden suojajoukkoja.

Hämeen panssaripataljoonan haasteena on nykypäivän kiihasrytmisen panssartaistelun hallitseminen. Moninaisen teknisen kaluston koulutus ja kunnossapito vaatii ammattitaitoa, määrätietoisuutta sekä vastuuntuntoa - vuosikymmenten kokemuksesta syntyneitä panssariosaamisen kulttuuria.

Eräs tärkeä rauhanajan koulutuksen avaintekijä on mahdollisuus yhteistoimintaharjoituksiin, joissa taistelupanssarivaunuehistöt, panssarijääkärit ja taistelupioneerit harjoittelevat yhteistoimintaa

Panssariprikaatin muiden joukkoyksikköiden kanssa. Myös yhteiset harjoitukset Karjalan prikaatin ja Porin prikaatin mekanisoitujen joukkojen kanssa ovat osoittautuneet hyvin opettavaisiksi ja hyödyllisiksi sekä yhteistoiminnan että kaksipuolueisessa harjoittelussa vastapuolina ollen oman toiminnan harjoittelemisessa.

Hämeen panssaripataljoonan kokoonpanoon kuuluu pataljoonan komentaja, esikunta, Panssarijääkärikomppania, Panssarivaunukomppania, Panssaripioneerikomppania ja Sotilaspoliisikomppania. Pataljoona kouluttaa miehistö- ja johtajatehtäviin muun muassa taistelupanssarivaunumiehiä, rynnäköpanssarivaunumiehiä, kuljetuspanssarivaunumiehiä, erikoispanssarivaunumiehiä, panssarivaunuasentajia, panssarijääkäreitä, panssaripioneerija sekä sotilaspoliiseja.

Pataljoonan koulutuskalustoon kuuluvat Leopard 2A4 -taistelupanssarivaunut, BMP-2 -rynnäköpanssarivaunut, LEO 2R- sekä T-55M -raivauspanssarivaunut, LEO 2L- sekä BLG-60 -siltapanssarivaunut, VT-55- sekä JV-BT -evakuointipanssarivaunut sekä MT-LBV -kuljetuspanssarivaunut.

Vuosina 2013–2016 Hämeen panssaripataljoonan koulutuksen painopiste on panssarijääkärikomppanioiden, panssaripioneerijoukkueiden sekä sotilaspoliisijoukkueiden kouluttaminen moottoroituihin taisteluosastoihin.

Jääkärityöstörykmentti

Tekniikkaa, tietotaitoa ja tulivoimaa

Jääkärityöstörykmentti vastaa mekanisoitujen ja moottoroitujen taisteluosastojen tulenkäyttö- ja johtamisjärjestelmien kouluttamisesta. Rykmentti tuottaa taisteluosastojen viesti-, tykistö- ja kranaatinheitinjoukot. Iskuportaana kanssa yhteistoimintaa koulutetaan muun muassa Panssarikoulun eri kursseilla ja Panssariprikaatin järjestämissä yhteistoiminta- ja mekanisoiduissa harjoituksissa.

Jääkärityöstörykmentin kokoonpanoon kuuluvat rykmentin komentaja, esikunta, Panssarihaupitsipatteri, Kranaatinheitinkomppania ja Panssariviestikomppania. Pääkoulutuskalustoa ovat panssarihaupitsit (122 PSH 74), komentopaikkapanssarivaunut (MT-LBU), tulenjohtopanssarivaunut (BMP-1TJ), miehistökuljetusvaunuilla (MT-LBV) vedettävät raskaat ja kevyet kranaatinheitinimet sekä panssaroidut viestiasemat (BTR-50).

Pohjois-Karjalan prikaati

**Karjalan jääkäripataljoona
luo jalkaväen tulevaisuutta**

Karjalan jääkäripataljoona tukee jalkaväen tulevaisuutta toteuttamalla myös viimeiseksi jäävällä 1/13 saapumiserällään maavoimien uudistetun taistelutavan mukaista alueellisten joukkojen kokeilutoimintaa. Kokeilutoiminta huipentuu toukokuussa 2013 Lapissa järjestettävään taisteluosaston harjoitukseen, jonne Karjalan jääkäripataljoona keskitetään kokonaisuudes-

saan.

Vuoden 2013 kuluessa Pohjois-Karjalan prikaatin mukana lakkautettava Karjalan jääkäripataljoona on vuosikymmeniä kouluttanut varusmiehiä ja reserviläisiä itäsuomalaisiin olosuhteisiin. Pataljoona on perustettu 1.1.1957 silloisesta Kontiorannassa sijainneesta Jääkäripataljoona 5:stä. Pataljoona toimi itsenäisenä joukko-osastona 30.6.1990 saakka, jolloin Karja-

lan jääkäripataljoonaa käytettiin runkona perustettaessa Pohjois-Karjalan prikaati.

Karjalan jääkäripataljoonalla on ollut vaalittavanaan kunniakkaat pohjoiskarjalaiset soturiperinteet, jotka ovat yli 400 vuotta vanhat. Soturiperinteet ulottuvat aina kuningas Kustaa Vaasan vuonna 1555 perustamaan Viipurin lippukuntaan saakka. Perinnejoukko-osastona on ollut Viipurin rykmentti ja Karjalan jääkärit ovat vaalineet Kollaan ja jatkosodan JR 9 taistelijoiden perintöä.

Viimeisessä isossa koitoksessaan, Lapin kokeiluharjoituksessa Karjalan jääkärit keskittyvät uudistettavan jalkaväkikomppanian toiminnan testaamiseen osana alueellista taisteluosastoa. Käytössämme olevat johtamisjärjestelmät lähiradioineen, taistelijoiden optiikka sekä hyvä maasto-liikkuvuus tulevat osoittamaan kehittyvän jalkaväen potentiaalin uudistetussa taistelutavassa.

Pitkä ketju Karjalan jääkäreiden kouluttamisessa Pohjois-Karjalassa on päättymässä puolustusvoimauudistuksen päätösten mukaisesti. Viimeinen joukkotuotettu saapumiserä kotiutuu pääosillaan kesäkuussa vuonna 2013 ja tämän jälkeen maakunnan nuoret suorittavat asepalveluksensa muissa maavoimien tai rajavartiolaitoksen joukko-osastoissa. Keskeinen asemamme maavoimien toteuttamassa kokeilutoiminnassa varmistaa sen, että tulevatkin ikäluokat saavat kokea Karjalan jääkäreiden perinnön uudistuvan taistelutavan myötä.

Karjalan jääkäripataljoonan lippu poistuu joukkojen edestä, mutta sen perintö tulee liehumaan jäljellejäävien jalkaväkipataljoonien lipuissa. Karjalan jääkäripataljoonan osaava henkilökunta ohjautuu puolustusvoimauudistuksessa monipuolisesti maavoimien ja jalkaväen eri tehtä-

viin. Pataljoonan viimeisessä perinnepäivässä 25.2.2013 henkilökunnalle jaettavat Karjalan jääkäripataljoonan pienoisliput tulevat muistuttamaan työyhteisöämme ikimuistoisista hetkistä Karjalan jääkäreiden kouluttamisessa.

KOLLAA KESTI!

TIETONURKKAUS (KARJP)

Palkattu henkilökunta:

- upseerit (SM ja SK)	30
- opistoupseerit	19
- aliupseerit	17
- sopimussotilait	8
- siviilit	1
YHTEENSÄ	75

Saapumiserän vahvuus 700

Jääkäriprikaati

Arktisen sodankäynnin keskus

Jääkäriprikaati (JPR) on Sodankylässä sijaitseva Suomen puolustusvoimien pohjoisin joukko-osasto. Jääkäriprikaati antaa arktista koulutusta Lapin puolustukseen tarkoitetuille jalkaväkijoukoille. Jääkäriprikaati aloitti toimintansa 1.10.1979, kun Lapin jääkäripataljoonan liitettiin Pohjanmaan tykistörykmentti Oulusta sekä Pioneerikomppania Kainuun prikaatista.

Jääkäriprikaati vaalii kaikkien jääkärijoukkojen tavoin suomalaisen Kuninkaalisen Preussilaisen Jääkäripataljoona 27:n perinteitä. Lisäksi Jääkäriprikaati vaalii joukkoyksiköidensä, nykyisten ja lakkautettujen, perinteitä. Jääkäriprikaatin lippu vihittiin ja luovutettiin käyttöön tasavallan presidentin linnassa 22.11.1982. Lipun tummanvihreässä lippukankaassa on keskellä Lapin läänin vaakuna, jota ympäröi tyylytelty kultainen revontulisepple. Jääkäriprikaatin kunniamarssina on kaikkien jääkärijoukkojen kunniamarssiksi nimetty Jean Sibeliuksen säveltämä Jääkärien marssi (Jääkärimarssi). Jääkäriprikaatin vuosipäivää vietetään 1. lokakuuta. Jääkäriprikaatin joukko-osastotunnus pohjana on prikaatin tunnuskuvio, laakerisepple, jonka keskelle on sijoitettu Pohjantähti. Lapin Jääkäristi on Mantovan ristin muotoinen kaariristi.

Lapin jääkäripataljoonan (LAPJP) perinteet perustavat itsenäisen Suomen kolmanneksi vanhimpaan joukko-osastoon, kun lakkautettavan Käkisalmen läänin Rykmentin I Pataljoonasta 20.4.1921

Jääkäriprikaatin joukko-osastotunnus

Jääkäriprikaatin lippu

Lapin Jääkäristi

muodostettiin Polkupyöräpataljoona 1. Pataljoona sai ensimmäisen lippunsa 1923. Vuonna 1936 pataljoona sai uuden nimen, Jääkäripataljoona 1, ja myös uuden lipun. Lipun vihreä pohjaväri kuvaa jääkäreiden toimintamaastoa – metsää. Ristissä olevat kultaiset nuolet kuvaavat jääkäreiden iskuvoimaa ja nopeutta. Reunakuviointi muistuttaa pataljoonan synnyinseudusta, punainen ja musta ovat Karjalan värit.

Lapin jääkäripataljoonan lippu

Tunnustuksena erinomaisesta toiminnasta tasavallan presidentti Kyösti Kallio antoi 16.5.1938 Jääkäripataljoona 1:lle oikeuden kiinnittää lipputankonsa kärkeen vapaudenristin ja tankoon 4 lk:n vapaudenristin nauhan. Lippu on kulkenut pataljoonan mukana raskaat sota-ajat Karjalan kannaksella ja Vienen Karjalassa.

Jääkäriprikaatin saatua oman lippunsa, on LAPJP:n lipun koko muutettu nykyisiä lippusääntöjä vastaavaksi. Lapin jääkäripataljoonan perinnepäivää vietetään maaliskuun 11. päivä, joka on Joutselän taistelun 11.3.1555 muistopäivä. Kustaa Vaasan johtaman Ruotsi-Suomen ja Iivana Julman hallitsemien Venäjän välit olivat kiristyneet 1550-luvulle tultaessa sodan partaalle. 1554 ryhdyttiin puolustusvalmisteluihin. Ruotsalaisia apujoukkoja ei kuitenkaan ollut luvassa, vaan oli tultava toimeen omin voimin.

Joutselän puolustuksesta vastasi Kivennavan vouti, ”Juho Maununpoika” Ulfsparre. Hänen joukossaan oli 150 Kivennavan linnan miestä ja noin 400 talonpoikaa. Vastapuolella oli miehiä kymmenkertainen määrä. Juho Maununpoika päätti temmata aloitteen päästämällä vihollisjoukot Joutselän laelle, jossa viiden tykin tuli sekä pieni jalkaväki- ja ratsuväkiosasto sulkisi tien. Pääjoukko ryhmitettiin metsän suo-

jaan tien molemmiin puolille. Kätöksessä vihollisen katseilta suksimiehet valmistautuivat tuottamaan venäläisille yllätyksen. Ruhtinas Iivana Bibikoffin joukot ylittivät rajan maaliskuun 11. päivän aamuna 1555 ja lähtivät etenemään kohti Mörölää. Suomalaisten tykkien yhteislaukaus tielle ahtautuneeseen tungokseen vaikutti tehokkaasti ja siinä samassa laskettelivat suksilla liikkuvat talonpojat kummaltakin sivustalta viholliskosketukseen. Syvässä lumessa kahlaavien venäläisten etujoukko lyötiin. Alempana odotti venäläisten pääjoukko kilometrien pituisessa rivistössä lumisen maantien varressa. Juho Maununpojan hiihtomiehet hyökkäsivät tämän vaikeasti liikuteltavan joukon syvyyteen. Kentälle jäi 29 venäläistä sotalippua, aseita 2 000 miehelle ja 500 hevosta kuormineen.

Myöhemmin Raatteen tien taistelu oli hämmästyttävässä määrin Joutselän taistelun kaltainen. Ansioistaan talvisodassa Jääkäripataljoona 1 sai sotamarsalkka Mannerheimin henkilökohtaisena lahjana vastaanottaa 10 hopeisin omistuslaatoin varustettua Suomi-konepistoolia 14.7.1941 Joutsenossa. Aseilla taistelivat jatkosodassa yksiköissään ansioituneet sotilaat.

Pohjan jääkäripataljoona (POHJP) perustettiin 1.10.1998 Jääkäriprikaatin joukkoyksiköksi lakkautetun Pohjanmaan Tykistörykmentin tilalle. Pataljoonan nimi perinteineen siirrettiin Oulusta Pohjan Prikaatista. Pohjan jääkäripataljoona peri 1921 vihityn lippunsa Pohjan Prikaatilta 1.1.1999. Lippu muutettiin joukkoyksikökokoon lakkautetun Pohjan Prikaatin lipun mukaisena vuonna 2004. Lipussa on vihreällä pohjalla sen kotimaakunnan tunnukset, vanhan Pohjanmaan vaakuna, jota ympäröi tähtäsepple. Vaakuna, jonka tunnuksena kuusi kärppää, periytyy jo

Ruotsin vallan ajalta, jolloin Pohjanmaa käsitti koko Pohjois-Suomen. Rukiin ja ohran tähkistä muodostettu seppelikuva Pohjanmaan viljavuutta. Lipun vihreä pohjaväri taas viittaa vanhoihin sotilasperinteisiin.

Pohjan jääkäripataljoonan (POHJP) perinteet juontavat juurensa Ruotsin vallan ajalle. Vuonna 1626 kuningas Kustaa II Adolf perusti Kuninkaallisen Pohjanmaan Jalkaväkirykmentin. Se sai henkilöstönsä Pohjanmaan ja Pohjois-Suomen alueelta. Tämän rykmentin perustamispäivää, helmikuun 16:ttä, vietetään Pohjan jääkäripataljoonan virallisena ”syntymä”- eli perinneympäri. Talvisodassa pohjalaiset miehet taistelivat muun muassa Jalkaväkirykmentti 40:ssä ja Jalkaväkirykmentti 64:ssä. Liikekannallepanossa 10.6.1941 perustettiin 3. Divisioona, johon kuuluivat JR 11, JR 32 ja JR 53. Jatkosodan alkaessa muodostettiin näiden rykmenttien rungoista Jalkaväkirykmentti 11, josta tuli Pohjan jääkäripataljoonan suoranainen edeltäjä. Suurimman osan jatkosodasta Jalkaväkirykmentti 11 toimi Divisioonan osana Uhtuan ja Kiestingin suunnalla. Sodan loppuvaiheessa se siirrettiin Karjalan Kanakselle, jossa se osallistui vielä Vuosalmen raskaisiin taisteluihin sekä Ihantalan rajuun torjuntataisteluun. Lapin sodassa Jalkaväkirykmentti 11 osallistui saksalaisten selustaan suunnattuun Tornion maihinnousuun syksyllä 1944. Tornion valtauksen jälkeen jatkoi Jalkaväkirykmentti 1:ksi nimetty rykmentti saksalaisten karkottamista kohti Norjan rajaa. Viimeinen taistelu käytiin Kilpisjärven tunturiasemassa 1945 huhtikuun lopulla. Rykmentin sota ja samalla koko toinen maailmansota Suomen osalta päättyi 27.4.1945 kolmen valtakunnan rajapyykillä.

Pohjan jääkäripataljoonan lippu

Lapin puolustajien henki kumpuaa Pekka Antinpoika Vesaisesta, joka oli pitkän vihan aikainen sissipäällikkö ”liikkeissään salamannopea; ruumiinvoimiltaan väkevä; mieleltään uljas, neuvokas ja peloton”.

TIETONURKKAUS

Henkilöstö 2012	250
Saapumiserän tavoitevahvuus	730

Toimintamenot	25 M€
---------------	-------

Utin jääkäriykmentti

Maavoimien erikoisjoukkojen osaamiskeskus

Utin jääkäriykmentti on maavoimien komentajan alainen erikoisjoukko, joka kykenee vastaamaan kansallisen puolustuksen, muiden viranomaisten tukemisen ja kansainvälisen kriisinhallinnan jatkuvasti kasvaviin haasteisiin. Utin jääkäriykmentti on kansainvälisestikin tarkasteltuna ainutlaatuinen joukko, jossa maa- ja ilmakomponentit ovat samassa joukko-osastossa.

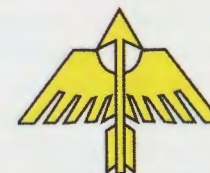
Utin jääkäriykmentin kokoonpanoon kuuluvat esikunnan lisäksi Erikoisjääkäripataljoona, Helikopteripataljoona ja Tukikomppania ja Huoltokeskus. Rykmentin menestyksen takeina ovat motivoitunut henkilökunta, nykyaikainen sotavarustus ja laadukas varusmiesaines.

Joukko-osaston henkilöstövahvuus on 550 jakautuen siten, että palkattua henkilöstöä rykmentissä on noin 350 ja varusmiehiä 200.

ERIKOISJOUKKOSOTILAAN PERUSKOULUTUS

Varusmiesten laskuvarjojääkärikoulutus Suomen puolustusvoimissa aloitettiin yli 50 vuotta sitten. Erikoisjääkäripataljoonassa annettava koulutus on edelleen suosittu vaihtoehto niiden nuorten keskuudessa, jotka ovat motivoituneita hakeutumaan henkisesti ja fyysisesti vaativaan varusmieskoulutukseen.

Fyysisen kunnon lisäksi myös hyvä terveys sekä henkinen paineensietokyky ja tasapaino ovat ratkaisevassa asemassa valintoja tehtäessä. Kaksipäiväisen valinta-

kokeen perusteella koulutukseen valitaan vuosittain 50 – 80 henkilöä.

Vuoden varusmieskoulutuksen jälkeen laskuvarjojääkäreistä muotoutuu omassa selustassa ja vihollisen syvyydessä tiedustelu- ja taistelutehtäviin kykeneviä reserviläisiä, jotka sijoitetaan rykmentin sodan ajan joukkoihin.

JATKOKOULUTUSTA VAATIVIMPIIN ERIKOISJOUKKOTEHTÄVIIN

Asevelvollisuuden suorittamisen jälkeen sekä laskuvarjojääkäreillä että muissa joukko-osastoissa johtajakoulutuksen saaneilla varusmiehillä tai reserviläisillä on mahdollisuus hakeutua Erikoisjääkäripataljoonassa järjestettävälle erikoisjääkäreiden sopimussotilasurssille.

Sopimussotilaiden koulutusjakso on 12 kuukauden mittainen. Monipuolinen ja haastava koulutus painottuu pienryhmätöimintaan, jossa joukon tai ryhmän etu tulee asettaa yksilön edun edelle.

Vaativimpiin erikoisjoukkotehtäviin koulutetaan määräaikaista aliupseereita, joiden viiden vuoden sopimus voidaan uusia kaksi kertaa. Tällöin koulutusaikaa on käytössä varusmiespalvelusajan ja sopimussotilasjakson lisäksi 15 vuotta.

ERIKOISOPERAATIO-OSASTO

Erikoisoperaatio-osasto on tilanteen ja tehtävän mukaan perustettava yksikkö, jonka kokoonpano on joustava. Osastoon kuuluvat komentaja, johto-osa, tukiosat, yhteysupseeriryhmät sekä varsinaista suorituskykyä edustavat erikoisjääkärijoukkueet. Utin jääkäriyrykmentin Erikoisoperaatio-osasto oli ilmoitettu kansainväliseen kriisinhallinnan joukkopooliin vuonna 2007. Joukon runkona on sodan ajan joukko.

Utin jääkäriyrykmenttiin kuuluva Erikoisoperaatio-osasto (EOS) arvioitiin Naton erikoisjoukoille asettamien vaatimusten ja standardien mukaisesti vuonna 2011. Arviointi liitettiin osaksi EOS:n osallistumista Euroopan Unionin taisteluosaston toimintaan ja se kytkeytyi kiinteästi erikoisjoukkojen suorituskyvyn rakentamiseen Suomessa. Lopputuloksena Erikoisoperaatio-osasto todettiin yhteen-

sopivaksi monikansallisissa operaatioissa toimivien joukkojen kanssa. Loppuraportin mukaan Erikoisoperaatio-osaston suorituskyky täyttää Nato-standardit ja osasto sertifioitiin yhteensopivaksi muiden maiden erikoisjoukkojen kanssa.

Vuonna 2013 Erikoisoperaatio-osasto on 60 vuorokauden lähtövalmiudessa osana NRF-joukkojen (Nato Response Force) täydennyspoolia. Asiaa koskeva poliittinen päätös tehtiin hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittisessa valiokunnassa vuonna 2011. Erikoisoperaatio-osastoa on koulutettu pääosin Utissa ja se perustetaan tarvittaessa Utin jääkäriyrykmentissä. Osastoon kuuluu palkattua henkilöstöä Utin jääkäriyrykmentistä ja Suomenlahden meripuolustusalueen Erikoistoimintaosastosta. NRF -joukot eli Naton nopean toiminnan joukot ovat keskeinen väline Naton eurooppalaisten jäsenmaiden sotilaallisten kykyjen kehittämiseksi ja harjoittamiseksi. Se on samalla korkeassa valmiudessa ole-

va joukko, jota voidaan tarpeen mukaan räätälöitynä käyttää erilaisissa Naton operaatioissa.

Naton rauhankumppanuuden keskeinen sotilaallinen päämäärä on parantaa joukkojen kykyä osallistua kansainvälisiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä säilyttää yhteistoimintakykynsä Nato-maiden kanssa mahdollisimman korkeatasoisina. NRF-joukot ovat keskeinen väline Naton eurooppalaisten jäsenmaiden sotilaallisten kykyjen kehittämiseksi ja harjoittamiseksi.

Kumppanuusmaiden osallistuminen NRF:n täydentävään toimintaan on vapaaehtoista. Tällä tarkoitetaan sitä, että Naton nopean toiminnan joukko ei ole riippuvainen Naton ulkopuolisten maiden osoittamista voimavaroista, vaan Nato edellyttää joukon kykenevän aina toimimaan pelkästään jäsenmaiden tarjoamilla voimavaroilla.

Suomen osallistuminen NRF-joukkoja täydentävään toimintaan kehittää puolustusvoimien valmiuksia, kasvattaa palvelusturvallisuutta kansainvälisissä tehtävissä ja tuottaa lisäarvoa myös kansallisen puolustuksen kehittämislle.

Kumppanimaiden osallistuminen mahdolliseen kansainväliseen kriisinhallintaoperaatioon edellyttää aina kyseisen maan kansallista, operaatiokohtaista osallistumispäätöstä ja Naton neuvoston hyväksyntää.

HELIKOPTERIJÄRJESTELMÄ KEHITTYY

Puolustusvoimille hankittu helikopterijärjestelmä sisältää kahdenkymmenen NH90-kuljetushelikopterin lisäksi tukeutus- ja johtamisjärjestelmän sekä ohjaajien ja lentoteknisen henkilöstön koulutusjärjestelmän. NH90-helikopteri on moderni

Erikoisoperaatio-osasto kansainvälisessä harjoituksessa.

Erikoisjääkäreiden matalapudotus NH90-helikopterista.

ja suorituskykyinen kuljetushelikopteri, joka on siirtänyt maavoimien ilmailun uudelle aikakaudelle.

Utin jääkärirykmentti aloitti vuonna 2010 ympärivuorokautisen helikopteripäivystyksen NH90-kalustolla. Helikoptereita käytetään pyydetessä tukemaan muita viranomaisia pelastus- ja virka-aputehtävissä silloin, kun niiden oma kalusto ei riitä. Päivystyshelikopterin tehtäviä ovat esimerkiksi etsintätehtävät maalla ja merellä, meripelastus, palonsammutus sekä kuljetus- ja evakuoitintehtävät.

NH90-helikopterin valmiuksia vaativien tehtävien suorittamiseen on tutkittu helikopterijärjestelmän selviytymiskyvyn kehittämisen hankkeen (HESKY) kautta. Hankkeen tavoitteena on ollut selvittää helikopteriin kohdistuvat uhkat, määritellä suojan ja selviytymiskyvyn todellinen

tilanne sekä luoda etenemispolku selviytymiskyvyn kehittämiseksi arvioituja uhkatekijöitä vastaan.

Yleisin vaikuttamiskeino helikoptereita vastaan ovat pienikaliiperiset asejärjestelmät, vaikka ohjusvaikutustakaan ei voi sulkea pois. Operatiivisen suorituskyvyn lisäämiseksi on kehitetty NH90-helikoptereiden ballistista suojaa ja elektronista omasuojajärjestelmää.

Helikopterin itsepuolustusaseeksi on valittu M134D-konekivääri. Aseen suuri tulinopeus, 3000 laukausta minuutissa, täyttää helikopteritehtävien asettamat vaatimukset.

MATERIAALISEN VALMIUDEN KEHITTÄMINEN

Koska erikoisjoukkojen edellytetään toimivan vaativissa olosuhteissa ja tilan-

teissa, ne toimivat edelläkävijöinä myös kokeilutoiminnassa ja hankinnoissa erityisesti yksilö- ja pienryhmien käyttöön soveltuvan tiedustelu-, taistelu- ja tukimateriaalin osalta. Monet kansainvälisissä kriisinhallintaoperaatioissa käytössä olevista taistelijan varusteista on otettu ensin käyttöön erikoisjoukoissa.

Utin jääkärirykmentti tukee myös kotimaassa käyttöön otettavan kaluston ja materiaalin hankintaprosesseja olemalla mukana esimerkiksi uudistetun taistelutavan mukaisen teknologian kehittämistyössä. Rykmentin osaamista on hyödynnetty vuonna 2012 muun muassa puolustusvoimien teknologiaohjelman 2010 Taistelija-alaohjelman kokeiluissa ja kenttädemonstraatioissa. Saadut tulokset ovat kaikkien joukkojen hyödynnettävissä.

Utin jääkärirykmentti tutkii ja kehittää erikoisjoukkotoimintaan soveltuvaa materiaalia kiinteässä yhteistyössä Merivoimien erikoistoimintaosaston, Maavoimien

esikunnan sekä Maavoimien materiaalilaitoksen esikunnan kanssa. Helikopterien sijoittuminen samaan tukikohtaan antaa erikoisjoukoille ainutlaatuisen mahdollisuuden toimivan kokonaisuuden kehittämiseksi.

Erikoisjoukkojen suorituskyvyn kehittämisessä pyritään ottamaan huomioon kaikki osa-alueet; liikkuvuus, tulivoima, johtaminen, taistelunkesto ja tiedustelu. On pidettävä mielessä se, että todellinen suorituskyky muodostuu vasta materiaalin, henkilöstön ja osaamisen muodostamasta kokonaisuudesta.

Utin jääkärirykmentti jatkaa suorituskykyjensä kehittämistä siten, että niitä voidaan käyttää kaikkiin puolustusvoimien tehtäviin. Olemme luomassa erikoisoperaatioiden maa- ja ilmakomponenttia sekä nämä yhteen nivovaa johtamis-, tukeutumis- ja huoltojärjestelmää. Tekemistä riittää lähivuosiksi jokaiselle rykmenttiläiselle.

Erikoisjääkärit laskeutuvat fast rope -rynnäkkököydellä NH90-helikopterista.

Soihtuhteitteet kuuluvat NH90-helikopterin omasuojajärjestelmään.

Uudenmaan prikaati

Rannikolla ja saaristossa taistelevat liikkuvat rannikkojoukot

Uudenmaan prikaati tuottaa merivoimien liikkuviin hyökkäyksellisiin amfibio-operaatioihin erikoistuneita rannikkojoukkoja, jotka taistelevat saaristossa ja rantamaalla. Liikkuvien rannikkojoukkojen lisäksi prikaati kouluttaa myös joukkoja maavoimien ja rajavartiolaitoksen sodan ajan joukkoihin. Edellä mainittuihin tuotantotehtäviin liittyen prikaati kouluttaa muun muassa rannikkojääkäreitä, kranaatinheitinmiehiä, pioneereja, sotilaspoliiseja, ohjusmiehiä, kuljettajia ja veneenkuljettajia. Lisäksi annetaan koulutusta moniin erikoistehtäviin, kuten tulenjohto-, viesti- ja mittaustehtäviin sekä sairaanhoito- ja huoltotehtäviin.

Merivoimien rannikkojoukkojen uusien yksikkötyyppien (rannikkojääkäripataljoona, rannikko-ohjuskomppania ja rannikkopioneerikomppania) ja uuden kaluston käyttöönotto on edellyttänyt Uudenmaan prikaatilta viime vuosien aikana koulutuksen rakenteen ja sisällön uudistamista. Työssä on edistytty melko hyvin, sillä viime vuosina rahoitus- ja tavoitetaso on kyetty pitämään melko vakaana. Tämän ansiosta prikaatin koulutusjärjestelmässä on saavutettu varsin vakioitunut rakenne, joka on mahdollistanut sen, että koulutusprosessien sisältöä, toteuttamistapoja ja koulutuspaikkoja on kyetty kehittämään pitkäjänteisesti.

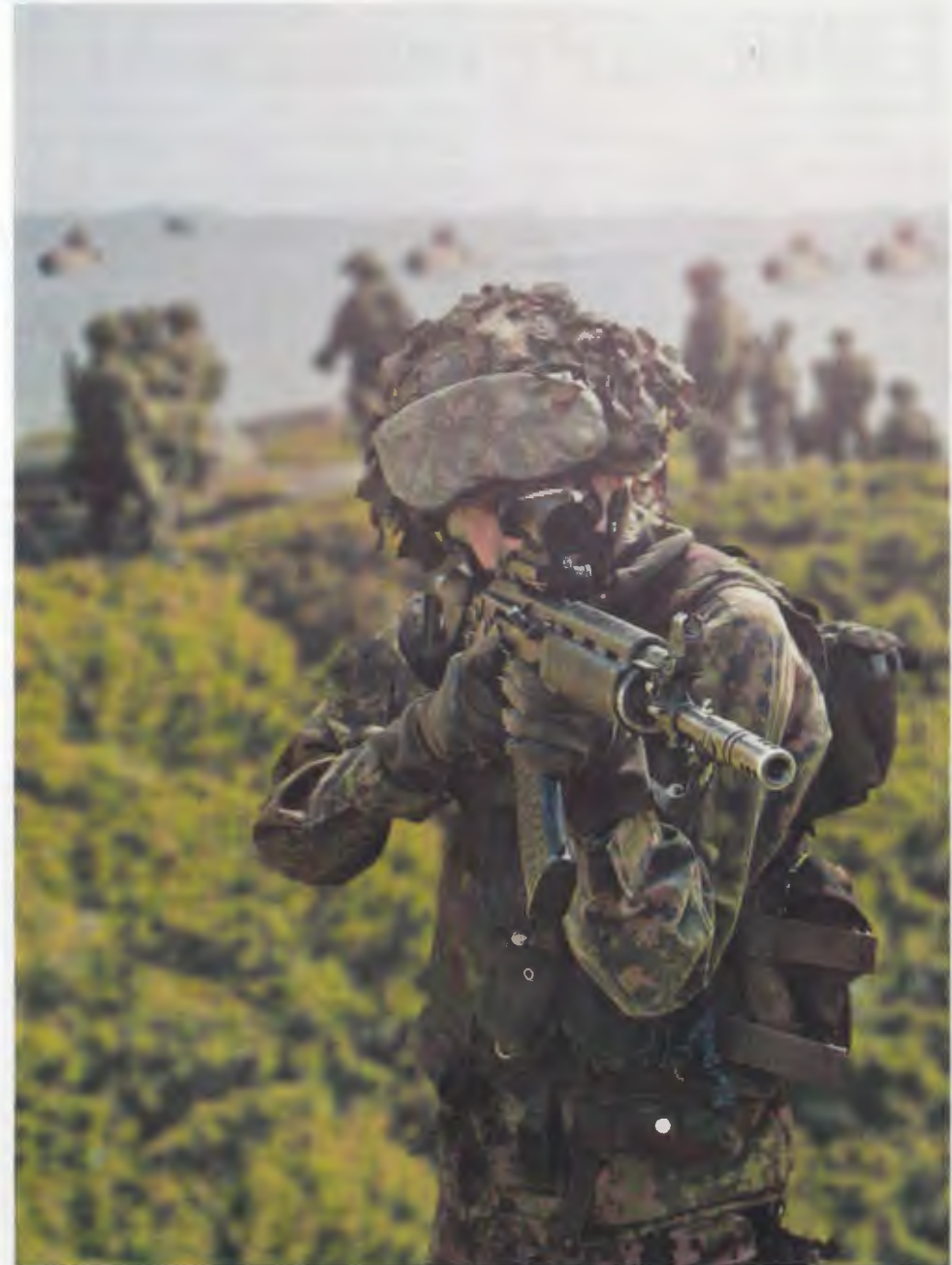
Vakiintuneesta koulutusjärjestelmästä on kuitenkin jouduttu viime ja kuluvan vuoden aikana tinkimään, sillä puolustusvoimien säästötoimet sekä Eurooppalainen

talouskriisi ja sen heijastevaikutukset ovat alkaneet vaikuttaa varusmieskoulutukseen koko puolustusvoimissa. Suunnitteluperusteiden ja resurssien muutos on johtanut Uudenmaan prikaatissa nykyisen koulutusjärjestelmän ja koulutussisällön kriittiseen tarkasteluun sekä uuteen resurssitasoon sopeutettujen ratkaisumallien etsimiseen.

Niin kuin yleisesti sanotaan, että ”ei pidä jäädä tuleen makaamaan” tai, että ”vierivä kivi ei sammaloidu”, niin olemme pyrkineet ottamaan haasteet vastaan edellä kuvatussa hengessä. Taloudellisesti kapeat aikakaudet tulee nähdä mahdollisuutena joka voi jopa koitua organisaatiolle hyödyksi. Taloudellisten resurssien supistuminen on pakottanut prikaatin etsimään uusia ratkaisumalleja vanhojen ratkaisumallien rinnalle, joiden avulla pyritään kehittämään toiminnan sisältöä ja ajantasaisuutta sekä löytämään kustannustehokkaita ratkaisumalleja toiminnan kehittämiseksi. Enää ei voi kaikkea tehdä ”niin kuin aina ennenkin on tehty”.

Olemme pyrkineet kartoittamaan nykyisen toimintakentän ja löytämään taloudellisista kehyksistä riippumattomia käytännön toimenpiteitä ja ratkaisumalleja, joiden avulla voidaan tehostaa koulutusorganisaatiomme rakennetta ja toiminnallisten prosessien sisältöä.

Tulevaisuuden rannikkotaistelijoiden iskukyky perustuu liikkuvuuteen.

Tehdyn kartoituksen perusteella toimitamme tuloksellisuutta on pyritty tehostamaan alla lueteltujen osakokonaisuuksien kautta:

- Henkilöstön käyttö, ammattitaito ja osaaminen.
- Opetussisältö, koulutustapahtumat ja leirit.
- Koulutustilat, alueet ja välineet.
- Kustannustehokkuus.
- Koulutusyhteistyö muiden joukko-osastojen kanssa ja toimivien käytäntöjen vahvistaminen.
- Henkilöstön kannustaminen innovatiivisuuteen ja kehittämiseen koulutuksen suunnittelussa ja toimeenpanossa.

Taloudellisista haasteista huolimatta olemme luottavaisia tulevaisuuden suhteen. Toimintamenojen leikkausten keskellä prikaatin toiminnan sisältö ja varustus myös uudistuu ja henkilöstö joutuu vastaamaan uusiin kehittämishaasteisiin.

Liikkuvia rannikkojoukkoja kehitetään tulevien vuosien aikana hankkimalla uutta maihinnousualuskalustoa, aseistusta sekä johtamisvälineitä. Uudet maihinnousuveneet ovat kooltaan ja kuljetuskapasiteetiltaan nykyisiä Jurmo-luokan veneitä suurempia ja kykenevät merellä jopa 40 solmun nopeuteen. Alusten tulitukiaseistus kehittyy, mikä parantaa joukkojemme suojaa rantauduttaessa. Lisäksi rannikkojääkäreiden johtamisvälineitä uudistetaan joka tulee parantamaan merkittävästi yksiköidemme liikesodankäyntikykyä ja johtamista.

Osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan on myös osa rannikkojääkärien koulutusta. Uudenmaan prikaatissa koulutettavat kansainväliset rannikkojääkärit (Amphibious Task Unit) olivat vuonna

2011 Nordic Battle Groupin valmiusvuorossa osana EU:n kriisinhallintavalmiutta. Tällä hetkellä Uudenmaan prikaati valmistautuu uuteen vuonna 2015 toteutettavaan valmiusvuoroon, jolloin kansainvälinen rannikkojääkäriyksikkö tulee ottamaan osaa Naton NRF-valmiuden ylläpitoon yhteistoiminnassa Espanjan merijalkaväen kanssa. Kansainväliseen kriisinhallintaan osallistuminen ja yhteistoiminta muiden maiden merijalkaväkijoukkojen kanssa on mielenkiintoinen ja haastava kokonaisuus, jonka kautta voimme kehittää omaa ammattitaitoamme ja osaamistamme entistä paremmalle tasolle.

Uskomme, että kykenemme jatkossakin tuottamaan varusmieskoulutuksesta ammattitaitoisia taistelijoita isänmaan turvaksi. Rannikkojääkärijoukkoja kehitetään modernin sodankäynnin asettamia haasteita silmällä pitäen ja tältä osin uskomme, että olemme kehittymässä oikeaan suuntaan. Materiaalisesta kehittymisestä huolimatta pienen maan asevoimien suorituskyky kuitenkin lepää ammattitaitomme varassa. Tältä osin suurin haaste liittyy mielestämme kertausharjoitusten vähyyteen. Asevelvollisuusarmeijan iskukyky lepää laajan ja osaavan reservin varassa joka osaa tehtävänsä. Jokainen kertausharjoitus, joka jää pitämättä, aiheuttaa kumulatiivista kertausharjoitustarpeen kasvua, joka on haasteellista paikata jälkikäteen, vaikka resursseja kasvatettaisiinkin. □

Hämeen rykmentti

Hämeen rykmentti on Lahdessa Hennalan varuskunnassa toimiva jalkaväen joukko-osasto, johon kuuluvat joukkoyksikköinä Hämeen ratsujääkäripataljoona, Huoltokoulu, Sotilasmusiikkikoulu sekä Urheilukoulu.

Rykmentti kouluttaa asevelvollisia sekä puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen henkilökuntaa tiedustelu-, sotilaspoliisi-, liikunta-, huolto- sekä sotilasmusiikkialan rauhan ja poikkeusolojen tehtäviin. Rykmentin muut tehtävät liittyvät tutkimus- ja kehittämistoimintaan, valmiuteen, asevelvollisuusasioiden hoitoon sekä materiaalin huoltoon.

Päijät-Hämeen alueella asevelvollisuusasioiden hoidosta vastaa Hämeen rykmentin esikuntaan kuuluva Päijät-Hämeen aluetoimisto.

HÄMEEN RYKMENTIN HISTORIA

Hämeen rykmentti vaalii Hennalassa 1919-1939 toimineen Tampereen rykmentin perinteitä, jotka ulottuvat 1600-luvulle saakka.

Kuningas Kustaa II Adolf perusti ensimmäisen Hämeen rykmentin vuonna 1626. Rykmentti jatkoi toimintaansa koko Ruotsin vallan ajan osallistuen kaikkiin Ruotsi-Suomen käymiin sotiin. Venäjän vallan aikana joukko toimi Hämeenlinnan pataljoonan tai tarkk'ampujapataljoonan nimissä aina vuoteen 1902 suomalaisen sotaväen lakkauttamiseen saakka. Tampereen rykmentti muodostettiin 1919 osallistuttuaan sitä ennen eri nimillä Vapaussodan taisteluihin. Rykmentin toiminta lakkasi

1939 lähtöön talvisodan taiseluihin.

Nykyinen Hämeen rykmentti perustettiin 1.1.1986 yhdistämällä siihen saakka Hennalassa itsenäisinä toimineet joukot ja laitokset yhden johdon alaiseksi. Puolustusvoimauudistuksen myötä Hämeen rykmentti lakkautetaan 31.12.2014.

Rykmentin lippu on vanha Tampereen rykmentin punavalkoinen lippu. Kunniamarssi, Parolan marssi, on myös perintöä Tampereen rykmentiltä. Vuosipäivä 3.10. määräytyy sen päivän mukaisesti, jolloin Puolustusministeriö teki päätöksen rykmentin perustamisesta.

HÄMEEN RATSUJÄÄKÄRI-PATALJOONA

Hämeen ratsujääkäripataljoonaan kuuluvat Esikuntaeskadroona ja Aliupseerikoulu.

Esikuntaeskadroonassa koulutetaan varusmiehiä huollon eri tehtäviin kuten muonituksen ja materiaalin täydennysaloille, ajoneuvojen kunnossapitoalalle sekä ampumatarvikkeiden käsittely- ja varastointialoille. Sotilaskuljettajia koulutetaan eri ajoneuvotyypeille ja heille annetaan EU-direktiivien mukainen ammattipätevyyskoulutus. Eskadroonassa koulutetaan varusmiehiä myös sotilaspoliiseiksi.

Aliupseerikoulu on monipuolinen koulutuspaikka. Siellä järjestetään keskitetysti valtakunnallisia huoltopalvelu-, moottori-

aseseppä-, täydennys- ja hygienialiupe-seerikursseja. Koulussa annetaan koulu-tusta myös upseerikokelaille kuljetus-, täydennys- ja huoltopalvelukursseilla. Ali-upseerikoulussa järjestetään vuosittain 18 erilaista kurssia, joilla koulutetaan 90 up-seerikursсилаista, 360 aliupseerikursсилаista ja 40 miehistön varusmiestä. Näistä kurs-silaisista 350 tulee Hämeen rykmentin ul-kopuolelta. Aliupseerikoulu lakkautetaan 31.12.2014, jolloin huollon aliupseerien koulutus siirtyy joukko-osastojen omalle järjestämisvastuulle. Kuitenkin keskitetyt aliupseerien ja upseerien täydennyskurssit järjestetään Hämeen ratsujääkäripataljoon-nan toimesta vielä keväällä 2014.

Vuodesta 2013 eteenpäin Hämeen rat-sujääkäripataljoonaan astuu palvelukseen 120 - 200 alokasta kaksi kertaa vuodessa, tammi- ja heinäkuussa. Hämeen ratsujää-käripataljoona lakkautetaan 31.12.2014 ja viimeinen palvelukseen astuva saapumi-serä on 1/2014.

HUOLTOKOULU

Huoltokoulussa koulutetaan puolustus-voimien ja rajavartiolaitoksen palkattua henkilöstöä huollon ja logistiikan alalla. Koulutusta annetaan logistiikan peruskou-lutuksen lisäksi johto- ja asiantuntijatehtä-viin.

Korkeakouluosastossa annetaan huol-lon toimialojen koulutusta kaikille henki-löstöryhmille. Koulutus painottuu huolto-taktiikkaan sekä huollon suunnitteluun ja johtamiseen. Korkeakouluosasto osallistuu upseerien peruskoulutukseen sekä järjestää sotatieteen kandidaattien ja maisteriopin-tojen huollon linjan opetuksen.

Kunnossapito-osastossa annetaan ase-ja kuljetusalan kunnossapidon koulutus-

ta. Koulutuksen painopiste on aseiden ja ajoneuvojen kunnossapidossa sekä am-munnoissa ja kenttätesteissä tarvittavissa oikeuksissa ja pätevyyksissä.

Kuljetus- ja täydennysosaston tehtävä-nä on kuljetusalan opettajakoulutus sekä henkilökunnan ajokortti- ja lupakoulutus. Täydennystoimialan koulutuksen paino-piste on ampumatarvikkeiden ja räjähteiden käsittelyssä ja niissä tarvittavissa oi-keuksissa ja pätevyyksissä.

Tutkimus- ja kehittämisosasto johtaa ja toteuttaa Maavoimien Esikunnan ja Pää-esikunnan logistiikkaosaston käskemät tutkimus- ja kehittämistehtävät.

Huoltokoulu lakkautetaan 31.12.2014 ja sen rungosta perustetaan Puolustusvoi-mien Logistiikkalaitoksen Logistiikkakou-lu Riihimäelle 1.1.2015.

SOTILASMUSIIKKIKOULU

Sotilasmusiikkikouluun kuuluvat kurs-siosasto ja Puolustusvoimien varusmies-soittokunta.

Kurssiosasto järjestää täydennys- ja jat-kokoulutusta sotilasmusiikkialan palkatul-le henkilöstölle sekä sotilaskapellimesta-rikoulutusta, joka toteutetaan yhteistyössä Sibelius-Akatemian kanssa.

Puolustusvoimien varusmiessoittokun-ta tarjoaa muusikoille ja alan harrastajille mahdollisuuden suorittaa varusmiespalvel-us ja naisten vapaaehtoinen asepalvelus sotilassoittokunnassa. Varusmiessoittokun-taan astuu palvelukseen vuosittain tammi-kuussa noin 80 asevelvollista. Varusmies-soittokunta on erikoistunut kuviomarssin ja konserttimusiikin esittämiseen. Lisäksi siitä muodostetaan erilaisia kamarimusiiki- ja viihdekokoonpanoja.

Sotilasmusiikkikoulu lakkautetaan

31.12.2014. Sotilasmusiikkialan palkatun henkilöstön koulutus liitetään osaksi Maa-sotakoulun koulutusta ja Puolustusvoimien varusmiessoittokunta siirretään Hattulaan osaksi Panssariprikaatia Parolannummel-le.

URHEILUKOULU

Puolustusvoimien urheilukoulu on tie-dustelukoulutusta antava joukkoyksikkö. Urheilukoulun tehtävänä on kouluttaa ikäluokkansa parhaista urheilijoista tie-dustelijoita sodan ajan tehtäviin ja samalla mahdollistaa heidän valmentautumisensa ja kilpailutoimintansa palveluksen aikana. Urheilukoulun varusmieskoulutuksesta vastaa kaksi tiedustelukomppaniaa, joista toisessa palvelevat talvilajien ja toises-sa kesälajien urheilijat. Urheilukouluun kuuluva kurssi- ja tutkimusosasto, jonka tehtävä on, urheilukoulun varusmiesten valmentamisen ja testaamisen lisäksi, jär-jestää palkatun henkilökunnan liikunta-alan kursseja ja opetusta.

Urheilukoulun tiedustelukomppaniat tuottavat jalkatiedustelujoukkoja sodanajan tehtäviin. Koulutettavista varusmiehistä noin kolmannes palvelee 165 vuorokaut-ta ja valtaosa 347 vuorokautta. Pidemmän palvelusajan palvelevista varusmiehistä kaikki saavat johtajakoulutuksen.

Tiedusteluryhmien jäsenet erikoistuvat aliupseerikurssin aikana viestitoimintaan, tarkka-ammuntaan, tiedustelutulenjohtoon tai tiedustelulääkintään. Urheilukoululla on myös oma reserviupseerikurssi, jossa upseerikoulutuksen saa vuosittain noin 30 varusmiestä.

1.1.2015 Urheilukoulu aloittaa toimin-tansa osana Kaartin jääkäriyrykmenttiä. Fyysisesti Urheilukoulun siirtyminen San-

tahaminaan toteutetaan jo vuoden 2014 kesän aikana. Lisäksi Kainuun prikaatiin Kajaaniin perustetaan Urheilukoulun satel-liittijoukkue, jossa palvelevat kuuden lu-milajin: maastohiihdon, ampumahiihdon, hiihtosuunnistuksen, mäkihypyn, yhdiste-tyin hiihdon ja lumilautailun urheilijat.

TIETONURKKAUS

Palkattu henkilöstö:

- upseerit	57
- erikoisupseerit	14
- opistoupseerit	79
- aliupseerit	49
- siviilit	69
- sopimussotilaat	6
YHTEENSÄ	274

Varusmiessaapumiserien tavoitevah-vuudet 2013

- tammikuu 270 (sisältää PVVMSK:n tammikuun ja URHK:n kesäkuun saapumiserät)
- heinäkuu 270 (sisältää URHK:n lokakuun saapumiserän)

Vuonna 2012 kertaus- ja vapaaehtoi-sissa harjoituksissa on koulutettu yhteen-sä noin 900 reserviläistä (2420 vrk).

Toimintamääräraha 2012 oli 24 M€.

Kaartin jääkärirykmentti

Kaartin jääkärirykmentti tuottaa joukkoja, jotka ovat erikoistuneet pääkaupunkiseudun puolustamiseen. Taistelu rakennetulla alueella on vahvasti esillä joukkojen tehtävissä.

Vuonna 1996 perustettu Kaartin jääkärirykmentti vaalii joukkoyksiköidensä Kaartin pataljoonan ja Uudenmaan jääkäripataljoonan sekä niiden edeltäjien perinteitä. Näiden kahden pataljoonan lisäksi rykmentin organisaatioon kuuluvat Kaartin soittokunta ja Rykmentin esikunta. Rykmentti kouluttaa pääkaupunkiseudun jääkäri- ja jalkaväkijoukot sekä kuljettajat ja sotilaspoliisit. Kaikessa koulutuksessa painotetaan taistelua rakennetulla alueella.

VIIMEISIMPIÄ MUUTOKSIA

Kaartin jääkärirykmentin kokoonpanossa ja toiminnoissa on vuodenvaihteessa 2012-2013 tapahtunut kolme isoa muutosta: yhden perusyksikön lakkauttaminen, Aliupseerikoulun siirtyminen Uudenmaan jääkäripataljoonan alaisuuteen sekä Kaartin soittokunnan muutto Finlandia -talolle.

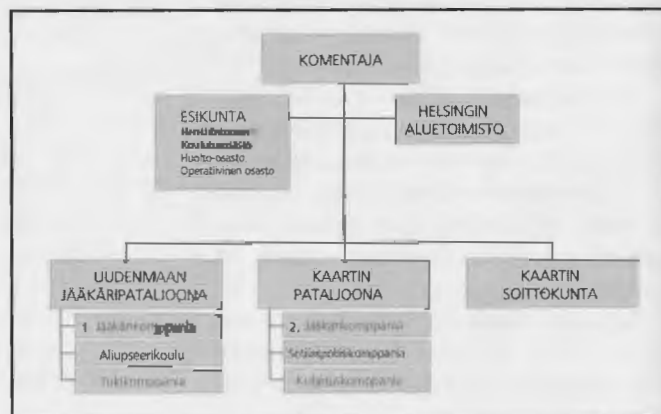
Joukko-osastolle käsitettyjen joukkotuotantotehtävien muututtua ja sen myötä palvelukseen astuvien saapumiserien vahvuuden pienentyessä Uudenmaan jääkäripataljoonan 3. Jää-

kärikomppania lakkautettiin 31.12.2012. Yksiköstä vapautuva henkilökunta täydentää rykmentin muita yksiköitä ja näin parantaa kouluttajatilannetta kentällä.

Itsenäisenä perusyksikkönä suoraan Kaartin jääkärirykmentin komentajan alaisuudessa toiminut Aliupseerikoulu siirtyi 1.1.2013 Uudenmaan jääkäripataljoonan lipun alle. Muutos noudattaa Maavoimien esikunnan linjauksia joukko-osastojen rakenteen yhtenäistämistä sekä selkiyttää rykmentin organisaatiota. Aliupseerikoulu kouluttaa edelleen aliupseerioppilaat molempien joukkoyksiköiden tarpeisiin.

Kaartin soittokunnan muutto Helsingin sydämeen Finlandia-talolle perustuu Puolustusvoimien suunnitelmien mukaiseen Taivallahden vanhasta kasarmialueesta luopumiseen. Finlandia-talolta löytyivät tarkoituksenmukaisimmat tilat koko soit-

tokunnan toiminnoille. Soittokunta paitsi harjoittelee, myös konsertoi tulevaisuudessa Finlandia-talolla.

Kaartin jääkärirykmentin asetama kunniakomppania Tasavallan Presidentti Sauli Niinistön virkaanastujaisissa.

KOULUTUSTA JA TOIMINTAA ERI KOHDERYHMIEN KANSSA

Monen muun joukko-osaston tavoin Kaartin jääkärirykmentti järjestää täydennyskoulutusta Puolustusvoimien palkatulle henkilökunnalle. Useat koulutustapahtumista ovat jo saavuttaneet vakiintuneen aseman Puolustusvoimien koulutustarjonnassa. Myös muiden viranomaisten edustajia osallistuu säännöllisesti rykmentissä toimeenpantaville kursseille.

Viranomaisyhteistyö on Kaartin jääkärirykmentin toiminta-alueella yhä enemmän huomiota saava toiminnan osa-alue. Toiminta eri viranomaisten kanssa kuuluu koulutukseen ja sitä harjoitellaan käytännössä. Saapumiserittäin toteutettava rykmentin taisteluharjoitus pääkaupunkiseudun alueella on ollut hyvä mahdollisuus harjoitella yhteistoimintaa esimerkiksi alueella toimivan poliisin sekä lentokenttäviranomaisten kanssa. Sotilaspoliisien harjoituksiin ja koulutukseen on myös lisätty yhteistyön näkökulma. Kaikki tämä tukee rykmentin joukkojen valmistautumista tehokkaaseen toimintaan kaikissa

valmiustiloissa.

Kaartin jääkärirykmentti, soittokunta mukaan lukien, näkyy säännöllisesti harjoituksissaan ja muussa toiminnassaan pääkaupunkiseudulla. Tämä on täysin luonnollista, ovathan lähes kaikki rykmentissä palvelevat varusmiehetkin kotoisin tältä alueelta. Ympäröivän yhteiskunnan kasvu varuskunnan läheisyydessä tuo omat haasteensa päivittäiseen harjoitus-toimintaan. Santahaminassa on eletty näiden haasteiden kanssa yhtäjaksoisesti jo yli 200 vuotta jatkuneen sotilastoiminnan ajan, eikä ole mitään syytä miksi niistä ei selvittäisi jatkossakin.

**KANSAINVÄLISESTI
KÄRKIOSAAJA**

TUNNUSTETTU

Kaartin jääkärirykmentti on Puolustusvoimien kärkiosaa ja rakennetun alueen taistelun kouluttamisessa. Tämä asema on saavutettu antamalla niin varusmiehille, reserviläisille kuin palkatulle henkilökunnallekin laadukasta koulutusta sekä tekemällä aktiivista tutkimus- ja kehittä-

mistyötä. Kaartin jääkäriyrykmentin visio-
na on olla myös kansainvälisesti tunnus-
tettu rakennetun alueen taistelun osaaja.
Tähän tavoitteeseen pyritään aktiivisella
kansainvälisellä yhteistyöllä. Rykmentin
henkilökuntaa osallistuu oppilaina vaa-
tiville ulkomaisille kursseille uusimman
tietotaidon saamiseksi koulutuskäyttöön ja
ulkomaisia ammattisotilaita osallistuu ryk-
mentissä toteutettaville kursseille. Lisäksi
yhteistyötä tehdään ulkomaisten rakenne-
tun alueen taistelua kouluttavien joukkojen
kanssa osallistumalla erilaisiin tapaamisiin
ja seminaareihin. Verkostoituminen ulko-
maisten toimijoiden kanssa mahdollistaa
uusimman tekniikan, toimivimpien tak-

tiikoiden ja ajankohtaisimman osaamisen
saamisen suomalaisten kaupunkitaisteli-
joiden koulutukseen.

TIETONURKKAUS

Henkilökunta (2012)

- upseerit (SM, SK)	88
- opistoupseerit	56
- erikoisupseerit	3
- aliupseerit	89
- siviilit	37
YHTEENSÄ	273

Saapumiserän vahvuus on noin 850
alokasta.

Taistelukoulutusta rakennetulla alueella